

OM:028390

**Dr. Illyés Sándor Óvoda,
Általános Iskola, Szakiskola,
Készségfejlesztő Iskola,
Kollégium és Egységes
Gyógypedagógiai
Módszertani Intézmény
Magyarbánhegyesi
Tagintézmény**

**Értelmileg akadályozottak
helyi tanterve
1-8. osztály**

2020.

Tartalom

.....	1
Alkalmazott értékelési formák.....	8
Bevezető.....	11
Célok, feladatok.....	12
Fejlesztési területek – nevelési célok.....	16
Tantárgyi rendszer és óraszámok az értelmileg akadályozott tanulók Általános Iskolája 1-8. évfolyam.....	22
A tantárgyak struktúrája és a hozzájuk tartozó óraszámok.....	23
Tantárgy: Ábrázolás - alakítás 2. évfolyam	28
Évfolyam: 2. 28	
Heti óraszám: 3	28
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	28
A továbbhaladás feltételei az második évfolyam végén:	29
Tantárgy: Ábrázolás - alakítás 3. évfolyam	30
Évfolyam: 3. 30	
Éves óraszám: 108	30
Heti óraszám: 3 (2+1)	30
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	30
Tantárgy: Ábrázolás - alakítás 4. évfolyam	32
Évfolyam: 4. 32	
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	32
A továbbhaladás feltételei az negyedik évfolyam végén:	33
Tantárgy Ábrázolás - alakítás 6. évfolyam	37
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	37
A továbbhaladás feltételei az hatodik évfolyam végén:	37
Tantárgy: Ábrázolás - alakítás 7. évfolyam	38
Évfolyam: 7. 38	
Éves óraszám: 72	38
Heti óraszám: 2	38
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	38
A továbbhaladás feltételei az hetedik évfolyam végén:	38
Tantárgy: Ábrázolás - alakítás 8. évfolyam	40
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	40
A továbbhaladás feltételei az nyolcadik évfolyam végén:	40
Életvitel és gyakorlat ismeretek.....	42
Tantárgy: Életvitel és gyakorlati ismeretek 3. évfolyam	42
Évfolyam: 3. 42	
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	42
A továbbhaladás feltételei a harmadik évfolyam végén:	44
Tantárgy: Életvitel és gyakorlati ismeretek 4. évfolyam	45
Évfolyam: 4. 45	
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	45
A továbbhaladás feltételei a negyedik évfolyam végén:	45
Tantárgy: Életvitel és gyakorlati ismeretek 6.	53
Évfolyam: 6. 53	
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	53

A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:	53
Tantárgy: Életvitel és gyakorlati ismeretek 7.	55
Évfolyam: 7.	55
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	55
A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:	56
Tantárgy: Életvitel és gyakorlati ismeretek 8.	57
Évfolyam: 8.	57
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	57
Tantárgy: Ének Zene 2. évfolyam	63
Kiemelt célok:	63
Tantárgy feladatai:	64
Évfolyam: 2.	65
Éves óraszám:	72 65
Heti óraszám:	2 65
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	65
A továbbhaladás feltételei az második évfolyam végén:	66
Ének Zene 3. évfolyam	67
Tantárgy:	67
Kiemelt célok:	67
Tantárgy feladatai:	68
Évfolyam: 3.	68
Éves óraszám:	72 68
Heti óraszám:	2 68
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	68
A továbbhaladás feltételei a harmadik évfolyam végén:	70
Tantárgy: Ének Zene 4. évfolyam	71
Évfolyam: 4.	71
Éves óraszám:	72 71
Heti óraszám:	2 71
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	71
A továbbhaladás feltételei a negyedik évfolyam végén:	74
Tantárgy: Ének- zene 6. évfolyam	80
Kiemelt célok:	80
Tantárgy feladatai:	80
Évfolyam: 6.	80
Éves óraszám:	72 80
Heti óraszám:	2 80
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	80
A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:	82
Tantárgy: Ének- zene 7. évfolyam	83
Kiemelt célok:	83
Tantárgy feladatai:	83
Évfolyam: 7.	84
Éves óraszám:	72 84
Heti óraszám:	2 84
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	84
A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:	85
Tantárgy: Ének- zene 8. évfolyam	86
Kiemelt célok:	86
Tantárgy feladatai:	87

Évfolyam: 8.	88
Éves óraszám: 72	88
Heti óraszám: 2	88
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	88
A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:	90
Információs eszközök használata.....	91
Tantárgy Információs eszközök használata tantárgy 7. évfolyam	91
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	91
Tantárgy: Információs eszközök használata 8. évfolyam	93
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	94
A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:	94
Tantárgy Játékra nevelés 2. évfolyam	103
Évfolyam: 2.	103
Éves óraszám: 72	103
Heti óraszám: 2	103
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	103
A továbbhaladás feltételei a második évfolyam végén:	105
Tantárgy: Játékra nevelés 3. évfolyam	106
Évfolyam: 3.	106
Éves óraszám: 72	106
Heti óraszám: 2	106
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	106
Tantárgy: Játékra nevelés 4. évfolyam	108
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	108
Tantárgy: Kommunikáció 2. évfolyam	123
Évfolyam: 2.	123
Heti óraszám: 4	123
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	123
A továbbhaladás feltételei a második évfolyam végén:	125
Tantárgy: Kommunikáció 3. évfolyam	127
Évfolyam: 3.	127
Heti óraszám: 4	127
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	127
A továbbhaladás feltételei a harmadik évfolyam végén:	129
Tantárgy: Kommunikáció 4. évfolyam	131
Évfolyam: 4.	131
Heti óraszám: 4	131
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	131
Tantárgy: Kommunikáció 6. évfolyam	152
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	152
A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:	155
Tantárgy: Kommunikáció 6. évfolyam	156
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	156
A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:	157
Tantárgy: Kommunikáció 8. évfolyam	159
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	159
Tantárgy: Környezetismeret 6. évfolyam	169
Kiemelt célok: Kiemelt célok:	169
Évfolyam: 6.	170
Éves óraszám: 72	170

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	170
A továbbhaladás feltételei a 6. évfolyam végén:	171
Tantárgy: Környezetismeret 7. évfolyam	172
Évfolyam: 7. évfolyam	172
Éves óraszám:	180 172
Heti óraszám: 5 (2+3)	172
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	172
A továbbhaladás feltételei az 7. évfolyam végén:	174
Tantárgy: Környezetismeret 8. évfolyam	175
Évfolyam: 8.	175
Éves óraszám:	180 175
Heti óraszám: 5 (2+3)	175
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	175
A továbbhaladás feltételei a 8. évfolyam végén:	177
Tantárgy: Mozgásnevelés 2. évfolyam	182
Évfolyam: 2.	182
Heti óraszám: 5	182
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	182
A továbbhaladás feltételei a második évfolyam végén:	182
Tantárgy: Mozgásnevelés 3. évfolyam	183
Évfolyam: 3.	183
Heti óraszám: 5	183
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	183
A továbbhaladás feltételei a harmadik évfolyam végén:	183
Tanterv Mozgásnevelés 4. évfolyam	184
Évfolyam: 4.	184
Heti óraszám: 5	184
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	184
A továbbhaladás feltételei a negyedik évfolyam végén:	184
Tantárgy: Mozgásnevelés 6. évfolyam	190
Évfolyam: 6.	190
Heti óraszám: 5	190
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	190
A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:	190
Tantárgy: Testnevelés 7. évfolyam	192
Kiemelt célok:	192
Tantárgy feladatai:	193
Évfolyam: 7.	193
Heti óraszám: 5	193
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	193
Tantárgy: Testnevelés 8. évfolyam	195
Évfolyam: 8.	195
Heti óraszám: 5	195
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	195
A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:	195
Ritmusfejlesztés.....	198
Szókincsbővítés.....	198
Ritmusérzék fejlesztése együttműködéssel.....	198
Környezet tárgyait, azok rendeltetését megismerni.....	198
Rákérdezésre adekvát válaszokat, jelzéseket adni.....	198

A mozgásokban részt vevő testrészek. Lassú, gyors, egyenletes.....	198
Kérdés, felelet, ki? mi? hol? (miért? mikor?) kérdések értelmezése.....	199
Tantárgy: Olvasás - írás előkészítése 2. évfolyam	204
Évfolyam: 2. 204	
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	204
Tantárgy: Olvasás - írás elemei 3. évfolyam	206
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	206
A továbbhaladás feltételei a harmadik évfolyam végén:	207
Tantárgy: Olvasás - írás elemei 4. évfolyam	208
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	208
A továbbhaladás feltételei a negyedik évfolyam végén:	209
Tantárgy: Olvasás - írás elemei 6. évfolyam	217
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	217
Tantárgy: Olvasás - írás elemei 7. évfolyam	219
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	219
A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:	219
Tantárgy: Olvasás - írás elemei 8. évfolyam	220
Évfolyam: 8. 220	
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	220
Tantárgy: Önkiszolgálás 2. évfolyam	225
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	225
Tantárgy: Önkiszolgálás 3. évfolyam	227
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	227
Tantárgy: Önkiszolgálás 4. évfolyam	229
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	229
Tantárgy: Számolás - mérés előkészítése 2. évfolyam	234
Évfolyam: 2. 234	
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	234
A továbbhaladás feltételei a második évfolyam végén:	234
Tantárgy: Számolás- mérés elemei 3. évfolyam	235
Évfolyam: 3. 235	
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	235
Tantárgy: Számolás- mérés 4. évfolyam	237
Évfolyam: 4. 237	
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	237
Tantárgy: Számolás- mérés elemei 6. évfolyam	246
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	246
Tantárgy: Számolás-mérés elemei 7. évfolyam	248
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	248
A továbbhaladás feltételei az hetedik évfolyam végén:	248
Tantárgy: Számolás-mérés elemei 8. évfolyam	250
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	250
A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:	250
Tantárgy: Társadalmi ismeretek 6. évfolyam	256
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	256
A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:	256
Tantárgy: Társadalmi ismeretek 7. évfolyam	257
TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV	257
A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:	258
Tantárgy: Társadalmi ismeretek 8. évfolyam	259

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV 259
A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén: 0

Alkalmazott értékelési formák

a.) Szóbeli értékelés

(Pl.: helyeslés, dicséret, figyelmeztetés, biztatás, elmarasztalás)

Ezt az értékelési formát a teljes képzési időben, minden tantárgynál alkalmazzuk.

Folyamatosan, egész napot átszövi, a tanár megerősít, korigál, segít, tanácsot ad
Fogadóórákon, szülői értekezleteken

b.) Különböző szimbólumok, tárgyutalmak

(Pl.: pontozás, csillag, dicsérő kártyák, szimbolikus képek, egyéb jelek, ...)

Főként az alsó és középső szakaszban használjuk, a szóbeli értékelést is kiegészítheti.

c.) Írásbeli értékelés

• Szöveges értékelések, írásban

Tantárgyankénti szöveges minősítés (minden évfolyam félévekor) minden tantárgyból 2. évfolyam félévéig bezárólag.

• Numerikus értékelés, minősítés 2.évfolyam év végétől 8. évfolyammal bezárólag osztályzattal év végén. (félévkor osztályzat mellé rövid szöveges értékelő tájékoztató kerül kiegészítésként.

5 (jeles)

4 (jó)

3 (közepes)

2 (elégséges)

1 (elégtelen)

Értékelési információk

- tanév közben, félévkor tájékoztató lapon

- tanév végén bizonyítványba és értékelő tájékoztató, pótlapokon

A magatartás, szorgalom értékelésére a tantárgyi értékelésekre megállapított elvek vonatkoznak.

5 (példás)

4 (jó)

3 (változó)

2 (rossz, hanyag)

Az értelmileg akadályozott tanulók munkájának ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere / Iskolánk Pedagógiai programja alapján/

A mérés, értékelés valamint az ellenőrzés rendszere részben a **P-A-C** (Pedagógiai Analízis és Curriculum) kidolgozott rendszerére épül.

Mint **megfigyelő módszer** a felmérés eszköze. Mint **vizsgálat** részletes képet nyújt a személyről. Mint **képességfejlesztő program** válogatott képességek listája, a szociális fejlesztés elemeit tartalmazza. Mint **válogatott képességlista szisztematikus felmérésre szolgál.**

A szociális felmérés **főbb területei, a vizsgált kompetenciák:**

Önkiszolgálás

Kommunikáció

Szocializáció

Tevékenység

Űrlapjai a különféle sérülési fokokat és eltérő életkorokat egyaránt átfogják.

Alkalmazható: - iskoláskorú értelmi fogyatékos gyermekekre, középsúlyos, súlyos fogyatékoság esetén, fiatal felnőtt korban, középsúlyos és enyhe határeseti fogyatékoság, fiatal és középkorú súlyos fogyatékoság esetén.

A sajátos nevelési igényű tanulóink munkájának ellenőrzése, mérése, értékelése a tanulási-tanítási folyamat fontos részét képezi. A tanulók részéről, mint az elvégzett munka **elismerésének igényeként**, a tanárok részéről pedig, mint oktató munkájuk **visszacsatolásaként** jelentkeznek.

Cél, hogy az ellenőrzés során feltárt adatokra, tényekre támaszkodva megvizsgáljuk, hogy a nevelő-oktató munka és annak eredménye mennyiben felel meg az iskola pedagógiai programjában leírt célkitűzéseknek.

Alapvető feladat, hogy megerősítse a nevelőtestület pedagógiai tevékenységének helyességét, illetve feltárja a hibákat, hiányosságokat. A jól elvégzett, illetve rosszul végzett munkáért járó elismerés, vagy elmarasztalás – mint **motiváló erő** – átszövi az oktató-nevelő munka egészét.

Az egyes tanulók év végi értékelését, osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti és dönt a magasabb osztályba lépésről.

A **kiemelkedő teljesítményt** jutalmazással ismerjük el.

A **jutalmazás formái:** - írásbeli dicséret, az egész évi munkáért a bizonyítványba is beírt általános tantestületi dicséret.

Az iskolai beszámoltatás az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Intézményünkben az iskolai beszámoltatás két nagy csoportját alkalmazzuk

- szóbeli feleltetés
- írásbeli beszámoltatás

Szóbeli feleltetés, számonkérés

Az értelmileg sérült tanulók esetében szükség van a szóbeli számonkérésre, feleltetésre. A szóbeli feleltetés alkalmazásánál figyelembe kell venni az értelmi sérülés súlyosságát, a kommunikációs képességek szintjét, a beszéd alaki és tartalmi jellemzőit, a tanulók életkorát

és személyiségének jellemzőit.

A szóbeli feleltetés gyakoriságát és időtartamát meghatározza:

- az értelmi sérülés súlyossága
- a tanulók életkori sajátossága
- kommunikációs képessége
- rendelkezésre álló időkeret
- tantárgy specifikuma
- a szóbeli feleltetés célja

A szóbeli feleltetés iskolánkban alkalmazható formái

Egyéni feleltetés:

- nyílt kérdések alapján

- látens felelés (nem szólítjuk fel a tanulót feleltetésre, hanem a tanórai aktivitás, megnyilatkoztatás alapján értékeljük)

Frontális feleltetés:

Ismétlő, rendszerező, összefoglaló órákon javasolt az alkalmazása, nyílt kérdések alapján. Ilyenkor gyors és minden tanulóra kiterjedő visszacsatolást kaphatunk az elsajátított tananyag mértékéről.

Az iskola írásbeli beszámoltatás formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

Az intézményünkben tanuló értelmileg sérült tanulók teljesítményének értékelésénél – a szóbeli feleltetés, számonkérés mellett – az írásbeli feleltetés, beszámoltatás módszere is alkalmazható. Az írásbeli beszámoltatást a sajátos nevelési igényű tanulók pszichikus sajátosságait figyelembe véve kell megszervezni és nem szabad a tanulók teljesítményének értékelési, számonkérési lehetőségeinél domináns tényezőnek tekinteni. A tanulók tudásáról visszajelzést kapunk a szóbeli feleltetéssel (egyéni, csoportos, frontális) is, melynek a tanítási órákon prioritást kell kapni. A szóbeli feleltetés személyiségfejlesztő hatása mellett elősegíti az értelmileg sérült tanulók kommunikációs képességének fejlesztését is.

Az írásbeli beszámoltatás alkalmazható formáit a feladatadás típusát és módját a csoportban lévő tanulók értelmi sérüléseinek súlyossága, a tanulók életkora, valamint az írásbeli beszámoltatás célja határozza meg. (Diagnosztikus, formatív vagy szummatív típusú értékelés a célunk) Ennek figyelembe vételével a tantárgyat tanító pedagógus dönt a beszámoltatás formájáról, a feladatadás típusáról és módjáról.

A tanulók teljesítményének, magatartásának, szorgalmának értékelése, minősítése

A tanulói teljesítmények értékelésének célja:

A tanulók iskolai értékelése során a tanulók tudását, teljesítményét, attitűdjét, magatartását figyelhetjük meg az egyénekre, valamint a közösségre megállapított követelményekhez viszonyítjuk, és az önmagukhoz mért fejlődésük alapján teszünk megállapításokat.

Az értékelés a pedagógiai folyamat egyik alapja, a visszacsatolás funkcióját látja el. Értéket állapít meg az értelmileg sérült tanulók tudásáról, teljesítményéről, információt ad a tananyag elsajátíthatóságáról, visszajelez a pedagógus munkájáról. Az értékelés fontos funkciójának tartjuk a meglévő készségek és képességek folyamatos diagnosztikus mérését, ennek alapján a tanulók jellemzőihez igazodó legmegfelelőbb fejlesztési eljárások kiválasztását. Ezért intézményünk az értékelést és annak eszközrendszerét az iskola értékrendszerével és a teljes tanítási-tanulási folyamattal összhangban alakítja.

Értékelésnél alkalmazott alapelvek:

- Fejlesztő, ösztönző legyen, segítse a pozitív személyiségjegyek fejlődését.
- Fejlődésorientált legyen, melynél a pozitív megerősítés dominál, de tárja fel a hiányosságokat, tanulási nehézségeket (erős pontok, gyengeségek, hogyan lehetséges a javítás), a reális önértékelés kialakítása érdekében.
- Feleljen meg a tanuló értelmi képességének, életkori sajátosságainak, a tantárgy jellegének.
- Legyen sokoldalú, változatos értékelési formákat alkalmazzunk.
- Erősítse a tudás és teljesítményszinttel nem kifejezhető személyiségvonásokat is.
- A pedagógus számára is nyújtson megfelelő információt annak érdekében, hogy kialakíthassa az egyénre szabott nevelési-oktatási stratégiákat, rehabilitációs tevékenységet.
- A differenciált, egyéni vonatkozású, normaorientált értékelést alkalmazzuk, mert ez az értékelési forma a sérült személyiség optimális fejlesztését hatékonyabban szolgálja.
- Ne legyen megtorló, fegyelmező jellegű (magatartás-problémák, devianciák ne befolyásolják a tantárgyi értékelést).

Sajátosságok:

- Alapelvként fogalmazzuk meg az automatikus továbbhaladást. Ettől – egyedi elbírálás alapján – az osztályfőnök javaslatára, az indokok szakmai szempontú mérlegelésével, nevelőtestületi döntéssel lehet csak eltérni (pl.: hosszan tartó betegség miatti mulasztás)
- Nem léphet magasabb évfolyamba az a tanuló, akit a szakértői bizottság, fejlesztő nevelés-oktatást (fejlesztő nevelést) javasolt.

Bevezető

A célok és feladatok meghatározása a Nemzeti alaptanterven (Nat) és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvén alapul. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
- igény szerint sajátos, a fogyatékossággal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíttetni;
- szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszerek és eszközök, siket tanulóknál a magyar jelnyelv elsajátításának, alkalmazásának beépítése a nevelés, oktatás folyamatába;
- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve; az egyes fogyatékkal élő tanulókkal összefüggő feladatokról a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve és a vizsgaszabályzatok adnak eligazítást.

Iskolánkban figyelembe véve a törvényi előírásokat, a partneri igényeket és a hagyományokat a következő típusú osztályokat, képzési formákat indítjuk.

Alapfokú nevelés:

- Bevezető szakasz: 1-2. évfolyam
- Kezdő szakasz: 3-4. évfolyam
- Alapozó szakasz: 5-6. évfolyam
- Fejlesztő szakasz: 7-8. évfolyam

Célok, feladatok

Az általános iskolai nevelés-oktatás célja kialakítani a helyes közösségi magatartást, az együttműködési képességet és a szocializációs készséget a hiányosan működő képességek korrekciója, a hátrányok csökkentése érdekében, miközben folyamatos motivációval, az érdeklődés fenntartásával valósul meg a jól működő funkciók fejlesztése.

Cél:

- a személyiség harmonikus fejlődésének biztosítása
- szocializációs képességek kiemelt fejlesztése
- tanulói aktivitás serkentése
- életvezetési technikák elsajátíttatása

Az általános iskolai nevelés-oktatás feladata minél nagyobb mértékben előkészíteni az önálló vagy támogatott életvezetés lehetőségét, kialakítani a környezethez való kötődés igényét, a közösségi alkalmazkodást és elfogadást, törekedve az önérvényesítéssel és önálló döntési képességgel rendelkezés kialakítására, a tanuló felkészítésére a lehető legeredményesebb társadalmi integrációra.

Feladat:

- életvezetési technikák gyakoroltatása
- képességek korrekciója és fejlesztése egyéni és kiscsoportos formában
- egyénre szabott terápiás eszközök, eljárások alkalmazása a hátrányok csökkentésére
- az épen maradt kevésbé sérült részkapességek feltárása, fejlesztése
- a személyiség gazdagítása: az önelfogadásra, mások elfogadására, toleráns magatartásra való nevelés
- az eredményes társadalmi integrációra törekvés

Az általános iskolai nevelés-oktatás megalapozza a tanulói képességekhez és érdeklődéshez igazodó, készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatásban történő részvétel és a gyakorlati munkavégzés feltételeit úgy, hogy fokozott figyelmet fordít azoknak a kompetenciáknak a fejlesztésére, amelyre a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulóknak az iskolai oktatás után szükségük lehet (a készségfejlesztő iskola évfolyamain, napközi otthonokban, családban, lakóotthonokban, védő vagy integrált munkahelyeken).

A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelésében kiemelt figyelmet kell fordítani az egyénre szabott terápiás eszközök, eljárások alkalmazásával a képességstruktúra hiányosságainak kompenzálására, az épen maradt funkciók feltárásával és azokra építéssel. A

pedagógusoknak feladatuk a gyakorlatorientált, a mindennapi élet tevékenységeire felkészítő képzés megvalósítása, az életvezetési technikák megalapozása, elsajátíttatása, gyakoroltatása. A személyiség gazdagítása érdekében az önfogadásra és mások elfogadására a toleráns magatartás kialakításával tehet szert a gyermek/tanuló.

Tantervi koncepció:

Ez a tanterv az általános iskola 1-8. évfolyamaira készült. A tanterv készítői több évtizedes szakmai munka során szerzett tapasztalataikat kamatoztatták, szakterületük kiváló ismerői, olyan szakmai műhely tagjai, amely egyesíti a hosszú időn át megszerzett gyakorlatot, a legújabb kutatások eredményeit, a fiatalok újítani vágyását és az igényt a minél eredményesebb, hatékonyabb pedagógiai módszerek alkalmazására. A tanterv összeállítása során az értelmileg akadályozott tanulók általános iskoláiban hagyományosan megfogalmazott értékek mellett beépítettük a tantestület olyan tapasztalatait is, amelyek új lehetőséget teremtenek ezen iskolatípus képzési struktúrájában.

Cél:

A tanköteles korú értelmileg akadályozott -a nyolc évfolyamos iskolai képzés során, az általános műveltséget megalapozó pedagógiai szakaszban- a módosult fejlődésmenetet a sajátos tanulási képességet, valamint a behatárolt felnőttkori életlehetőségeket figyelembe véve, a speciális nevelési szükségletre, a különleges gondozási igényre építve, az egyéni bánásmód elvét alkalmazva, a kommunikációs és szocializációs képességek kiemelt fejlesztésével, praktikus ismeretek közvetítésével - el kell érni, hogy egyszerű társas kapcsolatokat képesek legyenek fenntartani, képességükhöz igazodó munkafolyamatokat eredményesen végre tudjanak hajtani, minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A teljes képzési időben fel kell őket készíteni arra, hogy az alapképzés befelyezése utáni életközegben (kétségfejlesztő speciális szakiskola szakképzési évfolyama, ENO, szociális foglalkoztató, gondozóház, védőmunkahely, család, ...) a szociális integrálódásuk eredményes legyen, elemi szintű munkavégzésre képesek legyenek.

Követelmény:

A tanulóknak az értelmi akadályozottságból adódó akadályozott személyiségfejlődését, jellegzetes nevelési és tanulási nehézségét figyelembe véve, a NAT szellemét alkalmazva a négy szintű követelményrendszeréhez követelménytípusonként változó módon, de minimális mértékben, érintőlegesen csatlakozik tantervünk. A NAT-ban megfogalmazott műveltségi anyagot közvetlenül átvenni nem tudtuk, de az iskolatípusunkban folyó nevelés a társadalmi beilleszkedést segítő alapprogramon keresztül, kötődik mindazon emberi értékek kialakításához, amit a NAT is megjelöl. (pl. élő és élettelen környezet értékeinek megbecsülése, a lakóhely hagyományainak ápolása, személyi higiéniaóra való nevelés, ...)

A tantervi követelményeink kialakításánál a NAT adaptálható részeit, valamint a fogyatékos tanulók iskolai fejlesztését szabályozó tantervi irányelvek 2. sz. mellékletében, a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulókra meghatározott elvárható minimális teljesítményeket használtuk fel.

A NAT-ban megfogalmazott közös követelmények -a középsúlyos értelmi fogyatékos gyermekek nevelését felvállaló iskolatípusban- nem kapcsolhatók valamennyi fejlesztési területhez, tantárgyhoz. Az ott leírt kerestanterveket egyszerűsítéssel, témakörök elhagyásával, és újabb közös követelményi körök kialakításával alkalmaztuk.

Tartalmi átalakítással, egyszerűsítéssel használható témakörök:

- hon és népismeret,

- környezeti nevelés,
- testi-lelki egészség,
- tanulás,
- kommunikációs kultúra.

A NAT-hoz viszonyítva új közös követelményi területként jelenik meg a játék és a szociális beilleszkedés. Ezekben a témakörökben az irányelvekben megfogalmazott közösségi és egyéni fejlesztés követelményeit alapul véve alakítottuk ki elvárásainkat.

A NAT műveltségi területként megfogalmazott általános fejlesztési követelményei, az ott leírt képességfejlesztési feladatok, valamint pedagógiai szakaszhatárok végén a részletes követelményekben meghatározott ismeret és tudásszint nem adaptálható tantervünkben.

Általánosság szintjén a következő elvárásokat, követelményeket fogalmaztuk meg, amit a középsúlyos értelmi fogyatékos gyermeknek a képzési idő végére el kell érnie:

- ismerje, fogadja el az alapvető emberi értékeket viselkedésében, egyszerű szociális kapcsolataiban normakövetéssel ezek jelenjenek meg;
- legyen képes szociális kapcsolatokban tájékozódni, kapcsolatokat fenntartani, közösségi normákhoz alkalmazkodni, konvencionális szabályokat betartani;
- legyen képes önmaga ellátására, a mindennapos tevékenységekben való együttműködéssel járuljon hozzá léte biztosításához;
- tapasztalja meg saját személyét, kapcsolódjon be önkifejezést segítő foglalkozásokba, (pl. játék, sport, ének-zene, tánc, drámajáték, ábrázolás, ...);
- ismerje környezetét, tudjon abban önállóan, vagy kevés segítséggel tájékozódni;
- legyen igénye saját környezete esztétikusabbá tételére;
- legyen képes mozgását irányítani, törekedjen a különböző mozgások összehangolására;
- tudjon egyszerű cselekvéseket, néhány mozzanatból álló mozgásokat utánozni, legyen képes szenzoros korrekciók végrehajtására, a felesleges mozdulatok kiküszöbölésére;
- legyen képes a begyakorolt egyszerű mozgásformák spontán végrehajtására;
- egyéni sajátosságok figyelembe vételével felnöttek irányítása mellett legyen képes munkafolyamatok megismerésére, egyszerű munkafogások elsajátítására, gyakorlati tevékenységekben való alkalmazására;
- a különböző mértékben elsajátított kulturtechnikai ismereteket praktikus helyzetekben - kevés segítséggel- tudja alkalmazni.

Előzmény, az iskolába lépés feltételei:

Az iskolába lépés feltételeit két -egymástól jól elhatárolható- részre célszerű bontani.

Az iskolába lépés törvényi feltételei:

A középsúlyos értelmi fogyatékos gyermek is attól a naptári évtől válik tankötelessé, amelyben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betölti. Indokolt esetben az iskolába lépés időpontja a gyermek hetedik életévének betöltéséig meghosszabbítható. (pl. biológiai, pszichológiai, szociális lemaradás). A szülők kérelmére a gyermek tankötelessé válhat akkor is, ha hatodik életévét december 31. napjáig tölti be.

A tankötelezettség kezdetéről a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság javaslata alapján az iskola igazgatója dönt.

Az iskolába lépés iskolaérettségi feltételei:

Iskolába csak Pedagógiai Szakszolgálat javaslatával vehető gyermek.

A középsúlyos értelmi fogyatékos gyermek iskolaérettségét -várhatóan- jobban eléri, ha a fogyatékoság felismerésétől azonnal elkezdett korai fejlesztésben részesül, illetve a korai

fejlesztésre épülő óvodai nevelést biztosítanak számára. Az iskolai életmódra történő felkészítő foglalkoztatásban való részvétel az ötödik életév betöltésekor törvény szerint kötelező a gyermek számára. A gyermek iskolába lépésének időpontjára -hatékony képességfejlesztéssel- el kell érni, hogy:

- beszéddel, vagy nonverbális jelekkel kapcsolatot lehessen vele létesíteni;
- a kommunikációs készség jelei minimálisan felfedezhetőek legyenek nála;
- alapmozgásai kialakuljanak, vagy legalább a helyzetváltoztatásra képes legyen;
- szociabilitása, alkalmazkodása alapján csoportos foglalkoztatásban tartható és foglalkoztatható legyen, csoporttársa közelségét -segítséggel- viselje el, ne legyen ön és közveszélyes;
- a játéktevékenységbe bevonható legyen;
- az önkiszolgálásnál legyen együttműködő, a szobatisztaságnál nappal jelentkező feladatokat önállóan, vagy segítséggel végezze el;
- fertőző betegségtől mentes legyen.

Elvárt teljesítmények:

Jelen tanterv a Nemzeti Alaptanterv szellemének megfelelően épül fel. A Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott műveltségi anyagot nem lehet átvenni, de az iskolai oktatás-nevelés kötődik minden olyan emberi értékhez, amelyet a Nemzeti Alaptanterv is kijelöl. A tanterv, utalást tesz a NAT műveltségi területeire, de minden műveltségi terület a játék és szociális beilleszkedés alapvető céljait szolgálja.

A tanulócsoporthoz alakításánál mindig figyelembe kell venni a korosztályi csoportok megtartását. A következő évfolyamra lépés legfontosabb alapelve, hogy a közösségbe a tanuló beilleszkedjen, elfogadja az iskolai munka szabályait, rendszerét. A tantárgyi rendszerben az elvárt teljesítmények nem tökéletes teljesítése esetén is marad a tanuló megszokott társaival, hiszen személyiségfejlődése szempontjából a hasonló korúak társasága döntő jelentőségű. Minden lemaradást egyéni és kiscsoportos fejlesztés keretében kell csökkenteni.

Általánosan elvárt teljesítmények a képzési idő végére:

- legyen a tanuló közreműködő önmaga ellátásában, lehetőség szerinti minél nagyobb önállósággal,
- ismerje környezetét, tudjon abban képességeihez képest tájékozódni,
- legyen képes szociális kapcsolatokat kialakítani és fenntartani,
- ismerje és fogadja el az alapvető emberi értékeket,
- tapasztalja meg saját személyét, kapcsolódjon be társas foglalkozásokba,
- integrált körülmények között képes legyen adekvát viselkedésre,
- legyen igénye környezete és saját személye esztétikusabbá tételére,
- lehetőségeihez mérten próbálja kompenzálni a társfogyatékoságok és/vagy párhuzamos sérülések okozta hátrányait,
- a személyiségében rejlő pozitív értékeket tudja megjeleníteni a társadalom felé,
- a különböző mértékben elsajátított kulturtechnikai ismereteket tudja alkalmazni praktikus helyzetekben a szükséges mennyiségű segítség mellett,
- legyen képes az egyéni sajátosságok figyelembe vételével felnőtt irányítása mellett egyszerű munkafolyamatok elsajátítására, gyakorlatban alkalmazására.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A középsúlyos értelmi fogyatékos tanuló képes szociális kapcsolatokat kialakítani és fenntartani, ismeri és elfogadja az alapvető emberi értékeket, a személyiségében rejlő pozitív tulajdonságokat meg tudja jeleníteni a környezete számára. Különböző élethelyzetekben képes az adekvát viselkedésre, elfogadja társait és környezetét, megismeri, követi és igyekszik betartani a szabályokat. Interperszonális kapcsolataiban együttműködő, megértő, türelmes.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló érdeklődik környezeté és lakóhelye szokásai iránt, ismeri a legfontosabb nemzeti ünnepekhez köthető hagyományokat, képességeihez mérten bekapcsolódik az ünnepi megemlékezésekbe. Fokozatosan megismeri a szülőföld, a haza legfontosabb értékeit, megismeri környezetében előforduló szimbólumait.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló fokozatosan képessé válik az együttműködésre környezetével, közösségében magatartása elfogadó. Megismeri, és képességeinek megfelelően alkalmazza alapvető emberi jogait és kötelezettségeit. Kialakul igénye az önállóságra, megismeri az önérvényesítés és a támogatott döntéshozatal lehetőségét. Közösségének alakításába bevonható, igényli a rendezett, célszerűen kialakított környezetet.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A tanuló megtapasztalja saját személyét, bekapcsolódik társas foglalkozásokba. Megtanulja a helyzeteknek megfelelő kapcsolatokat megteremteni környezetével, cselekedeteit kontrollálni, képes a kapcsolatokban a közeledés és a távolságtartás egyensúlyának és szükségességének megválasztására. Konfliktusait önállóan, vagy segítséget kérve próbálja megoldani. Megtanul választani lehetőségei közül, képessé válik korlátai felismerésére, megismeri az adekvát segítségkérés módszereit. Megismeri a nemi szerepekkel kapcsolatos alapvető társadalmi elvárásokat és a biológiai működés elemeit.

A családi életre nevelés

A tanuló lehetőség szerint minél nagyobb önállósággal közreműködő önmaga ellátásában, ismeri a családi élet szerepeit, feladatait. Képességeihez mérten elfogadja és kéri személyi segítő tanácsát a magánéletben adódó problémahelyzetek megoldásához.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló megismeri a helyes táplálkozás és a személyes higiéné alapjait, minél önállóbban képes gondoskodni magáról, ápolni testét. Igényli a rendszeres testmozgást, figyel testi épségének és egészségének megőrzésére.

Lehetőségeihez mérten felismeri és elkerüli a káros szokásokat és veszélyes helyzeteket.

Testi és lelki érzéseit képes környezetének megfelelő jelzésekkel tudomására hozni.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség területén a tanulóban megerősödik a másokra való odafigyelés igénye, szívesen törekszik közösségében a segítségnyújtásra. Felismeri gyakorlati tevékenységében az önmaga és mások testi és lelki épségének megóvása érdekében szükséges körültekintő magatartás fontosságát.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanuló igényli a kulturált környezetet, vigyáz lakóhelye, élettere tisztaságára, óvja épségét. Felismeri a szennyező anyagokat, kerüli a káros környezeti hatásokat. Igényévé válik a takarékoság az anyagokkal, energiával, kerüli a felesleges pazarlást. Megtanulja szükségleteihez mérten beosztani a javakat.

Megismeri és alkalmazza a szelektív hulladékgyűjtés, az újrafelhasználás és hasznosítás gyakorlati technikáit.

Pályaorientáció

A tanuló motivációja felkelthető a munkatevékenységek iránt, lehetőségeihez képest igényli a felnőtt élet alapvető tevékenységének, a munkának megismerését, elsajátítását.

Képes önmaga munkatevékenységi lehetőségeinek felismerésére, belátására, elfogadja a segítséget.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló megismeri a pénz fogalmát, adott nagyságrendben tisztában van az ár és az érték fogalmával. Tisztában van a takarékoság, a pazarlás és a felesleges fogalmával.

Képes saját tulajdonának felismerésére és megóvására.

Médiatudatosságra nevelés

A tanulóban fokozatosan tudatosul a virtuális valóság és az élet közötti különbség. Felismeri az elektronikus eszközök helyes információszerező és szabadidő eltöltési lehetőségeit, ügyel a mértékletességre.

A tanulás tanítása

A tanuló az elsajátított kompetenciák felhasználásával igényli az ismeretszerzést, az új információk, tevékenységek elsajátítását. Felkelthető a tanuláshoz és megismeréshez motivációja, kíváncsisága.

Kulcskompetenciák

A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók egyénileg nagyon eltérő képességprofilja miatt a Nat kulcskompetenciáinak fejlesztése is egyéni, individualizált módon valósulhat meg. Mindazonáltal a fejlesztésnek vannak olyan átfogó elemei, amelyeknek egységesen érvényesülniük kell. Kiindulási alap a kognitív fejlesztés, amely meghatározza a többi területen való sikerességet is. Ugyanakkor nem szabad megfeledkezni arról sem, hogy az egyes kompetenciaterületek nem elszigetelten, hanem kölcsönhatásban jelennek meg és fejlődnek.

A tanulás kompetenciái

A Nat-ban meghatározott kapcsolódó ismeret, készség és attitűd kialakulása részlegesen várható el értelmi akadályozottság esetén. Ez távlati, ideális célkitűzésként értelmezhető, és a fejlesztést kis lépésekre, részcélokra kell bontani, az egyes tanulók képességstruktúrájához igazodva. Különös figyelmet kell fordítani a motiváció kialakítására, illetve fenntartására, az én-tudatosságra, a saját értékek és lehetőségek felismerésének fejlesztésére. Elsődleges cél a szűkebb, majd tágabb környezetben való eligazodás, a közösségi részvétel különféle szerepkörre való felkészülés, a minél önállóbb életvitel kialakítása.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi)

A kommunikációs kompetenciák fejlesztése általános, tág értelmezésben megfeleltethető a Nat vonatkozó célkitűzéseinek. Nélkülözhetetlen az információ befogadásához, az elemi gondolkodási műveletek hatékony működéséhez. Elsődleges a kommunikációs szándék felkeltése/fenntartása, a kommunikációs csatornák hatékony alkalmazása mind a megértés és információszerezés, mind az önkifejezés tekintetében. Mivel a társas helyzetek, kapcsolatok alapja, a szociális készségek fejlesztése szempontjából is kiemelten fejlesztendő terület. A más nyelvekkel való ismerkedés opcionális, sok középűlyos értelmi fogyatékos tanuló esetében nem megvalósítható. Néhányan azonban rendelkezhetnek a szükséges alapképessegekkel, és általános adottságaikhoz képest jó nyelvelsajátítási képességük lehet. Ezen nevelési-oktatási formában idegen nyelv oktatása nem folyik, a hangsúly az anyanyelvi kompetenciákra helyeződik.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák alapjaiban megfeleltethető a Nat elvárásainak. A készségszintben, illetve a támogatási szükségletben lehetnek jelentős egyéni eltérések. A hamis információk kiszűrése, valamint a lehetséges visszaélések elkerülése érdekében fokozottan figyelmet kell fordítani a „gyanús”, „bizonytalan” internetes tartalmak felismerésére, a megfelelő kapcsolati személytől való segítségkérésre, a támogatott döntéshozatal gyakorlására. A verbális kommunikációra képtelen tanulók esetén helyettesítő/kiegészítő jelleggel egyaránt alkalmazunk különféle IKT-eszközöket.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A gondolkodás kompetenciái megfelelően adaptálva jól értelmezhető a középűlyos értelmi fogyatékos tanulóokra is. Különös figyelmet kell fordítani a meglévő képeségek fejlesztésére, a látókör szélesítésére, az elemi mérlegelő érzék, óvatosság alakítására, miközben meg kell tartani / ki kell alakítani a környezet iránti nyitottságot, kíváncsiságot is. Alapcél az egyszerű logikai összefüggések felismerése, az ismeretek minél rugalmasabb, eltérő kontextusokban való hatékony előhívása és alkalmazása.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A középűlyos értelmi fogyatékos ember számára kiemelten fontos terület, mivel nagy valószínűséggel hosszú távon, egész életen át valamilyen közösségi ellátásban fog részesülni. Az egyéni és közösségi javakat szolgáló tevékenységek, készségek gyakorlása a személyes jóllétnek is egyik alappillére. A saját személyiség, a külső és belső tulajdonságok ismerete, a viselkedésszabályozás alapjai, az együttműködési készség (ki)alakítása, a társas kapcsolatok szabályrendszerének megismerése kiemelten fejlesztendő. Cél a harmonikus, reális önértékeléssel, pozitív énképpel rendelkező személyiség kibontakoztatása. Fontos a helyes önellátási-önkiszolgálási szokások (beleértve a napirend, az egészséges életmód), a tanuló önmaga és környezete iránti igényesség kialakítása. Kiemelten fontos, hogy a tanuló érdeklődéséhez, igényeihez mérten megfelelő nemi és szexuális nevelést biztosítsunk, mint az önazonosság, én-tudatosság integráns része. Mint minden nevelésben, kisebb korban a szokások kialakítása van inkább előtérben, de a középűlyos értelmi fogyatékos tanulóknál is fontos, hogy fokozatosan megtanulják az önálló felelősségvállalást. Ennek kardinális kérdése, hogy a tanuló felismerje a lehetőségek és lehetséges következmények közötti összefüggéseket, tudja, hogy mit jelent a következmények vállalása, és felismerje, hogy mikor van szüksége segísre a lehetséges következmények feltárásában (támogatott döntéshozatalra való felkészítés). Ez leginkább konkrét élethelyzetekhez, eseményekhez kötöten valósulhat meg.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A Nat leírásában foglaltak megvalósulásában nagyobb szerep jut az érzelmi alapú megközelítésnek. A kreativitás, az alkotótevékenység sok középsúlyos értelmi fogyatékos ember számára az önkifejezés alapvető eszköze. Ennek elemei épülnek be a felnőttkori foglalkozásterápiás tevékenységekbe is. Sok esetben ez a szabadidő tartalmas eltöltésének egyik módja lehet. Külön figyelmet kell szentelni e téren a kiemelkedően teljesítő tanulók tehetséggondozására.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A vonatkozó kompetenciák megfelelően adaptált értelmezésben megfeleltethetők a Nat leírásának. Elsődleges a pályaorientáció: adjuk meg a lehetőséget, hogy a tanuló különféle területeken próbálja ki magát. Ezáltal felszínre kerülhetnek erősségei, egyben érdeklődésének megfelelő elfoglaltságot végezhet. Fejlesztendő területek a kitartás, a munkafegyelem, az adott tevékenység jelentőségének belátása, a munkavállalói szerepkörhöz igazodó viselkedési normák gyakorlása. Ettől elválaszthatatlan, hogy a tanuló tisztában legyen az alapvető jogokkal, amelyek munkavállalóként megilletik. A különféle eszközök, nyersanyagok, munkafolyamatok célirányos megismertetése is szükséges. Tudatossá kell tenni a különbséget a precíz teljesítményelvárás és a kreativitás, az alternatív megoldások lehetőségei között.

Egységesség és differenciálás

A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók oktatásának követendő szempontja az életkori csoportokban történő fejlesztés megtartása mellett a tanulók egyéni haladási üteméhez igazodó, az önmagához mért fejlődést értékelő, sikerélményt biztosító, a reális életlehetőségeket folyamatosan szem előtt tartó oktatás, nevelés, képzés. A tananyag kiválasztásában és elrendezésében figyelembe kell venni, hogy a foglalkozások célja lépésről lépésre a károsodásokból eredő lemaradások csökkentése a meglévő képességekre építve, tanórai keretek között, figyelembe véve a harmonikus személyiségfejlődés igényeit. Fontos a folyamatos ismétlés, gyakorlás, nagy szerepe van a tevékenységek életközegben való alkalmazásának, a cselekvésbe ágyazott ismeretszerzésnek. A tantárgyak tananyagánál a fő hangsúly nem a műveltségátadáson van, hanem azon komplex képességek, készségek, kompetenciák kialakításán, amelyek elősegítik az alapvető fejlesztési célok megvalósítását.

A pedagógiai munka során törekedni kell a gyógypedagógiai nevelésben, fejlesztésben kiemelkedő jelentőségű érzelmi motivációra, játékosságra. A nevelési és oktatási módszereket mindig a tanulók életkorának és személyiségjegyeinek megfelelően kell megválasztani.

A tanterv a kultúrtechnikai tantárgyak tanítása során, a magasabb évfolyamokon sem javasol képesség szerint differenciált csoportokat. A differenciálást az ismeretekben, módszerekben, a tanulói tevékenységekben és a segítségnyújtás mértékében a tanítási órán kell megvalósítani, mert a gyakorlati pedagógiai tapasztalat azt mutatja, hogy minden tanuló képes fiatal felnőtt koráig ezen a téren továbbfejlődésre. A kamaszkor és annak befejeződése után is motiváltak a tanulók az olvasás, írás, számolás elsajátítására.

Az egyénre szabott nevelés és oktatás mellett is mutatkoznak – az adott csoporton belül – leszakadó, lemaradó tanulók. A lemaradás oka a súlyos akadályozottságban, hosszantartó betegségben, a képesség, tudás elsajátításához rendelkezésre álló időkeret szűkösségében keresendő. A tanulási képességek terén mutatkozó nagyfokú eltérések leküzdésére fontos a differenciált foglalkoztatás, egyéni és kiscsoportos formában.

Tanórai keretben a figyelemfelkeltés, a cselekedtetés, az ismeretek közvetítése és

megerősítése differenciált formában, képesség szerinti csoportok kialakításával, esetenként egyéni bánásmóddal történik. Lehetőséget kell teremteni a feladatok elvégzésében az egyéni igényekhez igazodó segítségnyújtásra, a szemléltető eszközök és tanulói segédletek szükséglet szerinti megválasztására. Ebben a munkában a legfontosabb segítők a pedagógiai asszisztensek és a gyermekfelügyelők. A tanulás szervezésénél döntő az állandó ösztönzés megvalósítása, a cselekedtetés, a különböző tantárgyaknál megjelenő tananyagok kapcsolódási pontjainak különböző szempontú megközelítése, megerősítése. Az iskola tanulásszervezése a napközi otthoni foglalkozásokkal együtt egész napos. A tanulók házi feladatot csak saját kérésre kapnak, minden kötelező tanulási tevékenység az iskolában történik.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és tanórai foglalkozások célja a károsodásból eredő nagyfokú lemaradások csökkentése, a meglévő képességelőnyökre építve az eredményes személyiségfejlesztés megvalósítása, tanórai keretek között, egyéni és kiscsoportos formában.

A fejlesztés célja nem a tanórai tananyag átismétlése, hanem a képességek, készségek, kompetenciák terápiás fejlesztése:

- érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, koncentráció, grafomotoros koordináció, tájékozódás;
- bazális stimuláció, beszédfejlesztés, szociális és kommunikációs tevékenység segítése,
- művészeti foglalkozások, zene, rajz, tánc stb.;
- mozgásállapot javítása, sporttevékenység.

A tehetséggondozás során a fő hangsúly az épen maradt részképességek fejlesztésén van, és elsősorban érdeklődési körök alapján szerveződik. Legfontosabb feladata a szabadidő hasznos eltöltésére nevelés, művészetekkel, az egészséges életmóddal és a környezettudatos magatartással összefüggő tevékenységek.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít.

A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

Az adaptív oktatás gyakorlati megvalósításának kulcsmozzanatai:

- a bemeneti jellemzők megismerése, melyek alapjaiban kijelölik az egyéni utat, illetve az annak bejárásához vezető stratégia megvalósítandó pedagógiai mozzanatait;
- a kimeneti elvárások, melyek a prognosztizálható fejlesztés/fejlődés kritériumainak, a kimeneti követelmények meghatározásához nyújtanak segítséget.

A bemenet, az iskolai, oktatási folyamat kezdetén szükséges a sajátos nevelési igény pontos, egyénre szabott feltárása, a képességstruktúra, a lényegi személyiségvonások, a szocializációs funkciók területeinek feltérképezésével. A feltárás a gyógypedagógia, a pszichológia módszereivel történik. A funkcionális képességek (az észlelés, az emlékezet, a figyelem, a gondolkodás), a tanult képességek (a kommunikációs, a kognitív, a cselekvés, a szocializációs képességek) és a család legjellemzőbb mutatói (a családi szocializáció színterei, a kommunikációs, cél-racionális, dramaturgiai tevékenységrendszer, az interakciók és struktúrák rendszere) együtt jelenthetik a gyermeki szükségletek megfogalmazásának alapjait, amelyre építeni lehet az egyéni út meghatározását, a pedagógiai diagnózist – a stratégiát és a terápiát.

A kimeneti elvárások – a pedagógiai folyamatban a tanulók egyéni jellemzőit, fejleszthetőségi sajátosságait mindvégig figyelembe véve – a társadalmi szükségletből vezethetők le. A társadalmi szükséglet meghatározásához a kiindulópontot a társadalom leírása jelenti, a jelen és a belátható jövő társadalom sajátosságainak számbavételét. Ez azt jelenti, hogy a klasszikus tudásközlés mellett az információrobbanás korszakának jellemzőjeként az integratív, interpretatív szerepet is figyelembe véve lehet az iskola helyi nevelési rendszerét a társadalom szocializációs közegének modelljeként tekinteni.

Így a fejlesztési-nevelési-oktatási-képzési rendszerben érvényesíthetők a következő jellemzők:

- a munka, a tanulás, a szabadidő, a szórakozás határainak elmosódása, az élethosszig tartó tanulás szükségessége,
- a piaci elemek mint a gazdasághoz való viszony fő jellemzői,
- nagy választási lehetőség, elágazó életutak mint az életút jellemzői,
- a nevelés mint kapcsolat, az értékek, a tudás, a cselekvési minták közvetlen cseréje,
- az identitás és önismeret mint szocializációs cél,
- párbeszéd, keresés, értékelés, válogatás, kritika, közvetlen megfigyelés mint tipikus tevékenységek,
- érték-pluralitás, egyéni boldogság mint értékek, és a kíváncsiság mint motiváció.

Tantárgyi rendszer és óraszámok az értelmileg akadályozott tanulók Általános Iskolája 1-8. évfolyam

A tantárgyi rendszer kialakításánál figyelembe vettük az iskolaípus képzési célját, az irányelvekben meghatározott pedagógiai szakaszok feladatát, a fejlesztési területeken megfogalmazott tartalmi elvárásokat. Az értelmileg akadályozott tanulók nevelése, oktatása a NAT-ban meghatározott műveltségi területek helyett fejlesztési területekre bomlik.

- Anyanyelv és kommunikáció
- Társadalmi környezet
- Életvitel és gyakorlat
- Természeti környezet
- Művészetek
- Informatika
- Testi nevelés

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1-8. évfolyamon középúlyos értelmi fogyatékos tanulók számára

Fejlesztési terület	Részterület	Évfolyamok óraszámjai							
		Bevezető szakasz		Kezdő szakasz		Alapozó szakasz		Fejlesztő szakasz	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Anyanyelv és kommunikáció	Kommunikáció	4	4	4	4	4	4	5	5
	Olvasás-írás	2+1	2+1	3	3	4	4	2	2
Társadalmi környezet	Számolás-mérés	2	2	2	2	3+1	3+1	3+1	3+1
	Játékra nevelés	2	2	2	2	-	-	-	-
	Társadalmi ismeretek	-	-	-	-	1+1	1+1	2	2
Életvitel és gyakorlat	Önkiszolgálás	2+2	2+2	2	2	-	-	-	-
	Életvitel és gyakorlat	-	-	2	2+1	2	2	3	3
Természeti környezet	Környezetismeret	-	-	-	-	1+1	1+1	2+3	2+3
Művészetek	Ének zene	2	2	2	2	2	2	2	2
		3	3	2+1	2+1	2+1	2+1	2	2
	Ábrázolás-alakítás	3	3	2+1	2+1	2+1	2+1	2	2
Informatika	Információs eszközök használata							1	1
Testi nevelés	Mozgásnevelés	5	5	5	5	5	5	-	-
	Testnevelés	-	-	-	-	-	-	5	5
	Szabadon tervezhető órakeret	3	3	3	4	4	4	4	4
	Kötelező óraszám	25	25	25	26	28	28	31	31
	Habilitáció-rehabilitáció	A tanulók szakértői véleményében foglaltak alapján kerül biztosításra							

A tantárgyak struktúrája és a hozzájuk tartozó óraszámok

Tantárgy neve: Ábrázolás-alakítás**Tanrend: ÉRTAK****Évfolyam: 1.****Időkeret:** 3 óra**Témakör neve:****óraszám**

Formázások különböző anyagokból

30

Építés

20

Papír formálása, alakítása

28

Vizuális ábrázolás

30

Összes óraszám:

108

Tantárgyi bevezető:

A tantárgy célja megalapozni a funkcióról motivációs hátterével a különböző ábrázoló-alakító tevékenységekben az alkotóképességet, alakítani és fejleszteni az igényt a kreatív önkifejezésre a vizuális művészetek eszköztárának felhasználásával.

A pedagógusnak törekednie kell arra, hogy fejlődjön a tantárgy szemléletformáló hatása által a középúlyos értelmi fogyatékos tanuló képzelőereje, fantáziája, esztétikai érzéke, alakuljon ki a pozitív énképe, fejlődjön önismerete a felfedezések és a siker örömeivel. Támogassa a munkavégzés során a tanulóknak az anyagokról szerzett tapasztalatait, tevékenykedjenek szívesen, fejlődjön alkotásvágyuk a tárgyak, cselekvések, jelenségek megfigyelése és a figyelem, feladattudat, észlelés, finommotorika fejlődése segítségével, tapasztalati élményeik alapján ismerjék meg az ábrázolás-alakításhoz szükséges eszközöket, építészeti és művészeti értékeket.

A környezeti adottságok és a differenciálás lehetőségeinek megteremtése támogatja, hogy folyamatosan bővüljenek a tanulók ismeretei a hagyományápolásról, népszokásokról, a nevezetes napokról, megismerkedjenek műalkotásokkal, tantárgy-specifikus jártasságaik, készségeik fejlődjenek.

Fejlesztési (terápiás) feladatok:

Készségek: koordinált mozgáskészség (szem-kéz koordináció) és alakítási készségek fejlesztése.

Képességek, attitűdök:

- Formaalkotási képességek, kompozíciós képesség.
- Vizuális ritmus képzése, tárgykészítés képessége.
- Képzeteket felidéző ábrázolási képesség.
- Képolvasás, képi közlés képessége.
- Plasztikus formaalakítás. Finommozgás fejlesztése.

Pszichikus funkció:

- Vizuális, taktikus percepció. Figyelemfejlesztés.
- Érzelmi fejlesztés: motiváció, örömezés keltése alkotó tevékenység révén.
- Emlékezet, alkotó képzelet, forma- és térészlelés, gondolkodás fejlesztése.

Gondolkodási műveletek:

Megkülönböztetés, azonosítás, összehasonlítás.

Variálás, kombinálás. Analízis-szintézis.

Asszociáció, általánosítás, absztrakció, következtetés, ítéletalkotás.

Gondolkodásfajták: perceptív, cselekvéses, analógiás, asszociatív, algoritmikus, kreatív, logikus.

1–2. évfolyam

A nemzeti öntudat, hazafias nevelésben a tantárgy különösen fontos szerepet játszik a hagyományok, a közösségi múlt jellemzőinek megismerésén keresztül, az alapvető kötődés kialakításával a tanuló környezetéhez.

Az önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztésében a megfigyelőképesség fejlesztése, az önértékelés és az önbizalom megalapozása történik.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciáinak a fejlesztésével a tantárgy hozzájárul az esztétikai érzék fejlesztéséhez és a művészetek iránti érdeklődés felkeltéséhez.

A vizuális ábrázoláson keresztül kialakul a gondolatok, érzelmek megjelenítésének igénye.

Témakör: Formázások különböző anyagokból **óraszám:** 30

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

Előzetes tudás szükséges: Alakító tevékenység szándékának megjelenése.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
<ul style="list-style-type: none">– Együttműködéssel a tárgyak tulajdonságainak, jellegzetességeinek megfigyelése.	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none">– Anyagok tulajdonságai.– Alakíthatóság. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none">– A tanuló környezetében található tárgyak megfigyelése manipulációval.
<ul style="list-style-type: none">– Próbálkozások, adott tevékenységek végrehajtása együttműködéssel.	<ul style="list-style-type: none">– Homok formázása, edények megtöltése, kiöntése, dombkészítés, gödörásás, taposás, nyomhagyás.– Hó formázása, hógolyó, hóbucka, hóember készítése.
<ul style="list-style-type: none">– Együttműködéssel különböző formák kialakításához szükséges mozgások végrehajtása.	<ul style="list-style-type: none">– Gyurmázás (plasztilin, só-liszt gyurma, agyag), gyúrás, puhítás, gömbölyítés, lapítás, hengerítés, mélyítés, kicsípés.
<ul style="list-style-type: none">– Különböző formák alakítása együttműködéssel.	<ul style="list-style-type: none">– Gipszmunka, benyomkodott agyagba, öntőformába folyékony gipsz öntése. Száradás után kiborítása.

Fogalmak:	A tárgyak tapintással megfigyelhető tulajdonságaival kapcsolatos fogalmak; eszközökkel, cselekvésekkel, térbeli tulajdonságokkal, felületi jellemzőkkel kapcsolatos fogalmak.
------------------	---

Témakör: Építés **óraszám:** 20

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

- Alapvető manuális kontroll (megfogás, elengedés) kialakítása.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
- Tárgyak csoportosítása segítséggel.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> - Kirakás. - Fűzés. - Nyomótechnikák. - Szűrőjátékok.
- Segítséggel próbálkozás a gyöngyök ritmikus váltogatására.	
- Segítséggel próbálkozás ritmikus sor készítésére.	<i>Fejlesztési tevékenységek</i> - Különböző tárgyak egymás mellé helyezésével új formák létrehozása. - Előrajzolt formák kirakása pálcikával, terményekkel. - Toronyépítés kockából. - Nagyméretű gyöngyök felfűzése pálcikára rendszer nélkül. - Nyomhagyás agyagban, gyurmában különböző tárgyak segítségével, nyomdázás. - Gyöngymozaik rendszer nélküli kirakása.

Fogalmak:	A kirakáshoz felhasznált tárgyak. Cselekvések, térirányok. Gyöngy, pálcika, fűzés. Eszközök, cselekvések: (belenyom), tesz, nyom, szűr. A kirakáshoz felhasznált tárgyak. Tevékenységek: épít, tesz, rak, vesz. Sor: kicsi-nagy, színek, pl. piros-kék, egyik-másik.
------------------	--

Témakör: Papír formálása, alakítása **óraszám:** 28

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

- Alapvető manuális készségek (markolás, csippentés) kialakítása, gyakoroltatása.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
- Az aktuális feladatok sikeres végrehajtása segítséggel.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> - Gyúrás-simítás. - Tépés. - Hajtogatás. - Nyírás.
- Segítséggel pontos illesztések.	
- Olló használatának próbálgatása, helyes	

használat gyakorlása segítséggel.	
– Papírdarabkák kívánt módon egymás mellé helyezése segítséggel.	
Fogalmak:	Anyag, tevékenység és elkészített tárgy (papír, gyűr, labda, könyv, füzet, hajt). Formák hasonlóság alapján. A papírfélék jellegzetes tulajdonságai és színe, eszközök.
Témakör: Vizuális ábrázolás	óraszám: 30
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	
– Formakitöltéshez szükséges mozgáskontroll kialakítása.	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
– A kívánt mozgás végrehajtása segítséggel.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> – Festés. – Rajzolás.
– Törekvés papírhatár betartására.	<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Festékes kéz- és ujjnyom hagyás. – Nagy, sima felületek vízfestékekkel történő betöltése szivaccsal, vastag ecsettel. – Álló, fekvő egyenesek, egyszerű formák, kör, hullámvonal rajzolása pálcikával homokba, krétával aszfalton és táblán; zsírkrétával csomagolópapírra, vastag ceruzával rajzlapra. – Szabadfirka, átrajzolás, rárajzolás, körülrajzolás. – Egyszerű formák színezése.
– Az ecset megfelelő használata.	
– Színek differenciálása.	
– A rajzolás eszközeinek megfelelő használata.	
– Egyszerű ember-, állat-, növényábrázolások segítséggel.	
Fogalmak:	Eszközök (szivacs, ecset, ecsettál). Tevékenységek (<i>törlés, kenés, festés</i>). Főbb színek: piros, kék, sárga, zöld. Vonalak és ezekből képzett egyszerű figurák.

Tantárgy:

Ábrázolás - alakítás 2. évfolyam

Évfolyam: 2.

Éves óraszám: 108

Heti óraszám: 3

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Formázások különböző anyagokból	<ul style="list-style-type: none">• Anyagok tulajdonságai.• Alakíthatóság. <i>(Kulcsfogalmak: A tárgyak tapintással megfigyelhető tulajdonságaival, kapcsolatos fogalmakkal, eszközökkel, cselekvésekkel, térbeli tulajdonságokkal, felületi jellemzőkkel bővülő passzív és</i>	tárgyak, gyurma, só gyurma, festék, ecsetek, ecsetes tál, törlőrongy	31
2.	Építés	<ul style="list-style-type: none">• Kirakás• Fűzés• Nyomótechnikák• Szűrőjátékok <i>(Kulcsfogalmak: Cselekvés, térirányok megnevezése. A kirakáshoz felhasznált tárgyak megnevezése. Tevékenység megnevezése: épít, tesz, rak, vesz. Sor: kicsi-nagy, színek, pl.: piros-kék, egyik- másik.)</i>	gyöngyök, cipőfűző, pálcikák, építőkockák	23
3.	Papír formálása, alakítása	<ul style="list-style-type: none">• Hajtogatás• Nyírás• Ragasztás <i>(Kulcsfogalmak: Formák utólagos megnevezése hasonlóság alapján. Anyag, tevékenység (papír, könyv, füzet, hajt).)</i>	papír, krepp papír, alufólia, ragasztó, olló	26
4.	Vizuális ábrázolás	<ul style="list-style-type: none">• Festés.• Rajzolás. <i>(Kulcsfogalmak: Eszközök megnevezése (szivacs, ecset, ecsettál). Tevékenység megnevezése. (törlés, kenés, festés). Vonalak, és ezekből képzett egyszerű figurák felismerése</i>	festék, ecsetek, ecsettál, törlőrongy, rajzlap, színes ceruza, grafit, szivacs	28

A továbbhaladás feltételei az második évfolyam végén:

Képes segítséggel megadott tulajdonságok alapján (szín, forma, nagyság) tárgyakat csoportosítani.

Segítséggel képes ritmikusan váltogatni a gyöngyöket.

Képes a szükséges eszközöket kiválasztani, együttműködéssel ollót használni.

Törekszik a festés és rajzolás eszközeit adekvátan használni. Differenciálja, és megnevezésre felismeri a főbb színeket. Megpróbál egyszerű ember, állat, növény-ábrázolásokat létrehozni.

Tantárgy:

Ábrázolás - alakítás 3. évfolyam

Évfolyam:

3.

Éves óraszám:

108

Heti óraszám:

3 (2+1)

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Formázások különböző anyagokból	<ul style="list-style-type: none">• Anyagvizsgálat érzékszervi tapasztalás útján, tulajdonságok.• Felület, szilárdság, forma, méret megismerése.• Anyagok alakíthatósága. <i>(Kulcsfogalmak: Tevékenység: hoz, visz, tesz, kever, önt, szór, ás, borít. Építmény részei: fal, ablak, ajtó, Emberi testrészek. Ember, állat, növény részei.)</i>	gyurma, agyag, só gyurma, képek, építőköcskák	24
2.	Építés	<ul style="list-style-type: none">• Kirakás• Fűzés• Nyomótechnikák• Szűrőjátékok <i>(Kulcsfogalmak: Főbb színek. Egyszerű formák: kicsi-nagy. Színek, formák, nagyság fogalmi. Elkészítendő tárgyak megnevezése, megnevezése. Építmények megnevezése (ház, garázs, híd, stb.). Térbeli relációk (alá,</i>	építőköcskák, szűrőjátékok, gyöngyök, fonal, pálcikák	20
3.	Papír formálása, alakítása	<ul style="list-style-type: none">• Gyűrés-simítás• Tépés• Hajtogatás• Nyírás• Ragasztás <i>(Kulcsfogalmak: elkészített tárgy, és tevékenység megnevezése. Nagyságra, formára vonatkozó fogalmak: csík, kör, kisebb, nagyobb, stb., differenciáltabb formák Eszköz, tevékenység megnevezése. Ember, állat, növény részei. Elkészítendő tárgy megnevezése (csákó, hajó, stb.). Irányok, térbeli relációk. Illesztéssel kapcsolatos</i>	papírlapok, alufólia, újságpapír, olló, ragasztó, színes papír, rajzlap, formasablonok	28
4.	Vizuális ábrázolás	<ul style="list-style-type: none">• Festés• Rajzolás <i>(Kulcsfogalmak: Vonalak iránya, alapformák megnevezése, festési technikák elnevezése, színek felismerése, megnevezése. Ábrázolt élőlények, tárgyak, részeik</i>	festék, ecsetek, ecsettál, törlőkendő, színes ceruza, grafit, rajzlap, formasablonok, képek, IKT	35

A továbbhaladás feltételei az harmadik évfolyam végén:

Képes elsajátítani különböző ábrázoló- alakító technikákat.

Képes vonalhatárt tartva kitölteni az előrajzolt formát.

Önállóan épít különféle építőjátékokból tagolt építményeket.

Önállóan tud ritmikus sort képezni.

Egyszerű formákat tép, együttműködéssel, vagy segítséggel vág, illeszti a

Képes kifestésnél, színezésnél vonalhatárt betartani.

Próbál együttműködni közös alkotás elkészítésénél.

Képes segítséggel megfelelően használni a festés eszközeit.

Irányítással jellemző jegyeik alapján felismerhető ember, állat,

Tantárgy:
évfolyam

Ábrázolás - alakítás 4.

Évfolyam:

4.

Éves óraszám:

108

Heti óraszám:

3 (2+1)

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Formázások különböző anyagokból	<ul style="list-style-type: none"> • Anyagvizsgálat érzékszervi tapasztalás útján, tulajdonságok. • Felület, szilárdság, forma, méret megismerése. • Anyagok alakíthatósága. <i>(Kulcsfogalmak: Anyagtulajdonságok: folyik, szárad, kemény, folyékony, Felületre (sima-érdes), szilárdságra (kemény-puha), formára (kerek, hosszúkás), méretre (kicsi, nagy) vonatkozó</i>	gyurma, agyag, só gyurma, képek	28
2.	Építés	<ul style="list-style-type: none"> • Kirakás • Fűzés • Nyomótechnikák • Szűrőjátékok <i>(Kulcsfogalmak: Főbb színek. Egyszerű formák: (kocka, gömb, tégl) kicsi- nagy. Színek, formák, nagyság fogalmi. Elkészítendő tárgyak megnevezése, megnevezése. Építmények megnevezése (ház, garázs, híd stb.) Térbeli</i>	építőkockák, szűrőjátékok, gyöngyök, fonal, pálcikák	24
3.	Papír formálása, alakítása	<ul style="list-style-type: none"> • Gyúrás-símítás • Tépés • Hajtogatás • Nyírás • Ragasztás <i>(Kulcsfogalmak: elkészített tárgy, és tevékenység megnevezése. Nagyságra, formára vonatkozó fogalmak: csík, kör, kisebb, nagyobb, stb., differenciáltabb formák Eszköz, tevékenység megnevezése. Ember, állat, növény részei. Elkészítendő tárgy megnevezése (csákó, hajó, stb.) Iránvok térbeli relációk</i>	papírlapok, alufólia, újságpapír, olló, ragasztó, színes papír, rajzlap, formasablonok	34
4.	Vizuális ábrázolás	<ul style="list-style-type: none"> • Festés • Rajzolás <i>(Kulcsfogalmak: Vonalak iránya, alapformák megnevezése, festési technikák elnevezése, színek felismerése, megnevezése. Ábrázolt</i>	festék, ecsetek, ecsettál, törlőkendő, színes ceruza, grafit, rajzlap, formasablonok, képek IKT	32

A továbbhaladás feltételei az negyedik évfolyam végén:

Képes elsajátítani különböző ábrázoló- alakító technikákat.
Képes vonalhatárt tartva kitölteni az előrajzolt formát.
Önállóan épít különféle építőjátékokból tagolt építményeket.
Önállóan tud ritmikus sort képezni.
Együttműködéssel, vagy segítséggel vág, illeszti a papírkép elemeit.
Képes kifestésnél, színezésnél vonalhatárt betartani.
Próbál együttműködni közös alkotás elkészítésénél.
Képes segítséggel megfelelően használni a festés eszközeit.
Irányítással jellemző jegyeik alapján felismerhető ember, állat,

Tantárgy neve: Ábrázolás-Alakítás	
Tanrend: ÉRTAK	
Évfolyam: 5.osztály	
Időkeret: 71 óra	
Témakör neve:	óraszám
1. Vizuális ábrázolás	36 óra
2. Komplex alakító tevékenység	35 óra
Összes óraszám:	71 óra
Tantárgyi bevezető:	
<p>A tantárgyban folytatódik a nemzeti öntudat, hazafias neveléshez való kapcsolódás a nemzeti ünnepekhez köthető hagyományok felelevenítésével és a jellegzetes díszítő motívumok és elemek megismerésével.</p> <p>A testi és lelki egészségre nevelés az alkotói tevékenység folyamatában történő önismereti fejlesztéssel, az érzelmek kifejezésének felismerésével a vizuális művészeti alkotások megismerésének folyamatában zajlik.</p> <p>Az önkéntesség a segítségnyújtásban, a nevelésben, a másokért vállalt felelősségben, a közös tevékenységekben és a közösen kitűzött célok elérésében jelenik meg.</p> <p>A médiatudatosságra nevelést a különböző médiákból megszerezhető tapasztalatok gyűjtése, a képi és téri ábrázolás támogatja.</p>	
Témakör: Vizuális ábrázolás	óraszám:
Támakör nevelési-fejlesztési céljai:	
Élőlények, tárgyak sematikus ábrázolása irányítással.	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
<p>Színek használata a valóságnak megfelelően.</p> <p>A vízszintes és függőleges egyenesek pontos összekapcsolása.</p> <p>Felismerhető rajzok készítése különböző élőlényekről, jellemző jegyek alapján.</p>	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Festés. – Rajzolás-színezés. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Természeti környezetünk ábrázolása a színek</p>

	<p>kifejezőerejének hangsúlyozásával (ősz: levélhullás, eső, tél: havazás stb.). Szabad festési gyakorlatok különböző festékviteli módokkal, egyéni és közös munka. Ember- és állatábrázolások gyakorlása. Fej, test, végtagok feltüntetése. Iránykülönbségek érzékeltetése. Virágok ábrázolása sematikusan. Színezés, különböző technikákkal. Tematikus ábrázolások gyakorlása.</p>
<p>Fogalmak: Egyenesek iránya. Ábrázolt tárgyak részei. Színek. Évszakok, természeti jelenségek, színek, hangulatok. Élőlények testrészei. Térbeli elrendeződésre vonatkozó fogalmak.</p>	
óraszám: 36 óra	
Témakör: Komplex alakító tevékenység	
Támakör nevelési-fejlesztési céljai:	
Egyszerű használati tárgyak készítése segítséggel	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i> – Tárgyak (játékok, képek) készítése jellemző jegyeik alapján.</p> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i> Színes papír kompozíció. Természeti anyagok felhasználásával (levelek, ágak, termények stb.) kompozíció készítése ragasztással. Mozaikkép-készítés különböző anyagokból. Agyag- és só-liszt-edények készítése, díszítése különböző technikákkal (pecsételés, karcolás, rátett díszítés, festés). Agyagbaba, agyagállatok készítése. Egyszerű ünnepi dekorációk készítése különböző anyagokból.</p>
Egyszerű tárgyak készítése együttműködéssel	
<p>Fogalmak: Eszközök, anyagok. A tárgykészítés részfolyamatai. Az anyag tulajdonságaira vonatkozó fogalmak. Az elkészült tárgy és funkciója.</p>	

**Összegzett tanulási eredmények
az évfolyam végére:**

A tanuló képes

- jellemző jegyeik alapján felismerhető rajzot készíteni különböző élőlényekről;
- irányítással pontosan összekapcsolni a vízszintes és függőleges egyeneseket;
- irányítással megfelelően használni színeket;
- irányítással tematikus ábrát készíteni;
- egyszerű tárgyakat készíteni együttműködéssel;
- az ábrázolás-alakítás eszközeinek és anyagainak adekvát használatára.

Képességeihez mértén alkalmazza a különböző ábrázoló-alakító technikákat.

Évfolyam: 6.
Éves óraszám: 108
Heti óraszám: 3 (2+1)

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Vizuális ábrázolás	<ul style="list-style-type: none"> • Festés • Rajzolás-színezés (<i>Kulcsfogalmak: Egyenesek iránya. Ábrázolt tárgyak részei. Színek. Évszakok, természeti jelenségek, színek, hangulatok. Élőlények testrészeinek megnevezése. Térbeli</i> 	színes ceruza, grafit, vízfesték, ecsetek, ecsettál, törülörny, rajzlap	60
2.	Komplex alakító tevékenység	<ul style="list-style-type: none"> • Tárgyak (játékok, képek) készítése jellemző jegyeik alapján. (<i>Kulcsfogalmak: Eszközök, anyagok megnevezése. A tárgykészítés részfolyamatainak megnevezése. Az anyag tulajdonságaira vonatkozó fogalmak. Az elkészült tárgy megnevezése és funkciójára</i> 	játékok, képek, tárgyak, ragasztó, színes papír, kartonpapír, rajzlap, színes kartonpapír, krepp papír, olló, zsírkréta, pasztelkréta	48

A továbbhaladás feltételei az hatodik évfolyam végén:

Képes jellemző jegyeik alapján felismerhető rajzot készíteni különböző élőlényekről. Képes irányítással pontosan összekapcsolni a vízszintes és függőleges egyeneseket. Képes irányítással megfelelően használni színeket.

Képes irányítással tematikus ábrát készíteni.

Képes egyszerű tárgyakat készíteni együttműködéssel.

Képes az ábrázolás- alakítás eszközeinek és anyagainak adekvát használatára.

Képességeihez mérten a különböző ábrázoló- alakító technikák elsajátítása.

Tantárgy:

Ábrázolás - alakítás 7. évfolyam

Évfolyam:

7.

Éves óraszám:

72

Heti óraszám:

2

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Vizuális ábrázolás	Festés Rajzolás-színezés (<i>Kulcsfogalmak: Természeti jelenségekkel kapcsolatos fogalmak bővítése. Természeti és tárgyi környezettel kapcsolatos fogalmak körének fokozatos bővítése. Érzelmekkel, hangulatokkal kapcsolatos fogalmak körének bővítése. Ünnepi szimbólumok. A tárgyi környezet elemeinek megnevezése. Élőlények testfelépítésével kapcsolatos</i>)		37
2.	Komplex alakító tevékenységek	Komplex alakító technikák. Anyagok tulajdonságai. Tárgyak (játékok, képek) készítési módjának megismerése. (<i>Kulcsfogalmak: Anyagok, eszközök. Elkészítendő tárgy. Elkészítés részfolyamatai. Évszakok jellemzői. Ünnepi jellegzetességek. Az anyagok tulajdonságaira vonatkozó</i>)	festék, ecsetek, ecsettál, törülörongy, színes kartonok, rajzlap, ragasztó, tárgyak, agyag, gyurma, só gyurma	27
3.	Elemi ismeretek ismeretek művészeti alkotásokról	Művészeti alkotások jellemzői. (<i>Kulcsfogalmak: Festészet, szobrászat. Egyszerű esztétikai fogalmak, építészet jellegzetességei.</i>)	képek és könyvek művészeti alkotásokról, IKT eszközök	8

A továbbhaladás feltételei az hetedik évfolyam végén:

Próbálja meg irányítással saját élményeit rajzos formában megjeleníteni. Növekvő önállósággal végezze el a feladatokat.

Képességeihez mérten elsajátít különböző ábrázoló- alakító technikákat. Képes az ábrázolás- alakítás eszközeinek és anyagainak adekvát használatára. Képes irányítással felismeri és szétválogatja a különböző anyagfajtákat.

Képes irányítással egyszerű tárgyakat készíteni. Irányítással megismer néhány népművészeti alkotást.

Tantárgy:

Ábrázolás - alakítás 8. évfolyam

Évfolyam:

8.

Éves óraszám:

72

Heti óraszám:

2

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Vizuális ábrázolás	Festés Rajzolás-színezés (<i>Kulcsfogalmak: Természeti jelenségekkel kapcsolatos fogalmak bővítése. Természeti és tárgyi környezettel kapcsolatos fogalmak körének fokozatos bővítése. Érzelmekkel, hangulatokkal kapcsolatos fogalmak körének bővítése. Ünnepi szimbólumok. A tárgyi környezet elemeinek megnevezése. Élőlények testfelépítésével kapcsolatos</i>)		28
2.	Komplex alakító tevékenységek	Komplex alakító technikák. Anyagok tulajdonságai. Tárgyak (játékok, képek) készítési módjának megismerése. (<i>Kulcsfogalmak: Anyagok, eszközök. Elkészítendő tárgy. Elkészítés részfolyamatai. Évszakok jellemzői. Ünnepi jellegzetességek. Az anyagok tulajdonságaira vonatkozó</i>)	festék, ecsetek, ecsetál, törlőrongy, színes kartonok, rajzlap, ragasztó, tárgyak, agyag, gyurma, só gyurma	22
3.	Elemi ismeretek művészeti alkotásokról	Művészeti alkotások jellemzői. (<i>Kulcsfogalmak: Festészet, szobrászat. Egyszerű esztétikai fogalmak, építészet</i>)	képek és könyvek művészeti alkotásokról, IKT eszközök	14

A továbbhaladás feltételei az nyolcadik évfolyam végén:

Írányítással felfedez összefüggést a színek és érzelmek között.

Próbálja meg irányítással saját élményeit rajzos formában megjeleníteni. Növekvő önállósággal végezze el a feladatokat.

Képességeihez mérten elsajátít különböző ábrázoló- alakító technikákat. Képes az ábrázolás- alakítás eszközeinek és anyagainak adekvát használatára. Képes irányítással felismeri és szétválogatja a különböző anyagfajtákat.

Képes irányítással egyszerű tárgyakat készíteni. Irányítással megismer néhány

népművészeti alkotást.

Életvitel és gyakorlat ismeretek

Tantárgy:
évfolyam

Életvitel és gyakorlati ismeretek 3.

Kiemelt célok:

A tantárgy célja fejleszteni a tanuló manuális képességeit, finommotorikáját és mozgáskoordinációját úgy, hogy tevékenysége során az eszközök használata váljon célirányossá, alakuljon ki elemi munkavégző képessége. Cél a biztos eszközhasználat elérése a háztartásban és a ház körül előforduló szerszámokkal.

Tantárgy feladatai:

Biztosítani olyan személyiségjegyek kialakulását, amelyek az iskola befejezését követő új életközegben az eredményes szocializációhoz, munkatevékenységek végzéséhez megfelelő alapot teremthet.

Feladata, hogy járuljon hozzá a tanulók esztétikai neveléséhez, alakítson ki olyan szokásokat, hogy igényük legyen közvetlen környezetük rendben tartására, az otthoni életben is tudja gyakorolni és alkalmazni ismereteit, hozzájárulva környezete gondozásához.

Évfolyam:

3.

Éves óraszám:

72

Heti óraszám:

2

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Textilmunkák	Anyagok tulajdonságai, alkalmazásuk. Anyagok alakíthatósága. Ismerkedés textillel. (<i>Kulcsfogalmak: természetes anyag, műanyag, termés, alapanyag, textílfajták, Az olló részeinek, és használatával</i>)	textíliák, olló, természetes anyagok, termékek, műanyag	10
2.	Egyszerű háztartási munkák	Az eszközök használatához szükséges mozdulatok, fogások eszközzel, és eszköz nélkül. Növénygondozás. (<i>Kulcsfogalmak: Eszközök elnevezése, a gondozott növényekkel kapcsolatos elnevezések.</i>) <i>Irányítással használni a</i>	takarítási eszközök, locsolókanna,	27

3.	Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	Ruhák válogatása, csoportosítása. Ruha gondozása, tárolása. Személyes tisztálkodás. <i>(Kulcsfogalmak: A tisztálkodó szerek és ápolószerek használatával kapcsolatos</i>	tisztálkodó szerek, ápolószerek, képek, könyvek, tájékoztató kiadványok	25
----	--	--	---	----

4.	Anyagok alakítása	<ul style="list-style-type: none"> • Papírok tulajdonsága, alakíthatóságuk (hajtogatás, tépés, sodrás, vágás, ragasztás, fűzés). • Ajándékok, elemi kompozíciók létrehozása. <i>(Kulcsfogalmak: papírfajták elnevezése, merkelőtű, ragasztófajták, öltések neve,)</i> 	papírfajták, olló, ragasztók,	10
----	--------------------------	---	-------------------------------	----

A továbbhaladás feltételei a harmadik évfolyam végén:

Képes a megismert anyagokat adott szempontok szerint csoportosítani Irányítással, rendszeresen vegyen részt a kerti- és szobanövények gondozásában.

Rendszeresen vegyen részt a tanterem, öltöző takarításában (söprés, szemétszedés, portörles).

Váljon szokásává az alsóruha napi cseréje, a rendszeres fogápolás.

**Tantárgy:
évfolyam**

Életvitel és gyakorlati ismeretek 4.

Évfolyam:

4.

Éves óraszám:

108

Heti óraszám:

3(2+1)

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Textilmunkák	Olló használata. Nyírás, Vágás. Anyagok válogatása eltérő szempontok szerint. Az anyagok felhasználási területei. <i>természetes anyag, műanyag, termés, alapanyag, textílfajták, Az olló részeinek és</i>	olló, természetes anyagok, termékek, textílfajták,	15
2.	Egyszerű háztartási munkák	A ház körüli takarítási feladatokhoz használható eszközök és feladatok. Tisztítószer tulajdonságai és használatuk. Növénygondozás. <i>Eszközök elnevezése, a</i>	takarító eszközök, locsolókanna	35
3.	Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	Cipőápolás. Személyes tisztálkodás. Bőrápolás. <i>(Kulcsfogalmak: A tisztálkodó szerek és ápolószerek</i>	tisztálkodó szerek, eszközök, bőrápoló szerek	38
4.	Anyagok alakítása	Papírok tulajdonsága, alakíthatóságuk (hajtogatás, tépés, sodrás, vágás, ragasztás, fűzés). Ajándékok, elemi kompozíciók létrehozása. Varrás kemény papírlemezre. <i>(Kulcsfogalmak: papírfajták elnevezése, merkelőtű,</i>	olló, természetes anyagok, termékek, textílfajták, merkelőtű, ragasztó, kartonpapír,,	20

A továbbhaladás feltételei a negyedik évfolyam végén:

Képes a megismert anyagokat adott szempontok szerint csoportosítani, legfontosabb tulajdonságait, alkalmazásukat ismerni.

Képes az ollót balesetmentesen, kis segítséggel használni.

Irányítással, rendszeresen vegyen részt a kerti- és szobanövények gondozásában. Rendszeresen vegyen részt a tanterem, öltöző takarításában (söprés, szemétszedés, portörletés). Válgjon szokásává az alsóruha napi cseréje, a rendszeres fogápolás.

Képes minta alapján munkadarabot készíteni, alkotását magáénak érezni, legyen rá büszke.

Tantárgy neve: ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT**Tanrend: ÉRTAK****Évfolyam: 5****Időkeret:**

Témakör neve:	óraszám
1. Textilmunkák	20 óra
2. Egyszerű háztartási munkák	15 óra
3. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	10 óra
4. Vásárlás	10 óra
5. Anyagok alakítása	17 óra
Összes óraszám:	72 óra

Tantárgyi bevezető:

A tantárgy célja fejleszteni a tanuló manuális képességeit, finommotorikáját és mozgáskoordinációját úgy, hogy tevékenysége során az eszközök használata váljon célirányossá, alakuljon ki elemi munkavégző képessége. Alkalmazni tudja a tanult ismereteket egyre nagyobb önállósággal a gyakorlati tevékenység során, a részfeladatok technológiájának és kapcsolatának megismerésével, a megtanult munkafolyamatok sorrendjének alkalmazásával. Biztosítani kell olyan személyiségjegyek kialakulását, amelyek az iskola befejezését követő új életközegben az eredményes szocializációhoz, munkatevékenységek végzéséhez megfelelő alapot teremthet.

A tantárgy feladata továbbá, hogy járuljon hozzá a tanulók esztétikai neveléséhez, alakítson ki olyan szokásokat, hogy igényük legyen közvetlen környezetük rendben tartására, az otthoni életben is tudják gyakorolni és alkalmazni ismereteiket, hozzájárulva környezetük gondozásához.

A fejlesztés során minél több és változatosabb feladathelyzetben ismerkedjenek meg a tanulók saját és közvetlen környezetüknek, a hétköznapok során szükséges, az önellátáshoz kapcsolódó feladatoknak, munkatevékenységeknek az elsajátításával, alapvető technikák gyakorlásával. Cél a biztos eszközhasználat elérése a háztartásban és a ház körül előforduló szerszámokkal.

Ebben a folyamatban alakulnak ki olyan szokások, készségek, képességek, amelyekkel a mindennapi életben előforduló, egyszerű önellátó, konyhai, takarítási és gondozási feladatok elvégzésére a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanuló kisebb irányítással képessé válik.

Az önkiszolgálás - ruhagondozás terén ismerje meg, gyakorolja és alkalmazza a tanuló a textíliáknál tanult ismereteket, mosási, vasalási utasításokat (piktogramokat). Ismerje meg a textilek alapanyagaival, általános tulajdonságaival, valamint azok megmunkálhatóságával, kezelésével kapcsolatos általános tudnivalókat, továbbá a varráshoz használatos cérnákat, díszítőöltéseket, gyöngyfűzéshez használatos fonalakat, eszközöket, a kapcsolódó balesetvédelmi előírásokat.

A konyhai műveletek során fontos az egyszerű alapanyagok megismerése, azok tárolása, felhasználhatósága, a munkafolyamatok elvégzése, a szükséges eszközök, azok használata, valamint a tevékenységhez szükséges munkamenet megismerése és gyakorlati alkalmazása.

Szükséges a takarítás, mosogatás eszközeinek, azok használatának, mosogató-, konyhai tisztítószeresek leggyakrabban használatos típusainak megismerése és a balesetvédelmi előírásoknak a megfelelő használata.

Fontos feladat a vásárlással kapcsolatos teendők gyakorlása (az áruk megfelelő minőségének ellenőrzése, minőségi kifogások jelzése, teendők a kifogások felmerülése esetén), az árukön lévő piktogramok ismerete, azok figyelembevételre vásárlás során, valamint az ide vonatkozó elemi viselkedési szokások gyakorlása.

A tantárgy az erkölcsi nevelésben a harmonikus, esztétikus és praktikus környezetért végzett tevékenység felelősségének tudatosításával és a takarékos és mértékletesség igényének kialakításával játszik fontos szerepet.

A testi és lelki egészségre nevelésben különös hangsúlyt helyez a háztartásban előforduló fizikai és mentális veszélyforrások megismerésére, igény kialakítására a testi épség megóvására, a munkatevékenységek végzéséhez szükséges fizikai és lelki képességek fejlesztésére.

A családi életre nevelésben fontos szerepet játszik a tantárgy a családi munkamegosztásban az érdeklődésnek, képességnek megfelelő tevékenységek gyakorlásával, a minél önállóbb önellátás megalapozásával.

A felelősségvállalás másokért, önkéntesség kialakítása a családban és a társak között előforduló segítségadási lehetőségek megismerésére, szükséglet szerinti alkalmazására irányul.

A tantárgy a fenntarthatóság, környezettudatosság fejlesztését segíti az életvitel során felhasznált anyagokkal és energiahordozókkal való takarékos bánásmód elsajátításával, a pazarló szokások felismerésével, valamint a környezetben található erőforrások szükséglet alapú felhasználásával.

Balesetvédelem: minden munkatevékenység során szükséges a balesetvédelmi, valamint a munkavédelmi szabályok ismerete és betartása.

Témakör: 1. Textilmunkák	óraszám: 20 óra
---------------------------------	------------------------

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

Az olló és a tű helyes használata.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
Anyagvizsgálat érzékszervi tapasztalatszerzés útján:	Textilfélék alapanyaga, azok elemi szálainak megismerése.(Válogatási

megmunkálhatóság.	gyakorlatok: szín, anyagvastagság, anyagösszetétel alapján). Textilből készült használati tárgyak gyűjtése, csoportosítása A tanuló saját tapasztalatai alapján az anyag megmunkálhatóságának megismerése.
Irányítással textil felvágása, nyírása, segítségével gombolyítása.	Vágás, gombolyítás, szalagkötés gyakorlása, szálbehúzás, varrási alapismeretek gyakorlása. A tanult tevékenységek folyamatos gyakorlása csökkenő mértékű segítséggel. Irányítással textilt csíkokra vágni, textilcsíkot összevarrni, gombolyítani
Öltésformák (előöltés, száröltés, szegőöltés: pelenkaöltés).	Fokozódó önállósággal szalagkötés, önállóan szálkihúzás. Önállóan szalagkötés, segítséggel száröltés gyakorlása. A száröltést segítséggel, a szálkihúzást és az előöltést önállóan gyakorolni.
Varrások eldolgozása.	Szegőöltések közül pelenkaöltés technikájának megismerése Tűbefűzést (egyre önállóbban) és csomókötést gyakorolni.
Csomókötés, gombfelvarrás.	Új öltésforma megismerése a tűbefűzés, csomózás gyakorlásával. Anyag és gomb kapcsolata, gombvarrási gyakorlatok. Bonyolultabb gombvarrási technikákat gyakorolni.
A szövés előkészítése	Szövés anyagainak, eszközeinek megismerése Ismerkedés szövött tárgyakkal, a szövés eszközeivel.

Fogalmak:

Szál, szálirány, anyagnyúlás, előöltés, száröltés, szegőöltés, elvarrás, pelenkaöltés, szövéssel kapcsolatos eszközök.

Témakör: 2. Egyszerű háztartási munkák **óraszám: 15 óra**

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

Étkezéshez saját részre terítés.

Fejlesztési feladat: **Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:**

Seprű, lapát használata.	Seprés, portörölés, felmosás, játékok lemosása. Porszívózás gyakorlása, szőnyeg porszívózása önállóan
Tisztító- és fertőtlenítőszer.	Tisztító- és fertőtlenítőszer adagolásának megismerése, használatának gyakorlása ellenőrzés mellett.
Konyhai eszközök helye, rendje. Egyszerűbb konyhai munkák.	A helyrerakás, terítés, mosogatás, törölgetés gyakorlása. Irányítással terítés, mosogatás, törölgetés. Önálló terítés, mosogatás, rendrakás.
Kenyérkenés, kenyérszeletelés, kenyérpírítás, konzervbontás.	Étkezések előkészítése segítséggel: A kenyérkenés módjának megtanulása. A kenyérszeletelés, kenyérpírítás, konzervbontás módjának megismerése, az eszközök használatának gyakorlása különös tekintettel a baleset-megelőzésre Megfelelő eszközök és edények kiválogatásának gyakorlása.
A főzés jellegének megfelelő edények és eszközök kiválasztása.	Egyszerű ételek elkészítésének megismerése, gyakorlása (alma, banán, narancs, sárgarépa, burgonya).
Gyümölcs- és zöldségtisztítás.	Eddigi tevékenységek gyakorlása.
Főzést nem igénylő ételek készítése.	Gyümölcsturmix, pirítós, szendvics készítése.
Fogalmak:	
Előkészítéshez és főzéshez kapcsolódó fogalmak. További fogalmak a tisztító-, fertőtlenítőszer használatával kapcsolatos tevékenységek köréből.	
Témakör: 3. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	óraszám: 10 óra
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	
Ruhazárak önálló használata.	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
A megfelelő ruházat kiválasztása.	Ruházat adekvát kiválasztásának gyakorlása (évszak, időjárás, alkalom).
Ruhanemű kezelése. Ruhazárak használata.	Húzózár, patent, kapocs, csat használatának gyakorlása.

	Húzózár használata, csatolás, patentolás, kapcsolás, gombolás fokozódó önállósággal.
Cipőfűzés – fűző megkötése.	Cipőfűzés, cipőkötés gyakorlása (fűzőtáblákon). Cipőfűzés szükség szerint, cipőkötés adódó alkalmanként irányítással. Cipőfűzés, csomókötés, tépőzár-használat. Önálló cipőfűzés.
Mosás: gépi, kézi mosás.	Mosás megismerése, kézi, gépi mosás eszközei, azok használata. A mosás és vasalás eszközeinek felismerése, megnevezése, használatuk
Teregetés, hajtogatás, vasalás.	Teregetés (szárító), hajtogatás (tárolás), vasalás (babaruhák).
Fogalmak:	
További, ruha gondozással kapcsolatos fogalmak (mosószerek, csipesz, szárító, vasalódeszka, hőfokszabályozó).	
Témakör: 4. Vásárlás	óraszám: 10 óra
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	
Érték és ár közötti összefüggések megértetése.	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
Vásárlás körülményei.	Vásárlás folyamatának gyakorlása, beszámoló a vásárlás folyamatáról, eredményéről. Tanulmányi séta, piac-, üzletlátogatás, kirakatok nézegetése.
Különböző boltok, áruházak és piac látogatása.	Vásárlás céljának, menetének megismerése, alapvető árucikkek beszerzési helyeinek ismerete. Az alapvető árucikkek beszerzésének helye, a vásárlás módja.
Vásárlás – fizetés – csomagolás.	Felügyelet mellett alapvető, egyszerű árucikkek beszerzési helyének megismerése, egy tétel vásárlása. Egyféle árucikk vásárlása önállóan (vásárlás megtervezése, mit veszek? Hol kapható? Mennyibe kerül?).
Fogalmak:	
Célzott vásárlás helye, ott kapható áruk. Vásárlási folyamatnál használt fogalmak. Közlekedéshez kapcsolódó fogalmak. Vásárlási folyamatnál és fizetésnél használatos fogalmak. További, a	

közlekedéshez, viselkedéshez kapcsolódó fogalmak.	
Témakör: 5. Anyagok alakítása	óraszám: 17 óra
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	
Az anyagmegmunkáláshoz használt eszközök körének bővítése.	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
Papírból, fonalból, textilből ajándékok, elemi kompozíciók létrehozása, egyszerű munkadarabok készítése.	Kartonpapíron előrajzolt kép kivarrása (karácsonyi képeslap, anyák napjára ajándék) Egyszerű tárgyak, ajándék, elemi kompozíciók készítése a megadott alapanyagokból (sík tárgy, térbeli tárgy).
Papír, fonal, textil tárgyak készítése.	Kartonból, papírból, fonalból és textilből egyszerű tárgyak készítése irányítással (varrással doboz, album, képkeret, babaház). Textilen előrajzolt ábra kivarrása színes fonallal („terítő”, babaruha). Adott anyagból készült tárgyak kiválasztása, csoportosítása.
Különböző anyagok tulajdonságainak felfedezése (fa, kő, fém).	Adott anyagból készült tárgyak, alkotások készítése fa (léc csiszolása, festése, faragása), kő („ékszer” készítése, kavicsból állatok, tárgyak készítése festéssel, lakkozással) fém (karácsonyi díszek, „ékszer”).
Fogalmak:	
Papír, fonal, textilmunkák, megmunkálás, elkészítés során használt fogalmak, a felhasználhatóságot célzó fogalmak: maradandó, természeti tárgy – emberi alkotás (kavics, mozaik), bánya.	
Összegzett tanulási eredmények az évfolyam végére:	A tanuló képes a baleset- és munkavédelmet figyelembe venni veszélyes eszközök használata során. Segítséggel tud rendet tartani, teríteni, részt venni a takarításban, mosogatásban, törölgetésben. A kenyér megkenésével próbálkozik. Kis segítséggel képes használni a ruházati zárószerveket, cipőt fűzni, segítséggel csokrot kötni. Néhány alapvető árucikk beszerzési helyét és a vásárlás módját ismeri. Képes segítséggel vásárolni egy tételt.

	Képes minta alapján esztétikus alkotást készíteni változatos technikával.

Tantárgy:

Életvitel és gyakorlati ismeretek 6.

Évfolyam:

6.

Éves óraszám:

72

Heti óraszám:

2

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Textilmunkák	Varrások eldolgozása. Csomókötés, gombfelvarrás. A szövés előkészítése. (<i>Kulcsfogalmak: szál, szálirány, anyagnyúlás, előöltés, szálöltés, szegőöltés, elvarrás,</i>	varrótű, cérna, fonal, szövőkeret, gombok,	16
2.	Egyszerű háztartási munkák	Kenyérkenés, kenyérszeletelés, kenyérpirítás, konzervbontás. A főzés jellegének megfelelő edények és eszközök kiválasztása. Gyümölcs és zöldségtisztítás. Főzést nem igénylő ételek készítése. (<i>Kulcsfogalmak: Fogalmak</i>	kések, konyhai edények, eszközök, tankönyv, füzet, ceruza	18
3.	Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	Mosás: gépi- kézi mosás. Teregetés, hajtogatás, vasalás. (<i>Kulcsfogalmak: Ruhagondozással kapcsolatos fogalmak bővítése (mosószeres,</i>	vasaló, vasalódeszka, tankönyv, füzet, ceruza	18
4.	Vásárlás - Fogyasztóvédelem	Vásárlás körülményei. Különböző boltok, áruházak és piac látogatása. Vásárlás - fizetés - csomagolás. (<i>Kulcsfogalmak: Vásárlási folyamatnál és fizetésnél használatos fogalmak. Közlekedéshez, visszakereséshez kapcsolódó</i>	tankönyv, füzet, ceruza, csomagolópapír	10
5.	Anyagok alakítása	Papírból, fonalból, textiltől ajándékok, elemi kompozíciók létrehozása, egyszerű munkadarabok készítése. Papír, fonal, textil tárgyak készítése. Különböző anyagok tulajdonságainak felfedezése (fa, kő, fém). (<i>Kulcsfogalmak: Papír, fonal, textilmunkák, megmunkálása, elkészítése, során használt fogalmak kibővítése a felhasználhatóságot célzó</i>	papír, fonal, textil, varrótű, olló, ragasztó	10

A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:

Képes baleset, és munkavédelmet figyelembe venni veszélyes eszközök használata
Segítségrel tudjon rendet tartani, teríteni, vegyen részt a takarításban,
A kenyér megkenésével próbálkozni.

Kis segítséggel használni a ruházati zárószerveket, cipőt fűzni, segítséggel
Néhány alapvető árucikk beszerzési helyét és a vásárlás módját ismerni.

Képes segítséggel vásárolni egy tételt.

Képes legyen minta alapján segítséggel esztétikus alkotást készíteni.

Képes baleset, és munkavédelmet figyelembe venni veszélyes eszközök használata
Segítségrel tudjon rendet tartani, teríteni, vegyen részt a takarításban,

~~megcsinálásában, tiszáltságában~~
A kenyér megkenésével próbálkozni.

Kis segítséggel használni a ruházati zárószerveket, cipőt fűzni, segítséggel

Néhány alapvető árucikk beszerzési helyét és a vásárlás módját ismerni.

Képes segítséggel vásárolni egy tételt.

Képes legyen minta alapján segítséggel esztétikus alkotást készíteni.

Tantárgy:

Életvitel és gyakorlati ismeretek 7.

Évfolyam:

7.

Éves óraszám:

108

Heti óraszám:

3

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Textilmunkák	Textillel kapcsolatos tevékenységek megismerése. Szálkihúzás, fonás, tanult öltések. Láncooltás megismerése. <i>(Kulcsfogalmak: Az alkalmazott technikák nyomán felmerülő alapanyagok, eszközök, technikák elnevezései (tűbefűző, kötőtű, horgolótű, kezdőszem, felvetés, vetélőfa,</i>	tűbefűző, kötőtű, varrótű, textíliák, fonal, cérnahorgolótű	28
2.	Egyszerű háztartási munkák	Szeletelés, kés használat. Konyhai gépek, eszközök megismerése, használata. Egyszerű étel készítése. Terítés, tálalás, mosogatás, rendrakás. <i>(Kulcsfogalmak: Eddig használt fogalmak, egyszerű kezelést igénylő gépek megnevezése, azok használatához szükséges fogalmak. Gyümölcssaláták,</i>	konyhai gépek, eszközök, kés, konyhai edények, eszközök, tankönyv, füzet, ceruza szakácskönyv	25
3.	Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	Textilanyagok alapanyagai és azok tulajdonságai, piktogramok jelentése, értelmezése, feladat eldöntése a jelek útmutatása alapján. Vasalás, irányítás mellett. <i>(Kulcsfogalmak: A textil alapanyagának tulajdonságaival, mosásával,</i>	vasaló, vasalódeszka, tankönyv, füzet, ceruza	20
4.	Vásárlás - Fogyasztóvédelem	Vásárlás. Alapanyagok vásárlása a konyhai tevékenységhez A termékek szavatosságának ellenőrzése. Saját célra ruha, cipő vásárlása A kezelési útmutató jelzéseinek értelmezése. <i>(Kulcsfogalmak: Az alapanyagok kiválasztásához szükséges fogalmak beszerzési források megnevezése. Vásárlással, fizetéssel kapcsolatos fogalmak, kiegészítve a közlekedés és a viselkedéskultúra ide vonatkozó fogalmaival. Az anyagok eltarthatósága, tárolása, kezelése során</i>	tankönyv, füzet, ceruza, feladatlap	18

5.	Piktogramok értelmezése	Jelek megismerése, értelmezése, egyeztetése Használati utasítás, kezelési utasítás, szavatosság jelzései. <i>(Kulcsfogalmak: Piktogramok jelzéseivel, használati útmutatóival, és azok értelmezésével kapcsolatos</i>	tankönyv, füzet, ceruza, feladatlap	7
6.	Anyagok alakítása	Újabb alapanyagok és tulajdonságaik megismerése. Műanyag, bőr-műbőr, alufólia, papírmásé, üvegfestés, gyöngyfűzés, viasz, gyurma. <i>(Kulcsfogalmak: Az anyag eredetére, előkészítésére, feldolgozására, valamint a belőlük készíthető</i>	gyöngyök, damil, fonal, gyurma, alufólia, papír, üveg, üvegfesték,	10

A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:

Képes felismerni a tanult textilfajtákat, a tanult öltésformák közül néhányat segítséggel tudjon alkalmazni. Képes egyszerű gombot varrni.

Képes felismerni a különböző kézimunkák darabjait, eszközeit.

Képes részt venni az eddig tanult és begyakorolt munkatevékenységekben.

Képes részt venni a konyhai munkákban, irányítással elkészíteni egy-egy hideg, illetve egyszerű meleg ételt, ismeri az edényeket, eszközöket, az egyszerű konyhai gépek használatát.

Képes a takarítási és gondozási munkákhoz és az adott munkadarabok elkészítéséhez szükséges anyagok és eszközök egyre önállóbb kiválasztására.

Képes megadott helyiséget önállóan / irányítással takarítani.

Képes válogatni a ruhát színe, anyaga, szennyezettsége alapján, ismeri a mosás, vasalás eszközeit. Képes kívánságát és kifogásait megfogalmazni.

Képes tájékozódni az üzletben, segítséggel tudjon néhány tételt vásárolni.

Képes értelmezni a szavatossági idő jelölését. Tudja, hogy a termékeken hol találhatóak a piktogramok, felismer közülük néhányat.

Képes tevékenységei során a piktogramokat értelmezni.

Képes megismerni különböző anyagokat, megmunkálásának különböző módjait. Képes a tanult technikák alapján elemi figura készítésében részt venni.

Képes ismereteit alkalmazni a különböző természetes anyagok megmunkálásakor.

Tantárgy:

Életvitel és gyakorlati ismeretek 8.

Évfolyam:

8.

Éves óraszám:

108

Heti óraszám:

3

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Textilmunkák	Textil szegése, összevarrása kézzel. Gombfelvarrás, gumibehúzás. Kötés - horgolás - szövés. <i>(Kulcsfogalmak: Az alkalmazott technikák nyomán felmerülő alapanyagok, eszközök, technikák elnevezései (tűbefűző, kötőtű, horgolótű,</i>	textíliák, gombok, varrótű, tűbefűző, kötőtű, horgolótű, fonalak, cérna, szövőkeret	22
2.	Egyszerű háztartási munkák	Takarítási munkák. Nagytakarítás. <i>(Kulcsfogalmak: Tisztítószerek, takarítóeszközök,</i>	takarítóeszközök (seprű, lapát, törülköző)	30
3.	Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	Textilanyagok alapanyagai és tulajdonságai. Piktogramok értelmezése. <i>(Kulcsfogalmak: A textil alapanyagának tulajdonságaival, mosásával, vasalásával kapcsolatos fogalmak.</i>	tankönyv, könyvek, füzet, toll, ceruza, feladatlap	25
4.	Vásárlás - Fogyasztóvédelem	Vásárlás. Alapanyagok vásárlása a konyhai tevékenységhez A termékek szavatosságának ellenőrzése. Saját célra ruha, cipő vásárlása A kezelési útmutató jelzéseinek értelmezése. <i>(Kulcsfogalmak: Az anyagok eltarthatósága, tárolása, kezelése során bevezetett új</i>	tankönyv, füzet, ceruza, toll, feladatlap	15
5.	Piktogramok értelmezése	Jelek megismerése, értelmezése, egyeztetése Használati utasítás, kezelési utasítás, szavatosság jelzései. <i>(Kulcsfogalmak: Piktogramok jelzéseivel, használati útmutatóival, és azok</i>	tankönyv, füzet, ceruza, toll, feladatlap	8
6.	Anyagok alakítása	Természetes anyagok és műanyagok alakíthatósága és tulajdonságai. Termékek. <i>(Kulcsfogalmak: Az anyag eredetére, előkészítésére, feldolgozására, valamint a belőlük készíthető</i>	tankönyv, füzet, ceruza, toll, feladatlap	8

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

Képes felismerni a tanult textilfajtákat, a tanult öltésformák közül néhányat segítséggel tudjon alkalmazni. Képes egyszerű gombot varrni.

Képes felismerni a különböző kézimunkák darbjait, eszközeit.

Képes részt venni az eddig tanult és begyakorolt munkatevékenységekben.

Képes részt venni a konyhai munkákban, irányítással elkészíteni egy-egy hideg, illetve egyszerű meleg ételt, ismeri az edényeket, eszközöket, az egyszerű konyhai gépek használatát.

Képes a takarítási és gondozási munkákhoz és az adott munkadarabok elkészítéséhez szükséges anyagok és eszközök egyre önállóbb kiválasztására.

Képes megadott helyiséget önállóan / irányítással takarítani.

Képes válogatni a ruhát színe, anyaga, szennyezettsége alapján, ismeri a mosás, vasalás eszközeit. Képes kívánságát és kifogásait megfogalmazni.

Képes tájékozódni az üzletben, segítséggel tudjon néhány tételt vásárolni.

Képes értelmezni a szavatossági idő jelölését. Tudja, hogy a termékeken hol találhatóak a piktogramok, felismer közülük néhányat.

Képes tevékenységei során a piktogramokat értelmezni.

Képes megismerni különböző anyagokat, megmunkálásának különböző módjait. Képes a tanult technikák alapián elemi

Tantárgy neve: Ének-zene	
Tanrend: ÉRTAK	
Évfolyam: 1.	
Időkeret: 2 óra	
Témakör neve:	óraszám
Gyermekdalok – Népdalok	20
Ünnepkörök dalai	15
Ritmus-és hallásfejlesztés	20
Zenehallgatás	17
Összes óraszám:	72
Tantárgyi bevezető:	
<p>A tantárgy célja az együtt éneklés örömeivel segíteni a jó hangulat kialakulását, megéreztetni a zene jelentőségét, mozgásos-táncos feladatokat végezni, segítséggel vagy csoportban rövid gyermek- vagy népdalokat közösen és egyénileg előadni. A középsúlyosan értelmi fogyatékos gyerekek számára járás közben, különböző mozgásokkal érzékelhető a dalokban, mondókákban, zenedarabokban a mérő lüktetés, a ritmus.</p> <p>A pedagógusok feladata, hogy a tanulók a dalok, mondókák ritmusát fokozódó önállósággal tapsolják, kopogják, a tempó és a dinamika figyelembevételével végezzék a gyakorlatokat. Ismertessenek meg a tanulók egyéni képességeihez és érdeklődéséhez mérten minél több mondókát, verset, gyermekdalt, a családi és társadalmi ünnepkörök dalait, azért, hogy a tanulók egyre kevesebb segítséggel vehessenek részt körjátékokban, a pedagógussal megvalósuló együttműködés hatására bevonódjanak a páros játékokba.</p> <p>Eközben felkelthető a figyelem és az érdeklődés a zene és a hangok, a hangszerek megismerése iránt.</p> <p>Az ének-zenével mint közös nyelvvel lehetőség nyílik a közösség kialakítására, a sérült és nem sérült emberek összekapcsolására.</p> <p>1–2. évfolyam</p> <p>A tantárgy szerepe az erkölcsi nevelésben az egyszerű szabályok megértésének, a közösségi életben nélkülözhetetlen türelemnek és várakozni tudásnak, valamint a csoportos helyzetekben, közös éneklések alkalmával alapvető egymásra figyelés igényének a kialakításában és gyakorlásában van.</p> <p>A nemzeti öntudatot, hazafias nevelést a népi hagyományok, népszokások megismerésével a magyar népi gyermekjátékokon, gyermekdalokon keresztül támogatjuk.</p> <p>Az önismeret és a társas kultúra fejlesztését a tantárgy tanítása a felszabadult légkör biztosításával a harmonikus személyiségfejlődéssel, a féltékenység, a gátlás, a szorongás leküzdésével éri el; hozzájárul a reális önbizalom és önértékelés kialakulásához a társas kapcsolatok visszajelzései alapján, megalapozza az alkalmazkodó- és együttműködési képességet.</p> <p>A testi és lelki egészségre nevelés a mozgás harmóniájának megismerésével, a zene és a mozgás összhangjának megteremtésére törekvéssel, a dalok és zenék hangulatának megfigyelésével történik.</p>	

A családi életre neveléshez a családi ünnepek jellegzetes dallamainak alkalomhoz illő hallgatásával, előadásával, megismerésével kapcsolódik.

A médiatudatosságra neveléshez a hangulathoz illő zenék kiválasztásával, a különféle adathordozók és médialehetőségek igénybevételi lehetőségeinek megismertetésével járul hozzá.

Témakör: Gyermekdalok – Népdalok

óraszám: 20

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

- Dallamsorok utánzása.
- Társak testi közelségének, érintésének elfogadtatása, együttműködés.

Fejlesztési feladat:

- Leutánozni mozgást, dallamot dúdolni.
- Együttműködni.
- Főbb testrészeket megmutatni.

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:

Fejlesztési ismeretek

- Altatók.
- Tenyérjátékok.
- Simogatók.
- Ujj- játékok.
- Hintáztatók.
- Lovagoltatók.
- Sétáltatók.
- Dalok.
- Körjátékok.
- Felelgetős játékok.

- Együttműködéssel egyenes vonalon járni, körbejárni, iránytartással lépegetni, guggolni, körben haladni.

Fejlesztési tevékenységek

- Örömmel részt venni a közös éneklésben.
- Bekapcsolódni a közös játékba.
- Mondóka, dal ritmusával összehangolni a mozgást.

- A tanult dalok, mondókák ismétlése, egyre bátrabb előadása.
- Dallam dúdolásával, éneklésével baba ringatása.
- Mondóka, dal ütemére tapsolás, tenyér körkörös simogatása, csiklandozása.
- Mondókák ritmusára testrészek, tárgyak megérintése, simogatása.
- Egyszerűbb ujj-kiszámoló, mondókákra tenyér ökölbe szorítása, majd az ujjak egyenkénti nyitása, csukása, rázása.
- Ritmusra test, törzs, láb hintáztatása jobbra, balra (Hinta, palinta stb.).
- Rövid mondókákra lovaglás ritmusának érzékeltetése térden ülve.
- Énekek, mondókák ütemére léptetés, egyenes vonalon, körben (Dombon török a diót stb.).
- Néhány soros egyszerű dal mozgással kísért előadása (taps, kopogás).
- Körjátékok játszása egyszerű szabályok betartásával (Ég a gyertya, ég., Lánc, lánc, eszterlánc stb.).
- Mondóka, dal ritmusára test, törzs, láb hintáztatása jobbra-balra, előre-hátra.

Fogalmak:	Alszik, ébren van, taps, tenyér, simogatás, csiklandozás, kérdez, válaszol, kar, kéz, tenyér, fej, nyak, törzs, láb, ujjak, ököl, jobb, bal, előre, hátra, ugrik, szalad, vágat, lovaglás, egyenes vonal, kör, guggolás, megáll, elindul, kapu, híd, kézfogás, átbújás, ló.
Témakör: Ünnepek dalai	
óraszám: 15	
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	
<ul style="list-style-type: none"> – Egyszerű dallam felismertetése, reprodukálása. – Ünnepek megismerése. 	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
<ul style="list-style-type: none"> – Bekapcsolódni a közös éneklésbe. 	<i>Fejlesztési ismeretek</i> <ul style="list-style-type: none"> – Családi ünnepek dalai. – Dalok karácsonyra, húsvétra, anyák napjára.
	<i>Fejlesztési tevékenységek</i> <ul style="list-style-type: none"> – Születésnapra, karácsonyra, húsvétra, anyák napjára rövid dalok, versek tanulása. – Közös előadások iskolai ünnepélyeken.
Fogalmak:	Születésnap, karácsony, húsvét, anyák napja, <i>pünkösöd</i> .
Témakör: Ritmus-és hallásfejlesztés	
óraszám: 20	
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	
<ul style="list-style-type: none"> – Az egyenletes ritmus érzékelése. – Hang- és hallásfejlesztés. 	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
<ul style="list-style-type: none"> – Ritmust tapsolni. 	<i>Fejlesztési ismeretek</i> <ul style="list-style-type: none"> – Ritmikai és dinamikai gyakorlatok. – Fékező és ingerlő gyakorlatok. – Tempóérzékeltető gyakorlatok.
<ul style="list-style-type: none"> – Utánozni a mozgásokat. 	<i>Fejlesztési tevékenység</i> <ul style="list-style-type: none"> – Mozgás közben ritmus tapsolása, hangok ritmizálása. – Dallamok, mondókák kíséretével gyorsító-lassító mozgások érzékelése. – Gyors és lassú mozgás közötti különbség érzékelése. – Állathangok megkülönböztetése egymástól. – Jól elkülöníthető zörejek, hangok felismertetése. – Magasabb és mélyebb hangok közötti különbség érzékelése hangszerjátékok bemutatásával.
<ul style="list-style-type: none"> – Felismerni a gyors és lassú mozgásokat. 	
<ul style="list-style-type: none"> – Együttműködni. 	
Fogalmak:	Ritmus, taps, kopogás, dobbantás, gyors, lassú,

	halk, hangos, magas, mély; dalok, mondókák, dob, cintányér, karlendítés, ujjmozgatás.
Témakör: Zenehallgatás	óraszám: 17
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	
– Énekhangok, beszédhangok elválasztása.	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
– Bekapcsolódni az éneklésbe.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> <ul style="list-style-type: none"> – Élőzene hallgatása (dallamok furulyán, gitáron, szintetizátoron stb.). – Egyszerűbb szövegű és dallamú gyermekdalok többszöri eléneklése. – Zenehallgatás hanghordozóról (rádió, magnetofon, DVD).
– Néhány percig a zenére figyelni.	<i>Fejlesztési tevékenységek</i> <ul style="list-style-type: none"> – Egyszerű dallam hangszeres előadásának többszöri meghallgatása, közös dúdolása. – Rövid dalok meghallgatása, közös dúdolgatása, éneklése. – Tanult, ismert gyermekdalok meghallgatása. – Kedvencek kívánság szerinti meghallgatása.
Fogalmak:	A dalokban előforduló fogalmak; halk, gyors, szomorú, vidám.

Tantárgy:

Ének Zene 2. évfolyam

Kiemelt célok:

végezni, segítséggel vagy csoportban rövid gyermek- vagy népdalokat közösen és egyénileg előad

Tantárgy feladatai:

egyéni képességeihez és érdeklődéséhez mérten minél több mondókát, verset, gyermekdalt, a csal

Évfolyam: 2.
Éves óraszám: 72
Heti óraszám: 2

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Gyermekdalok - Népdalok	<p>– Sétáltatók, Dalok, Körjátékok, Felelgetős játékok. Az első osztályban tanult dalok, mondókák ismétlése, egyre bátrabb előadása. Mondóka, dal ütemére tapsolás. Mondókák ritmusára testrészek, tárgyak megérintése. Ritmusra test, törzs, láb hintáztatása jobbra, balra (Zsipp, zsupp stb.). Énekek, mondókák ütemére léptetés, egyenes vonalon, körben (Tekeredik. stb.). Néhány soros egyszerű dal mozgással kísért előadása (taps, kopogás). <i>(Kulcsfogalmak: Taps, kérdez, válaszol, kar, kéz, tenyér, fej, nyak, törzs, láb, ujjak, ököl, jobb, bal, előre, hátra, ugrik, szalad, vágat, lovaglás, egyenes vonal, kör, guggolás,</i></p>	<p>Hangszerek; IKT eszközök; tankönyv; feladatlapok; egyéb szemléltető eszközök</p>	25
2.	Ünnepkörök dalai	<p>– Családi ünnepek dalai. – Dalok karácsonyra, húsvétra, anyák napjára. Születésnapra, karácsonyra, húsvétra, anyák napjára rövid dalok, versek tanulása. Közös előadások iskolai ünnepélyeken. <i>Kulcsfogalmak: Születésnap, karácsony, húsvét, anyák napja.</i></p>	<p>IKT eszközök; egyéb, az ünnepkörökhöz kapcsolódó szemléltető eszközök</p>	15

3.	Ritmus- és hallásfejlesztés	<p>– Ritmikai és dinamikai gyakorlatok. – Fékező és ingerlő gyakorlatok. – Tempóérzékeltető gyakorlatok. Mozgás közben ritmus tapsolása, hangok ritmizálása. Dallamok, mondókák kíséretével gyorsító-lassító mozgások érzékelése. Gyors és lassú mozgás közötti különbség érzékelése. Állathangok megkülönböztetése egymástól. Jól elkülöníthető zörejek, hangok felismertetése. Magasabb és mélyebb hangok közötti különbség érzékelése hangszerjátékok bemutatásával. <i>Kulcsfogalmak: Ritmus, taps,</i></p>	Hangszerek- ritmushangszerek , IKT eszközök	20
4.	Zenehallgatás	<p>– Élőzene hallgatása (dallamok furulyán, gitáron, szintetizátoron stb.). – Egyszerűbb szövegű és dallamú gyermekdalok többszöri eléneklése. – Zenehallgatás hanghordozóról (rádió, magnetofon, DVD). Egyszerű dallam hangszeres előadásának többszöri meghallgatása, közös dúdolása. Rövid dalok meghallgatása, közös dúdolgatása, éneklése. Tanult, ismert gyermekdalok</p>	IKT eszközök: zenelejátszó, tablet, laptop, digitális tábla. Hangszerek	12

A továbbhaladás feltételei az második évfolyam végén:

A tanuló segítséggel tud mozgást utánozni, végrehajtani. Képes segítséggel rövid párbeszédet előadni.

Bekapcsolódik a közös éneklésbe, képes társaival együtt közönségnek énekelni. Képes a gyors és lassú mozgásokat differenciálni, követni.

Képes együttműködni.

Képes néhány percig a zenére figyelni. Szívesen hallgat zenét.

Ének Zene 3. évfolyam

Tantárgy:

Kiemelt célok:

Tantárgyfeladatai:

A tanulók a dalok, mondókák ritmusát fokozódó önállósággal tapsolják, kopogják, a tempó és a dinamika figyelembevételével végezzék a gyakorlatokat. Ismertessenek meg a tanulók egyéni képességeihez és érdeklődéséhez mérten minél több mondókát, verset, gyermekdalt, a családi és társadalmi ünnepkörök dalait, azért, hogy a tanulók egyre kevesebb segítséggel vehessenek részt körjátékokban, a pedagógussal megvalósuló együttműködés hatására bevonódjanak a páros játékokba.

Évfolyam:	3.
Éves óraszám:	72
Heti óraszám:	2

**TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT
ÓRATERV**

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Gyermekdalok - Népdalok	<p>– Dalok. – A tanult dalok folyamatos ismétlése, új dalok tanulása. – Körjátékok. – Felelgetős játék. – Táncok énekes kísérettel. Évszakokról, ünnepekről, állatokról, virágokról szóló dalok tanulása. Rövid dalok mozgással kísért előadása. A dalok szövegének és dallamának egyre biztosabb elsajátítása, változatos ritmuskísérettel (dob, csörgődob, ütőfa stb.). Körjátékok tanulása. Néhány rövid párbeszédű felelgetős játék előadása (Gyertek haza ludaim, Fehér liliomszál stb.). Rida jobbra-balra, utánzással. <i>Kulcsfogalmak: A dalokban</i></p>	<p>Hangszerek; IKT eszközök; tankönyv; feladatlapok; egyéb szemléltető eszközök</p>	20

2.	<p>Ünnepkörök dalai</p>	<p>– Ünnepek dalai. – Új szokások kialakítása a szűk közösség ünnepeihez kapcsolódva (születésnapok, karácsony, anyák napja). Karácsonyra, húsvétra, anyák napjára, születésnapra, pünkösdre dalok tanulása, éneklése. Aktuális ünnepre rövid műsor készítése és előadása, közös- és egyéni szereplési lehetőségek. A születésnapok, névnapok számontartása, az ünneplés megszervezése. <i>(Kulcsfogalmak: Karácsony, húsvét, anyák napja, pünkösd.</i></p>	<p>IKT eszközök; egyéb, az ünnepkörökhöz kapcsolódó szemléltető eszközök</p>	20
----	--------------------------------	--	---	----

3.	Ritmus- és hallásfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> – Ritmikai és dinamikai gyakorlatok. – Fékező és gyorsító gyakorlatok. – Tempóérzékeltető gyakorlatok. – Ritmushangszerek használata. Az egyenletes lüktetés és a ritmus összekapcsolása. Lassú-gyors járás kísérése tapssal, dobolással. Tempótartás játékos mozdulatokkal. Egymástól eltérő zörejek, hangok felismerése. Társak és felnőttek hangjának felismerése és elkülönítése magnóról. Dob, cintányér, triangulum megszólaltatása. Hangfelismerési gyakorlatok bekötött szemmel: hangszer hangjának felismerése. <i>(Kulcsfogalmak: Csigavonal, hullámvonal, kiválás, újraindítás,</i> 	Hangszerek-ritmushangszerek, IKT eszközök	20
4.	Zenehallgatás	<ul style="list-style-type: none"> – Évszakokhoz kötődő zenék hallgatása. – Kedvenc zene megmutatása társaknak (DVD, kazetta, stb.). – Megzenésített gyerekversek hallgatása élő és gépzenei előadásban. – A mindennapokban hallható zene közös hallgatása, elemzése. Már ismert dalok, dallamok hallgatása az ünnephez kapcsolható hangszerelésben, speciális hangszerekkel, pl.: karácsonyi orgonamuzsika, harangjáték stb.). Tűrelmesség és udvariasság a közös zenehallgatás során. A legkedvesebb dalok megtanulása, közös éneklése. A zenedarabokban szereplő hangszerek, és az előadó 	IKT eszközök: zenelejátszó, tablet, laptop, digitális tábla. Hangszerek.	12

A továbbhaladás feltételei a harmadik évfolyam végén:

A tanuló ismer 5–10 verset, gyermekdalt, segítséggel elő tudja adni. Tud lá-lá-val énekelni.

Képes a dal szövegét mozgással összekötni, együttműködéssel a lépéseket utánozni. Tud együttműködéssel szerepjátékot játszani.

A tanuló tud az ünnepeken énekelni, társakkal.

A tanuló ismer hangszereket, ismeri a hangos, halk fogalmát, és tudja differenciálni. Képes a dal ritmusát segítséggel tapsolni, kopogni.

Képes társaival is kontaktust teremteni játék közben.

A tanuló képes a zene hallgatásához szükséges figyelmet és fegyelmet tanúsítani.

Tantárgy:

Ének Zene 4. évfolyam

Kiemelt célok:

A tantárgy célja az együtténeklés örömeivel segíteni a jó hangulat kialakulását, megéreztetni a zene jelentőségét, mozgásos-táncos feladatokat végezni, segítséggel vagy csoportban rövid gyermek- vagy népdalokat közösen és egyénileg előadni.

Tantárgy feladatai:

A tanulók a dalok, mondókák ritmusát fokozódó önállósággal tapsolják, kopogják, a tempó és a dinamika figyelembevételével végezzék a gyakorlatokat. Ismertessenek meg a tanulók egyéni képességeihez és érdeklődéséhez mérten minél több mondókát, verset, gyermekdalt, a családi és társadalmi ünnepkörök dalait, azért, hogy a tanulók egyre kevesebb segítséggel vehessenek részt körjátékokban, a pedagógussal megvalósuló együttműködés hatására bevonódjanak a páros játékokba.

Évfolyam: 4.

Éves óraszám: 72

Heti óraszám: 2

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Gyermekdalok - Népdalok	<p>– A tanult dalok folyamatos ismétlése, új dalok tanulása.</p> <p>– Dalok.</p> <p>– Körjátékok.</p> <p>– Felelgetős játék.</p> <p>– Táncok énekes kísérettel.</p> <p>Évszakokról, ünnepekről, állatokról, virágokról szóló dalok tanulása. Rövid dalok mozgással kísért előadása. A dalok szövegének és dallamának egyre biztosabb elsajátítása, változatos ritmuskísérettel (dob, csörgődob, ütőfa stb.).</p> <p>Körjátékok tanulása. Néhány rövid párbeszédű felelgetős játék előadása. ida jobbra-balra, utánzással. Zárt rida: kis térdhajlítással előre. Keresztbe lépés és féltalpon oldalt lépés.</p> <p>(<i>Kulcsfogalmak: A dalokban található fogalmak:</i></p>	Hangszerek; IKT eszközök; tankönyv; feladatlapok; egyéb szemléltető eszközök	20

2.	<p>Ünnepkörök dalai</p>	<p>– Ünnepek dalai. – Új szokások kialakítása a szűk közösség ünnepeihez kapcsolódva (születésnapok, karácsony, anyák napja). Karácsonyra, húsvétra, anyák napjára, születésnapra, pünkösdre dalok tanulása, éneklése. Aktuális ünnepre rövid műsor készítése és előadása, közös- és egyéni szereplési lehetőségek. A születésnapok, névnapok számontartása, az ünneplés megszervezése. <i>(Kulcsfogalmak: Karácsony, húsvét, anyák napja, pünkösd.</i></p>	<p>IKT eszközök; egyéb, az ünnepkörökhöz kapcsolódó szemléltető eszközök</p>	20
----	--------------------------------	--	---	----

3.	<p align="center">Ritmus- és hallásfejlesztés</p>	<p>– Ritmikai és dinamikai gyakorlatok. – Fékező és gyorsító gyakorlatok. – Tempóérzékeltető gyakorlatok. – Ritmushangszerek használata. Az egyenletes lüktetés és a ritmus összekapcsolása. Lassú-gyors járás kísérése tapssal, dobolással. Tempótartás játékos mozdulatokkal. Egymástól eltérő zörejek, hangok felismerése. Társak és felnőttek hangjának felismerése és elkülönítése magnóról. Dob, cintányér, triangulum megszólaltatása. Hangfelismerési gyakorlatok bekötött szemmel: hangszer hangjának felismerése. <i>(Kulcsfogalmak: Csigavonal, hullámvonal, kivárás, újraindítás, gyerek, felnőtt, magas, mély:</i> – Evszakokhoz kötődő zenék hallgatása.</p>	<p align="center">Hangszerek-ritmushangszerek , IKT eszközök</p>	<p align="center">20</p>
4.	<p align="center">Zenehallgatás</p>	<p>– Kedvenc zene megmutatása társaknak (DVD, kazetta, stb.). – Megzenésített gyerekversek hallgatása élő és gépzenei előadásban. – A mindennapokban hallható zene közös hallgatása, elemzése. Már ismert dalok, dallamok hallgatása az ünnephez kapcsolható hangszerelésben, speciális hangszerekkel, pl.: karácsonyi orgonamuzsika, harangjáték stb.). Türelmesség és udvariasság a közös zenehallgatás során. Élő koncerten részvétel, az alkalom előtt az előadó eddigi produkcióinak megismerése (kazetta, DVD), a legkedvesebb dalok megtanulása, közös éneklése. A zenedarabokban szereplő hangszerek, és az előadó</p>	<p align="center">IKT eszközök: zenelejátszó, tablet, laptop, digitális tábla. Hangszerek</p>	<p align="center">12</p>

A továbbhaladás feltételei a negyedik évfolyam végén:

A tanuló ismer 10–15 verset, gyermekdalt, segítséggel elő tudja adni. Tud lá-lá-val énekelni.

Képes a dal szövegét mozgással összekötni, együttműködéssel a lépéseket utánozni. Tud együttműködéssel szerepjátékot játszani.

A tanuló tud az ünnepeken énekelni, társakkal és önállóan is.

A tanuló ismer hangszereket, ismeri a hangos, halk fogalmát, és tudja differenciálni. Képes a dal ritmusát segítséggel tapsolni, kopogni.

Képes társaival is kontaktust teremteni játék közben.

A tanuló képes a zene hallgatásához szükséges figyelmet és fegyelmet tanúsítani.

Tantárgy neve:	
Tanrend: ÉRTAK	
Évfolyam: 5 osztály	
Időkeret: 72 óra	
Témakör neve:	óraszám
1. Gyermekdalok- Népdalok	15 óra
2. Ünnepek dalai	15 óra
3. Ritmus- és hallásfejlesztés	20 óra
4. Zenehallgatás	22 óra
Összes óraszám:	72 óra
Tantárgyi bevezető:	
<p>A tantárgy tanítása lehetőséget teremt a közös szabályalkotás gyakorlására, az alapvető emberi értékekhez, érzelmekhez kapcsolódó zenék, dalok keresésére, kiválasztására. A nemzeti öntudatot, hazafias nevelést a közösségi eseményeken, ünnepeken keresztül a nemzeti hovatartozás és összetartozás szerepének felismertetésével és legfontosabb nemzeti ünnepeink zenéinek, dalainak megismerésével erősíti.</p> <p>Az önismeret és társas kultúra fejlesztésében nagy szerepet játszik, a fokozódó együttműködéssel végzett közös tevékenységgel és a reális önértékelés fejlesztésével az önbizalom megerősítésére.</p> <p>A családi életre nevelésben a tantárgy nagy szerepet játszik a családi ünnepek, hagyományok ápolásának kulturált gyakorlásával, a készülődés fontosságának felismertetésével, a testi és lelki egészségre nevelésben az érzelmek zenére történő, mozgással való kifejezésének fejlesztésével.</p> <p>A médiatudatosságra nevelést a zenei igényeknek megfelelő médiumok kiválasztásának és elérésének megismertetésével és gyakoroltatásával éri el.</p>	
Témakör: Gyermekdalok- Népdalok	óraszám:15
Támakör nevelési-fejlesztési céljai:	
<p>8–10 dal irányított előadása. Szerepjáték eljátszása.</p>	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
<p>Néhány népdalt elénekelni.</p> <p>Táncolni önállóan, egyet balra, egyet jobbra lépni.</p> <p>Szívesen játszani körjátékot.</p> <p>Szerepet vállalni szituációs és felelgetős</p>	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Magyar népdalok. – Magyar táncok. – Körjátékok. – Felelgetős játékok.

játékban	<p><i>Fejlesztési tevékenységek</i> Népdalcsokrok összeállítása témakörök szerint (növények, időjárás, köszöntők). Egylépéses csárdás: oldalt lépés + fél súllyal zárás, ismétlés ellenkező lábbal. Párválasztók, kifordulós körjátékok. Rövid szituációs gyakorlatok előadása (pl. Egyszer egy királyfi, Gyertek haza ludaim...).</p>
<p>Fogalmak: A népdalokban található új fogalmak, különböző népek. Csárdás-forgás, kifordulás, befordulás, irányváltás, motívum, ritmus, dallam.</p>	
Témakör: Ünnepek dalai	
óraszám:15	
Támakör nevelési-fejlesztési céljai:	
Aktivitás fejlesztése irányított helyzetben.	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
<p>Az ünnepnek megfelelő dalt, verset kiválasztani, előadni. Közösen énekelni társaival</p>	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i> – Családi ünnepek dalai. – Nemzeti ünnepek dalai.</p> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i> Karácsonyra, húsvétra, pünkösdre, anyák napjára, születésnapra dal, vers tanulása. Toborzó dalok megtanulása, Himnusz, Szózat megismerése</p>
<p>Fogalmak: Hagyomány, szokás, ünneplés, megemlékezés, karácsony, újév, vízkereszt, húsvét, pünkösd. Március 15., nemzeti ünnep (augusztus 20. október 23.), Himnusz, Szózat.</p>	

Katonadalok, megzenésített költemények.	
Témakör: Ritmus -és hallásfejlesztés	
óraszám:20	
Támakör nevelési-fejlesztési céljai:	
Dallam, szöveg ritmizálása	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
<p>Ütemkezdő hangsúlyokat kiemelni.</p> <p>Hangsúlyos és hangsúlytalan részeket mozgással kifejezni.</p> <p>Megadott hangra dalt elkezdni és végigénekelni.</p> <p>A halk, hangos, magas, mély beszédet megkülönböztetni.</p> <p>Közösen énekelt dalt adott jelre hangosan vagy halkán folytatni.</p> <p>Néhány hangszerrel megszólaltatni</p>	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ritmikai és dinamikai gyakorlatok. – Fékező és gyorsító gyakorlatok. – Tempóérzékeltető gyakorlatok. – Hang- és hallásfejlesztés. – Ritmushangszerek használata. <p><i>Fejlesztési tevékenység</i></p> <p>Egyenletes lüktetés és ritmus összekapcsolása.</p> <p>Kettes lüktetés érzékelése.</p> <p>Leülés-felállás, séta-futás váltakozása megadott jelre.</p> <p>Önálló dalkezdés, tempótartás.</p> <p>Halk és hangos közti különbség érzékelése. Magas és mély hang érzékelése.</p> <p>Hangerő szabályozása.</p>
Fogalmak: Együtt hangoztatás, ütőhangszerek, fém, fa, erősítés, halkítás, kettes lüktetés, ütemhangsúly, hangos, lágy, zümmögő éneklés; hangsúlyos és hangsúlytalan lépés, belép, megáll, tempót tart, magas és mély beszéd, emelkedő, süllyedő dallamvonal	
Témakör:Zenhallgatás	
óraszám:22	
Támakör nevelési-fejlesztési céljai:	

A megfelelő hangerő megválasztása

Fejlesztési feladat:
Szívesen hallgatni zenét

**Fejlesztési ismeretek és
tevékenységek:**

Fejlesztési ismeretek

- Hangszeres és énekes élőzene hallgatása.
- Részvétel zenés koncerten.
- A zene pihentető hatásának megtapasztalása.
- Hosszabb, összefüggő zenedarab meghallgatása.

Fejlesztési tevékenységek

Társak előadásának meghallgatása.
Megfigyelési szempontok a zenehallgatással kapcsolatban (hangmagasság, ritmus, hangerő stb.).
(Kórusművek, hangszeres darabok, szólóhangszerek, nagyzenekari művek részletei.)
Relaxációs zene hatásának megtapasztalása.
Gyerekeknek szóló musicalrészlet, pl. A padlás, A muzsika hangjai stb. hallgatása, dúdolása, egyes részletek megtanulása.

Fogalmak: A szükséges zenei fogalmak (kórus, szóló, zenekar, karmester stb.), kikapcsolódás, pihenés; szólóénekes, kánon, közönség, figyelmes hallgatás, taps.

Összegzett tanulási eredmények az évfolyam végére:

A tanuló képes hangsúlyos és hangsúlytalan részeket mozgással kifejezni.
Képes megadott hangra dalt elkezdni és végigénekelni.
Képes az adott ünnepnek megfelelő dalt, verset kiválasztani, előadni.
Képes megkülönböztetni a halk, hangos, a magas, mély beszédet.
Képes ütemkezdő hangsúlyokat kiemelni.
Szívesen hallgat zenét, van kedvenc zenedarabja.

	Képes a dal ritmusát együttműködéssel, segítséggel tapsolni, kopogni

Tantárgy:

Ének- zene 6. évfolyam

**Kie
melt
célo
k:**

A tantárgy célja az együtténeklés örömeivel segíteni a jó hangulat kialakulását, megéreztetni a zene jelentőségét, mozgásos-táncos feladatokat végezni, segítséggel vagy csoportban rövid gyermek- vagy népdalokat közösen és egyénileg előadni.

**Tant
árgy
fela
data
i:**

A tanulók a dalok, mondókák ritmusát fokozódó önállósággal tapsolják, kopogják, a tempó és a dinamika figyelembevételével végezzék a gyakorlatokat. Ismertessenek meg a tanulók egyéni képességeihez és érdeklődéséhez mérten minél több mondókát, verset, gyermekdalt, a családi és társadalmi ünnepkörök dalait, azért, hogy a tanulók egyre kevesebb segítséggel vehessenek részt körjátékokban, a pedagógussal megvalósuló együttműködés hatására bevonódjanak a páros játékokba.

Évfolyam: 6.
Éves óraszám: 72
Heti óraszám: 2

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszá
1.	Gyermekdalok - Népdalok	– Magyar népdalok. – Magyar táncok. – Körjátékok. – Felelgetős játékok. Népdalcsokrok összeállítása témakörök szerint (növények, időjárás, köszöntők). Egylépéses csárdás: oldalt lépés + fél súllyal zárás, ismétlés ellenkező lábbal. Párválasztók, kifordulós körjátékok. Rövid szituációs gyakorlatok előadása (pl. Egyszer egy királyfi, Gyertek haza ludaim.). (Hangszerek; IKT eszközök; tankönyv; feladatlapok; egyéb szemléltető eszközök	22

2.	<p>Ünnepkörök dalai</p>	<p>– Családi ünnepek dalai. – Nemzeti ünnepek dalai. Karácsonyra, húsvétra, pünkösdre, anyák napjára, születésnapra dal, vers tanulása. Toborzó dalok megtanulása. Ismétlés: Himnusz. Szózat megismerése. <i>(Kulcsfogalmak: Hagyomány, szokás, ünneplés, megemlékezés, karácsony, újév,</i></p>	<p>IKT eszközök; egyéb, az ünnepkörökhöz kapcsolódó szemléltető eszközök</p>	15
----	--------------------------------	--	---	----

3.	Ritmus- és hallásfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> – Ritmikai és dinamikai gyakorlatok. – Fékező és gyorsító gyakorlatok. – Tempóérzékeltető gyakorlatok. – Hang- és hallásfejlesztés. – Ritmushangszerek használata. Egyenletes lüktetés és ritmus összekapcsolása. Kettes lüktetés érzékelése. Leülés-felállás, séta-futás váltakozása megadott jelre. Önálló dalkezdés, tempótartás. Halk és hangos közti különbség érzékelése. Magas és mély hang érzékelése. Hangerő szabályozása. Belső hallásfejlesztés, dallambújtatás. Fúvós, húros és ütőhangszerek megnevezése. <i>(Kulcsfogalmak: Együtt hangoztatás, ütőhangszerek, fém, fa,</i> 	Hangszerek-ritmushangszerek, IKT eszközök	20
4.	Zenehallgatás	<ul style="list-style-type: none"> – Hangszeres és énekes élőzene hallgatása. – Részvétel zenés koncerten. – A zene pihentető hatásának megtapasztalása. – Hosszabb, összefüggő zenedarab meghallgatása. Társak előadásának meghallgatása. Megfigyelési szempontok a zenehallgatással kapcsolatban (hangmagasság, ritmus, hangerő stb.). (Kórusművek, hangszeres darabok, szólóhangszerek, nagyzenekari művek részletei.) Relaxációs zene hatásának megtapasztalása. Gyerekeknek szóló musicalrészlet, pl. Valahol Európában, A padlás stb. hallgatása, dúdolása, egyes részletek megtanulása. <i>(Kulcsfogalmak: A szükséges</i> 	IKT eszközök: zenelejátszó, tablet, laptop, digitális tábla stb. Hangszerek.	15

A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:

A tanuló képes hangsúlyos és hangsúlytalan részeket mozgással kifejezni.

Képes egyéni képességeinek megfelelően megadott hangra dalt elkezdeni és végigénekelni. Képes az adott ünnepnek megfelelő dalt, verset kiválasztani, előadni.

Képes megkülönböztetni a halk, hangos, a magas, mély beszédet. Képes segítséggel ütemkezdő hangsúlyokat kiemelni.

Szívesen hallgat zenét, van kedvenc zenedarabja.

Képes a dal ritmusát együttműködéssel, segítséggel tapsolni, kopogni.

Tantárgy:

Ének- zene 7. évfolyam

Kiemelt célok:

A tantárgy célja az együtténeklés örömeivel segíteni a jó hangulat kialakulását, megéreztetni a zene jelentőségét, mozgásos-táncos feladatokat végezni, segítséggel vagy csoportban rövid gyermek- vagy népdalokat közösen és egyénileg előadni.

Tantárgy feladatai:

a
tanul
ók a
dalok
,
mond
ókák
ritmu
sát
fokoz
ódó
önáll
óság
gal
tapso
lják,
kopo
gják,
a
temp
ó és a
dina
mika
figye
lemb
evéte
lével
vége
zzék
a
gyak
orlat
okat.
Ismer
tesse
nek
meg
a
tanul

ók egyéni képességeihez és érdeklődéséhez mérten minél több mondókát, verset, gyermekdalt, a családi és társadalmi ünnepkörök dalait, azért, hogy a tanulók egyre kevesebb segítséggel vehessenek részt körjátékokban, a pedagógussal megvalósuló együttműködés hatására bevonódjanak a páros

játék
okba.

Évfolyam: 7.

Éves óraszám: 72

Heti óraszám: 2

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Gyermekdalok - Népdalok	<ul style="list-style-type: none"> - Magyar népdalok. - Más népek dalai.(cseh, román, palóc) - Műdalok (Pál, Kata, Péter, jó reggelt, Ég a város, ég a ház is, Künn az ágon újra szól a víg kakukkmadár, kánonok stb.). <p>Egyszerű dallamvezetésű népdalok ritmikai előadása. Népdalcsokrok összeállítása, előadása közösen és egyénileg.</p> <p>Más népek dalainak megismerése és éneklése. Kánonok, közismert dalok éneklése közösen, egyénileg, változatos hangszerkíséréssel.</p> <p><i>(Kulcsfogalmak: Párosító,</i></p>	<p>Hangszerek; IKT eszközök; tankönyv; feladatlapok; egyéb szemléltető eszközök</p>	20
2.	Ünnepkörök dalai	<ul style="list-style-type: none"> - Családi ünnepek dalai. - Nemzeti ünnepek és az ezekhez kapcsolódó zeneművek megismerése, egyes darabok megtanulása. <p>Jeles napok dalai, születésnap, névnap, köszöntők, Toborzó dalok, Erkel Ferenc: Himnusz. Tolcsvay: Nemzeti dal, stb.</p> <p>A tanultak számbavétele, csoportosításuk ünnepek, ritmusuk, személyes, érzelmi okok szerint stb. Az ünnepekre tanult ének- és zenedarabok ismétlése. <i>(Kulcsfogalmak: Nemzeti érzés, magyarság, ünnep, szokások, vers, dal, ballagás, búcsú, ünnepelt,</i></p>	<p>IKT eszközök; egyéb, az ünnepkörökhöz kapcsolódó szemléltető eszközök</p>	15

3.	<p align="center">Ritmus- és hallásfejlesztés</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Ritmikai és dinamikai gyakorlatok. – Fékező és ingerlő gyakorlatok. – Tempóérzékeltető gyakorlatok. – Ismerkedés hangszerekkel. – Ismerkedés az emberi hang sajátosságaival. Kotta olvasása ritmusképlettel. Tá-ti-ti grafikus lejegyzése Hangerő szabályozása. Fokozatos halkítás, erősítés időtartama. Daltöredékből dal felismerése Ismerkedés a fa- és rézfúvós hangszerekkel. Fafúvós, rézfúvós hangszerek hangjának felismerése. Az énekhangok jellegzetességeivel kapcsolatos megfigyelések, saját hang tudatos megfigyelése <i>(Kulcsfogalmak: Kopogós, tá-ti-ti ritmus, kezdés, befejezés, hangmagasság, belépés, megállás, fa cseréje, üveg)</i> 	<p align="center">Hangszerek-ritmushangszerek, IKT eszközök, füzet, munkafüzet, ritmuskártyák</p>	<p align="center">17</p>
4.	<p align="center">Zenehallgatás</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Klasszikus művek részleteinek meghallgatása. – Szórakoztató zenei felvételek hallgatása. – Ismert, népszerű darabok hallgatása. Megfigyelési szempontok alapján néhány mű meghallgatása, egyes részletek megtanulása (pl. Kodály: Esti dal meghallgatása gyermekkori feldolgozásban, Mozart: Varázsfúvóla. részlet). 	<p align="center">IKT eszközök: zenelejátszó, tablet, laptop, digitális tábla stb. Hangszerek.</p>	<p align="center">20</p>

A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:

A tanuló képes segítséggel énekelni legalább 8-10 egyszerű népdalt és eljátszani 1-2 gyermektáncot. Ismeri a Himnuszt, elhangzásakor megfelelően viselkedik.

Képes ritmusképletet lejegyezni és visszaolvasni.

Képes észlelni a különbséget a lassú és a gyors zene között. Képes hangszerrel erősíteni, halkítani.

Képességeinek megfelelően formálódik a belső hallása. Képes felismerni megszólaltatás után a hangszereket. Felismeri segítséggel a szólamokat.

Képes irányítás mellett egyszerű ritmust utánozni hangszeres kísérettel.

Képes irányítás mellett huzamosabb ideig értelmi képességének megfelelő zenét hallgatni. Képes a többször hallott részleteket felismerni zenedarabokban.

Tantárgy:

Ének- zene 8. évfolyam

Kiemelt célok:

végezni, segítséggel vagy csoportban rövid gyermek- vagy népdalokat közösen és egyénileg előad

Tantárgy feladatai:

képességeihez és érdeklődéséhez mérten minél több mondókát, verset, gyermekdalt, a családi és tá

Évfolyam: 8.

Éves óraszám: 72

Heti óraszám: 2

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Gyermekdalok - Népdalok	<p>– Magyar népdalok. – Más népek dalai.(francia, olasz, lengyel) – Műdalok (Százszorszép; Ha én rózsá volnék; Napfényes utakon stb.) Egyszerű dallamvezetésű népdalok ritmikái előadása. Népdalcsokrok összeállítása, előadása közösen és egyénileg. Más népek dalainak megismerése és éneklése. Kánonok, közismert dalok éneklése közösen, egyénileg, változatos hangszerkísérettel. (<i>Kulcsfogalmak: Párosító, vidám, tréfálkozó.</i></p>	Hangszerek; IKT eszközök; tankönyv; feladatlapok; egyéb szemléltető eszközök	20

2.	Ünnepkörök dalai	<p>– Családi ünnepek dalai. – Ballagási dalok. – Nemzeti ünnepek és az ezekhez kapcsolódó zeneművek megismerése, egyes darabok megtanulása. Jeles napok dalai, születésnap, névnap köszöntők. Felkészülés a ballagásra. Az ünnepélyes ballagásra előkészületek, közismert, elfogadott dalok megtanulása, éneklése menet közben. Toborzó dalok. Ismétlés: Himnusz; Egressy Béni: Szózat megtanulása. Szörényi-Bródy: István, a király stb. A tanultak számbavétele, csoportosításuk ünnepek, ritmusuk, hangulatuk, hangfekvésük, személyes, érzelmi okok szerint stb. Az ünnepekre tanult ének- és zenedarabok ismétlése. <i>(Kulcsfogalmak: Nemzeti érzés</i></p>	IKT eszközök; egyéb, az ünnepkörökhöz kapcsolódó szemléltető eszközök	17
3.	Ritmus- és hallásfejlesztés	<p>– Ritmikai és dinamikai gyakorlatok. – Fékező és ingerlő gyakorlatok. – Tempóérzékeltető gyakorlatok. – Ismerkedés hangszerekkel. – Ismerkedés az emberi hang sajátosságaival. Kotta olvasása ritmusképlettel. Tá-ti-ti - szűn grafikus lejegyzése. Hangerő szabályozása. Fokozatos halkítás, erősítés időtartama. Dallambújtatás. Daltörédekből dal felismerése. Fafúvós, rézfúvós hangszerekről tanultak áttekintése. Ismerkedés vonós hangszerekkel. Vonós hangszerek hangjának felismerése. Az énekhangok jellegzetességeivel kapcsolatos megfigyelések, saját hang tudatos megfigyelése. <i>(Kulcsfogalmak: Koppolás, tá-ti-ti</i></p>	Hangszerek-ritmushangszerek, IKT eszközök, fűzet, munkafűzet, ritmuskártyák	15
4.	Zenehallgatás	<p>– Klasszikus művek részleteinek meghallgatása. – Szórakoztató zenei felvételek hallgatása. – Ismert, népszerű darabok hallgatása. Megfigyelési szempontok alapján néhány mű meghallgatása, egyes részletek megtanulása (pl. Kodály: Háry János meghallgatása, Prokofjev: Péter és a farkas, részlet). <i>(Kulcsfogalma: Zeneszerző,</i></p>	IKT eszközök: zenelejátszó, tablet, laptop, digitális tábla. Hangszerek: gitár, szintetizátor, Orrf-hangszerek	20

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

A tanuló képes segítséggel énekelni legalább 8-10 egyszerű népdalt és eljátszani 1-2 gyermektáncot. Ismeri a Himnuszt és a Szózatot, elhangzásukkor megfelelően viselkedik.

Képes ritmusképletet lejegyezni és visszaolvasni.

Képes észlelni a különbséget a lassú és a gyors zene között. Képes hangszerrel erősíteni, halkítani.

Kialakul a belső hallása.

Képes felismerni megszólaltatás után a hangszereket. Felismeri segítséggel a szólamokat.

Képes irányítás mellett egyszerű ritmust utánozni hangszeres kísérettel.

Képes irányítás mellett huzamosabb ideig értelmi képességének megfelelő zenét hallgatni. Képes a többször hallott részleteket felismerni zenedarabokban.

Információs eszközök használata

Tantárgy **Információs eszközök használata** **tantárgy 7. évfolyam**

Kiemelt célok: A tantárgy célja felkelteni a közepsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók érdeklődését a számítógépek és az irodatechnikai eszközök iránt, bemutatni az eszközök sokszínűségét, gyakorlati alkalmazhatóságát a tanulásban, a játékokban és a szórakozásban.

Tantárgy feladatai: A számítógép részeinek, működésének megismerése, grafikával, szöveggel kapcsolatos feladatok értelmezése, megoldása közben ismerik meg a számítógép üzemeltetési rendjét, egészségügyi és balesetvédelmi szabályait, az informatikai eszközök tudatos, célnak megfelelő használatát.

Az irodatechnikai készülékek működtetésének és adekvát használatának gyakorlására a pedagógusnak kell megteremteni a lehetőséget – építve arra, hogy a számítógép használata lehetőséget teremt az egyéni ütemű tanulásra, az utasítások pontos végrehajtására, különböző típusú játékprogramok használatának elsajátítására egyéni szintekhez mért nehézségi fokon.

Évfolyam: 7. évfolyam
Éves óraszám: 36 óra
Heti óraszám: 1 óra

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Számítógép-kezelés	Barátkozás a számítógéppel. Ismerkedés a monitorral, billentyűzettel, egérrel. <i>(Kulcsfogalmak: Néhány, a számítógép működtetésével kapcsolatos megnevezés (monitor, billentyűzet, /a billentyűzeten található rövidítések, jelek értelmezése/ egér) és</i>	számítógép és tartozékai, képkártyák, szókártyák	10
2.	Irodatechnikai készülékek	Eltérő készülékek használata. • A telefonálás anyagi vonzatának tudatosulása. Telefon működése és használata Házi hívás, helyi hívás, mobil szám hívása közötti különbség. <i>(Kulcsfogalmak: vonal, kicseng, foglalt jelzés, vonalas - mobil készülék, szolgáltató, percdíj, előfizetés, kártyás fizetés, kézi-</i>	telefonkészülékek, szókártyák, képkártyák	5

3.	Dokumentumkészítés	Oktatási célú programok használata. Készségfejlesztő, didaktikai célú szoftvere • A programoktól függően olvasás - írás vagy számolás. Tanulás, gyakorlás (egyéni)	Számítógép és tartozékai, szerkesztő programok	5
4.	Játékprogramok	Memória játék. Játék-, illetve tantárgyi alkalmazásokhoz kapcsolódó programok (<i>Kulcsfogalmak: Valaminek a párja (összetartozik), képernyő, kép, színek, (az aktuális programok használatához tartozó</i>	Számítógép és tartozékai, játék programok	16

A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:

- Törekedjen a számítógépes környezetben való viselkedés szabályait betartani.
- Törekedjen a számítógépet felnőtt jelenlétében szabályosan használni.

**Tantárgy:
évfolyam**

Információs eszközök használata 8.

Évfolyam:	8. évfolyam
Éves óraszám:	36 óra
Heti óraszám:	1 óra

TEMATI KUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Számítógép-kezelés	A számítógéppel való foglalkozások rendje, a legfontosabb biztonsági tudnivalók. A számítógép kezelése, a programokkal való tevékenység megadott lehetőségek szerint (<i>Kulcsfogalmak: Néhány, a számítógép működtetésével kapcsolatos megnevezés (monitor, billentyűzet, /a billentyűzeten található rövidítések, jelek értelmezése/ egér) és</i>	számítógép és tartozékai, képkártyák, szókártyák	8
2.	Irodatechnikai készülékek	Telefon működése és használata• Házi hívás, helyi hívás, mobil szám hívása közötti különbség. Eltérő készülékek használata. A telefonálás anyagi vonzatának tudatosulása. (<i>Kulcsfogalmak: vonal, kicseng, foglalt jelzés, vonalas - mobil készülék, szolgáltató, percdíj, előfizetés, kártya fizetés, kábel</i>	telefonkészülékek, szókártyák, képkártyák	10
3.	Dokumentumkészítés és	Oktatási célú programok használata. Készségfejlesztő, didaktikai célú szoftverek. A programoktól függően olvasás - írás vagy számolás. Tanulás, gyakorlás (egyéni vagy választott társsal). (<i>Kulcsfogalmak: Betű, szám, szóköz, sorváltás)</i>	Számítógép és tartozékai, szerkesztő programok	8
4.	Játékprogramok	Memória játék. Játék-, illetve tantárgyi alkalmazásokhoz kapcsolódó programok.(<i>Kulcsfogalmak: Valaminek a párja (összetartozik), képernyő, kép, színek, (az aktuális programok használatához tartozó</i>	Számítógép és tartozékai, játék programok	10

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

Ismerje a számítógépes környezetben való viselkedés szabályait. Képes a számítógépet felnőtt jelenlétében szabályosan használni.

Képes egyszerűbb gyakorlóprogramokkal az egér és a billentyű használatát elsajátítani. Képes a tanult tevékenységeket egyre nagyobb biztonsággal és örömmel végezni.

Tantárgy neve: Játékra nevelés

Tanrend: ÉRTAK

Évfolyam: 1.

Időkeret: évi 72 óra, heti 2 óra

Témakör neve:	óraszám
1. Gyakorló játék	10 óra
2. Konstruktív játék, manipulációs gyakorlójáték	10 óra
3. Szerepjáték	10 óra
4. Didaktikus játék	10 óra
5. Szabályjáték	5 óra
6. Spontán játék	10 óra
7. Szabadban játszható játékok	17 óra
Összes óraszám:	72 óra

Tantárgyi bevezető:

A tantárgy célja elérni, hogy a tanuló egyre jobban ismerje meg a játék folyamán környezetét, a tárgyakat, jelenségeket, építsen kapcsolatot társaival és a felnőttekkel, fejlessze kommunikációs készségét.

Használja adekvátan, az érzékszervek intenzív fejlesztésével a játéktárgyakat (vigyázzon rájuk és tartsa rendben azokat).

A pedagógusnak meg kell teremteni annak lehetőségét, hogy a középsúlyos értelmi fogyatékos tanuló tanuljon meg alkalmazkodni az osztályközösséghez, elfogadja a közösség szabályait, egyre tudatosabban és pontosabban tartsa be a szabályjátékokban a szabályokat.

Kellő motivációval kell kialakítani érdeklődését a játszóeszközök iránt, fejleszteni kreativitását, ízlését, esztétikai érzékét, fantáziáját, törekedve arra, hogy fejlődjön téri orientációs képessége és a környezetben való tájékozódása. Segítséggel tájékozódjon a játékok és játékszerek között, tudjon hosszabb ideig rendeltetésszerűen foglalkozni egy-egy játékeszközzel.

Didaktikus játékok segítségével fejlődjenek kognitív funkciói, beszédképessége és a szókinccse.

Az elemi konstruktív játék során fejlődjön figyelme, képzelete, emlékezete, gondolkodása, finommotorikája, manuális készsége. Aktívan és szívesen vegyen részt a mozgásos játékokban, próbálja az egyenletes lökötést követni.

A játéktevékenységek feladatai játéktípusonként:

Gyakorló játék: az a játéktevékenység, amelyen keresztül a tanuló különböző képességeit gyakorolja. Ebben a tevékenységben a szerzett tapasztalatok nagymértékben fejlesztik a szenzomotoros funkciókat.

Feladata:

- hang és beszéd játékos gyakorlása,
- mozgást gyakorló játékok alkalmazása,
- játékszerek, eszközök rakosgatásával történő tevékenykedtetés,
- játéktevékenység különböző anyagokkal,
- adott tárgyakkal (pl. kockák, labda) való közvetlen tevékenységen keresztül a tárgyak

rendeltetésének (pl. kockából építeni lehet), tulajdonságainak megismerése.

Konstruációs játék: a manipulációs gyakorlójátékok spontán folytatása, a szerepjáték egyik fajtája. Az egyik olyan játéktevékenységi forma, amelyben a gyerek a felnőttek szerepét, tevékenységét sajátos játékkörülmények között, általánosított formában, képzelete segítségével, felnőttek által használt tárgyak helyettesítésére szolgáló játékeszközökkel újra alkotja.

Feladata:

- a tárgyak használata közben tovább fejlődjenek érzékszervei,
- minél pontosabban figyeli meg a környező világot, annál pontosabb a „konstruálás”, fontos feladat tehát a lehető legpontosabb megfigyelgetés,
- képzelet fejlesztése,
- gondolkodás fejlesztése,
- manuális készség fejlesztése.

Szerepjáték: a témát különböző életszakaszokban más és más hordozza. Első életszakasz: a cselekvés, később a tárgy, legkifejlettebb formájában pedig a szerep.

Feladata:

- a különböző élmények legösszetettebb formában való lejátszása,
- képzelet fejlesztése,
- közösségi kapcsolatok fejlődése /együttjátzás/,
- megfigyelések pontosítása,
- gondolkodás fejlesztése,
- beszédkészség fejlesztése,
- érzelmek egészséges elrendezése,
- játékokkal való adekvát bánásmód,
- esztétikai érzékek fejlesztése.

Didaktikus játék: módszer az ismeretek, tapasztalatok bővítésére. Oktatási célok szolgálatába állítható. Sérült gyerekek nevelését ellátó iskolában a didaktikus játék a különböző tantárgyak tanításában a játékosítást segíti elő (pl. számolás-mérés tárgyban páratlan-páros tanításánál játékos párosítások).

Feladata:

- a tárgyak kapcsolatba hozása egymással,
- ismeretek pontosítása, bővítése,
- gondolkodás fejlesztése,
- térbeli elhelyezkedés megismertetése,
- időfogalom fejlesztése,
- szocializációs készség fejlesztése.

Spontán játék: szabadon választott játékkal való játék, szünetekben, délután.

Feladata: ugyanaz, ami a többi játékfajtánál, de mindent a gyerek határoz meg, ő kezdeményez, választ játékot stb.

Szabályjáték: különböző szabályok betartásán alapuló játék. A szabály meghatározza a játék kezdetét, befolyását, befejezését. Kifejezetten közösségi játékforma.

Feladata:

1. figyelemfejlesztés,
2. fegyelmezettségre nevelés,
3. testi fejlesztés, nagy mozgások koordinálása,
4. szocializáció fejlődésének segítése,
5. értelmi fejlesztés (gondolkodás, figyelem, emlékezet),
6. ismeretek, felidézések készsége (pl. Mi változott meg?).

Szabadban játszható játékok: minden játékfajta játszható a szabadban, a mozgásos játékok esetében különösen indokolt a külső helyszín választása.

Feladata: a külső környezet megismerése a játékon keresztül.

1–2. évfolyam

A játékra nevelés tantárgy az erkölcsi nevelésben kiemelt szerepet játszik a közösségi játékokban megjelenő segítőkészség és önfegyelem viselkedési formáinak megalapozásával, a játékeszközök igazságos elosztásának gyakorlásával, a tevékenység idejének megismerésével, az együttjátszás képességének kialakításával, a játék menetében a türelem gyakorlásával, a siker és a kudarc feldolgozási képességének fejlesztésével.

A nemzeti öntudat, hazafias nevelés területének fejlesztését segíti a környezetben való tájékozódás erősödése, a hagyományos népi gyermekjátékok, mondókák, népmesék, közmondások megismerése.

Az önismeret és a társas kultúra az alkalmazkodóképesség fejlesztésével, a közösségi játékokban kulturált, kontrollált magatartás kialakításával, a játéktárgyak megosztási képességének fejlesztésével, mások igényeinek figyelésére ösztönzéssel és az érzelmi megnyilvánulások felismerésével és megértésével fejlődik.

A testi és lelki egészségre nevelés területén a tantárgynak fontos szerepe van mozgásos játékok közben a finommotorika, az ügyesség, a gyorsaság, a kitartás fejlesztésében, a játéktevékenység feszültségoldó hatásának felhasználásában, a lelki egészség és a saját és társai testi épségének megvédése érdekében az elővigyázatosságra felkészítésben.

A családi életre nevelést játék közben a családi élet szerepeinek megismertetése, elmélyítése, az esetleges feszültségek feloldását a szerepjátékok támogatják.

Témakör: 1. Gyakorló játék	óraszám: 10 óra
-----------------------------------	------------------------

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

Testmozgások megfigyelése, utánzása, mozgáskoordináció fejlesztése különféle tevékenységekkel.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
Felismerni a különböző tárgyak hangját, majd a hangot adó tárgyat megmutatni. Bekapcsolódni a játékos utánzó gyakorlatokba. Együttműködés, odafigyelés különböző járások közben a társakra. Bekapcsolódni kéz- és ujj-játékokba. A labdát guríthatni, eldobni. A földön kúszó-mászó gyakorlatokat végezni, alacsonyabb lejtőn fel-, lemászni. Játszani rövidebb ideig elmélyülten kockákkal,	<i>Fejlesztési ismeretek</i> – Hallásfejlesztés, hang és beszéd játékos gyakorlása: hangforrások megfigyelése. – Beszédfejlesztés, artikulációs gyakorlatok. – Játékos utánzási gyakorlatok, énekes, játékos mondókák utánzó mozgással. – Kéz- és ujj-játékok. – Húzások, labdagyakorlatok. – Kúszás, mászás, ugrálás, feltérdelés, felülés.

<p>Montessori- eszközökkel.</p> <p>Nagyobb gyöngyöt felfűzni bórszalagra, damilra (hüvelyk- és mutatóujj együttes mozgásának differenciáltsága).</p> <p>Felismerni különböző tárgyak hangját bekötött szemmel, majd megmutatni, illetve megnevezni azokat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Forgások, forgatások, egyensúlygyakorlatok. – Páros lábon ugrálás játék közben. – Fogások – látás-fogás koordináció kialakítása. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Ajak-, arc-, nyelvjátékok.</p> <p>Hangfelismerés, hallásfejlesztés kockákkal, csörgőkkel, haranggal, a gyerek kelt hangot.</p> <p>Hangok gyakorlása (állathangok, harang) utánzása, játékokkal való ismerkedéskor (autó hangjának utánzása tologatás közben).</p> <p>Hintáztatás (eleinte felnőtt térdén), integetés, kéz- és ujjgyakorlatok (mondókákkal kísérvé).</p> <p>Húzogatások, tologatások gördeszken.</p> <p>Tárgyak rakosgatása. Kockák egymás mellé, egymásra rakása.</p> <p>Gyöngyfűzés szabadon, nagyobb méretű gyönggyel.</p> <p>Homokozás, homok töltése egyik vödörből a másikba, kavicsok rakosgatása.</p>
<p>Fogalmak:</p>	<p>A tevékenységek, tárgyak megnevezése.</p>
<p>Témakör: 2. Konstruktív játék, manipulációs gyakorlójáték</p>	<p>óraszám: 10 óra</p>
<p>Témakör nevelési-fejlesztési céljai:</p>	
<p>Húzó, dugó, csavaró, toló mozdulatok tudatos alkalmazása.</p>	
<p>Fejlesztési feladat:</p> <p>Elfoglalni magát fakockával rövidebb ideig, elmélyülten rakosgatni, eleinte vízszintes irányban.</p> <p>Összeilleszthető síkidomokból kisebb építményeket készíteni, 2-3 elemet használva.</p> <p>Golyókat, pálcikákat használni.</p> <p>3-4 játékeszközt megismerni, rendeltetéseknek megfelelően használni.</p> <p>Saját elgondolásokat megvalósítani, a véletlenszerűen épített konstrukciókat utólag megnevezni.</p>	<p style="text-align: center;">Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:</p> <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Építőközből egyszerű konstrukció készítése. – Összeilleszthető síkidomok használata. – Golyók, pálcák használata. – Játékszerszámok használata. – Előre gyártott elemekből konstruálás (a rendelkezésre álló építőjátékkal). <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Fakocka rakosgatása, építkezés vízszintes irányban – egyenes vonal végigrakása kockával a szőnyegen.</p> <p>Összeilleszthető síkidomokból térbeli konstrukció építése 2-3 elem felhasználásával.</p> <p>Kisebbszerkezet építése golyókból, pálcikákból.</p> <p>Játékszerszámok próbálgatása, pl. kalapács, seprű.</p> <p>Spontán építés tetszés szerint, az építmény utólagos megnevezése.</p> <p>Egyszerűbb konstrukciók létrehozása (a rendelkezésre álló építőjátékból).</p>
<p>Fogalmak:</p>	<p>Ház, kalapács, seprű, torony, vár, híd, vonat, golyó.</p>

Témakör: 3. Szerepjáték		óraszám: 10 óra
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:		
Azonosulás a választott szereppel.		
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:	
Szabadidőben a rendelkezésre álló eszközöket felhasználva eljátszani a környezetében zajló eseményeket, kezdetleges szinten. Elfoglalni magát a meglévő, illetve a készített bábokkal.	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Természeti és társadalmi környezet hatásainak eljátszása. – Gyerekhez közel álló felnőttek munkája, tevékenységei, környezetben történő váratlan események eljátszása. – Spontán bábozás. – Mese dramatizálása. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Napi tevékenységek eljátszása. Szülők munkájának, illetve otthoni tevékenységének eljátszása. Különböző szakmák eljátszása, pl. eladó, fodrász, sofőr, postás. Kirakott, illetve barkácsolt bábokkal bábozás.</p>	
Fogalmak:	<p>Otthon, iskola, reggel, dél, este, reggeli, ebéd, vacsora, anya, apa, 2-3 foglalkozás, pl. orvos, tanító stb. Kanál, pohár, fésű, autó, baba, telefon, szappan, törülköző, 2-3 gyümölcs, illetve zöldség neve, tanult mesék szereplői.</p>	
Témakör: 4. Didaktikus játék		óraszám: 10 óra
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:		
Fogalom – tárgy – tárgykép asszociáció gyakorlása.		
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:	
Differenciálni 2-3 féle anyagot, hangot, ízt, szagot. 2-3 formát egyeztetni, feltűnőbb azonosságokat és különbségeket észrevenni. 2 részből álló képet szétszedni, később összerakni. Sorba rendezni pár mondatos mese képeit. Egy (több) információt tartalmazó kérést	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <p>A megismerő tevékenység fejlesztését szolgáló didaktikai játékok:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ÉRZÉKELÉST fejlesztő játékok: tapintás fejlesztése. Hallási figyelem, diszkrimináció fejlesztése. Ízlelés, szaglás fejlesztése. – FIGYELEM, EMLÉKEZET fejlesztése: figyelem tartósságának, terjedelmének fejlesztése. A gondolkodás fejlesztését szolgáló 	

<p>végrehajtani.</p> <p>Kiválasztani több tárgyból, képből a megnevezettet.</p> <p>Színeket egyeztetni.</p> <p>2 elemből ritmikus sort alkotni</p>	<p>didaktikai játékok.</p> <ul style="list-style-type: none"> – ANALIZÁLÓ-SZINTETIZÁLÓ képesség. – LOGIKAI MŰVELETEK játékos formái. – IDŐFOGALOM fejlesztése. – BESZÉDMEGÉRTÉST fejlesztő játékok. Beszédfejlesztő didaktikai játékok. – Játékos ARTIKULÁCIÓS gyakorlatok. – SZÓKINCSfejlesztés. Kultúrtechnikák tanításával kapcsolatos didaktikai játékok: – SZÁMOLÁS-MÉRÉS és OLVASÁS-ÍRÁS körében használatos didaktikai játékok. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Tapintás-párosítások tapintással, lekötött szemmel ízlelése, szaglása, majd megmutatása, melyik volt, amit értékelték.</p> <p>Saját hang felismerése magnóról.</p> <p>Zörgetéssel egyforma dobozokban lévő tárgyak hangjainak differenciálása.</p> <p>Funkcionálisan összefüggő képek egyeztetése, hiányok pótlása.</p> <p>Rövid mesék képeinek sorba rendezése, lejátszása instrukciók alapján.</p> <p>Egy információt tartalmazó kérések végrehajtására utaló játékok játszása.</p> <p>Kirakott tárgyakból egy adott tárgy kiválasztása /szókincs bővítés/.</p> <p>Játékos színegyeztetések, párosítások, válogatások, játékos összehasonlítások.</p> <p>Ritmikus sorok alkotása 2 elemből.</p> <p>Különböző vonalak, minták kilépegetése, kirakása játékokkal.</p> <p>Barkochba-játék játszása.</p> <p>Játékos instrukciók követése, analógiás sorok kirakása – több dologból több egyforma kiválasztása, kép-tárgy egyeztetése, szín, forma egyeztetése.</p> <p>Mennyiségek játékos összehasonlítása, összemérése.</p>
<p>Fogalmak:</p>	<p>Különböző játékok során használt tárgyak, ízek, szagok.</p> <p>Környezetünkben lévő hangok közül néhány.</p> <p>Alapvető formák.</p>
<p>Témakör: 5. Szabályjáték</p>	<p>óraszám: 5 óra</p>
<p>Témakör nevelési-fejlesztési céljai:</p>	

Egyszerű szabályok felismerése, megértése és betartása.	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
<p>Bekapcsolódni az egyszerűbb szabályjátékokba és együttműködni társaival.</p> <p>3-4 körjáték, párválasztó ismerete.</p> <p>Betartani a szabályt egyszerűbb értelemfejlesztő szabályjátékokban.</p> <p>5-10 percig elmélyülten foglalkozni játékkal.</p>	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Mozgásos szabályjátékok. – Értelemfejlesztő szabályjátékok. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Gyakorló és szerepjátékok játszása, amelyekben a műveletek mozzanatai megadott sorrendben követik egymást.</p> <p>Páros játékok játszása először felnőttel, majd egy társsal.</p> <p>Egyszerűbb csoportos mozdulatjátékok – körjátékok, párválasztók játszása.</p> <p>Érzékelést fejlesztő játékok játszása.</p> <p>Megfigyelést fejlesztő játékok játszása, pl.: Mi változott meg? – játék három tárggyal.</p> <p>Figyelmet fejlesztő szabályjátékok három tárggyal – a figyelem tartósságának, terjedelmének növelése különböző játékok játszásával.</p>
Fogalmak:	Sor, kör, vonal, pár, labda.
Témakör: 6. Spontán játék	
óraszám: 10 óra	
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	
Társak megkeresése és elfogadása a játék során.	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
<p>Segítséggel választás a felkínált játéklehetőségek közül, adekvát játék a játéktárgyakkal.</p>	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <p>Spontán játék szabadon választott játéktárgyakkal és szabadon választott társakkal, segítségnyújtás mellett.</p> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Szabad játék bármilyen önállóan választott játéktárggyal és társsal.</p> <p>A felkínált lehetőségek (a már megismert játéktárgyak szabadpolcos elhelyezésével) közül választás segítséggel.</p>
Fogalmak:	Elérhető játéktárgyak neve.

Témakör: 7. Szabadban játszható játékok	óraszám: 17 óra
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	
Eszközök figyelmes használata, testi épség megóvására törekvés.	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
<p>A tanuló tudja elfoglalni magát a szabadban, játékot találni magának.</p> <p>Tudjon figyelni játék közben társaira (pl. a homokozóban ne szórja a homokot).</p> <p>Tudjon futó- és fogójátékokba bekapcsolódni.</p>	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Játék a szabadtéri foglalkozási eszközökkel. – Minden említett játékforma, ami a szabadban is játszható. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Hintázás, mászókézés, csúszdázás segítséggel.</p> <p>Homokozóban építkezés, egyszerűbb, nagyobb formák megtöltése, kiborítása.</p> <p>Homokozóban „főzés”, illetve építkezés – forma megtöltése, kiborítása.</p> <p>Vár, gödör építése.</p> <p>Kavicsok rakosgatása.</p> <p>Segítség mellett futó- és fogójátékok játéka.</p>
Fogalmak:	Hinta, mászóka, homok, „torta”, „süti”, „vár”, kő, sár, gödör, csúszda, fogó, futás.

Évfolyam: 2.

Éves óraszám: 72

Heti óraszám: 2

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, <i>(kulcsfogalmak)</i>	Eszközök	Óraszám
1.	Gyakorló játék	Játékos utánzási gyakorlatok, énekes, játékos mondókák utánzó mozgással. Húzások, labdagyakorlatok. Forgások, forgatások, egyensúly gyakorlatok. Páros lábon ugrálás játék közben. Fogások – látás- fogás koordináció kialakítása. Gyöngyfüzés szabadon, nagyobb méretű gyönggyel. <i>(Kulcsfogalmak: Minden)</i>	játékautók, állatfigurák, plüssállatok, babák, építőkockák, hangkeltő játékok, labdák, hangszerek, bábok, gyöngyök, fonalak, damil, bukkapó, cipőfűző	14
2.	Konstruktív játék, manipulációs gyakorlójáték.	Építőkockából egyszerű konstrukció készítése. Összeilleszthető síkidomok használata. Golyók, pálcák használata. Játékszerszámok használata. Előre gyártott elemekből konstruálás (a rendelkezésre álló építőjáték, pl.: Lego, Duplo). <i>(Kulcsfogalmak ház,</i>	építőkockák, kirakók, illesztős játékok, golyók, pálcák, játékszerszámok	10
3.	Szerepjáték	Természeti és társadalmi környezet hatásainak eljátszása. Gyerekhez közel álló felnőttek munkája, tevékenységei, környezetben történő váratlan események eljátszása. Spontán bábozás. Mese-dramatizálása. <i>(Kulcsfogalmak: otthon, iskola, reggel, dél, este, reggeli, ebéd, vacsora, anya, apa, 2-3 foglalkozás megnevezése, pl.: orvos, tanító, stb., kanál, pohár, fésű,</i>	bábkészlet, játéktelefon, fodrászjátékok, seprű, lapát, partvis, mesekönyvek, képkártyák	10

4.	Didaktikus játék	<p>A megismerő tevékenység fejlesztését szolgáló didaktikai játékok.</p> <p>ÉRZÉKELÉST fejlesztő játékok: Tapintás fejlesztése. Hallási figyelem, diszkrimináció fejlesztése. Ízlelés, szaglás fejlesztése.</p> <p>FIGYELEM, EMLÉKEZET fejlesztése: Figyelem tartósságának, terjedelmének fejlesztése. A gondolkodás fejlesztését szolgáló didaktikai játékok.</p> <p>ANALIZÁLÓ-SZINTETIZÁLÓ képesség. LOGIKAI MŰVELETEK játékos formái. IDŐFOGALOM fejlesztése. BESZÉDMEGÉRTÉST fejlesztő játékok. Beszédfejlesztő didaktikai játékok.</p> <p>Játékos ARTIKULÁCIÓS gyakorlatok. SZÓKINCS fejlesztés.</p> <p>Kultúrtechnikák tanításával kapcsolatos didaktikai játékok. SZÁMOI ÁS-MÉRÉS és OLVASÁS-ÍRÁS</p>	<p>érzékelést fejlesztő játékok, beszédfejlesztő eszközök</p>	8
----	-------------------------	--	---	---

5.	Szabályjáték	Mozgásos szabályjáték. Értelemfejlesztő szabályjátékok. (<i>Kulcsfogalmak: sor, kör, vonal, pár,</i>	Lück, Logiko, ugróiskola, labda, ugráló kötél	10
6.	Spontán játék	Spontán játék szabadon választott játéktárgyakkal és szabadon választott társakkal, segítségnyújtás mellett, fokozódó önállósággal.	labda, játékautók, építőkockák, babák, plüssjátékok, bababútorok, bábok	10
7.	Szabadban játszható játékok	Játék a szabadtéri foglalkozási eszközökkel. Minden említett játékforma, ami a szabadban is játszható. (<i>Kulcsfogalmak: hinta, mászóka, homok,</i>	hinta, mászóka, csúszda, homokozó játékok, labdák, ugráló kötél	10

A továbbhaladás feltételei a második évfolyam végén:

Képes együttműködni felnőtellel, társaival, és próbál játékeszközt adekvátan használni.

Képes különböző építőjátékokkal, konstrukciós játékok elemeivel elfoglalni magát, a kirakott formákat utánozni, a megismert eszközöket adekvát módon használni.

Képes eljátszani kezdetleges szinten a környezetében zajló eseményeket.

Képes bekapcsolódni és segítséggel a szabályokat követni a didaktikai játékokban.

Képes bekapcsolódni a páros, illetve csoportos mozgásos játékba, törekszik követni a szabályokat, társaira figyelni. Képes segítséggel választani a felkínált játéklehetőségek közül, adekvátan játszani a játéktárgyakkal.

Képes elfoglalni magát a meglévő, illetve a készített bábokkal.

Törekszik társaival hosszabb ideig balesetmentesen játszani.

Képes a játékeszközöket a gyakorló játékok szintjén adekvátan használni.

Tantárgy:

Játékra nevelés 3. évfolyam

Évfolyam: 3.

Éves óraszám: 72

Heti óraszám: 2

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Szerepjáték	Élmények eljátszása. Családi élet eseményei. Családtagok egymáshoz való viszonya, munkájuk. (<i>Kulcsfogalmak: reggel-reggeli, dél- ebéd, este-vacsora, testrészek, néhány konyhai, illetve fürdőszobai eszköz neve, néhány</i>	babakonyha, bábok, fodrászos játék, orvosos játék... foglalkozások játéka	12
2.	Didaktikus játék	FIGYELEM, EMLÉKEZET, ÉRZÉKELÉS: hallási figyelem, hallási diszkrimináció fejlesztése, ízlelés, szaglás fejlesztése. ANALIZÁLÓ-SZINTETIZÁLÓ képesség fejlesztése. LOGIKAI MŰVELETEK játékos formái. IDŐFOGALOM, időbeli tájékozódás fejlesztése. BESZÉDFEJLESZTŐ DIDAKTIKAI JÁTÉKOK, ARTIKULÁCIÓS gyakorlatok. BESZÉDMEGÉRTÉST fejlesztő játékok, SZÓKINCS bővítés. Kultúrtechnikák tanításával kapcsolatos didaktikai játékok. SZÁMOLÁS-MÉRÉS és OLVASÁS-ÍRÁS során alkalmazott didaktikai játékok. (<i>Kulcsfogalmak:</i>	logikai játékok, Lück, Logiko, érzékelést fejlesztő játékok, tanulási képességeket fejlesztő játékos feladatlapok, IKT eszközök	18
3.	Szabályjáték	Mozgásos szabályjátékok. Értelemfejlesztő szabályjátékok. (<i>Kulcsfogalmak: pár, sor, kör, vonal, labda, dobás, gurítás,</i>	labdák, társasjátékok, értelemfejlesztő játékok, Logiko, Lück, kirakók, IKT	15
4.	Spontán játék	Spontán játék szabadon választott játékokkal és szabadon választott társakkal, segítségnyújtás mellett. (<i>Kulcsfogalmak: Elérhető</i>	labdák, ugráló kötél, hullahopp karika, építőkockák,	12
5.	Szabadban játszható játékok	Játék játszótéri eszközökön. Minden említett játékforma, ami a szabadban is játszható. Játék a természet kínálta játékokkal. Télen: hógolyózás, szánkózás, hóember-építés. (<i>Kulcsfogalmak: Hinta, mászóka, homok, víz, sár, vár,</i>	hinta, mászóka, csúszda, ugráló kötél, csúszda, labda, homokozó játékok	15

A továbbhaladás feltételei a harmadik évfolyam végén:

Törekszik bekapcsolódni a dramatizálásba, neki megfelelő szerepet vállalni.

Törekszik szabályokat elfogadni, követni a tárgyakkal folytatott tevékenység közben.

Törekszik figyelni az akusztikus, vizuális, kinesztetikus ingerekre, a téri orientációs gyakorlatok követésére, a sorrendiség alapjaira.

Képes együtt játszani társaival, és egyszerű játékszabályokat betartani.

Képes fogni, emelni, letenni, összeilleszteni, dobni, gurítani, nyitni, csukni, játékon keresztül az anyagok, tárgyak alapvető tulajdonságaival ismerkedni.

Törekszik betartani a balesetvédelmi szabályokat játék közben.

Tantárgy:

Játékra nevelés 4. évfolyam

Évfolyam: 4.
Éves óraszám: 72
Heti óraszám: 2

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Szerepjáték	Családtagok egymáshoz való viszonya, munkájuk. Felnőttek tevékenységei, munkái, váratlan események. Bábozás, dramatizálás. <i>(Kulcsfogalmak: reggel-reggeli, dél-ebéd, este-vacsora, testrészek, néhány konyhai, illetve fürdőszobai eszköz neve, néhány élelmiszer, gyümölcs, zöldség)</i>	babakonyha, bábok, fodrászos játék, orvosos játék... foglalkozások játéka	12
2.	Didaktikus játék	FIGYELEM, EMLÉKEZET, ÉRZÉKELÉS: hallási figyelem, hallási diszkrimináció fejlesztése, ízlelés, szaglás fejlesztése. ANALIZÁLÓ-SZINTETIZÁLÓ képesség fejlesztése. LOGIKAI MŰVELETEK játékos formái. IDŐFOGALOM, időbeli tájékozódás fejlesztése. BESZÉDFEJLESZTŐ DIDAKTIKAI JÁTÉKOK, ARTIKULÁCIÓS gyakorlatok. BESZÉDMEGÉRTÉST fejlesztő játékok, SZÓKINCS bővítés. Kultúrtechnikák tanításával kapcsolatos didaktikai játékok. SZÁMOLÁS-MÉRÉS és OLVASÁS-ÍRÁS során alkalmazott didaktikai	logikai játékok, Lück, Logiko, érzékelést fejlesztő játékok, tanulási képességeket fejlesztő játékos feladatlapok, IKT eszközök	18
3.	Szabályjáték	Mozgásos szabályjátékok. Értelemfejlesztő szabályjátékok. <i>(Kulcsfogalmak: pár, sor, kör, vonal, labda, dobás, gurítás, futás)</i>	labdák, társasjátékok, értelemfejlesztő játékok, Logiko, Lück, kirakók, IKT eszközök, kártyák dominó	15
4.	Spontán játék	Spontán játék szabadon választott játékokkal és szabadon választott társakkal, segítségnyújtás mellett. <i>(Kulcsfogalmak: Elérhető</i>	labdák, ugráló kötél, hullahopp karika, építőkockák, babák	12
5.	Szabadban játszható játékok	Játék játszótéri eszközökön. Minden említett játékforma, ami a szabadban is játszható. Játék a természet kínálta játékokkal. Télen: hógolyózás, szánkózás, hóember-építés. <i>(Kulcsfogalmak: Hinta, mászóka, homok, víz, sár, vár, gödör, alagút, fa, ág, kavics, kő, fogó, futás hó, hógolyó, hóember, szánkó)</i>	hinta, mászóka, csúszda, ugráló kötél, csúszda, labda, homokozó játékok	15

A továbbhaladás feltételei a negyedik évfolyam végén:

Képes bekapcsolódni a dramatizálásba, neki megfelelő szerepet vállalni.

Törekszik szabályokat elfogadni, követni a tárgyakkal folytatott tevékenység közben.

Törekszik figyelni az akusztikus, vizuális, kinesztetikus ingerekre, a téri orientációs gyakorlatok követésére, a sorrendiség alapjaira.

Képes együtt játszani társaival, és egyszerű játékszabályokat betartani.

Képes fogni, emelni, letenni, összeilleszteni, dobni, gurítani, nyitni, csukni, játékon keresztül az anyagok, tárgyak alapvető tulajdonságaival ismerkedni.

Képes önállóan kitalált tevékenységeket játszani növekvő időtartamban, tárgyakat mással

Törekszik betartani a balesetvédelmi szabályokat játék közben.

Tantárgy neve: Kommunikáció**Tanrend: ÉRTAK****Évfolyam: 1. évfolyam****Időkeret:** 4 óra**Témakör neve:****óraszám**

Beszédfejlesztés, anyanyelv

35

Társadalmi érintkezési formák

25

Testünk és személyes teendőink

23

Tájékozódás térben

18

Tájékozódás időben

12

Élőlények

16

Előkészület a felnőtt életre

7

Ünnepek

8

Összes óraszám:**144****Tantárgyi bevezető:**

A tantárgy legfontosabb célja, hogy fejlesztő, ingergazdag környezetben váljon igényé és lehetőséggé a sérült gyermek számára a verbális és nem verbális kommunikáció alapelemeinek elsajátítása, a magatartás, viselkedés olyan mértékű szabályozása, amely a társas kommunikáció felismerésén és megértésén keresztül segíti az elfogadott viszonyulási formákat. A pedagógusoknak törekedniük kell a helyes, tiszta beszéd elsajátíttatására, kívánságok kifejezésének, kérdésekre adekvát válasz adásának kialakítására, fókuszálva a beszéd alaki és tartalmi része fejlesztésére, tisztább hanglejtésre, a helyes hangképzésre, a verbális kommunikáció kiépítésére, a tanult versek és mondókák képességeknél megfelelő előadására. A fejlesztés során minden alternatív kommunikációs lehetőség támogatását igénybe kell venni.

További feladatok: a beszédmegértést és a beszédet eljuttatni a készség és képesség szintjére; folyamatos motivációval, megfelelő formájú és mértékű dicsérettel és értékeléssel kialakítani és fenntartani a környezettel, közösséggel való kapcsolatteremtés és kommunikáció igényét; fejleszteni és tudatosítani elsősorban a beszéd vagy az ezt helyettesítő kommunikációs eszköz kapcsolatteremtő, közlő, informáló funkcióját; elérni, hogy a tanulók felismerjék az elemi szintű összefüggéseket, értsenek meg utasításokat, és ennek megfelelően cselekedjenek.

A közepsúlyos értelmi fogyatékos tanulók számára fontos, hogy a beszéd és a megismert jelek használata során megvalósítsák kommunikációjuk és metakommunikációjuk összhangját egyéni szintű kommunikációjukban, fogékonyak legyenek a közösségi élet szokásaira, a természetre és a társadalmi környezetre, a helyes érzelmi és erkölcsi viszonyra. A pedagógus feladata elérni, hogy a tanuló megértesse magát, és megértse környezetét, passzív és aktív szókincsét gazdagítsa, a kommunikációs színtereket megismerje, a környezetben előforduló helyzeteket, tárgyakat, élőlényeket, eseményeket felismerje, megmutassa, megnevezzé, fogalmi készletét bővítsé, ezzel együtt a beszédhez szükséges kognitív műveleti szinteket fejlessze. A tanulói képességekhez mérten kell kialakítani az önálló kapcsolatteremtés igényét és lehetőségét, képessé tenni a tanulókat a párbeszédokban és más kommunikációs helyzetekben szükséges viselkedés elsajátítására, felkészíteni őket a társadalmi együttélés normáira, kommunikációs kapcsolatokra, szociális környezetükben az aktív együttműködésre, miközben megismerik az információs eszközökkel történő kapcsolattartás formáit és lehetőségeit, egyéni igényekhez igazodó segítségnyújtással rendszerezik és értelmezik a tömegkommunikációs és informatikai eszközök által közvetített információkat. Feladat, hogy a tanulók elemi szintű önállósággal tudjanak eligazodni a közvetített ismeretek birtokában a társadalmi jelenségek között, a tömegkommunikációs és információs

eszközök biztonságos és mértékletes használatának elsajátításával és segítséggel az eszközök által közvetített információk értelmezésében, feldolgozásában.

1–2. évfolyam

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelésben az egyszerű szabályok, utasítások megismerésének, megértésének, betartásának megalapozásával, a társas érintkezési, viselkedési formák alkalmazásának kialakításával, a közösségi lét elfogadásának fejlesztésével és az alkalmazkodás képességének kialakításával a csoportos tevékenységekhez, a fejlesztési helyzet elfogadásához.

A nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés területén fontos szerepet tölt be az alapvető téri relációk megismerésében, a tájékozódási képesség megalapozásában, a közvetlen környezet megfigyelésében, a szűkebb közösség szokásrendszerének, a környezetben előforduló, megtapasztalható népi hagyományoknak a megismerésében, valamint a nemzeti ünnepek jelképeinek és az ünnepeken szokásos viselkedés és külsőségek megfigyelésében.

Az önismeretet és a társas kultúra fejlesztését a tanuló saját testéről, személyiségéről, külső és belső tulajdonságairól szerzett tapasztalatokkal, a családi és iskolai szerepek megismerésével és megfigyelésével, a közösségi élethez, iskolai életformához szükséges alkalmazkodóképesség, türelem, aktivitás kialakításával segíti.

A testi és lelki egészségre nevelést az alapvető tisztálkodási szokások megismertetésével, megnevezésével, utánnázásával, az egészség és testi épség megóvását az évszaknak és időjárásnak megfelelő öltözék kiválasztásának segítségével, néhány fontos közlekedési szabály megismertetésével, a közlekedésben szükséges alapvető óvatosság kialakításával, a szervezet belső érzéseinek, komfortjának megfigyeltetésével és a tanuló kommunikációjának megalapozásával segíti.

A családi életre nevelést a családtagok szerepeinek megismerése, a családi munkamegosztás megfigyelése, a családi ünnepek szokásainak, jellemzőinek megismerése, megnevezése, megkülönböztetése segíti.

A fenntarthatóság, környezettudatosság területet a különböző szempontok alapján végzett környezeti megfigyelések, a természeti környezet szépségeinek észrevétele, az érzékszervek érzékelésének megfigyelése, az időjárás, az állatok, a növények és a természeti környezet szemlélése, megfigyelése támogatja.

Témakör: Beszédfejlesztés, anyanyelv

óraszám: 35

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

- Artikulációs gyakorlatok végzése során a mozgások pontos követése.

Fejlesztési feladat:

- Száját csücsöríteni fúvásban.
- Erős levegőfúvás rövid ideig.

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:

Fejlesztési ismeretek

- Légző-, fújó-, szívógyakorlatok.

<ul style="list-style-type: none"> – Megnevezett tárgyat megfogni, letenni. 	
<ul style="list-style-type: none"> – Figyelmét rövid ideig fenntartani. 	
<ul style="list-style-type: none"> – Megérteni a gesztusok jelentését. 	
<ul style="list-style-type: none"> – Figyelmét 5-10 percig a tanár mozgásaira összpontosítani. 	
<ul style="list-style-type: none"> – Pontosan követni a mozgásokat. 	
<ul style="list-style-type: none"> – Fújni-szívni, nyelvét emelni, magánhangzókat tisztán ejteni. 	
<ul style="list-style-type: none"> – Hangokat eszközökhöz rendelni. 	
<p>Fogalmak:</p>	<p>A közvetlen környezet tárgyainak megnevezése (passzív szókincs). Gyertya, láng, hangos – halk, bent, <i>belül</i>, érintés, tapintás,</p>

szájtér, fent, lent, kívül, kerekítés, résesítés, zöngé.

Témakör: Társadalmi érintkezési formák

óraszám: 25

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

- Szemkontaktus felvétele, egyszerű gesztusok megértése.

Fejlesztési feladat:

- Udvariassági szokásokat elsajátítani.

- Eligazodni a verbális és nonverbális (képi és gesztus) utasítások között.

- Elsajátítani és betartani a csoport közösen használt gesztusait, szokásainak rendjét.

- Elsajátítani a képekkel végzendő tevékenységeket.

- Néhány egyszerű szimbólumot megismerni (buszmegálló, átkelő, lift, bejárat, lépcső).

- Ismerni teljes nevét, tanárát, társait nevének nevezni, velük elemi szinten kommunikálni.

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:

Fejlesztési ismeretek

- Társadalmi érintkezés.
- A környezet kommunikatív és metakommunikációs jeleinek jobb megértése.
- Irányítás elfogadása, cselekvések követése szemkontaktussal.
- Mozdulatok szabályozása adott jelre.
- Testkontaktus a félelem oldására.
- Kéz gesztusjelei.
- Fej gesztusjelei.
- Kép mint szimbólum.
- Vizuális jelzések, utasítások, képek.
- Iskolai környezet.
- Saját név. Társak neve. Nevelő neve.
- Saját jel. Társak jele.
- Köszönési formák.
- Hétköznapi teendőkkel kapcsolatos gesztusok kiépítése (étkezés, öltözés, mosakodás).
- Érzelmi megnyilvánulások.
- A környezet hangjainak felismerése, reakció.
- Családi kapcsolatok. Anya neve. Apa neve. Testvérek. Nagyszülők.
- Egymás megismerése.
- A megköszönés gyakorlása.
- Konfliktuskerülő viselkedés.
- Étkezések alkalmával használatos szabályok gyakorlása.
- Az utcai közlekedés során a közösen elfogadott szabályok betartása.

Fejlesztési tevékenység

<ul style="list-style-type: none"> – Érzelmeket felismerni másokon, reakciókat, illetve érzelmi megnyilvánulásokat vállalni. 	
<ul style="list-style-type: none"> – Megmutatni fényképen szüleit, testvéreit. 	
<ul style="list-style-type: none"> – Szituációhoz kötni apját, anyját, testvéreit. 	
<ul style="list-style-type: none"> – Kerülni az erőszakot. 	
<ul style="list-style-type: none"> – Fegyelmezetten viselkedni az iskolán kívüli programokon is. 	
<p>Fogalmak:</p>	<p>Bemutatkozás, név, osztálytárs, jel-jelzés, tanár-nevelő, <i>üdvözlés</i>, köszönés, a használt jelzések. Gesztusok és gesztusjelek, alkalmazási módjuk. A használt gesztusok megnevezése. Az érzelmek megnevezése. Magas, kisebb, alacsonyabb, felnőtt –</p>

	gyerek, én, <i>enyém</i> , várj, <i>majd</i> , <i>nemsokára</i> , <i>választás</i> , <i>sorra kerül</i> , tessék, kérem, Ne tolakodj! Pakolj el magad után! Sorakozó!
Témakör: Testünk és személyes teendőink	óraszám: 23
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	
– Az enyém – nem az enyém viszonyok elkülönítése.	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
– Megnevezni, megmutatni testrészeit.	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <p><i>Testünk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Testrészek megmutatása együttműködéssel (fej, törzs, végtagok). – Érzékszervekkel végzett gyakorlatok. – Téri tájékozódás. – Kézmosás. Zsebkendő- és WC-használat gyakorlása. – Tisztálkodás, fésülködés segítségével. <p><i>Öltözködés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ruhadarabok megismerése, felismerése, megmutatása, megnevezése együttműködéssel. – Cipő, váltócipő, tornazsák személyhez rendelése. – Saját ruhadarab felismerése segítségével. – Társak ruháinak megkülönböztetése, személyhez rendelése. <p><i>Étkezés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Néhány étel felismerése, megnevezése segítségével. – Alapízek megismerése, megnevezése, édes, sós, savanyú. – Alapillatok (szagok) érzékelése, megnevezése. – Edények, evőeszközök megismerése, csoportosítása. – Szokásos ételeink. Kulturált étkezés. – Ünnepi ételeink. Alkalmi terítés. <p><i>Fejlesztési tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Mozgásos gyakorlatok keretében a test megtapasztalása. – Testét tükörben szemlélve a tanuló mutasson rá fejére, törzsére, végtagjaira. – Kezeit, lábait mozgásos gyakorlatok során érintse.
– Megérteni a sor eleje, sor vége kifejezéseket.	
– Megérteni és követni a le, fel utasítást.	
– A megfelelő érzékszervhez kapcsolni a hall, lát, szagol, érint igéket.	
– A mosdói higiéniét betartani.	
– Tisztálkodási szokásait konzekvensen végrehajtani. Kezét, fogát megmosni, haját megigazítani.	
– Egyre önállóbban kabátot, sapkát fel- és levenni, helyére tenni.	
– Egyre önállóbban cipőt húzni, kötést, kapcsolást próbálgatni, megoldani.	

– Saját holmiját felismerni.	
– Saját kabátját, sapkáját, sálját megismerni, helyére tenni.	
– Önállóan fel- és levenni felsőruháit.	
– Megnevezni (megmutatni) felszólításra 8-10 ruhadarabot.	
– Eligazodni a jelek és fogasok között segítséggel.	
– Illedelmesen kérni, megköszönni, helyet foglalni, az ételeket megnevezni, megmutatni.	
– Étkezéshez a megfelelő evőeszközt kiválasztani (terítési kellékek).	
– Ismerni az alapvető higiénés étkezési szokásokat.	
– Főfogalom alá rendelni az ételeket, képek alapján.	
Fogalmak:	
Témakör: Tájékozódás térben	
óraszám: 18	
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	
– A közel – távol fogalmának elkülönítése.	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:

<ul style="list-style-type: none"> - Nevére reagálni. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <p><i>Iskola</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Berendezési tárgyak, játékok, eszközök felismerése, megmutatása segítségével. - Az iskola helyiségei, az ott folyó tevékenységek megismerése. Berendezési és használati tárgyak, játékok, eszközök megnevezése, egyeztetése. - Az iskola helyiségei, az ott dolgozók és az általuk végzett tevékenységek megnevezése, megértése.
<ul style="list-style-type: none"> - Jelét mondani (ha képes rá). 	
<ul style="list-style-type: none"> - Felismerni személyes tárgyait. 	<p><i>Lakás</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - A konyha, szoba berendezési tárgyai. - Használati tárgyak felismerése, megnevezése. - Tárgyak helye a lakásban. - Tárgy – kép egyeztetése. - A lakás egyéb helyiségei és tartozékai. - Ház – lakás.
<ul style="list-style-type: none"> - Használt jeleket a tanulótársakhoz rendelni. 	<p><i>Utca, közlekedés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Közlekedési eszközök felismerése együttműködéssel. - Az utca részei: járda, úttest. - A helyes, balesetmentes közlekedés legfontosabb szabályai. - Megfigyelések az utcán. - Közlekedési eszközök felismerése együttműködéssel. - Gyalogátkelő, jelzőlámpák felismerése, alapvető gyalogos közlekedési szabályok. - Utazás járművel.
<ul style="list-style-type: none"> - Tanárát nevén szólítani. 	
<ul style="list-style-type: none"> - Otthonosan mozogni a tantermi berendezések között. Megmondani (vagy mutatni), melyik helyiségben mit csinálunk? 	<p><i>Vásárlás</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kirakatok nézegetése. Piac. Közös vásárlás. <p><i>Tájékozódás saját test körül (két oldalon).</i></p> <p><i>Fejlesztési tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Az osztály berendezési tárgyainak rámutató megnevezése. - Az iskola helyiségeinek többszöri bejárása, funkcióinak megnevezése, az ott folyó cselekvések lejátszása. - Környezetének bejárása, a tárgyak nevének használata, illetve a megnevezés alapján azok megmutatása. - Maketten egy ház, illetve lakás helyiségeinek tárgyainak megmutatása, megnevezése, megfigyelése. - A helyiségek berendezési tárgyainak főfogalom alá rendezése. - Cselekvések helyiségekhez rendelése. - Cselekvések személyekhez történő rendelése eseményképek alapján.
<ul style="list-style-type: none"> - Segítséggel tárgyakat hozni, vinni, igazítani, nyitni, csukni, megnevezni, megmutatni. 	
<ul style="list-style-type: none"> - Tájékozódni az iskola helyiségei között. 	
<ul style="list-style-type: none"> - Köszönni. 	

<ul style="list-style-type: none"> - A megfelelő személyhez kötni az iskolában történő eseményeket, cselekvéseket. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tankonyhában, illetve szobában ismerkedés a bútorokkal, rámutatás, megtapintás.
<ul style="list-style-type: none"> - Tájékozódni otthonában a helyiségek között, azok megnevezését következetesen használni, megnevezésekor azonosítani. 	<ul style="list-style-type: none"> - A tanuló terítőt terít az asztalra. Az ajtókat nyitja, csukja. Edények rendezése, helyük a lakásban.
<ul style="list-style-type: none"> - Ismerni az alapvető illetve a közlekedési eszközökön. 	<ul style="list-style-type: none"> - Képeken megmutatja (megnevezi) az említett bútorokat, eszközöket.
<ul style="list-style-type: none"> - Megfelelően viselkedni az utcán. 	<ul style="list-style-type: none"> - Szoba, konyha, fürdőszoba, berendezési tárgyai, hozzájuk kapcsolódó cselekvések megnevezése, vagy gesztusokkal történő megmutatása.
<ul style="list-style-type: none"> - Szabályokat betartani gyalogos közlekedés, illetve járművön történő utazás alkalmával. 	<ul style="list-style-type: none"> - Séta alkalmával a tanuló megnevezi, megmutatja a villamost, autóbuszt, autót, kerékpárt.
<ul style="list-style-type: none"> - Ismerni a lámpa jelzéseit. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hangutánzás.
<ul style="list-style-type: none"> - Az utazás közbeni alapvető viselkedési szabályokat megismerni, kialakítani. 	<ul style="list-style-type: none"> - Képen felismeri, játéktárgyon megmutatja (megnevezi) a tanuló a közlekedési eszközöket: repülő, vonat, hajó stb.
<p>Fogalmak:</p>	<p><i>Előttem – mögöttem, „bele” és „rá”, jobb – bal, járművek, úttest, járda, hangos, gyors, játék járművek, igazi járművek, séta, utazás, közlekedés, zebra, jelzőlámpa, lassú, csendes, udvariasság, nagy-kicsi, tömeg, zsúfoltság, várakozás, indulás, megállás.</i></p>
<p>Témakör: Tájékozódás időben</p>	<p>óraszám: 12</p>
<p>Témakör nevelési-fejlesztési céljai:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - A várakozás fogalmának és kifejezéseinek felismerése. 	
<p>Fejlesztési feladat:</p>	<p>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:</p>

<ul style="list-style-type: none"> - A nap ritmusát jelző kép- és hangjelzéseket figyelembe venni. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tanítási nap – munkanap – pihenőnap. - Tanóra – óráközi szünet – csendes pihenő. - Évszakok. Időjárással kapcsolatos megfigyelések aktív együttműködéssel.
<ul style="list-style-type: none"> - A téli-nyári időjárási elemeket megkülönböztetni. 	<ul style="list-style-type: none"> - Napszakok: reggel, dél, este jellegzetességei és a hozzájuk kapcsolódó cselekvések megfigyeltetése. - Időjárási jelenségek felismerése segítséggel. - Időtartam megismerése (sokáig tart, rövidebb), differenciálása. - Végzett cselekvések időtartama.
<ul style="list-style-type: none"> - Képről felismerni két ellentétes évszakot. 	<p><i>Fejlesztési tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - A nevezett időszakok terjedelmének összehasonlítása, a kapcsolódó jelzések megismerése, figyelembevétele (tanítás kezdetét jelző hangjelzés stb.).
<ul style="list-style-type: none"> - Ruhái közül kiválasztani a télit és a nyárit. 	<ul style="list-style-type: none"> - Séták alkalmával az évszak tudatosítása, összehasonlítása egyéb évszakokkal.
<ul style="list-style-type: none"> - Összefüggést találni az évszakok és jellemző jegyeik között. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hideg-meleg idő közötti különbség kiemelése, érzékeltetése az öltözködés segítségével. - Játékokban a jellemző tulajdonságok kiemelése.
<ul style="list-style-type: none"> - Tájékozódni a napszakokról. 	<ul style="list-style-type: none"> - A napszakokhoz köthető cselekvések eljátszása. - Ki van jelen a tanítási órákon? Ki hiányzik? Milyen az időjárás?
<ul style="list-style-type: none"> - Nagyobb különbségeket észrevenni. 	<ul style="list-style-type: none"> - Baba öltöztetése (lefekvéshez, kiránduláshoz, ünnepélyre stb.) évszaknak, napszaknak, alkalomnak megfelelően. - Időjárásnak, napszaknak, tevékenységnek (pl. naposnak kötény stb.) megfelelő saját ruha kiválasztása, megnevezése. - Szituációs játékokban a tanultak gyakorlása.
<ul style="list-style-type: none"> - A tanult fogalmakat megérteni, azoknak megfelelő képet felmutatni. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nap mint nap az időjárási viszonyok ismétlése. A hideg, meleg, eső jelzése. Képekről az időjárási elemek felismerése. - Az időjárás és az öltözködés összefüggéseinek megfogalmazása, megmutatása.
<p>Fogalmak:</p>	<p>Tanóra, szünet, munkanap, pihenőnap, majd, hamarosan, soká, <i>napszak</i>, reggel – este, nappal – éjszaka, pontosság, késés, naptár, óra, évszak, tavasz, nyár, ősz, tél, eső, szél, havazás, hideg, meleg, világos, sötét, időjárás, napsütés, borús ég.</p>
<p>Témakör: Élőlények</p>	<p>óraszám: 16</p>
<p>Témakör nevelési-fejlesztési céljai:</p>	

- Az állatokkal és növényekkel kapcsolatban megfelelő magatartás kialakítása, félelem leküzdése.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
<ul style="list-style-type: none"> - Környezetében lévő élőlényeket érdeklődéssel figyelni. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <p><i>Növények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Környezetünkben lévő virágok, növények. - Cserepes virág, udvari dísnövények. Élő virágok. - Legjellemzőbb gyümölcsök, zöldségek, megnevezési gyakorlatok segítségével. - Mese a növényekről. - A témával kapcsolatos énekek, versek tanulása. <p><i>Állatok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Háziállatok jellemző jegyeinek felismerése, hangutánzási gyakorlatok. - Hangutánzó gyakorlatok. - Állatmesék. - Ló, disznó, nyúl, kacsá látható tulajdonságai. - Állatok tápláléka, „lakóhelye”. <p><i>Fejlesztési tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Gyümölcsök, zöldségek megnevezése. - A virágok, növények tulajdonságait érzékelése, tapintása, szaglása, megnevezése. - Képekkel, játékkal növények, gyümölcsök csoportosítása, rendezése. - Évszaknak megfelelő gyümölcsök, zöldségek felismerése, megnevezése. - Játékos kertészkedés, szituációs gyakorlatok. - Mesék növényekről (Répamese). - Élő állatok megfigyelése állatkertben, háziállatok falusi udvarban. - Háziállatok és vadállatok felismerése képről, megnevezésük, megmutatásuk. - Háziállatok tápláléka. - Mesében szereplő állatok kiválogatása. - Szerepjátékok hangutánzással. - Bábozás – állatfigurákkal. Szituációs játékok. Szerepjátékok. - Képeken, mesékben állatfigurák kikeresése, sorba rendezése. - Játékos helyzetben bábokkal vagy szerepjátékkal gondozás, etetés. - Állatmesék (A brémai muzsikások, Kismalac és a farkasok).
<ul style="list-style-type: none"> - Rendszeres feladatot ellátni (locsolás). 	
<ul style="list-style-type: none"> - Felismerni és csoportosítani a tanult növényeket, gyümölcsöket, zöldségeket. 	
<ul style="list-style-type: none"> - Utánzó mozdulatokkal játékosan kertészkedni. Élőben és képen (báb) felismerni a háziállatokat. Aktívan részt venni a megfigyelő, válogató, keresgélő munkában. 	
<ul style="list-style-type: none"> - Az állatok hangját utánozni rövid ciklizálással is. 	
<ul style="list-style-type: none"> - Érdeklődést tanúsítani a megfigyelések során, felidézni a tanultakat. 	
<ul style="list-style-type: none"> - A táplálékokat a megfelelő állatokhoz rendelni, hangutánzással az állathangot utánozni. 	
Fogalmak:	Növények, virágok, illat, érzés, élővilág, íz, zamat, szín (alapszínek), gondozás, locsolás, ültetés,

	napfény, <i>növekedés</i> , elszárad, <i>elpusztul</i> , kibújik, édes, savanyú, finom, <i>íz</i> , élő, háziállat, vadállat, élelem, <i>táplálkozás</i> , ól, istálló, <i>búvóhely</i> , <i>gondozó</i> , <i>gondozás</i> , <i>baromfiudvar</i> , <i>alom</i> , széna, kukorica, szőr, toll, szelíd.
Témakör: Előkészület a felnőtt életre	
óraszám: 7	
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	
– Vásárlás, beszélgetés során a várakozás képességének kialakítása.	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
– Illedelmesen köszönni, ha üzletbe lép.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> <i>Üzletek – vásárlás</i> – Élelmiszerbolt látogatása, vásárlás együttműködéssel. – Az eladók, pénztárosok, munkájuk, megfigyelésük. <i>Munkahelyek – foglalkozások</i> – A tanuló szűkebb környezetében előforduló foglalkozások szereplői, munkájuk, eszközeik bemutatása, megfigyelése.
– Kívánságait elmondani, vagy gesztusaival jelezni.	<i>Fejlesztési tevékenység</i> – Élelmiszerbolt pultjainál a különböző árucikkek megfigyelése. – Szaglás, tapintás, ízlelés. – Eladó köszöntése, kérdegetés, kérés, megköszönés gyakorlása. – Pultok, polcok, árak, csomagolóanyagok megfigyelése. – Pénztáros, pénztárgép, pénz megfigyelése. – Vásárlás (szerepjáték). Köszönés-elköszönés gyakorlása. – Vásárlási szokások, vásárlási kellékek (pénz, szatyor stb.). – Tanulmányi séta: ismerkedés a zöldséggel, hentessel, cukrásszal, asztalossal, gépkocsivezetővel, rendőrrel stb. – Szerepjátékokkal a megismert foglalkozások megjelenítése az eszközök, tárgyak megfelelő szakmához rendelésével. – Élethelyzetekben is és képekről is a mesterségek és a hozzájuk tartozó eszközök felismerése.
– Képen megmutatni az eladót, pénztárost, árut és a vásárlót.	
– Megmutatni a mindennapos bevásárlás kellékeit, kosarat, pénztárcát.	
Fogalmak:	<i>Élelmiszer</i> , édesség, <i>konzerváru</i> , húsáru, eladó, <i>pultos</i> , pénztáros, vásárló, fizetés, <i>kiszolgálás</i> , <i>udvariasság</i> , kérés, megköszönés, <i>jelzés</i> , <i>gyalulás</i> , fúrás, <i>ismerkedés</i> , köszöntés, <i>búcsúzás</i> , kérem, tessék, nem kérem, <i>bocsánatkérés a társaktól</i> .
Témakör: Ünnepek	
óraszám: 8	

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

- A tanuló türelmesen viselkedik az iskolai és csoport-ünnepélyeken.

Fejlesztési feladat:

- Szívesen és érdeklődéssel részt venni az ünnepi készülődésben, megfelelő magatartással alkalmazkodni az eseményekhez.
- Ismerni néhány mondókát, verset, amivel részt tud vállalni az ünnepek műsoraiban.
- Felismerni, megnevezni és megmutatni képekről az említett ünnepeket.

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:*Fejlesztési ismeretek*

- Hagyományos ünnepek.
- Mikulás. Karácsony. Farsang. Húsvét. Anyák napja.
- Az ünnepekhez kapcsolódó események életszerű és játékos tanulása, megismerése.
- Családi ünnepek.
- Ünnepi készülődés, zenehallgatás, versek, mondókák együttmondással.
- Nemzeti ünnep: Március 15. A magyar zászló színei.
- Iskolai ünnepek.

Fejlesztési tevékenység

- Karácsonyi díszek készítése (segítséggel). A tárgyak megnevezése, megmutatása.
- Húsvéti tojás készítése segítséggel.
- Versek, dalok tanulása, előadása anyák napjára.
- Ünnepi készülődés: ajándékkészítés, színezés, ragasztás, vágás segítséggel.
- Társak, szülők köszöntése megfelelő gesztusokkal, szavakkal.
- Ünnepi díszítés gyakorlása. Ünnepi asztal terítése.
- Az ünnep játékos megjelenítése.
- Résztvétel az ünnepeken megfelelő viselkedéssel.
- Készülés (segítséggel) valamilyen jelképpel: pl. zászló, kokárda készítése.

Fogalmak:

Névnap, születésnap, köszöntés-gratuláció, ajándék, kedvesség, öröm, édesség, köszönet, várakozás, hamarosan, nemsokára, ünnep, zászló, hangulat, felvonulás, ünnepi öltözet, ajándékozás, gyertya, díszek, locsolás, szép, kellemes, díszes, ritmus.

Tantárgy:

Kommunikáció 2. évfolyam

Évfolyam:

2.

Éves óraszám:

144

Heti óraszám:

4

**TEMATIKUS
ÖSSZESÍTETT
ÓRATERV**

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Beszédfejlesztés, anyanyelv	Főnevek többes száma. Melléknévek kapcsolása tárgyakhoz. Szókincsfejlesztés, alapszókincs növelése (aktív, passzív). Tárgyak megnevezése, egyeztetése. Analog mondatalkotások (főnévhez cselekvések kapcsolása, és fordítva). Tómondatok, egyszerű bővített mondatok alkotása. Legfontosabb gesztusjelek elsajátítása. Vizuális emlékezetfejlesztő gyakorlatok képekkel, képsorokkal. Egyszerű képolvasás. <i>(Kulcsfogalmak: A közvetlen környezet tárgyainak megnevezése (passzív szókincs). Gyertva. lánq. hangos - halk. bent.</i>	képkártyák, tankönyv, feladatlapok, papír, ceruza, füzet, IKT eszközök	30
2.	Társadalmi érintkezési formák	<ul style="list-style-type: none">• Hétköznapi teendőkkel kapcsolatos gesztusok kiépítése (étkezés, öltözés, mosakodás)• Érzelmi megnyilvánulások.• A környezet hangjainak felismerése, reakció.• Családi kapcsolatok.• Egymás megismerése.• A megköszönés gyakorlása.• Konfliktuskerülő viselkedés.• Étkezések alkalmával használatos szabályok gyakorlása.• Az utcai közlekedés során tartásuk be a közösen elfogadott szabályokat.• Az érzelmek hangjainak felismerése, irányítása hangmagasság, hangszín szerint. <i>(Kulcsfogalmak: Az érzelmek megnevezése. magas, kisebb, alacsonyabb, felnőtt - gyerek én,</i>	Képkártyák, tankönyv, feladatlapok, papír, ceruza, füzet, IKT eszközök	17

3.	Testünk és személyes teendőink	<u>Testünk</u> Érzékszervekkel végzett gyakorlatok. Téri tájékozódás. <u>Öltözködés</u> Cipő, váltócipő, tornaszák személyhez rendelése. Saját ruhadarab felismerése segítséggel. Társak ruháinak megkülönböztetése, személyhez rendelése. <u>Étkezés</u> Alap ízek megismerése, megnevezése, édes, sós, savanyú. Alap illatok (szagok) érzékelése, megnevezése. Edények, evőeszközök megismerése, csoportosítása. Szokásos ételeink. Kulturált étkezés. Ünnepi ételeink. Alkalmi terítés. <i>(Kulcsfogalmak: Az iskolába érkező tanulók aktív és passzív szókinccse eltérő, ezért gyakorlatilag minden tárgyat,</i>	képkártyák, baba, babaruhák, ruhadarabok, fésű, tisztálkodási szerek, tankönyv, edények, evőeszközök, érzékelő játékok, terítő, szalvéta	22
4.	Tájékozódás térben	<u>Iskola.</u> Az iskola helyiségei, az ott dolgozók és az általuk végzett tevékenységek megnevezése, megértése <u>Lakás</u> A konyha, szoba berendezési tárgya. Használati tárgyak felismerése, megnevezése. Tárgyak helye a lakásban. Tárgy - kép egyeztetése. A lakás egyéb helyiségei és tartozékai. Ház - lakás. Utca, közlekedés Közlekedési eszközök felismerése együttműködéssel. Az utca részei: járda, úttest. A helyes, balesetmentes közlekedés legfontosabb szabályai. Megfigyelések az utcán. Közlekedési eszközök felismerése együttműködéssel. Gyalogátkelő, jelzőlámpák felismerése, alapvető gyalogos közlekedési szabályok. Utazás járművel. Vásárlás Kirakatok nézegetése. Piac. Közös vásárlás. Tájékozódás saját test körül <i>(két oldalon)</i> <i>(Kulcsfogalmak: előttem</i>	Képkártyák, IKT eszközök, babakonyha, tankönyvek, könyvek	23
5.	Tájékozódás időben	Tanítási nap - munkanap - pihenőnap. Időjárási jelenségek felismerése segítséggel. Időtartam megismerése, (sokáig tart, rövidebb) differenciálása. Végzett cselekvések időtartama. <i>(Kulcsfogalmak: tanóra, szünet, munkanap, pihenőnap, majd, hamarosan, soká, napszak, reggel - este, nappal - éjszaka, pontosság, késés, naptár, óra, évszak, tavasz, nyár, ősz, tél,</i>	tankönyvek, könyvek, IKT eszközök, óra, naptár, képkártyák	12

6.	Élőlények	Növények Környezetünkben lévő virágok, növények megfigyelése, felismertetése. Legjellemzőbb gyümölcsök, zöldségek bemutatása megnevezési gyakorlatok segítségével. Mese a növényekről. A témával kapcsolatos énekek, versek tanulása. Állatok Háziállatok jellemző jegyeinek felismerése. Állatmesék. Ló, disznó, nyúl, kacsa látható tulajdonságai. Állatok tápláléka, „lakóhelye”. <i>(Kulcsfogalmak: gondozás, locsolás, ültetés, napfény, növekedés, elszárad, elpusztul,</i>	Képkártyák, könyvek, tankönyvek, IKT eszközök	20
7.	Előkészület a felnőtt életre	Üzletek - Vásárlás Élelmiszerbolt látogatása, vásárlás együttműködéssel. Az eladók, pénztárosok, munkája, megfigyelésük. Munkahelyek - foglalkozások A tanuló szűkebb környezetében előforduló foglalkozások szereplői, munkájuk, eszközeik bemutatása, megfigyelése. <i>(Kulcsfogalmak: élelmiszer, édesség, konzerváru, húсарu, eladó, pultos, pénztáros, vásárló, fizetés, kiszolgálás, udvariasság, kérés, megköszönés,</i>	Képkártyák, IKT eszközök, tankönyvek, könyvek	10
8.	Ünnepek	Hagyományos ünnepek. Mikulás. Karácsony. Farsang. Húsvét. Anyák napja. Az ünnepekhez kapcsolódó események életszerű és játékos tanulása, megismerése. Családi ünnepek. Ünnepi készülődés, zenehallgatás, versek, mondókák együttmondással. Nemzeti ünnep: Március 15. A magyar zászló színei. Iskolai ünnepek. <i>(Kulcsfogalmak: névnap születésnap, köszöntés- gratuláció, ajándék, kedvesség, öröm, édesség, köszönet, várakozás, hamarosan, nemsokára,</i>	Képkártyák, IKT eszközök, tankönyvek, könyvek, zászló, rajzlap, színes ceruza, ceruza, gyertya	10

A továbbhaladás feltételei a második évfolyam végén:

Képes az artikulációs mozgások akaratlagos utánzására.

Képes köszönni szóval vagy gesztusokkal tanárainak, társainak.

Aktív szókinccse 20 – 30 szó legyen (Ha nem képes beszélni beszédmegértése érje el a kívánt szintet.).

Képes a felszólításokat, utasításokat megérteni és teljesíteni.

Képes együttműködéssel manipulálni különböző tárgyakkal, tulajdonságaikat, jellegzetességeiket megfigyelni Képes érzékelni a változásokat, amelyek térben és időben személyéhez kapcsolódnak.

Képes felismerni és megnevezni a mindennapi környezetében előforduló személyeket, tárgyakat.

Képes figyelemmel kíséni 10 – 15 perces foglalkozást.

Tantárgy:

Kommunikáció 3. évfolyam

Évfolyam: 3.

Éves óraszám: 144

Heti óraszám: 4

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Beszédfejlesztés anyanyelv	Légző-, szívó-, fújó rágógyakorlatok, ajakizom gyakorlatok, nyelvgyakorlatok. Hallásfejlesztés, hangleválasztó, hangfejlesztő gyakorlatok. Tárgyak megnevezése segítséggel. Fogalmak és cselekvések összekapcsolása. <i>(Kulcsfogalmak: sor, soralkotás, képsor. Azonos (olyan), különböző (más). eleje (szó), vége (sor), alá, fölé, mellé, ügyes, hibás, Beszédszervek és a kapcsolódó fogalmak ismerete.)-</i>	szívószál, hangszerek, képkártyák, tárgyak, tankönyvek, könyvek, tükör	20
2.	Társadalmi érintkezési formák	Közlések gyakorlása tekintettel, gesztikulációval. Gesztusjelek bővítése az egész test (fej, arc, kéz) területeire, foglalkozások köréből. Mozdulatok értelmezése, utánzása. Érzelmek kifejezésének gyakorlása arcjátékkal. Otthoni és az iskolai helyes viselkedési szokások számbavétele szükség szerint. Szülők neve, testvérek neve, száma segítséggel, családtagok tevékenysége (munkája). Nagyszülő megmutatása fényképről. <i>(Kulcsfogalmak: Jó gyerek, boldog, vidám, félős, ijedt, mérges,</i>	képkártyák, tankönyv, könyvek, fényképek, IKT eszközök	20

3.	<p>Testünk és személyes teendők</p>	<p>Testünk. Testrészek megnevezése, megmutatása. Kézmosás, fogmosás, WC-használat. Betegség, egészség. A tisztaság és egészség kapcsolata. Köröm, haj, szempilla megnevezése, ápolása, az ápoláshoz használt eszközök megnevezése. Fodrász, kozmetikus, manikűrös műhelyének látogatása, munkájának és eszközeinek megfigyeltetése. Öltözködés. Az öltözködés sorrendje. A hetes, napos munkája (<i>Kulcsfogalmak: Jó étvágyat! Köszönöm! Tízórai, uzsonna, ételek, evőeszközök Hetes, napos, feladat, terítés, leszedés, finom. Folyékony, illatos, kemény, puha, éhség, szomjúság. Alsóruházat, felsőruházat, méret, kopott, új, divatos, elavult/, régimódi. Felsőtest, alsótest, felső végtag, alsó végtag, sovány, kövér, szűk, bő, nagy méret, kis méret. Körömápolás, - arcápolás, - hajápolás,</i></p>	<p>tisztálkodó szerek, ruhadarabok, képkártyák, baba, babaruhák, babakonyha, fésű, tankönyv, könyvek</p>	20
4.	<p>Tájékozódás térben</p>	<p>Tárgy megnevezése téri helyzetben. Tárgykeresés. Helyhatározósók gyakorlása folyamatosan. Iskola - otthon, udvar, játszótér, sportpálya. a játék- és sporteszközök megnevezése segítséggel. Alaposabb tájékozódás a terem tárgyai, tartozékai terén. A „hol van?” és a „hova való?” megértése. Az iskola környéke. (<i>Kulcsfogalmak: világos, sötét kapcsoló, egészséges, egészségtelen, veszélyes, biztonságos, erős, gyenge, fönt, lent, piszkos, régi, új, magas, hideg/hűvös, nedves, hordó, kosár, prés)</i></p>	<p>tárgyak, játék és sporteszközök, képkártyák, tankönyv, könyvek, IKT eszközök</p>	20
5.	<p>Tájékozódás időben</p>	<p>Időfogalmak bővítése. Napok, napszakok. A hét napjai. Hétvégi napok. A hét napjainak jelölése, az aktuális nap megjelölése, megnevezése. Napszakok összekapcsolása cselekvésekkel. Napszakok sorrendje, napszakok és tartózkodási hely megjelölése (állandó szimbólumok, megjelölés használata). (<i>Kulcsfogalmak: Napok neve, napszakok megnevezése, napszakokhoz kötött étkezések megnevezése. Évszakok, időjárás,- tél, -tavasz, -nyár, -ősz,- hideg, - meleg,- sportok,- napsütés, -szél)</i></p>	<p>naptár, képkártyák, IKT eszközök, tankönyv, könyvek</p>	20

6.	Élőlények	Növények Virágok felismerése, egyeztetési gyakorlatok segítségével. Gyümölcsök, zöldségek megfigyelése, megnevezése, csoportosítása. Állatok Baromfiudvar fogalma. Lakóinak felismerése, megnevezése. Jellemző külső tulajdonságaik megnevezése, segítséggel, táplálékuk, lakhelyük megismerése. Háziállatok és kicsinyeik, megnevezése. <i>(Kulcsfogalmak: élő, műanyag, illat, íz, zamatos, ízes, édes-savanyú, nagy-kicsi, gömbölyű, hosszúkás, baromfiudvar, háziállatok,</i>	képkártyák, IKT eszköz, tankönyv, könyvek, füzet, ceruza	15
7.	Előkészület a felnőtt életre	Üzlet, vásárlás. Közös vásárlás, áruféleségek megnevezése segítséggel. A környék különböző üzletei. Ruházati bolt. Papírbolt. Élelmiszerbolt. Pizzériák. Cukrászdák. Virágbolt. Vásárlás önkiszolgáló boltban, viselkedési szabályok betartása. Az üzlet különböző pontjainak megfigyelése. Áruféleségek vásárlása, csoportosítása <i>(Kulcsfogalmak: húsfélék, vegyi áruk</i>	tankönyv, könyvek, feladatlapok, IKT eszköz, füzet, ceruza, játékpénz	17
8.	Ünnepek	Verstanulás. Dalok tanulása. Az ünnepeken való szereplés, alkalomhoz illő ruházat, viselkedés kialakítása, gyakorlása. Társadalmi, iskolai, családi ünnepek, névnapok további megünneplése. Közös ajándékkészítés. Terem dekorációjához díszek készítése. <i>(Kulcsfogalmak: Ünnep, zászló, felvonulás, köszöntés, öröm, boldogság, ajándékozás, díszítés, csomagolás</i> - ünnep,- névnap,- születésnap, - fegyelmezett, - vidám szomorú, -	képkártyák, IKT eszköz, tankönyv, könyvek, füzet, ceruza, zászló	12

A továbbhaladás feltételei a harmadik évfolyam végén:

Törekszik az egyre tisztább hangképzésre, a pontosabb artikulációra.

Képes bővíteni, és egyre pontosabban használni meglévő szókincsét a témakörök kapcsán. Képes együttműködéssel végrehajtani a tevékenységeket.

Képes megnevezni családtagjait, gesztusokkal vagy képről tudja megmutatni szülei munkáját. Törekszik a közvetlen környezetében található tárgyakat, eszközöket rendeltetészerűen használni. Képes tájékozódni az intézmény területén.

Képes felsorolni, megnevezni az évszakok jellemző jegeit.

Képes a napszakok és az étkezések megnevezésére. Ismerni a munkanap, pihenőnap fogalmát. Ismeri a napok sorrendjét.

Képes megevezni, azonosítani a környezetében leggyakrabban előforduló állatokat, növényeket, legfontosabb jellemzőikkel együtt.

Képes elvégezni alapvető csoportosításokat.

Képes aktívan részt venni a családi és iskolai ünnepeken.

Ismer verseket, mondókákat, dalokat, és azokat mozgással, ritmussal tudja kíséni.

Tantárgy:

Kommunikáció 4. évfolyam

Évfolyam: 4.

Éves óraszám: 144

Heti óraszám: 4

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Beszédfejlesztés anyanyelv	Személyes névmás használata. Igeragozás (jelen idő, múlt idő). Kérdések alkotása ki, mi, kik, mik, mit csinál, mit csinálnak? Gyűjtőfogalmak körének bővítése. Főnevek toldalékai: helyhatározó és részeshatározó. Mondatbővítés kérdőszó segítségével, tárgy, melléknév, helyhatározó alkalmazásával. Tárgyak, személyek tulajdonságai. Egyes és többes szám differenciálása, megfogalmazása. Ok-okozati összefüggések felismerése. <i>(Kulcsfogalmak: sor, soralkotás, képsor, azonos (olyan), különböző (más), eleje (szó), vége (sor), alá, fölé, mellé, ügyes,</i>	szívószál, hangszerek, képkártyák, tárgyak, tankönyvek, könyvek, tükör	20
2.	Társadalmi érintkezési formák	Képek, diafilmek jelenetei alapján a látható események megfogalmazása. Cselekvések megnevezése segítséggel. A válaszok és a valódi események összehasonlítása. Kívánságok kifejezése, helyes megfogalmazása. Mások kívánságainak meghallgatása, teljesítése. Téri tájékozódás, saját élettér helyes ismerete, biztonságos közlekedés benne. Távolságtartás játék és baráti kapcsolat esetén üzletben, utcán, nyilvános helyen. Kapcsolat első lépése:- ismerős gyermekkel, felnőttel, - ismeretlen gyermekkel, felnőttel, újonnan megismert emberekkel.	diavetítő, diafilmek, képkártyák, tankönyv, könyvek, IKT eszközök	20

3.	Testünk és személyes teendők	<p>Irányítás mellett a ruhadarabok, ruházat részeinek megnevezése. Évszakoknak megfelelő öltözködés. Kopott és új ruhák különbségei és hasonlóságai. Étkezés. Főétkezések. Terítés. Néhány étel megnevezése. Az étkezésnél használt eszközök megnevezése segítségével. Tízórai, uzsonna napszakhoz rendelése. Ételféleségek, eszközök, csoportosítása. Nyers és főtt ételek.</p> <p><i>(Kulcsfogalmak: Jó étvágyat! Köszönöm! Tízórai, uzsonna, ételek, evőeszközök Hetes, napos, feladat, terítés, leszedés, finom. Folyékony, illatos, kemény, puha, éhség, szomjúság. Alsóruházat, felsőruházat, méret, kopott, új, divatos, elavult/, régimódi. Felsőtest, alsótest, felső végtag, alsó végtag, sovány, kövér, szűk, bő, nagy méret. kis méret.</i></p>	<p>tisztálkodó szerek, ruhadarabok, képkártyák, baba, babaruhák, babakonyha, fésű, tankönyv, könyvek</p>	20
4.	Tájékozódás térben	<p>A padlás, pince megismerése, funkciójának megnevezése irányítással. Falusi padlások, pincék megismerése a valóságban és olvasmányokból. Képek alapján az ismeretek elmélyítése. A lakás további helyiségei, illetve a fő helyiségek alaposabb megfigyelése. Eszközök és azok funkciói. Háló, nappali, konyha, gyerekszobák, fürdő, kamra jellemzői. Mit hol találunk, mit csinálunk vele, milyen tulajdonságai vannak? Utca – Közlekedés. Az utcák jellemzői. Gyalogos- és járműforgalom. Jelzőlámpák, jelzőtáblák. Sorompó, fény sorompó. Közlekedési eszközök ismeretének bővítése. Közlekedési szabályok, viselkedési normák. Közlekedési és utazási szabályok betartása. Balesetek megelőzésének feltételei.</p> <p><i>(Kulcsfogalmak: padlás, pince, raktár. Helvisének eszközök főzőeszközök</i></p>	<p>képkártyák, tankönyv, szókártya, IKT eszközök, könyvek</p>	20
5.	Tájékozódás időben	<p>Tegnap, ma, holnap fogalmának kialakítása. Reggel- dél - délután - este a kapcsolódó rutinszerű tevékenységekkel. Évszakok, időjárási jelenségek megnevezése segítségével. A négy évszak jellemzése. Nevük megtanítása, képről történő azonosítás Évszakok változásainak megfigyelése. <i>(Kulcsfogalmak: szeles, - viharos,- hófehér,- jég, fürdőzés, napozás, síelés, szánkózás, havazás, dér, jég, tegnap, ma, holnap, elmúlt,</i></p>	<p>naptár, képkártyák, IKT eszközök, tankönyv, könyvek</p>	20

6.	Élőlények	<p>Növények Növény részeinek bemutatása, megnevezése. Konyhakert fogalmának kialakítása, konyhakerti növények felismerése, megnevezése. Zöldségfélék . Kertek, virágok. Állatok Gazdasági udvar fogalmának kialakítása. Néhány erdei állat bemutatása. <i>(Kulcsfogalmak: növekedés, hervadás, elpusztul, kihajt. Hajtás, ág, rész - egész, gyökér, szár, levél, virág, termés, Konyhakert, zöldségfélék, virágok, szín, forma, íz.</i></p>	képkártyák, IKT eszközök, tankönyv, könyvek, füzet, ceruza	15
7.	Előkészület a felnőtt életre	<p>Foglalkozások. A tanuló tágabb környezetében előforduló különböző foglalkozású emberek munkájának megismertetése, eszközeik bemutatása, csoportosítása. Iparosok munkájának megismerése, eszközeik csoportosítása. Asztalos, villanyszerelő, kőműves, vízvezeték szerelő, rádió, TV- szerelő, pék, cukrász, fodrász, szabó, orvos, nővér, gyógyszerész. Iparosok bemutatása élőben és képekről. <i>(Kulcsfogalmak: iparos, faanyag, kábelek, zsinórok, áram, veszélyes, forró, éles, hosszú, rövid, nedves, száraz, nehéz, könnyű, mearendel, ráfizet.</i></p>	képkártyák, szóképek, IKT eszköz, tankönyv, könyvek	17
8.	Ünnepek	<p>Verstanulás. Dalok tanulása. Az ünnepeken való szereplés, alkalomhoz illő ruházat, viselkedés kialakítása, gyakorlása. Társadalmi, iskolai, családi ünnepek, névnapok további megünneplése. Közös ajándékkészítés Terem dekorációjához díszek készítése, a felhasznált anyagok megnevezése, jellemzése. <i>(Kulcsfogalmak: Ünnepek, zászló, felvonulás, köszöntés, öröm, boldogság, ajándékozás, díszítés, csomagolás</i> - <i>ünnepek,- névnap,- születésnap, -</i></p>	képkártyák, szóképek, IKT eszköz, tankönyv, könyvek, zászló,	12

A továbbhaladás feltételei a negyedik évfolyam végén:

Törekszik a pontosabb artikulációra.

Képes bővíteni, és egyre pontosabban használni meglévő szókincsét a témakörök

Képes egyre önállóbban végrehajtani a tevékenységeket.

Képes megnevezni családtagjait, gesztusokkal vagy képről tudja megmutatni szülei

Törekszik a közvetlen környezetében található tárgyakat, eszközöket rendeltetésszerűen

Képes összehasonlításokat végezni, tud főfogalmi csoportosításokat végezni tárgyi

Képes tájékozódni az intézmény területén.

Képes felsorolni, megnevezni az évszakok jellemző jegyeit.

Képes a napszakok és az étkezések megnevezésére. Ismerni a munkanap, pihenőnap

Ismeri a napok sorrendjét.

Képes megevezni, azonosítani a környezetében leggyakrabban előforduló állatokat, növényeket, legfontosabb jellemzőikkel együtt.

Képes elvégezni alapvető csoportosításokat.

Képes aktívan részt venni a családi és iskolai ünnepeken.

Ismer verseket, mondókákat, dalokat, és azokat mozgással, ritmussal tudja kíséni.

Tantárgy neve: Kommunikáció**Tanrend: ÉRTAK****Évfolyam: 5.****Időkeret: 144 óra**

Témakör neve:	óraszám
Beszédfejlesztés, anyanyelv	27
Társadalmi érintkezési formák	12
Testünk és személyes teendőink	20
Tájékozódás térben	15
Tájékozódás időben	20
Élőlények	15
Előkészületek a felnőtt életre	20
Ünnepek	15
Összes óraszám:	144

Tantárgyi bevezető:

A tantárgy legfontosabb célja, hogy fejlesztő, inergazdag környezetben váljon igényé és lehetőséggé a sérült gyermek számára a verbális és nem verbális kommunikáció alapelemeinek elsajátítása, a magatartás, viselkedés olyan mértékű szabályozása, amely a társas kommunikáció felismerésén és megértésén keresztül segíti az elfogadott viszonyulási formákat. A pedagógusoknak törekedniük kell a helyes, tiszta beszéd elsajátíttatására, kívánságok kifejezésének, kérdésekre adekvát válasz adásának kialakítására, fókuszálva a beszéd alaki és tartalmi része fejlesztésére, tisztább hanglejtésre, a helyes hangképzésre, a verbális kommunikáció kiépítésére, a tanult versek és mondókák képességeknél megfelelő előadására. A fejlesztés során minden alternatív kommunikációs lehetőség támogatását igénybe kell venni.

További feladatok: a beszédmegértést és a beszédet eljuttatni a készség és képesség szintjére; folyamatos motivációval, megfelelő formájú és mértékű dicsérettel és értékeléssel kialakítani és fenntartani a környezettel, közösséggel való kapcsolatteremtés és kommunikáció igényét; fejleszteni és tudatosítani elsősorban a beszéd vagy az ezt helyettesítő kommunikációs eszköz kapcsolatteremtő, közlő, informáló funkcióját; elérni, hogy a tanulók felismerjék az elemi szintű összefüggéseket, értsenek meg utasításokat, és ennek megfelelően cselekedjenek.

A közép-súlyos értelmi fogyatékos tanulók számára fontos, hogy a beszéd és a megismert jelek használata során megvalósítsák kommunikációjuk és metakommunikációjuk összhangját egyéni szintű kommunikációjukban, fogékonyak legyenek a közösségi élet szokásaira, a természetre és a társadalmi környezetre, a helyes érzelmi és erkölcsi viszonyra. A pedagógus feladata elérni, hogy a tanuló megértesse magát, és megértse környezetét, passzív és aktív szókincsét gazdagítsa, a kommunikációs színtereket megismerje, a környezetben előforduló helyzeteket, tárgyakat, élőlényeket, eseményeket felismerje, megmutassa, megnevezze, fogalmi készletét bővítse, ezzel együtt a beszédhez szükséges kognitív műveleti szinteket fejlessze. A tanulói képességekhez mérten kell kialakítani az önálló kapcsolatteremtés igényét és lehetőségét, képessé tenni a tanulókat a párbeszédokban és más kommunikációs helyzetekben szükséges viselkedés elsajátítására, felkészíteni őket a társadalmi együttélés normáira, kommunikációs kapcsolatokra, szociális környezetükben az aktív együttműködésre, miközben megismerik az információs eszközökkel történő kapcsolattartás formáit és lehetőségeit, egyéni igényekhez igazodó segítségnyújtással rendszerezik és értelmezik a tömegkommunikációs és informatikai eszközök által közvetített információkat. Feladat, hogy a tanulók elemi szintű önállósággal tudjanak eligazodni a közvetített ismeretek birtokában a társadalmi jelenségek között, a tömegkommunikációs és információs

eszközök biztonságos és mértékletes használatának elsajátításával és segítséggel az eszközök által közvetített információk értelmezésében, feldolgozásában.

Témakör: Beszédfejlesztés, anyanyelv

óraszám: 27

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

Szókincsbővítés, aktivizálás.

Fejlesztési feladat:

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:

– Használjon a tanuló kérdő és felkiáltó mondatokat.

– Helyhatározók gyakorlása.

– Használjon múlt és jövő időt.

– Mondatbővítés kérdőszó segítségével.

– Építsen beszédébe viszonzyszavakat, következtetéseket.

– Hely-, idő-, cél- és eszközhatározó alkalmazása.

– Beszéde hangsúlyos, jó ritmusú, megfelelő hangerejű legyen.

– Igekötők, módosító szerepük, hatásuk.

– Egyre élénkebben vegyen részt a kommunikációban.

– Feltételes mód. Kívánság megfogalmazása.

– Kérdezni, érdeklődni a körülötte zajló eseményekről.

– Leírási, jellemzési gyakorlatok (melléknevek).

– Érteni a határozószók jelentését utasítások végrehajtásakor.

– Tárgyak megnevezése, mondatalkotás, mondatbővítés.

– Tárgyakat, képeket gyűjtőfogalom alá rendezni.

– Két állítmánnal mondatok alkotása.

– Segítséggel elmondani 4-5 verset, mondókát, éneket.

– Felsorolás, összetett mondatok képzése „és” kötőszóval.

– Szókincsét aktivizálni.

– Birtokos személyrag és birtokos rag alkalmazása.

– Rajzaihoz magyarázatot, mesét rendelni.

– Metakommunikációs jelek felismerése, helyes bemutatása.

– Élményeit összefüggő mondatokkal kifejezni.

– Beszédtechnikai és beszédmotoros gyakorlatok.

Érthetően, lényegre törően telefonálni.

Fejlesztési tevékenység:
Kívánságok megfogalmazása a „szeretnék” igével.
Mi ez?, Ki ez?, Miért?, Hogyan?, Ki?, Hová?
kérdőszavak használata a mondatalkotások során.
A téri relációk használatának elkezdése beszédében.
A viszonzyszavak önálló használata játékban, foglalkozásokon.
A metakommunikáció játékos gyakorlása, érzelmi, hangulati elemek utánpótlása, bemutatása.
Zöngés – zöngétlen, tiszta – hibás ejtés differenciálása.
Hallásfejlesztés, hangok kialakítása indirekt módon,

	<p>utánzással. Hang ciklizálása a ritmusos beszéd érdekében. Szituatív és cselekvéses helyzetekben gyakorlás. Cselekvések megfogalmazása, szituációkban. Környezeti tárgyak megnevezése egyre bővülő körrel. Artikulációs mozgások pontos utánzása. A direkt hangfejlesztéssel kapcsolatos utasítások megértése-kivitelezése. Képekkel egyeztetés, azonosítás. Társak, szülők, mesei hősök stb. jellemzése szóban és képi megfogalmazásban (rajz, szobor stb.). Tárgyak, képek sorba rendezése, megnevezése. Telefonbeszélgetés barátaival, rokonaival (gyorsan, tömören). A hangsúlyos beszéd gyakorlása, a beszéd javítása ritmikus gyakorlatokkal. Beszédrítmus-mozgás összekapcsolása, mondókák, dalok mozgásos megjelenítése.</p>
Fogalmak:	<p>Hol, hová, honnan, miért, mikor, ki, mivel, kit, mit, soralkotás, rámutatás, pontos, mögé, fölé, előre – hátra, szájtér, légzés, arckifejezés, mimika, szomorú, vidám, kíváncsi, mérges.</p>

Témakör: Társadalmi érintkezési formák	óraszám: 12
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	

A verbális és nonverbális kifejezőképesség fejlesztése.

Szerepjátékokban a foglalkozásokhoz kapcsolódó tulajdonságok megjelenítése.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
– Megérteni, és megfelelően reagálni egyszerűbb helyzetekben.	– Konfliktushelyzetek felismerése, a megoldás keresése különböző példákon keresztül.
– Udvariasan viselkedni a felnőttekkel és társaival szemben.	– Kulturált viselkedés vendégségben és vendégek fogadásakor.
– Bemutatkozni megfelelő gesztusokkal, kéznyújtással.	– Igényesség a ruházatban.
– Eddigi tapasztalatai alapján ismereteit rendezni.	– Különböző alkalmaknak megfelelő ruházat kiválasztása és felkészülés.
– Ruházatát rendben tartani, észrevenni, ha cserére szorul, cipőjét letörölni.	– Nemek közötti kapcsolat.
– Megpróbálni a mindennapi tevékenységében az előzékeny, udvarias viselkedést.	– Előzékeny, udvarias magatartás kialakítása.
– A kapott megbízásokat pontosan teljesíteni.	– Óvja a tanuló saját és társai dolgait (ruhanemű, szemüveg stb.).

– Kulturáltan étkezni.	– Megbízások vállalása és teljesítése.
– Helyesen használni minden intézmény jellegzetes fogalmait.	– Példaképek keresése környezetében, ismert hősök között stb.
– Igényt kialakítani a szabadidő kulturált eltöltésére.	– A kulturált étkezés szabályainak elsajátítása.
Szívesen visszatérni a már látogatott helyekre, élményekre emlékezni, újdonságokat felfedezni, ezekről beszámolni.	– Az étel kiválasztása és elfogyasztása.
	– Közintézmények főfogalmának kialakítása.
	– Mozi, színház, művelődési ház, múzeum, rendelőintézet, kórház, gyógyszertár, posta, tűzoltóság, rendőrség, mentőállomás, repülőtér.
	<p><i>Fejlesztési tevékenységek</i> Képekről nonverbális közlések leolvasása, megfogalmazása. <i>Helyzetgyakorlatok:</i> (elromlik valami az osztályban, valakinek elvész a kedvenc játéka, valakinek nem jut tízórai, mert valaki többet evett). A történetek megismerése, ismétlések után a történetek eljátszása és megoldások keresése. <i>Szituációs játék:</i> (Színházba megyünk, milyen legyen az öltözékünk? Orvosi vizsgálatra, kirándulásra hogyan készüljünk?). Helyzetgyakorlatok, képek elemzése, saját tapasztalatok megbeszélése. <i>Szerepjáték:</i> (vendégségben, vendégfogadáskor). A kialakult jó szokások további erősítése. A másik nemmel szembeni <i>viselkedésmódok</i> összegyűjtése és megbeszélése. Ajtónál a felnőttek és a lányok előre engedése. Leesett, otffelejtt tárgyak megőrzése, elrakása. A tanuló teljesítsen kisebb-nagyobb megbízásokat. Nyilvános helyen kulturált étkezés. Viselkedés és étkezés feltűnés nélkül (cukrászdában, gyorsétteremben). Közös megbeszélés alapján feladatvállalás, a végzett munkáról beszámolás, a bírálat meghallgatása, az elemzés elfogadása. Szerepjátékokban a foglalkozáshoz kapcsolódó tulajdonságok megjelenítése. Rövid történetek meghallgatása, filmrészletek megtekintése, és a látottak alapján állásfoglalás, indokolás, vitatkozás. Az együttélés feltételeinek tudatosítása, pl. az önzés rossz tulajdonság, az alkalmazkodás fontossága stb. Szervezett kirándulás alkalmával a közintézmények meglátogatása. Az épületek jellegzetességeiről, az intézmények sajátosságairól benyomásokat szerzése. Az egészségüggyel, közlekedéssel, ügyintézással,</p>

	szórakozással kapcsolatos intézményekről ismeretek összegzése, rendezése, eszközei, tárgyai megnevezése (belépőjegy, sorszám, beutaló stb.). Az adott intézményekben zajló tevékenységek megismerése; azok funkciójáról összefüggő beszámolás, élmények elmondása (utaztam repülővel, láttam tűzoltóautót, voltunk színházban, fáj a fogam).
Fogalmak:	Igazságtalan, biztos – biztosan, bizonytalan – talán, vélemény, vita, türelem – türelmes, türelmetlen, udvarias, előzékeny, rendszeret, közintézmény, előadás, nézőtér, jegy, színészek, rendezvény, műsor, ambulancia, riadó, gyorssegély, sziréna, fogászat, szemeszet, laboratórium, vizsgálat.

Témakör: Testünk és a személyes teendők	óraszám: 20
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	

A test és működésének, valamint az egészségmegőrzéssel kapcsolatos teendőknek a megismerése.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
– A megismert fogalmakat főfogalom alá rendezni, és szókincsébe beépítve használni.	<i>Testünk</i>
– Kérésre megmutatni a megnevezett testrészt (ízületeket).	– Ízületek megnevezése (könyök, térd, boka), helyük és funkcióik.
– Nagy biztonsággal tájékozódni saját testén vagy maketten.	– Egészségügyi ismeretek bővítése (fiú – lány közötti eltérés észrevétele).
– Értetni a testtel kapcsolatos fogalmakat.	– Tisztálkodás. Testápolás.
– Gyakori betegségeket megnevezni, problémáit jelezni, és segítséget kérni.	– A fertőzések elkerülésének, megelőzésének módjai.
– A kapott utasításokat betartani a gyógyulás érdekében.	– Az ismertebb betegségek és jellemző tünetek. A gyógyulás módja.
– A ruházatot szezonálisan csoportosítani, és azok minőségi jellemzőit saját szavaival elmondani.	– Kórházi tartózkodás fontossága. Néhány kezelési mód és kellékeik.
– Saját ruházata színeit, egyéb jellemzőit felsorolni.	– Testrészek, érzékszervek fogalmának kialakítása. Hasonló és eltérő testrészek.
– Észrevenni ruházatán a rendetlenséget. Ruháira vigyázni.	– Fiú – lány eltérő fejlődése.
– Saját ízlés kialakulása, öltözködési stílusát ennek alapján alakítani.	<i>Öltözködés</i>
– Jelmezbálon szerepelni, eltérő öltözeteket	– Évszaknak és alkalomnak megfelelő ruházat

kipróbálni.	kiválasztása irányítással.
– Megnevezni az ételeket, áruféleségeket a csomagolás alapján.	– Ruhadarabok kiválasztása, csoportosítása különböző szempontok szerint.
– Ismerni a menük sorrendiségét.	– Divatlapok nézegetése, válogatás, vágás, ragasztás. Öltöztetés, vetkőztetés.
– Egyszerű terítési és főzési műveletet elvégezni, azokat szavakkal, mondatokkal magyarázni, indokolni.	– Jelmeztervezés játékosan, segítséggel.
Érteni, és megfogalmazni az ok-okozati összefüggéseket.	– A szekrények rendje.
	<i>Étkezés</i>
	– Konzervek, mirelitek, megismerésük, felhasználásuk. (Gyártási idő, szavatosság leolvasása, tárolásuk, felhasználásuk).
	– Egészséges táplálkozás.
	– Hagyományos és ünnepi ételek.
	– Főzési, sütési kellékek, alapanyagok, előkészítő műveletek. Az ételekről, étkezésekről meglévő ismeretek rendszerezése.
	– Az egészségmegőrzés témakörében tanultak megfogalmazása és gyakorlása.
	– Az egészséges táplálkozás alapelvei.
	– A testmozgás/sport szerepe az egészségmegőrzésben.
	<i>Fejlesztési tevékenységek</i> Tanári segítséggel a tanuló önmagán és társai testén megmutatja és megnevezi a váll, a könyök, a térd, a csukló és a boka testrészeket. A testen tájékozódik, téri fogalmakat gyakorolva. A jobb-bal, fent, lent és a többi viszonyzót önállóan használja. A testrészek érzékelő funkcióját megnevezi, bemutatja. Az orvosi szobában megnézi a főbb kellékeket. Fertőző betegségek megnevezése, tüneteik felsorolása. A rendszeres és alapos tisztálkodási műveleteket rutinszerűen gyakorolja. Fiú és lány testápolásának, tisztálkodásának jellegzetességei (izzadság, testszag stb.). Képek segítségével az évszaknak megfelelő ruházat csoportosítása. Közös halmazokba rendezni a minden évszakban viselendő ruhadarabokat. Újságokból, katalógusokból különlegességeket kivág, gyűjt, füzetbe rendez. Egyre önállóbban fogalmazza meg gondolatait melléknevek segítségével. Önálló öltözés, vetkőzés. Ruhadarabok szempontok szerinti különválasztása: divatos, régimódi; színek; anyag szerinti; fiú-,

	<p>lánnyruhák; felsőruházat, alsóruházat. Saját ízlés szerinti válogatás újságokból, divatlapokból. Önálló „ruhagyűjtemény” készítése. Kiegészítők választása. A ruhanemű megkímélése, gondozása. Közértben a többi áruféleség megfigyelése mellett alaposabb tájékozódás a mirelitárak és a konzervek pultjánál. Segítséggel a tanuló megnevez különböző mirelit árukat, konzerveket. Elkészítési módjukról ismertetőt hallgat és bemutatót néz meg. Beszámol ismereteiről, emlékezetből és eseményképek segítségével. Az ételféleségek körében szerzett ismeretek bővítése, salátafélék, különféle édességek. Az étkezés kulturált viselkedésformáinak gyakorlása. Egészségre káros ételek, italok számbavétele, fogyasztásuk kerülése. Képek alapján a tanuló ünnepi és hagyományos menüt állít össze. Mennyiségi és minőségi különbségeket az étkezésnél megállapít. Tankonyhán ünnepekre szendvicseket, salátákat, turmixokat készít. Megnevezi és használja a szükséges alapanyagokat, kellékeket. Megnevezi a munkaműveleteket, műveleti sorrendet. Az egészséges táplálkozásról képeket gyűjt és étrendjét tudatosan eszerint állítja össze. Figyel testsúlyára. Sporttal kapcsolatos ismereteket szerez, és kedvenc sportot választ, amit rendszeresen gyakorol.</p>
Fogalmak:	<p>Test-testrés, <i>ízület, bedagadás, fájdalom, láz, betegség, kezelés, orvosság, kenőcs, recept, gyógyítás, türelem, testhelyzet, testtájak, különböző nemű, nemi jellegzetességek, divatos, ósdi, régimódi, fiús-lányos, ízlés, gyűjtemény (kollekció), divatbemutató, jelmez, álarc, hagyományos, ízléses-ízléstelen.</i></p>
Témakör: Tájékozódás térben	óraszám: 15
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	

Megbízható részvétel a közlekedésben.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
	<i>Iskola</i>
– Mondatait melléknevek, viszonyszók használatával bővíteni.	
– Illedelmesen kérdezni. Segítséget kérni, ha szükséges.	– Műhelyek, raktárak, szakköri szobák, udvar, megismerése funkciójuk megfigyelése.
– Verbális és mozgásemlékezetét egyre tartósabbá tenni.	– A műhelyek eszközeinek megfigyelése, kipróbálása, tulajdonságaik megfogalmazása.
– Tevékenyen részt venni alaprajz, makett elkészítésében.	– Az ott dolgozók nevének megtanulása és használata. Elemi szintű kommunikáció gyakorlása.
– Megfelelő magatartás a séták, látogatások alkalmával.	– A tanterem makettjének elkészítése.
– Összehasonlításokat tenni, különbségeket észrevenni, azt közölni.	– Alaprajz készítése az iskoláról, tájékozódás az alaprajzon.
– Megkezdett munkáját befejezni.	– Környező utcák nevezetességeinek megismerése.
	<i>Lakás</i>
– Saját élményeit mondatokban megfogalmazni.	
– Épületeket megfigyelni, saját véleményét megfogalmazni az épületekről.	– Lakóházak típusai.
– Összefüggést találni a szituációk és a közlekedés fajtái között.	– Jellemző jegyek megfigyelése.
– Szűkebb és tágabb környezetét igyekezzen megóvni lehetőségei szerint.	– A lakás helyiségei.
– Megbízhatóan részt venni a mindennapi közlekedésben.	– Lakás berendezéseinek megfigyelése, megismerése, megnevezése, balesetmentes használata segítséggel.
Élményeit rajzokkal feldolgozni.	– A lakás megóvása, gondozása, díszítése, lakóházak típusok szerinti csoportosítása.
	– Egyéb épületek a környéken.
	<i>Utca, közlekedés</i>
	– Helyi és távolsági, valamint a tömegközlekedés fogalmának kialakítása.
	– Utak, sztrádák, sínek, alagutak, aluljárók felismerése, megnevezése, balesetmentes használata.
	– Balesetmentes, óvatos, figyelmes közlekedés.
	– Járművek, színterek csoportosítása.
	– A gyalogos közlekedés szabályainak betartása.
	– Felkészülés az önálló közlekedésre.
	<i>Fejlesztési tevékenységek</i>

	<p>Iskola helyiségeiben, tornateremben, kézműves műhelyben, tanári szobában, irodában, raktárban, konyhában berendezés megfigyelése.</p> <p>Alaprajz készítése tanári segítséggel, színekkel differenciáltan az osztályok helyének megjelölése.</p> <p>Családi ház, társasház, lakótelepi panellakás megkülönböztetése.</p> <p>A lakás helyiségei, berendezései, funkciói, azok rendeltetészerű használata.</p> <p>Fűtés, világítás, azok működésének megfigyelése.</p> <p>Közvetlen környezetében lévő elektromos háztartási gépek megfigyelése, segítséggel kipróbálása.</p> <p>A gépek és az ételféleségek összekapcsolása. (Mit, mivel, miért, hogyan?)</p> <p>Képekről, diákról szép épületek megtekintése, a különlegességek megfigyelése, megfogalmazása.</p> <p>Kulturált viselkedés színházban, múzeumban, az épület szépségeinek felfedezése.</p> <p>Szervezett látogatás során ismerkedés a hajó-, repülő-, vonat- és autóbusz-közlekedés jellemzőivel.</p> <p>A hangosbemondó szavainak értelmezése segítséggel.</p> <p>Tágabb környezetről térkép készítése, azon tájékozódás.</p> <p>A metróállomások, autóbusz és a vasúti közlekedés jellemzőinek összegyűjtése.</p> <p>Hajókirándulás alkalmával a vízi közlekedésről új ismeretek szerzése.</p> <p>A városi közlekedés színtereinek, járműveinek megfigyelése és megnevezése. A tanuló differenciálja és megfogalmazza az út, sín, vezeték fogalmát.</p> <p>Játékokban közlekedési élmények, tapasztalatok felelevenítése.</p> <p>A legfontosabb szabályok rendszeres ismétlése szóban és a gyakorlatban.</p> <p>A gyalogos közlekedés szabályainak betartása.</p> <p>A helyes közlekedés rendszeres gyakorolása párban és önállóan.</p> <p>Játékos módon megjeleníti, csoportosítja a gyalogos közlekedés szabályait.</p> <p>Járművekkel kapcsolatos mesék, versek tanulása.</p>
Fogalmak	<p>Hajóállomás, jegypénztár, kapitány, <i>tömeg</i>, vészfék, helyi közlekedés, jelzés, jegykezelés, állomás, pályaudvar, repülőtér, járatok, nemzetközi, helyi, <i>hangár</i>, <i>remíz</i>, <i>karbantartás</i>, önállóan, <i>körültekintően</i>, <i>makett</i>, <i>tervrajz</i>, alaprajz, emelt, földszint, pince, előtér, díszítés.</p>
Témakör: Tájékozódás időben	óraszám: 20

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

Az idő múlásának érzékelése mérésrel.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
– Felsorolni automatikusan, önállóan a hónapokat, évszakokat, napszakokat.	– Jelek információjának megértése a tájékozódáshoz, a cselekvés irányításához, az idő alakításához.
– Kapcsolatot találni helyzetek, történések, és az évszakok, hónapok, napszakok között.	– Évszakok, hónapok neveinek sorrendbe állítása, cselekvésekhez, napszakokhoz rendelése. Szerepjátékokban évszakok megjelenítése.
– Kiválogatni a múltra, jelenre, jövőre jellemző tárgyakat, képeket.	– Múlt, jelen és jövő történéseinek megfogalmazása.
– Tájékozódni az ismétlődő évi események és azok dátumai között.	– Filmeken látott események időbeli elhelyezése (díszletek, jelmezek megbeszélése: régen milyen volt a közlekedés – lassabb, mint ma stb.).
– Az aktuális dátumot megmondani, vagy tábláról leolvasni, naptárból sorolni a napokat, kötve a dátumokhoz.	– Eseményképek rendezése: események előzményei, lezárása.
– Hetesi teendői között felsorolni az ismert napi adatokat.	– Napok, hetek, hónapok, évszakok.
– Eligazodni az idő fogalmai között.	– Keltezés, dátum (évszám, hónap, nap).
– Elkülöníteni, megnevezni a napszakokat.	– Szünet – nyaralás.
– Segítséggel leolvasni az egész órát, használni a volt és lesz kifejezéseket az idő megállapításánál.	– Éjszaka, nappal.
Ismerni az elmúlással kapcsolatos történéseket.	– Az óra, perc fogalmának megismerése.
	– Az idő múlása, és az elmúlás kapcsolata.
	– Az életút. Az élet végessége.
	– Fiatal, öreg. Születés, halál-fogalom említése.
	<i>Fejlesztési tevékenység</i> Tanári irányítással, képek segítségével az évszakok ismerveinek elmélyítése. A hónapok nevének automatizálása versek, dalok segítségével, eseményekhez rendelésük (születésnap, ünnepek). Naptár használata. A hetek napjainak számlálása, napszakok megnevezése, sorrendiségük begyakorlása. „Mikor lesz?” „Már elmúlt.” – Az idő múlásának megfigyelése. Régi korok meséiből, tárgyaiból segítséggel következtetések levonása. Filmekből látott jövőmotívumok feldolgozása tanári

	<p>segítséggel.</p> <p>A valóság és a mese elemeinek szétválasztása, a sci-fit tartalmazó képek, történetek megismerése, a félelem legyőzése.</p> <p>Képek időrendbe állítása.</p> <p>A látottak megfogalmazása viszonyszavak és időfogalmak használatával.</p> <p>Hagyományos és digitális órákon az idő leolvasása. Egész óra, fél óra, perc és óra viszonya.</p> <p>Próbálkozás az óráról az aktuális időpont leolvasására, tájékozódásra, még hány percig tart a tanóra stb.</p> <p>Emberi élet, növények élete, állatok élete témában adatgyűjtés.</p> <p>Korosztályokhoz kapcsolódó tevékenységek, jellegzetességek gyűjtése.</p>
Fogalmak:	<p>Az idő múlásával, mérésével kapcsolatos fogalmak és szókincs.</p> <p>Dátum (termékeken gyártási idő és szavatosság).</p> <p>Az idő múlása, az elmúlással kapcsolatos fogalmak.</p>

Témakör: Élőlények

óraszám: 15

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

A tápláléklánc alapjainak megértése.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
– Egyre jobban tájékozódni az őt körülvevő természeti világban.	<i>Fejlesztési ismeretek</i>
– Analógiákat találni a régi és az új ismeretek között.	Az élő környezet.
– Önállóan próbálni megfogalmazni a termények évszakhoz történő rendelését és analógiákat.	<i>Növények</i>
– Gyűjteni, rendszerezni, megfogalmazni a témakörben. Osztályozni, csoportosítani a növények fajtáit.	– A növények hatása életünkre (jó levegő, vitamin, állatokat táplál, melyeket mi eszünk meg).
– Ismerni és gondozni a környezetében lévő növényeket.	– A növények fejlődése, a fejlődés feltételei.
– Ismerni és felsorolni a már tanult jellemzőket.	– A fa részeinek bemutatása, lombos, tűlevelű, lombhullató, örökzöld fa fogalmának kialakítása.
– Igeközös igéket használni.	– Gabonafélék megismertetése, felhasználása.
– Kérdéseit bővített mondatokkal feltenni.	– Gyümölcsök, zöldségek, gabonafélék

	felhasználása, tárolása, tartósítása.
– Gondolatait érthető mondatokkal kifejezni.	– Szobanövények ápolása.
– Hosszan figyelni egy-egy dologra.	– Az eddig tanultak elmélyítése, rendszerezése.
– Legyenek a tanulónak ismeretei az állatkert állatairól, ismerje fel azokat könyvekből, filmen.	– Földünkön élő változatos növényvilág.
– Tudjon állatjelmezben tulajdonságokat megjeleníteni, hangokat utánozni.	– A növények létfontosságú tulajdonságai (oxigéntermelés).
Számoljon be a kedvenc háziállatról.	<i>Állatok</i>
	– Háziállatok fogalmának bővítése.
	– Ház körül élő állatok csoportosítása (hasznos, káros).
	– A felsorolt állatok tápláléka, életmódja, haszna.
	– Vadon élő állatok, erdei, mezei, vízi állatok, ragadozók.
	– Hobbiállatok.
	– Csoportosítás kültakaró, táplálkozás, szaporodás, élőhely szerint.
	– Más földrészek állatai.
	– Mesék, dalok, versek az állatokról.
	<p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Élő és élettelen megbízható differenciálása. Képválogatás, csoportosítás főfogalmak alá. Erdei sétán a tanuló megfigyeli, tapintja a fák részeit. Összehasonlítás, különbségek megállapítása.</p> <p>Tanórán tapasztalatai, emlékei szerint főfogalom alá rendez, csoportosít.</p> <p>Fogalomhoz megfelelő képet rendel.</p> <p>Filmen, vagy a természetben megfigyeli a zöldségek, gyümölcsök betakarítási módját, cselekvően részt vesz a munkálatokban.</p> <p>Zöldségeket, gyümölcsöket, gabonaféléket megnevez, csoportosít.</p> <p>A fagyasztást, hűtést és tartósítást képekről vagy üzemplátogatás során megfigyeli.</p> <p>Filmről, képről az élelmiszerek gyártási és felhasználási módjait is megismeri.</p> <p>Távoli földrészek növényvilága, képek, filmek megtekintése a témában.</p> <p>Környezetében lévő virágokat megnevezi, részeit felsorolja, gondozza azokat.</p> <p>Állatkerti séta vagy kirándulás alkalmával közelről ismerkedik az állatokkal.</p> <p>Megtanulja élőhelyeiket, táplálkozási szokásaikat (világatlaszban az állatok élőhelyei, életviszonyai, tápláléklánc).</p> <p>Ház körüli állatokról személyesen, filmből, könyvből szerez ismereteket, azonosítja az élő állattal.</p>

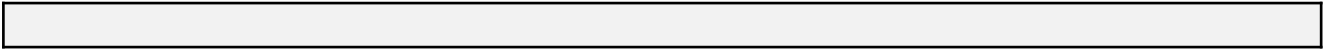
	Párhuzamot von háziállatok és élelmiszerek között. Meséket, verseket, dalokat tanul. Állatfarsang, jelmezkészítés, szerepjátékok, mesék dramatizálása.
Fogalmak:	Növény- és állatvilág témakörben felmerülő fogalmak.
Témakör: Előkészület a felnőtt életre	
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	
Körültekintő vásárlás, különbség felismerése a fontos és nem fontos árucikkek között.	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
– Egyre több áruféleséget megnevezni, főfogalom alá rendezni önállóan is.	<i>Üzletek, vásárlás</i>
– Saját véleményét kifejezni az üzletben látottakkal kapcsolatban.	– Áruház látogatása, áruféleségek megnevezése, konvencionális kifejezések gyakorlása, irányítással.
– Szerepjátékban azonosulni vevővel és eladóval.	– Üzletekről, vásárlásról tanultak rendszerezése.
– Üzletbe lépéskor a tanult udvariassági formákat, rendszabályokat betartani.	– Piaclátogatás, vásári áruk, utcai árusok.
– A látottakat önállóan, emlékezete alapján rendszerezni.	– Piacok, üzletközpontok, közértek, kiskereskedések hasonlósága, különbözősége.
– Ismerni a pénz fontosságát a vásárlás során.	– Rendszeres vásárlás gyakorlása az apróbb megbízatások teljesítésével.
– A tanultakat készség szintjén, a gyakorlatban alkalmazni.	– Az önállóság fokozatos növelésével: az áru kiválasztása, vásárlás, fizetés.
– Türelemmel, érdeklődéssel és megfelelő magatartással részt venni a látogatásokon.	– Megfelel-e az áru minősége? (Csere).
– Szókincse, mondatai tükrözzék a beépült és rögzült ismereteket.	– A pénz értéke.
– Saját véleményt kialakítani a foglalkozásokról (jó, rossz, nehéz, könnyű).	<i>Foglalkozások</i>
– Önállóan kérni, megköszönni, elköszönni, kifogást megfogalmazni.	– Iskola, üzletek, intézmények dolgozói.
– Megmondani kérdésre saját nevét, születési helyét és idejét.	– Szolgáltatások egymáshoz rendelése, irányítással.
– Ismerni édesanyja nevét (legalább keresztnévét).	– További iparosok munkájának megismerése, eszközeik csoportosítása.
Kérdésre kiválasztani édesanyja külső és belső tulajdonságait.	– Szülők, testvérek munkája, foglalkozása.
	– TV-rádió-szerelő, varrónő, ács, villanyszerelő, hangszerjavító, cipész.
	– Minden munkában van szépség és hasznosság.

	– Személyes adatok. Születési hely, idő. Az anya leánykori neve. Lakcím.
	– Az anya tulajdonságainak megfigyeltetése, megfogalmazása.
	<p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Hasonlóságok és különbözőségek sorolása a különböző helyek (áruház, piac, utcai árusok) között.</p> <p>Üzletek, áruféleségek rendszerezése, csoportosítása, minőségi kifogás megfogalmazása.</p> <p>Szervezett keretek között csoportos látogatás a különböző vásárlóhelyekre.</p> <p>Tanári kérés szerint vásárlás, fizetés.</p> <p>A tanult kommunikációs formák gyakorlása, szerepjátékokban megjelenítése.</p> <p>Az iskolai dolgozók foglalkozásának megnevezése, feladataik megfigyelése.</p> <p>Mindennapi életében jelenlévő ügyintézők munkájának, eszközeiknek megfigyelése: orvos, asszisztens, titkárnő, jegyeladó, buszvezető, cukrász.</p> <p>Eladók munkájának megfigyelése, szituációs játékokban a szerepek gyakorlása.</p> <p>Mesealakok foglalkozásának felismerése.</p> <p>Összehasonlítás jellemzők megfigyeltetése által.</p> <p>A költségek megelőzése, felesleges – szükséges mérlegelése.</p> <p>Szervezett formában látogatja meg a különböző szakmák képviselőit, megfigyeli munkájukat és eszközeiket, kipróbálja, megtapasztalja a mozdulatokat.</p> <p>Kér, kérdez, megnevezi a látottakat.</p> <p>Képeken egyeztet, és főfogalom alá rendezi a megismert fogalmakat, tárgyakat.</p> <p>Név, születési hely, idő automatizált megtanulása.</p> <p>Édesanyja nevének megtanulása.</p> <p>Édesanyja külső tulajdonságait segítségével megfigyeli, megnevezi.</p> <p>(Születésnap, névnap számontartása, felkészítés).</p> <p>Érzelmét kifejezi szóban és gesztusaiban, mások érzelmi megnyilvánulásait észreveszi és tiszteletben tartja.</p>
Fogalmak:	A témákkal kapcsolatban felmerülő fogalmak, szókincs köre.
Témakör: Ünnepek	óraszám: 15
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	

Külsőségeiben és tartalmában is készülődés az ünnepre.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
– Szívesen részt venni az ünnepi készülődésben.	– Nemzeti, társadalmi, családi ünnepek csoportosítása.
– Önálló feladattal készülni az ünnepre.	– Az ünnepek eredete, történetének ismertetése.
– Himnusz hallgatása alatt vigyázban állni.	– Nemzeti ünnep. Augusztus 20 (Szent István). Március 15. (Petőfi Sándor).
– Verseket, dalokat örömmel bemutatni az iskolában és otthon.	– Mikulás, ajándékozási szokások. Karácsony.
– Örülni társai sikereinek.	– Társak jeles ünnepeinek számontartása.
– Helyesen értelmezni az ünnepekkel kapcsolatos fogalmakat, megfelelő eseményekhez kapcsolni azokat, játékosan utánozni néhány jellegzetes ünnepi eseményt.	– Az ünnepekhez tartozó történetek ismertetése.
– Egyre biztosabban eligazodni a különböző ünnepek időpontja, jellege, eredetét tekintetében.	– Az ünnephez tartozó formai elemek betartása.
– Az ünnepekkel kapcsolatos tárgyismeretét, és a fogalmait gazdagítani.	<p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Az aktuális ünnepnek megfelelő kellékek, ajándékok készítése segítséggel. Figyelmesen hallgatja a történeteket. Képeket gyűjt és rendszerez az ünnepekkel kapcsolatban. Verseket, dalokat tanul és előad, csoportban, vagy önállóan. Versenyekre, vetélkedőkre készül. Nemzeti nagyjaink és az eseményekhez kapcsolódó történeteket ismer meg. Az ünnepek megnevezését és eredetét sokféle helyről, helyzetből hallgatja, nézi. Felköszöntés, gratuláció. Ajándékozás (könyvek, mesék, tárgyak, emlékek). Tevékenyen részt vesz jelképek (zászlók, díszek) készítésében. Tanári segítséggel értelmezi a helyzeteket, tárgyakat. Olvasmányok az ünnepekkel kapcsolatban. Történelmi tárgyak megtekintése, múzeumlátogatások az ünnepekhez kapcsolódóan.</p>
Legyen megfelelő a tanuló magatartása, részvétele.	
Fogalmak:	<i>Nemzet, család, hazaszeretet, ünnepélyes, Himnusz, csend, felvonulás, király, megváltó, ünnepélyesség,</i>

	<p><i>ajándék, költő, költemény, előadás, emlékmű, múzeum, tűzijáték, ünnep, egyház, társadalom, nemzet, történet, király, papság, kép, jelkép, korona, szent, vallások, templom, szeretet, gyűlölet, hangulat.</i></p>
<p>Összegzett tanulási eredmények az évfolyam végére:</p>	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> - kiejtését tudatosan javítani, hangerejét, beszédritmusát tudatosan irányítani; - bővítménnyel mondatot alkotni; - kérdést megfogalmazni, kérdésre adekvát választ adni; - felhívó jellegű kommunikációs megnyilvánulásokra; - a hangulati elemeket megjeleníteni beszédében; - felismerni és megfogalmazni tulajdonságokat; - felismerni, megmutatni érzékszerveit és tudja azok funkcióit; - egyszerű terítési és főzési műveletet elvégezni, azokat szavakkal, mondatokkal magyarázni, indokolni; - megbízhatóan részt venni mindennapjain a közlekedésben; - észrevételeit, szükségleteit jelezni, segítséget kérni, megköszönni. <p>Étkezésnél, kiránduláson megfelelő magatartást tanúsít.</p> <p>Természeti kincseinket és néhány hasznát, jelentőségét ismeri.</p> <p>A témakör fő fogalmait beszédében megfelelően használja.</p> <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> - segítséggel leolvasni az egész órát, használni a volt és lesz kifejezéseket az idő megállapításánál; - az elmúlással kapcsolatos történéseket megérteni; - mondanivalóját kérdések segítségével bővített mondatokkal is megfogalmazni; - főfogalom alá rendezni az állat- és növényvilág témakörökben különböző tulajdonságok alapján; - együttműködni a helyes viselkedési és magatartási szabályok tudatos betartásában; - aktív szókinccsét bővíteni a tanult témakörökben; - legfontosabb személyi adatait elmondani (név, cím); - a legfontosabb ünnepek jelentőségét átélni, az ünnepekkel kapcsolatos tárgyismeretét, és a fogalmak használatával beszédét gazdagítani, közös ünnepeken alkalmanként közreműködni. - Himnusz hallgatása alatt vigyázban áll.

Tantárgy:

Kommunikáció 6. évfolyam

Évfolyam:

6.

Éves óraszám:

144

Heti óraszám:

4

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Beszédfejlesztés, anyanyelv	Aktív és passzív szókincs bővítése, rokon értelmű szavakkal, ellentétpárokkal. • Leírási, jellemzési gyakorlatok (melléknevek). Tárgyak megnevezése, mondatalkotás mondatbővítés. Két állítmánnyal mondatok alkotása. Felsorolás, összetett mondatok képzése „az, és” kötőszóval. Birtokos személyrag és birtokos rag alkalmazása. Metakommunikációs jelek felismerése, helyes bemutatása. Beszédtechnikai és beszédmotoros gyakorlatok. <i>(Kulcsfogalmak: hol, hová, honnan, miért, mikor, ki, mivel, kit, mit, soralkotás, rámutatás, pontos,</i>	könyv, füzet, ceruza, képkártyák, szókártyák, tankönyv	20
2.	Társadalmi érintkezési formák	Konfliktushelyzetek felismerése, a megoldás keresése különböző példákon keresztül. Kulturált viselkedés vendégségben és vendégek fogadásakor Igényesség a ruházatban. Különböző alkalmaknak megfelelő ruházat kiválasztása és felkészülés. Nemek közötti kapcsolat. Előzékeny, udvarias magatartás kialakítása. Óvja saját és társai dolgait (ruhanemű, szemüveg stb.). Vállaljon és teljesítsen megbízásokat. Példaképek keresése környezetében, ismert hősökben, stb. A kulturált étkezés szabályainak elsajátítása. Az étel kiválasztása és elfogyasztása. Közintézmények főfogalmának kialakítása. Mozi, színház, művelődési ház, Múzeum, rendelőintézet, kórház, gyógyszerár, posta, tűzoltóság, rendőrség, mentőállomás, repülőtér. <i>(Kulcsfogalmak: közintézmény</i>	tankönyv, könyvek, IKT eszközök, tájékoztató kiadványok	20

3.	Testünk és személyes teendők	<p><u>Testünk</u> Ízületek megnevezése (könyök, térd, boka), helye és funkciója. • Kórházi tartózkodás fontossága. Néhány kezelési mód és kellékek.</p> <p><u>Öltözködés</u> Évszaknak és alkalomnak megfelelő ruházat kiválasztása irányítással. Ruhadarabok kiválasztása, csoportosítása különböző szempontok szerint. Divatlapok nézegetése, válogatás, vágás, ragasztás. Öltöztetés, vetkőztetés. Jelmeztervezés játékosan, segítséggel. A szekrények rendje.</p> <p><u>Étkezés</u> Konzervek, mirelittek, megismerése, felhasználása. (gyártási idő, szavatosság leolvasása, tárolása, felhasználása). Az egészségmegőrzés témakörében tanultak megfogalmazása és gyakorlása. Az egészséges táplálkozás</p>	<p>tankönyv, könyvek, feladatlap, füzet, ceruza, divatlapok, jelmezek, álarc</p>	24
4.	Tájékozódás térben	<p><u>Iskola</u> Műhelyek, raktárak, szakköri szobák, udvar, megismerése, funkciójuk megfigyelése. A műhelyek eszközeinek megfigyelése, kipróbálása, tulajdonságaik megfogalmazása. Az ott dolgozók nevének megtanulása és használata. Elemi szintű kommunikáció gyakorlása.</p> <p><u>Lakás:</u> • Lakás berendezéseinek megfigyelése, megismerése, megnevezése, balesetmentes használata segítséggel. A lakás megóvása, gondozása, díszítése, lakóházak típusok szerinti csoportosítása. Egyéb épületek a környéken</p> <p><u>Utca, közlekedés:</u> Utak, sztrádák, sínek, alagutak, aluljárók felismerése, megnevezése, balesetmentes használata, • Felkészülés az önálló</p>	<p>szerszámok, műhelyek eszközei, tankönyv, könyvek, IKT eszköz, füzet, ceruza,</p>	12
5.	Tájékozódás időben	<p>Múlt jelen és a jövő történéseinek megfogalmazása. Filmeken látott események időbeli elhelyezése (díszletek, jelmezek megbeszélése: régen milyen volt a közlekedés – lassabb, mint ma, stb.). Eseményképek rendezése: események előzményei, lezárása. • Az idő múlása, és az elmúlás kapcsolata. Az életút. Az élet végessége. Fiatal, öreg. Születés, halál fogalom említése. <i>(Kulcsfogalmak: Az idő múlásával, mérésével kapcsolatos fogalmak és szókincs.</i> <i>Dátum írása, elolvasása</i> <i>(termékekről gyártási idő és</i></p>	<p>IKT eszközök, jelmezek, eseményképek, képkártyák, szóképek, könyvek, tankönyv, füzet, ceruza</p>	12

6.	Élőlények	<p><u>Növények</u>: A növények hatása életünkre (jó levegő, vitamin, állatokat táplál, melyeket mi eszünk meg). A növények fejlődése, a fejlődés feltételei. A fa részeinek bemutatása, lombos, tűlevelű, lombhullató, örökzöld fa fogalmának kialakítása. Gabonafélék megismertetése felhasználása. Gyümölcsök, zöldségek, gabonafélék felhasználása, tárolása, tartósítása. Szobanövények ápolása. Az eddig tanultak elmélyítése, rendszerezése. Földünkön élő változatos növényvilág. A növények létfontosságú tulajdonságai (oxigéntermelés).</p> <p><u>Állatok</u> Háziállatok fogalmának bővítése. Ház körül élő állatok csoportosítása (hasznos, káros). A felsorolt állatok tápláléka, életmódja, haszna. Vadon élő állatok, erdei, mezeli, víziállatok, ragadozók. Hobb állatok. Csoportosítás kültakaró, táplálkozás, szaporodás élőhely szerint. Más földrészek állatai. <u>Mesék dalok versek az állatokról</u></p>	tankönyv, könyvek, füzet, ceruza, IKT eszköz képkártyák, szókártyák, feladatlapok	20
7.	Előkészület a felnőtt életre	<p><u>Üzletek, vásárlás</u> Áruház látogatása, áruféleségek megnevezése, konvencionális kifejezések gyakorlása, irányítással. Üzletekről, vásárlásról tanultak rendszerezése. Piaclátogatás, vásári áruk, utcai árusok. Piacok, üzletközpontok, közértek, kiskereskedések hasonlósága, különbözősége. Rendszeres vásárlás gyakorlása az apróbb megbízatások teljesítésével. Az önállóság fokozatos növelésével: az áru kiválasztása, vásárlás, fizetés. Megfelel-e az áru minősége? (csere). A pénz értéke.</p> <p><u>Foglalkozások</u> Iskola, üzletek, intézmények dolgozói. Szolgáltatások egymáshoz rendelése, irányítással. További iparosok munkájának megismerése, eszközeik csoportosítása. • TV-rádió szerelő, varrónő. ács. villanszerelő.</p>	tankönyv, könyvek, IKT eszköz, füzet, ceruza, feladatlapok,	22
8.	Ünnepek	<p>Társak jeles ünnepeinek számontartása. Az ünnepekhez tartozó történetek ismertetése. Az ünnephez tartozó formai elemeket ismerje meg és tartsa be. (<i>Kulcsfogalmak: emlékmű, Múzeum, tűzijáték, ünnep, egyház, társadalom,</i></p>	naptár, tankönyv, könyvek, képkártyák, szókártyák, feladatlapok	14

A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:

Képes bővítménnyel mondatot alkotni.

Kérdést megfogalmazni, kérdésre adekvát választ adni. Képes a hangulati elemeket megjeleníteni beszédében. Képes felismerni és megfogalmazni tulajdonságokat.

Képes felismerni, megmutatni érzékszerveit és tudni azok funkcióját. Törekszik a mindennapokban a biztonságos közlekedésre.

Képes észrevételeit, szükségleteit jelezni, segítséget kérni, megköszönni. Étkezésnél, kiránduláskor megfelelő magatartás.

Képes segítséggel leolvasni az egész órát, használni a volt és lesz kifejezéseket az idő megállapításánál. Képes együttműködni a helyes viselkedési és magatartási szabályok tudatos betartásában.

Képes aktív szókincsét bővíteni a tanult témakörökben. Képes legfontosabb személyi adatait ismerni (név, cím). Képes a közös ünnepeken alkalmanként közreműködni. Himnusz hallgatása alatt vigyázban állni.

Tantárgy:

Kommunikáció 7.évfolyam

Évfolyam:

7.

Éves óraszám:

180

Heti óraszám:

5

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök,	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Beszédfejlesztés. Anyanyelv.	Artikulációs ügyesítés. Kiejtés javítása. A hang közvetítő szerepe: hanghordozás változtatása, a közlés tartalma közötti összefüggés. Hangtan: hangok – magánhangzók (rövid, hosszú párok) Mássalhangzók: egyjegyű-kétjegyű, rövid-hosszú. Szótan: főnév (személyek és tárgyak nevei), ige (cselekvések megnevezése), melléknév (tulajdonságok). Határozószó (viszonyzavak). Melléknévek fokozása. Alap- és középfok. Három változó jellemzése, a felsőfok gyakorlása. <i>(Kulcsfogalmak: Hanghordozás, kiabálás, suttogás, súgás, Nyelvtani megnevezések. Magánélet, közélet körébe tartozó kifejezések. A gyakorolt nyelvtani formulákhoz</i>	tankönyv, könyvek, IKT eszköz, feladatlapok, füzet	30
2.	Társadalmi érintkezési formák	Testtartás:(pl. Himnusz alatt) beszélgetés során (zsebre tett kéz, vállrángatás) Ülés: A ülés és felállás udvariassági rendje, az ülés módja (szétvetett lábak, zárt lábak, székről lecsúszva, asztalra felrakva stb.) Járás: a közlekedés módja csoporttal, párban, egyedül. Tekintet: iránya beszélgetés közben (szemkontaktus, bámulás stb.). Mimika: grimasz mások megnyilvánulása közben. Gesztikulálás. Köszönési módok megbeszélése. (kinek, mikor, hogyan). Integetés, mint köszönési forma. Kézfogás. Puszi. Bemutatkozás – bemutatás. Megszólítás (ismerős – idegen, fiatal – idős) Beszélgetés társaságban, véleményalkotás, tanácskérés, kérdezés. Vendégségben. <i>Vendéghívás köszöntés hírcsúztatás</i>	tankönyv, könyvek, IKT eszköz, füzet, ceruza, feladatlapok	35
3.	Előkészület a felnőtt életre	Boltban vásárol, de nem elég a pénze az áru megvásárlására (mit tegyen?). Az utcán leszólítja valaki (hogyan reagáljon?). Húsvéti locsoláskor alkohollal kínálják (mit tegyen?). Aktuálisan előforduló konfliktushelyzetek megbeszélése. <i>(Kulcsfogalmak: irigység, füllentés, becsapás, lopás, konkrét helyzetekben</i>	tankönyv, füzet, ceruza, toll, IKT eszköz, könyvek, feladatlapok	38

4.	Társas kapcsolatok	barát - haragos felnőtt - tanuló Az átlagos érintkezés formái (udvariassági formulák). Kapcsolat az intézmény helyszíneivel: tanárok, irodai dolgozók (ebédbefizetés, könyvtárhasználat, üzenet átadása) A fiúkra és lányokra jellemző viselkedési módok szabadidőben és munkában. • Osztályközösség, iskolai barátok, az intézmény dolgozói, családtagok, gyermekek, fiatalok más intézményekből. <i>(Kulcsfogalmak: barát, barátságos.</i>	tankönyv, könyvek, feladatlapok, képkártyák, szókérdések	0
5.	Médiaismeret	Tömegkommunikációs műfajok és eszközök közötti tájékozódás. Írott kommunikáció: (szórólapok, műsorújság, reklám, időjárás-jelentés). Könyvtárhasználat. A kívánt könyv, kiadvány megkeresése, kiválasztása. Írott kommunikáció áttekintése: szórólapok, reklámok, terméktájékoztatók, korosztálynak megfelelő újságok, folyóiratok áttekintése. Mindennapos, szokásos médiahasználat (rádió, TV). <i>(Kulcsfogalmak: A médiában használatos szófordulatok, kifejezések tartalma. A használat során előforduló kifejezések és fogalmak. olvasójegy, tagdíj, katalógus,</i>	szórólapok, műsorújságok, reklám kiadványok, IKT eszköz, terméktájékoztatók, újságok, folyóiratok, katalógusok,	27

A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:

Képes verbális közlésre (organikus akadályozottság esetén nonverbálisra).

Képes mondatbővítményeket és múlt időt használni, kifejezni magát bővített mondatokkal, a spontán beszédében. Igyekszik helyesen használni a tanult nyelvtani formákat, tiltó mondatokat fogalmazni.

Képes észrevenni a helytelen viselkedést.

Képes a tájékozódáshoz, probléma megoldáshoz, feladata elvégzéséhez segítséget kérni, elfogadni és próbálja azokat hasznosítani.

Képes elsajátítani a szociális beilleszkedéshez szükséges készségeket, képességeket, tiszteletben tartani és érzékelni a személyes tér határait.

Képes önkifejezéséhez verbális és nonverbális közlési formákat használni.
Képes személyes véleményalkotásra.

Képes hétköznapi helyzetekhez adekvát megnyilvánulással viszonyulni, ismerni és alkalmazni a társadalmi együttélés normáit.

Képes a helyes és helytelen

viselkedést megnevezni. Képes gondjait megosztani az általa kiválasztott felnőttel.

Képes az interakciós fél érzelmeinek, gesztusainak, igényeinek felfogására, kerülni a feltűnő, oda nem illő viselkedést.

Képes az elsajátított viselkedésmódok szerint kulturált módon kapcsolatot tartani egyszerűbb helyzetekben. Törekszik megérteni az ábrák, szimbólumok, szituációk információit, egyszerűbb szókincsű írott anyagból a lényegét megérteni.

Kiválasztani és figyelni kedvenc műsorát.

Képes megfelelően viselkedni a könyvtárban, a papíralapú termékeket helyesen, kímélően használni.

Tantárgy:

Kommunikáció 8. évfolyam

Évfolyam: 8.
Éves óraszám: 180
Heti óraszám: 5

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Beszédfejlesztés. Anyanyelv	Artikulációs ügyesítés. Kiejtés javítása. A hang közvetítő szerepe: hanghordozás változtatása, a közlés tartalma közötti összefüggés. Igeragozás: egyes szám, többes szám. Személyes névmások, személyragok. Igeidők: jelen-, múlt- és jövőidő. A „fog” ige használata. Mondattan: kijelentő mondat, kérdő mondatok. Bővített, és összetett mondatok. Állító- és tagadó mondatok. A magán és közéleti kommunikáció tipikus helyzetei, kifejezőmódjuk. <i>(Kulcsfogalmak: Hanghordozás, kiabálás, suttogás, súgás, Nyelvtani megnevezések. Magánélet, közélet</i>	tankönyv, könyvek, füzet, ceruza, toll, feladatlapok, IKT eszköz,	30
2.	Társadalmi érintkezési formák	Távolságtartás: a beszélgetés távolsága ismert és ismeretlen személynél, átkiabálás az utcán, valakinek a feje felett) Érintés: Az érintés árnyalatai (kéz a combra, hátba ütés, fenekére csapás, csók arcra, homlokra, szájra stb.) Megszólítás - Köszönés - Bemutatkozás: korosztály - fiatalabb, idősebb, és nemek szerinti különbségek figyelembevétele. Viselkedési szokások megbeszélése, elemzése. Az alkalmazkodás, beilleszkedési szokások kidolgozása, begyakorlása. Köszönési módok megbeszélése. (kinek, mikor, hogyan). Integetés, mint köszönési forma. Kézfogás. Puszi. Bemutatkozás - bemutatás. Megszólítás (ismerős - idegen, fiatal - idős) Beszélgetés társaságban, véleményalkotás, tanácskérés, kérdezés. Vendégségben. Vendég hívás, köszöntés, búcsúztatás, kínálás. Ajándék átadás és átvétel. Ajándék kiválasztásának	képek, képkártyák, szókérdőív, feladatlapok, füzet, ceruza, toll, IKT eszköz	35

3.	Előkészület a felnőtt életre	<p>Gyermekkönyvek, filmek, ifjúsági filmek részleteiben megjelenő konfliktusok megoldása saját vélemény alapján, és a filmen.</p> <p>Magán, és hivatalos jelleg elkülönítése. Ismerkedés: bizalom, bizalmatlanság.</p> <p>Hol, kivel közölhetem személyes adataimat? (önkormányzat, orvosi rendelő, rendőrség, iskola) Hol, mikor, kinek írom alá a nevemet?</p> <p>Segítségkérés – személyi segítő.</p> <p><i>(Kulcsfogalmak: irigység, füllentés,</i></p>	gyermekkönyvek, IKT eszköz, feladatlapok, füzet, ceruza, toll	48
4.	Társas kapcsolatok	<p>Karbantartók, konyhai dolgozók, portaszolgálat (segítség kérése, üzenet átadása, együtt dolgozás). A nemek közötti kapcsolat.</p> <p>A fiúkra és lányokra jellemző viselkedési módok szabadidőben és munkában.</p> <p>Nonverbális kommunikáció és illemszabályok. Arcmimika differenciált észlelése.</p> <p>Lelkiállapot kitalálása arckifejezésből, az esetleges okok feltárása.</p> <p>Szemmel, fejmozdulattal, mimikával, kézzel kifejezett utasítás közlésének és megértésének gyakorlása.</p> <p>Külső megjelenés eltérő helyzetekben.</p> <p>Reakció. • Párkapcsolatok az iskolában.</p> <p>Diákszerelem.</p> <p>A telefonálás illemszabályai.</p> <p>Viselkedés kötött és kötetlen élethelyzetben (szabadidőben).</p> <p><i>(Kulcsfogalmak: barát, barátságos.</i></p>	képek, képkártyák, szókártyák, feladatlapok, füzet, ceruza, toll, IKT eszköz	40
5.	Médiaismeret	<p>Elektronikus hordozók (számítógép, TV, Videó, DVD, CD, játékok) használata (lejátszás, be-, kikapcsolás, működtetés). • A műsorok kiválasztásának szempontjai (pl.: korosztályos ajánlás, időpont, családi időbeosztás, stb.).</p> <p>Véleményalkotás, vitakészség alakítása.</p> <p><i>(Kulcsfogalmak: A médiában használatos szófordulatok, kifejezések tartalma. A használat során előforduló kifejezések és fogalmak. olvasójegy, tagdíj, katalógus,</i></p>	IKT eszközök: TV, számítógép, DVD, CD, katalógusok, olvasójegy, füzet, ceruza, toll, feladatlapok,	27

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

Képes verbális közlésre (organikus akadályozottság esetén nonverbálisra).

Képes mondatbővítvényeket és múlt időt használni, kifejezni magát bővített mondatokkal, a Igyekszik helyesen használni a tanult nyelvtani formákat, tiltó mondatokat fogalmazni.

Képes észrevenni a helytelen viselkedést.

Képes a tájékozódáshoz, probléma megoldáshoz, feladata elvégzéséhez segítséget kérni, elfogadni és próbálja azokat hasznosítani.

Képes elsajátítani a szociális beilleszkedéshez szükséges készségeket, képességeket, tiszteletben tartani és érzékelni a személyes tér határait.

Képes önkifejezéséhez verbális és nonverbális közlési formákat használni.

Képes személyes véleményalkotásra.

Képes hétköznapi helyzetekhez adekvát megnyilvánulással viszonyulni, ismerni és alkalmazni a társadalmi együttélés normáit.

Képes a helyes és helytelen viselkedést megnevezni.

Képes gondjait megosztani az általa kiválasztott felnőttel.

Képes az interakciós fél érzelmeinek, gesztusainak, igényeinek felfogására, kerülni a feltűnő, oda nem illő viselkedést.

Képes az elsajátított viselkedésmódok szerint kulturált módon kapcsolatot tartani egyszerűbb helyzetekben.

Törekszik megérteni az ábrák, szimbólumok, szituációk információit, egyszerűbb szókincsű írott anyagból a lényegét megérteni.

Kiválasztani és figyelni kedvenc műsorát.

Képes megfelelően viselkedni a könyvtárban, a papíralapú termékeket helyesen, kímélően

Tantárgy neve: Környezetismeret**Tanrend: ÉRTAK****Évfolyam: 5.****Időkeret:**

Témakör neve:	óraszám
Az emberi test	20 óra
Egészségmegőrzés- Egészséges életmód	20 óra
Élő természet- élőlények és környezetük	20 óra
Élettelen környezet- Környezeti ártalmak	12 óra
Összes óraszám:	72 óra

Tantárgyi bevezető:

A környezetismeret tantárgy felkészíti a tanulót a természeti környezetével való harmonikus együttélésre, felismeri a környezet és saját egészsége, mentális épsége közötti összefüggéseket. Kialakítja igényét az épített és a természeti környezet épségének, szépségének megővésére.

A tantárgy célja bővíteni a tanuló meglévő ismereteit élő és élettelen környezetünk jelenségeiről, megfigyelések alapján következtetések levonása, tapasztalatok hasznosítása a környezet megővése érdekében. Kialakítani az igényét a természet védelmére, az élőlények és környezetük kölcsönhatásainak megismerésén keresztül környezetkímélő és természetvédő szemlélet kialakítására, törekedni a környezet igényessé, széppé, tisztábbá formálására.

Elsajátítani a helyes egészségügyi és higiénés szokásokat, kialakítani olyan alapvető egészségügyi ismereteket, készségeket, amelyek hozzájárulnak a test megismeréséhez, a személyi higiénia és a megfelelő, ízléses, praktikus öltözködés iránti igény kialakulásához és az egészség védelméhez.

Tudatosítani az egészséges életmód szokásrendszerét, a helyes táplálkozás, a testedzés, a sportolás jótékony hatását a mindennapokban.

Megismerni a saját testet és annak működését, a betegségeket megelőzni, a leggyakrabban előforduló betegségek tüneteit, a gyógyulást elősegítő terápiákat megismerni és az orvos és a gyógyszerek szerepét tudatosítani.

Megismerni a balesetvédelem egyszerűbb szabályait, az egészséges életmódot veszélyeztető anyagokat, azok káros hatásait és a megelőzés módját.

A tanuló szocializációs szintjét fejleszteni, kialakítani felelősségérzetét a természettel és embertársaival szemben, adott helyzetekben az önálló telefonhasználatot és a megfelelő segélykérés technikáit elsajátítani.

A tantárgy különösen fontos szerepet tölt be az önismeret és a társas kultúra fejlesztésében és a testi-lelki egészségre nevelésben, amennyiben megalapozza a helyes önismeretet, elősegíti a tanuló saját teste működésének, ápolásának megismerését, elsajátítását; lehetővé teszi a test felépítésének, jellegzetességeinek, a testrészek funkciójának és a szervezet összehangolt működésének megismerését. Mindezzel hozzájárul a jó közérzet feltételeinek, a komfortérzet kialakításának és fenntartásának megismeréséhez.

A tantárgy tanítása a személyes és társas kapcsolati kompetenciák alakításához az egészséges önértékelés és a társas kapcsolatokban szükséges alkalmazkodási képesség fejlesztésével járul hozzá.

Témakör: **Az emberi test** **óraszám: 20 óra**

Támakör nevelési-fejlesztési céljai:

Az érzékszervekre káros hatások felismertetése és megelőzése.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
A testrészek nevét, funkcióját ismerni. Ismerni a belső szervek (szív, tüdő, máj, vese) működését.	Testrészek, érzékszervek megnevezése, funkciójuk. Tükörképen ismerkedés a saját testtel. Egymás testrészeinek megmutatása, megnevezése. <i>A birtokos ragok használatának gyakorlása.</i> Az érzékszervek funkcióinak tapasztalat közbeni megismerése (szembekötősdí).
Érzékszerveket kímélni (a károsodás megelőzése, javításának módjai).	Az érzékszervek funkciója, védelmük. Képösszerakás, csoportosítás, makettek összerakása, szervek felismerése, megnevezése, funkciója. Szem: Ne hajolj közel a könyvhöz! Fül: zajártalom kerülése.
Ismerni a segédeszközök használatának fontosságát, védelmét, kezelését.	Ismerkedés a segédeszközökkel. A szemüveg használata, kezelése, tisztán tartása. A hallókészülék használata.
Panaszokat röviden megfogalmazni, a kapott utasításokat betartani.	Az egészség fogalma, a betegségek tünetei. Betegségek: megfázás, gyomorrontás, influenza és más fertőző betegségek. Szerepjáték: az orvosi rendelőben, a gyógyszertárban. Betegségek megelőzése. Adott betegség tüneteinek megnevezése, a kezelés utasításainak betartása.
Panaszokat röviden megfogalmazni, a kapott	Fájdalom jelzése, a fájdalom helye.

utasításokat betartani.	Egyedi problémák megbeszélése a foglalkozás keretében, ha lehet, orvossal, védőnővel. Maketten, képen a szerveket megfigyelni (elhelyezkedés, alak, szín, funkció).
Meglévő ismeretek rendszerezése.	Gyógyszer elfogadása. Diéta előírásai különböző betegségek esetében: gyomorrontás, influenza, cukorbetegség, ételérzékenység, ekcéma, allergia.
Fogalmak:	Fő testrészek és szervek. Látás romlása, hallás romlása, fáj, <i>hányinger</i> , köptető, gyógyszer, borogatás, láz, <i>diéta</i> , gyomorrontás, <i>fertőző</i> , <i>fertőzés</i> .
Témakör: életmód	Egészségmegőrzés – Egészséges
	óraszám: 20 óra
Támakör nevelési-fejlesztési céljai:	
Veszélyhelyzetek felismerése és elkerülése.	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
Önállóan kézmosás, arcmosás, fogmosás szükség szerint.	Tisztálkodás. A test tisztán tartása. Hajápolás. Körömápolás. Önálló mosdás, fogmosás, hajápolás. Hajvágás, a haj ellenőrzésének fontossága (tetűirtás). Rendszeres körömvágás, tisztítás, a körömrágás kerülése.
A rendszeres testedzést bevezetni.	A mozgásszegény életmód veszélyeinek megismerése, a test edzése.
A vitaminok szerepét megismerni.	A vitaminforrások megismerése. A vitamint tartalmazó élelmiszerek megismerése, csoportosítása. Megfelelő mennyiségű folyadék fogyasztásának szükségessége.
A napozószerek, bőrvédő- és bőrápoló szerek önálló, szükség szerinti használata.	Veszélyforrások a szabadban (a Nap káros hatása, kullancs). A tavaszi és nyári napozás szabályai, rendszeresség, fokozatosság, időtartam, napozószerek. Védekezés kullancscsípés ellen.
A tanuló tudja panaszait tömören, lényegre törően megfogalmazni.	Az iskolások orvosi vizsgálata. Egészség – betegségek.

	Az orvosi vizsgálatok helye az iskolában, funkciójuk, aktív együttműködés a vizsgálatokon.
Az orvos utasításait, tanácsait követni.	Orvosi rendelő, háziorvos. Iskolaorvosi, családorvosi, szakorvosi, fogorvosi rendelő. A rendelő felkeresésének módja (rendelési idő, szükséges dokumentumok, tiszta, rendezett öltözék, panasz részletes elmondása).
A játék, munka és a közlekedés során kívánatos magatartást tudatosítani.	Sportolás, fürdőzés közben és a háztartásban történő balesetek megelőzése. Tanulmányi séta, megfigyelési szempontok szerint (balesetveszély, káros tevékenységek felismerése, orvosi rendelő).
Váratlan helyzetekben is helyesen viselkedni.	Az iskolában, az utcán és játék közben előforduló balesetek. Balesetek (az élet minden területén), viselkedés strandon, a Balatonban (természetes vizekben), háztartási baleset esetén, ok-okozati összefüggések felismerése, tanulságok levonása.
Telefonálás, segítségkérés.	A mentőláda tartalma. A mentőláda tartalmának megismerése, a benne lévő eszközök és szerek használatának megismerése (kötszer, fertőtlenítő).
Önfegyelem gyakorlása.	A felnőttek értesítésének módja baleset esetén. Telefon használata (segítségkérés), segélykérő telefonszámok ismerete.
Fogalmak:	A használt tisztálkodási eszközök és anyagok, funkciójuk, a különböző hajtípusok mosószerei (száraz, zsíros). Orvosi vizsgálattal, gyógyszereléssel kapcsolatos fogalmak (lázmérő, sóhajtás, száj kitátása [miért?] <i>hallgató</i> , gyógyszer, védőoltás, <i>steril</i> , géz, <i>vérvétel</i> , <i>vizeletvizsgálat</i> , <i>lelet</i> , beutaló, fúró, fogtömés, fogkő, <i>röntgen</i> , foghúzás). Egészséges életmóddal, napozással kapcsolatos fogalmak.

Témakör:
környezetük

Élő természet – élőlények és

óraszám: 20
óra

Támakör nevelési-fejlesztési céljai:

Annak beláttatása, hogy mi, emberek is a természet részei vagyunk.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:	
Növényeket, állatokat felismerni, tulajdonságaikat megnevezni.	Az élő természet nagy csoportjai: <i>növény, állat</i> , tulajdonságai, életmódja, haszna. Időjárás hatása a növényekre, állatokra. A környezet hatása az élőlényekre (szárazság, aszály, árvíz, szélsőséges időjárás).	
A megszerzett ismereteket önállóan alkalmazni.	A tanult élőlények változó szempontú csoportosítása. Az emberi tevékenység szerepe a növények, állatok életében. Megfigyelések. Az ember alkalmazkodása az időjárás változásaihoz. Képek összerakása, válogatása, csoportosítása, kísérletek.	
Fogalmak:	Élőlény, élettelen, hasznos, káros, <i>életfeltétel</i> , gyökér, törzs, korona, termés, pusztulás, áradás, katasztrófa; <i>szaporítás</i> , születés, növekedés, <i>elmúlás</i> .	
Témakör:	Élettelen környezet – Környezeti	óraszám: 12
ártalmak		óra
Támakör nevelési-fejlesztési céljai:		
A napfény nélkülözhetetlenségének felismerése az életben, káros hatások kivédésének lehetőségei.		
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:	
A halmazállapotokat felismerni és megnevezni.	Az élő és élettelen természet megfigyelése. Az élet alapvető feltételei. Levegő, víz, napfény összetevői, ártalmai. Élő és élettelen differenciálása.	

	Ismerkedés az élet alapvető feltételeivel. Tudatos törekvés az értékek óvására.
Településén található folyóvizek (forrás, patak, folyó, tó) felkeresése, megfigyelése.	A felszíni vizek (forrás, patak, folyó, tó, tenger). Környezet- és természetvédelem köréből képek keresése, tanulmányi séta, kísérletek. Élmények, képek a magas vízállású Dunáról, helyi folyókról. Térkép, földgömb nézegetése, a víz jelzése (kék szín keresése).
Tudni a víz értékét, ismerni megjelenési formáit (halmazállapotát).	A víz halmazállapotai. Kísérletek a víz halmazállapotával kapcsolatban. Csapadékfajták megfigyelése (pára, köd, dér, zúzmara, harmat). Bővebben a víz, a harmat, a pára, a jég jellemzői, megfigyelése.
Fogalmak:	Halmazállapot, levegő, <i>láthatatlan</i> , gőz, csapadék, pára, köd, dér, <i>zúzmara</i> , <i>harmat</i> , árvíz, híd, gát, <i>menekülés</i> , <i>életveszély</i> , mentés, térkép, földgömb, <i>atlasz</i> .
Témakör:	
óraszám:	
Támakör nevelési-fejlesztési céljai:	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
Fogalmak:	
Témakör:	
óraszám:	
Támakör nevelési-fejlesztési céljai:	

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
Fogalmak:	
Összegzett tanulási eredmények az évfolyam végére:	

Tantárgy:

Környezetismeret 6. évfolyam

Kie melt célo k: Kie melt célo k:

Bővíteni a tanuló meglévő ismereteit élő és élettelen környezetünk jelenségeiről. Kialakítani az igényét a természet védelmére, az élőlények és környezetük kölcsönhatásainak megismerésén keresztül környezetkímélő és természetvédő szemlélet kialakítására, törekedni a környezet igényessé, széppé, tisztábbá formálására.

Tantárgy feladatai:

Megfigyelések alapján következtetések levonása, tapasztalatok hasznosítása a környezet megóvása érdekében.
Elsajátítani a helyes egészségügyi és higiénés szokásokat, kialakítani olyan alapvető egészségügyi ismereteket, készségeket, amelyek hozzájárulnak a test megismeréséhez, a személyi higiénia és a megfelelő, ízletes, praktikus öltözködés iránti igényt és az egészség védelmét.
Tudatosítani az egészséges életmód szokásrendszerét a helyes táplálkozás, a testedzés, a sportolás jótékony hatását a mindennapokban.

Megismerni a saját testet és annak működését, a betegségeket megelőzni, a leggyakrabban előforduló betegségek tüneteit, a gyógyulást elősegítő terápiákat megismerni és az orvos és gyógyszerek szerepét tudatosítani.

Megismerni a balesetvédelem egyszerűbb szabályait, az egészséges életmódot veszélyeztető anyagokat, azok káros hatásait és a megelőzés módját.

A tanuló szocializációs szintjét fejleszteni, kialakítani felelősségérzetét a természettel és embertársaival szemben, adott helyzetekben az önálló telefonhasználatot és megfelelő segélykérés technikáit elsajátítani.

Évfolyam: 6.
Éves óraszám: 72
Heti óraszám: 2 (1+1)

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök,	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Az emberi test	Testrészek, érzékszervek megnevezése, funkciójuk. Meglévő ismeretek rendszerezése. Az érzékszervek funkciója, védelme. Az érzékszervekkel kapcsolatos egészségvédelmi teendők, károsodások, a szükséges segédeszközök. A belső szervek neve, elhelyezkedése és funkciója. Betegségek körének bővítése: cukorbetegség, ételérzékenység, ekcéma, allergia, fertőző gyermekbetegségek. Betegségek, tünetek, kezelés és megelőzés. Gyógyszer, adagolás, tárolás	képkártyák, bábú, tükör, szemüveg, hallókészülék, tolokocsi, gyógyszere doboz, köptető üveg	10
2.	Egészségmegőrzés- Egészséges életmód	A test tisztán tartása. Hajápolás, körömápolás. A test edzése. Veszélyforrások a szabadban (a Nap káros hatása, rovarcsípés) megelőzése, teendők csípés esetén. Sportolás, fürdőzés közben és a háztartásban történő balesetek megelőzése. A felnőttek értesítésének módja baleset esetén. Ismerkedés a mentőláda tartalmával. Orvosi rendelő funkciója. Iskolaorvosi, családi, szakorvosi, fogorvosi) (<i>Kulcsfogalmak: sampon, balzsam, körömmolló, reszelő, tápláló, zsírszegény, rendszeres, diéta, naptej, balzsam, kullancs-csipesz, életes felvétel, segítség</i>)	sampon, balzsam, körömmolló, reszelő, naptej, kullancs-csipesz, mentőláda, géz, kötszer, sebhintőpor, ragtapasz, fertőtlenítő, lázmérő, lelet, beutaló)	17

3.	Élő természet - élőlények és környezetük	Az élő természet nagy csoportjai: növény, állat, ember, ismeretek rendszerezése. Emberek szerepe a növények, állatok életében. A környezet hatása az élőlényekre (szárasság, aszály, árvíz, szélsőséges időjárás). <i>(Kulcsfogalmak: élőlény, élettelen, hasznos, káros, életfeltétel, pusztulás, áradás, katasztrófa;</i>	képkártyák, virágföld, cserép, mag	30
4.	Élettelen környezet - Környezeti ártalmak	A környezeti ártalom fogalma (kipufogógáz, szemét, füst). Csapadékfajták (pára, köd, dér, zúzmara, harmat). Halmazállapot (változásai). A felszíni vizek (forrás, patak, folyó, tó, tenger). Környezetmegóvás. <i>(Kulcsfogalmak:</i>	képkártyák, képek, videó felvételek, térkép, földgömb, atlasz, víz,	15

A továbbhaladás feltételei a 6. évfolyam végén:

A tanuló képes felismerni, megmutatni testrészeit, érzékszerveit. Ismeri azok elemi funkcióit.

Érzékszerveire vigyázni, a szükséges segédeszközöket megfelelően használni. Teste reakcióit érzékelni, a változásokat jelezni, panaszait megfogalmazni.

Testét ápolni, öltözékét rendezetten, tisztán tartani, gondozni.

Őszintén, bizalommal együttműködni orvosi vizsgálaton az egészségügyi dolgozókkal. Főfogalmi csoportosításokat végezni az állat- és növényvilág körében.

Környezetben található élőlényekről, élőhelyeikről, testfelépítésük legjellemzőbb tulajdonságairól ismereteket szerezni, rendszerezni.

Felismerni a víznek, mint nélkülözhetetlen, éltető elemnek a jelentőségét, megjelenési formáit (halmazállapotát) és a felszíni vizek folyásait.

Egyszerű környezetmegóvó tevékenységet végezni (szemétszedés, törekvés a víz takarékos használatára); segítséggel halmazállapotok differenciálására, a csapadékfajták megkülönböztetésére.

Tantárgy:

Környezetismeret 7. évfolyam

Kiemelt célok:

Kiemelt célok: bővíteni a tanuló meglévő ismereteit élő és élettelen környezetünk jelenségeiről. Kialakítani az igényét a természet védelmére, az élőlények és környezetük kölcsönhatásainak megismerésén keresztül környezetkímélő és természetvédő szemlélet kialakítására, törekedni a környezet igényessé, széppé, tisztábbá formálására.

Tantárgy feladatai:

Megfigyelések alapján következtetések levonása, tapasztalatok hasznosítása a környezet megóvása érdekében. Elsajátítani a helyes egészségügyi és higiénés szokásokat, kialakítani olyan alapvető egészségügyi ismereteket, készségeket, amelyek hozzájárulnak a test megismeréséhez, a személyi higiénia és a megfelelő, ízléses, praktikus öltözködés iránti igényt és az egészség védelmét. Tudatosítani az egészséges életmód szokásrendszerét a helyes táplálkozás, a testedzés, a sportolás jótékony hatását a mindennapokban.

Megismerni a saját testet és annak működését, a betegségeket megelőzni, a leggyakrabban előforduló betegségek tüneteit, a gyógyulást elősegítő terápiákat megismerni és az orvos és gyógyszerek szerepét tudatosítani.

Megismerni a balesetvédelem egyszerűbb szabályait, az egészséges életmódot veszélyeztető anyagokat, azok káros hatásait és a megelőzés módját.

A tanuló szocializációs szintjét fejleszteni, kialakítani felelősségérzetét a természettel és embertársaival szemben, adott helyzetekben az önálló telefonhasználatot és megfelelő segélykérés technikáit elsajátítani.

Évfolyam: 7. évfolyam

7

Éves óraszám:

180

Heti óraszám:

5 (2+3)

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
--	-------------------------	----------------------	-----------------	----------------

1.	Az emberi test	Testrészek, érzékszervek, belső szervek, funkciójuk, védelmük. Segédeszközök védelme és fontossága. Betegség témakör bővítése: torokgyulladás, középfülgyulladás, bárányhimlő, herpesz, bőrbetegségek. <i>(Kulcsfogalmak: Éles a látásom, homályosan látok. Nem hallom,</i>	képkártyák, szemüveg, hallókészülék, lúdtalpbetét, tolókosci, mankó, lázmérő, vérnyomásmérő	45
2.	Egészségmegőrzés- Egészséges életmód	Balesetek: iskolai, háztartási, utcai, játék, fürdőzés, sportolás közben. Baleset megelőzés. Baleset esetén felnőtt értesítése, mentő hívása. A mentőláda szerepe. Mentők munkájának megismerése. A gyógyszerek beszedése. Szakorvosi rendelő szerepe az egészségünk megóvásában. Az orvosi vizsgálathoz szükséges dokumentáció. <i>(Kulcsfogalmak: Körültekintő, nyugodt, figyelmes, tárcsázás, foglalt, kicseng, vizsgálat,</i>	képkártyák, telefon, TAJ kártya, orvosi eszközök, ragtapasz, sebfertőtlenítő, géz, lázmérő, lelet, röntgenfelvétel,	50

3.	Élő természet - Élőlények és környezetük	Élőlények csoportosítása: Növények, állatok, emberek. A környezet hatása az élőlényekre, összefüggések. Tájvédelmi terület. A védett növények és állatok fogalma. Ismerkedés a gyógynövényekkel. (kamilla, hársvirág, csipkebogyó, kakukkfű) A fűszernövények megismerése, használatuk. (őrölt paprika, köménymag, babér, majoránna, fokhagyma, bors) <i>(Kulcsfogalmak:</i>	képkártyák, gyógynövények, fűszernövények, kakaó, csokoládé	45
4.	Élettelen környezet - környezeti ártalmak	Az élő és élettelen természet megfigyelése. Csapadékfajták megfigyelése. A víz körforgása. A felszíni vízfolyások (forrás, patak, folyó, tó). A felszíni formák (hegy, síkság). Összefüggés a felszíni és időjárási viszonyok és az élő természet feltételei között.	képkártyák, térkép, földgömb, atlasz,	40

A továbbhaladás feltételei az 7. évfolyam végén:

A tanuló rendelkezik elemi ismeretekkel teste biológiai működéséről; tudja, hogy betegség esetén hova kell fordulni, ismeri a legtöbb egészségügyi intézmény funkcióját.

A tanuló képes: a testi higiénia, a mozgás, a szabad levegőn való tartózkodás iránti igényét fejleszteni; ruházatát kiválogatni, gondozni, tisztán tartani. A balesetveszélyt felismerni, elkerülni, életkorának és értelmi szintjének megfelelően segítséget kérni és nyújtani. Képes néhány védett növényt, állatot és a természetvédelem fogalmát ismerni; elemi ismereteket szerezni a növény- és állatvilágról, azok élőhelyeiről, hasznukról, kárukról, környezeti hatásokról és azok következményeiről, segítséggel felismerni az élőlények és környezetük egyszerűbb kölcsönhatásait; tájékozódni kis segítséggel a térképen és a könyvekben. Ismeri a környezetszennyezés fogalmát és a környezetet károsító anyagok közül legalább egyet. A tanuló képes fejlettségi szintjének megfelelően kialakítani környezetvédő szemléletét; alkalmazni a tanult ismereteket, aktív kísérletek végzését figyelemmel kíséri.

Tantárgy:

Környezetismeret 8. évfolyam

Kiemelt célok: jelenségeiről.

bővíteni a tanuló meglévő ismereteit élő és élettelen környezetünk

Kialakítani az igényét a természet védelemére, az élőlények és környezetük kölcsönhatásainak megismerésén keresztül környezetkímélő és természetvédő szemlélet kialakítására, törekedni a környezet igényessé, széppé, tisztábbá formálására.

Tantárgy feladatai:

Megfigyelések alapján következtetések levonása, tapasztalatok hasznosítása a környezet megóvása érdekében. Elsajátítani a helyes egészségügyi és higiénés szokásokat, kialakítani olyan alapvető egészségügyi ismereteket, készségeket, amelyek hozzájárulnak a test megismeréséhez, a személyi higiénia és a megfelelő, ízletes, praktikus öltözködés iránti igényt és az egészség védelmét. Tudatosítani az egészséges életmód szokásrendszerét a helyes táplálkozás, a testedzés, a sportolás jótékony hatását a mindennapokban.

Megismerni a saját testet és annak működését, a betegségeket megelőzni, a leggyakrabban előforduló betegségek tüneteit, a gyógyulást elősegítő terápiákat megismerni és az orvos és gyógyszerek szerepét tudatosítani.

Megismerni a balesetvédelem egyszerűbb szabályait, az egészséges életmódot veszélyeztető anyagokat, azok káros hatásait és a megelőzés módját.

A tanuló szocializációs szintjét fejleszteni, kialakítani felelősségérzetét a természettel és embertársaival szemben, adott helyzetekben az önálló telefonhasználatot és megfelelő segélykérés technikáit elsajátítani.

Évfolyam:

8.

Éves óraszám:

180

Heti óraszám:

5 (2+3)

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
--	------------------	---------------	----------	---------

1.	Az emberi test	Testrészek. Érzékszervek, érzékelés, funkciójuk, védelmük, az önállóság fokozása. Segédeszközök védelme és fontossága. Betegség témakör bővítése: Tüdőgyulladás, mumpsz, vese betegségek májgyulladás. A betegségek megelőzéséhez szükséges védőoltások szükségessége. Az elsősegélynyújtás elemeinek gyakorlása szituációs helyzetgyakorlatokban. Az orvos vagy felnőtt értesítésének módja: telefonálás gyakorlása. Az ügyeleti rendszer. <i>(Kulcsfogalmak: segítségkérés.</i>	képkártyák, telefon, segédeszközök, elsősegély doboz	48
2.	Egészségmegőrzés - Egészséges életmód	A test tisztán tartása. A serdülőkor jellemzői. Szexualitással kapcsolatos ismeretek. A test edzése, a mozgáshiány ártalmai. Elhízás elkerülése. Fogadás. Ideális súly. Helyes, helytelen táplálkozás. Kerülendő élelmiszerek és üdítők (ismeretlen eredetű fogyasztószer, fogyási módszerek kerülése). Veszélyforrások (dohányzás, szeszes italok, AIDS, a napozás káros hatásai). <i>(Kulcsfogalmak:</i>	képkártyák, tisztálkodó szerek, sporteszközök, mérleg, élelmiszerek, italok	55
3.	Élő természet - Élőlények és környezetük	Növények, állatok, emberek (földrészekén élő emberek bőrszín és arcforma alapján különböznek csak tőlünk). A föld tájainak növényei, állatai. (sarkvidék, hegyvidék, sivatag, őserdő). Az ember szerepe az élő természet megóvásában. Tájvédelmi körzet, védett növény, állat fogalma. Az élőlényekre veszélyes és káros hatások, anyagok.	térkép, földgömb, atlasz, képkártyák,	36

4.	Élettelen környezet - környezeti ártalmak	Víz, levegő, talaj védelme. Élettelen anyagok érzékelhető tulajdonságainak megfigyelése (föld, víz, levegő, ásványok, fémek, fa). Változások megfigyelése (olvadás, oldódás, égés). A víz körforgása (folyékony, szilárd, légnemű). A felszíni vízfolyások (forrás, patak, folyó, tó). A felszíni formák (hegy, tűzhányó, síkság). Tájékozódás a térképen. Magyarország domborzati térképe, tájegységek, jellemzői. Környezetszennyező anyagok.	képkártyák, térkép, földgömb, atlasz, fémek, fa, víz, lufi, főzőlap, bunsen égő, kémcsövek	41
----	--	---	--	----

A továbbhaladás feltételei a 8. évfolyam végén:

A tanuló rendelkezik elemi ismeretekkel teste biológiai működéséről; tudja, hogy betegség esetén hova kell fordulni, ismeri az egészségügyi intézmények funkcióját. Ismeretei vannak a helyes és helytelen táplálkozásról.

A tanuló képes: a testi higiénia, a mozgás, a szabad levegőn való tartózkodás iránti igényét fejleszteni; ruházatát ízlésesen kiválogatni, gondozni, tisztán tartani; a balesetveszélyt felismerni, elkerülni, életkorának és értelmi szintjének megfelelően segítséget kérni és nyújtani. Képes néhány védett növényt, állatot és a természetvédelem fogalmát ismerni; elemi ismereteket szerezni a növény- és állatvilágról, azok élőhelyeiről, hasznokról, károkról, környezeti hatásokról és azok következményeiről, felismerni az élőlények és környezetük egyszerűbb kölcsönhatásait; tájékozódni kis segítséggel a térképen és a könyvekben. Ismeri a környezetszennyezés fogalmát és a környezetet károsító anyagok közül néhányat. A tanuló képes fejlettségi szintjének megfelelően kialakítani környezetvédő szemléletét; alkalmazni a tanult ismereteket, aktív kísérletek végzésekor irányítással be tud számolni saját megfigyeléseiről.

Tantárgy neve: Mozgásnevelés	
Tanrend: ÉRTAK	
Évfolyam: 1.	
Időkeret: 5 óra	
Témakör neve:	óraszám
Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	30
Alapvető testhelyzetek, szabad- és kéziszer-gyakorlatok	40
Légzőgyakorlatok	15
Dobások, labdás gyakorlatok	45
Játékos versenyek	50
Összes óraszám:	180
Tantárgyi bevezető:	
<p>A tantárgy célja kialakítani a közép súlyos értelmi fogyatékos tanulók mozgáskultúráját, javítani a mozgás összerendezettségét. A mozgást a motorikus fejletlenségek, testtartási rendellenességek korrekciójának eszközévé tenni a helyi lehetőségekhez igazodó terápiás eljárások alkalmazásával, kialakítva olyan ismereteket, jártasságokat, készségeket, képességeket, amely a későbbi mozgásos cselekvési biztonságukat, rendszeres fizikai aktivitásukat megalapozza, motorikus képességeiket hatékonyan fejleszti.</p> <p>A tantárgy sajátos módszereivel, versenyekkel, mozgásos játékokkal segíti a tanulók mozgásvégzésének fenntartását, valamint élmények gyűjtését.</p> <p>A pedagógus feladata a megtanult, begyakorolt testhelyzetek, gimnasztikai gyakorlatok, elemi mozgássorok reprodukálását segíteni az alapmozgások gyakorlásával (csúszás, kúszás, mászás, járás, futás, ugrás, dobás), erősíteni a pozitív személyiségjegyeket. A mozgáskedv felkeltésével a játék az örömforrás, a kapcsolatteremtés eszközévé tehető, rendszeres testedzéssel az ügyességet, az állóképességet, a gyorsaságot, a bátorságot, az edzettséget, a fizikai állóképességet lehet fejleszteni, az izomerőt növelni.</p> <p>Az elemi munkavégzéshez szükséges fizikai, szociális képességek kialakítását, a tanulók társadalmi mobilizációját elősegíti a téri orientációt, a feladattudatot és feladattartást fejlesztő gyakorlatok, tevékenységek megtervezése. A tanulók társadalmi mobilizációjának elősegítése valósul meg az elemi munkavégzéshez szükséges fizikai, szociális képességek kialakításával. A mindennapi élethez szükséges összerendezett mozgáskészségek kialakítása, térbeli irányok, viszonyfogalmak használata, testhelyzetek, mozgások utánzásának gyakorolása, a gimnasztikai alapformájú gyakorlatok rögzítése, ciklikus mozgássorok elsajátítása is ezt szolgálja.</p> <p>A tantárgyi fejlesztés támogatja a mozgásos emlékezet, mozgáskészség fejlesztését, kontrollált mozgássorok rögzítését, tornaszerek adekvát, egyre önállóbb használatát.</p> <p>Csapatjátékokban az együttműködési képesség kialakítása erősödik a játékokkal, versenyekkel és a figyelem, gyorsaság, kitartás és koncentrációs képesség fejlesztése is megvalósul a mozgásos és eszközös feladatokban. A sporttevékenységek teremtenek lehetőséget az egyszerű szabályok betartásának gyakorlására, a mozgásos versenyhelyzetekben, csapatjátékokban a győzelem és a vereség kulturált megélésének kialakítására.</p> <p>Ha a tanuló gyógytestnevelésben vesz részt, vagy gyógytestnevelésben is részt vesz, a gyógytestnevelés végrehajtása során a mozgásnevelés kerettanterv adaptálható elemeit is alkalmazni kell.</p>	
1–2. évfolyam	
<p>A tantárgy a segítőkészség, az együttműködés kialakításával, a becsületes és szabályos tevékenységek megalapozásával mozgásos feladathelyzetekben, játékokban támogatja az erkölcsi</p>	

nevelést.

A nemzeti öntudat, hazafias nevelés céljait a téri tájékozódás fejlesztésével és a helyes testtartásban történő mozgások gyakorlásával segíti.

Fejleszti az önismeretet és a társas kapcsolati kultúrát a pozitív személyiségjegyek megerősítésével, az egészséges önbizalom kialakításával, a fizikai képességek reális megismertetésével, segíti a félénkség és a szorongás érzésének csökkentését a mozgásos tevékenységekben.

Fontos szerepet játszik a felelősségvállalásban a tanuló saját testi épségének, és a társak testi épségének megóvására törekvés. Megalapozódik a siker és a sikertelenség élményének helyes feldolgozása.

A tantárgy a testi és lelki egészségre nevelésben a mozgásos cselekvési biztonság kialakításával, a bátorság megalapozásával vesz részt a feladatok kivitelezése közben, amelyet a motorikus képességek ügyesítésével, az egyensúly, a figyelem fejlesztésével ér el. A balesetveszélyes helyzetek felismerése és az elkerülés technikáinak gyakorlása segít a testi épség megőrzésében.

Témakör: Rendgyakorlatok, téri tájékozódás

óraszám: 30

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

Térbeli tájékozódás fejlesztése.

Fejlesztési feladat:

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:

– Oszlopba, vonalba sorakozni, körbe állni és járni.

Fejlesztési ismeretek

- Alakzatok.
- Térbeli tájékozódás.
- Helyzetgyakorlatok.
- Egyszerű utasítások végrehajtása.

– Bekapcsolódni egyszerű mozgásos tevékenységekbe.

Fejlesztési tevékenységek

Segítséggel álljanak körbe, oszlopba, vonalba sík talajon.

- Egyszerű cselekvéseket végrehajtani irányítással.

Az előtte, mellette, mögötte, eleje, fent, lent, vége utasítások alkalmazása.

Futás, kúszás, mászás, csúszás, gurulás.

Irányítással: menj az ablakhoz, ülj le a padra utasítások végrehajtása.

Fogalmak:

Kör, oszlop, vonal; elől, hátul, fent, lent, előtte, alatta, irány.

Témakör: Alapvető testhelyzetek, szabad- és kéziszer-gyakorlatok

óraszám: 40

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

Testtudat, testérzékelés fejlesztése.

Fejlesztési feladat:

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:

– Részvétel különféle mozgásszituációkban.

Fejlesztési ismeretek

- Statikus helyzetek.
- Testrészek.
- Páros gyakorlatok.
- Testkép: fej, törzs, végtagok.

- Gyakorlatok végzése utánzással.	<i>Tevékenység</i> Segítséggel statikus helyzetek felvétele utánzás alapján, ülés, állás, fekvés, guggolás. Testkép: fej, törzs, végtagok. Testrészek mozgatása utánzás alapján. Harangozás, fűrészelés.
Fogalmak:	Ülni, állni, feküdni hanyatt, hason, mondókák, húzz, testrészek, érzékszervek.

Témakör: Légzőgyakorlatok **óraszám: 15**

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

Légzés szabályozása.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
- Utánzással gyakorlatokat végezni.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> - Álló helyzetben ki-be légzés. - Ki-be légzés.
- A helyes légzést gyakorolni.	<i>Tevékenység</i> Utánzással ki-be légzéskor karok fel-leengedése. Különböző testhelyzetek felvétele. Fújások ki-be légzéskor. Fel-leemelések.
Fogalmak:	Ki, be, száj nyitva, csukva, fújni, szívni.

Témakör: Dobások, labdás gyakorlatok **óraszám: 45**

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

Labdadobás cél felé.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
Labdát dobni, gurítani, birtokba venni egyre nagyobb önállósággal.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> - Labdagyakorlatok. - Páros gyakorlatok.
	<i>Fejlesztési tevékenységek</i> - Irányítással: ülő és álló helyzetben labdagurítás, ütögetés, elkapás. - Egy-, kétkezes alsó dobás meghatározott irányba. Labdagurítás egymásnak.
Fogalmak:	Gömbölyű, gurul, pattog, pöttyös.

Témakör: Játékos versenyek **óraszám: 50**

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

Figyelmeztetésre szabály megtartása.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
– Egyszerű szabályokat felismerni.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> <ul style="list-style-type: none">– Gyakorló játékok.– Szabályjátékok.– Sorverseny.
- Lehetőség szerint bekapcsolódni a megismert játékokba.	<i>Fejlesztési tevékenységek</i> <ul style="list-style-type: none">- Ugrálás. Hintázás.- Akadályversenyek, székfoglaló.- Sorversenyek: kötélhúzás.
Fogalmak:	Verseny, ki a győztes? ki, be, magas, alacsony.

Tantárgy:

Mozgásnevelés 2. évfolyam

Évfolyam:

2.

Éves óraszám:

180

Heti óraszám:

5

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök,	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	Alakzatok. Térbeli tájékozódás. Helyzetgyakorlatok. Egyszerű utasítások végrehajtása. <i>(Kulcsfogalmak: kör, oszlop, vonal fogalmának tisztázása járás, futás, kúszás bemutatása elől, hátul, fent, lent, előtte, alatta)</i>	IKT eszközök, tornaszőnyeg, mászó henger, tornapad, bordásfal	45
2.	Alapmozgások	Lépcsőn járás. Járások. Szökdelés. Függeszkedés. Futás. Gurulás. Kúszás. <i>(Kulcsfogalmak: fent, lent, láb, talp, sarok, tornaszerek neve: ...)</i>	zsámoly, tornapad, kötél, tornaszőnyeg, mászó henger, ...	40
3.	Alapvető testhelyzetek, szabad és kéziszer gyakorlatok	Statikus helyzetek. Testrészek. Páros gyakorlatok. <i>(Kulcsfogalmak: ülni, állni, feküdni hanyatt, hason, mondókák, húzz, testrészek, ...)</i>	tornaszőnyeg, tenyér és talpformák, mászó henger, tornahenger, ugró ...	30
4.	Légző gyakorlatok	Álló helyzetben ki-be légzés. Ki-be légzés. <i>(Kulcsfogalmak: ki, a-be, száj nyitva, csukva, fújni, szívni.)</i>	szalagok, kendők, pingpong, IKT eszközök	15
5.	Dobások, labdás gyakorlatok	Labdagyakorlatok. Páros gyakorlatok. <i>(Kulcsfogalmak: gömbölyű, gurul, ...)</i>	gumilabda, gimnasztikai labda IKT eszközök	25
6.	Játékos versenyek	Gyakorló játékok. Szabályjátékok. Sorverseny. <i>(Kulcsfogalmak: verseny, ki a győztes? ki, be, magas, alacsony.)</i>	labdák, tornapadok, váltóbot.	25

A továbbhaladás feltételei a második évfolyam végén:

Képes segítséggel körbe állni, járni és oszlopba, vonalba sorakozni.

Képes ülésben és állásban egyszerű gyakorlatokat végezni, kúszni, mászni. Képes a lépcsőn lefelé kapaszkodással, felfelé után lépéssel járni.

Képes saját és társai testrészeit megmutatni, megnevezni. Képes együttműködni a közös foglalkozásokon.

Képes utánzással gyakorlatokat végezni, bekapcsolódni egyszerű mozgásos tevékenységekbe. Képes a helyes légzést elsajátítani. Képes labdát dobni, gurítani, birtokba venni.

Képes felismerni egyszerű szabályokat, lehetőség szerint a játékba bekapcsolódik. Képes együtt játszani társaival, irányítással futkározni.

Tantárgy:

Mozgásnevelés 3. évfolyam

Évfolyam:

3.

Éves óraszám:

180

Heti óraszám:

5

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Rendgyakorlatok téri tájékozódás	Tornasor kialakítása. Testfordulatok. Térérzékelés. Egyszerű alakzatok kialakítása. <i>(Kulcsfogalmak: alacsony, magas, jobb-bal, oszlop, vonal, kicsi,</i>	IKT eszközök, tornakarika, szalagok, kendők	20
2.	Alapmozgások	Egyensúlyozó gyakorlatok. Gurulás. Statikus helyzetek. Lépcsőn járás. Kúszás, mászás, szökdelés. <i>(Kulcsfogalmak: Pad, billeg, egyensúly, előre, hátra, emelkedő, lejtés.)</i>	IKT eszközök, tornakarika, szalagok, kendők, tornapad, tornaszőnyeg, számoly, bordásfal, <i>mészárok</i>	35
3.	Alapvető testhelyzetek, légző, szabad és kéziszer gyakorlatok	Szabadgyakorlatok. Mozgáskontroll. Hasi légzés. Testrészekkel végezhető gyakorlatok. <i>(Kulcsfogalmak: Testséma, légzés, ütem, egyenletes lüktetés, fújni, szívni.)</i>	IKT eszközök, tornakarika, szalagok, kendők, tornapad, tornaszőnyeg, számoly, bordásfal, <i>mészárok</i>	35
4.	Dobások, labdás gyakorlatok	Alsó, felső dobás. Labda pattogtatása minél hosszabb ideig. Páros labdagurítás. <i>(Kulcsfogalmak: alul, felül, cél, alsó dobás, felső dobás)</i>	labda, gimnasztikai labda	45
5.	Játékos versenyek	Szabályjátékok. Versenyjátékok. Fogójátékok. Mozgásos népi játékok. <i>(Kulcsfogalmak: cél, célba érés, győztes, sorverseny, fogócska, fogó, kiszámoló.)</i>	IKT eszközök, tornakarika, szalagok, kendők, tornapad, tornaszőnyeg, számoly, bordásfal, <i>mészárok</i>	45

A továbbhaladás feltételei a harmadik évfolyam végén:

Képes segítséggel tájékozódni alapvető téri helyzetben, a térbeli irányokat alkalmazni. Képes járásmódokat, egyszerű alapmozgásokat felismerni, bemutatás alapján reprodukálni. Képes lépcsőn segítség és kapaszkodás nélkül járni.

Képes járás közben tárgyakat átlépni.

Képes szóbeli utasításra utánzással egyszerű alapmozgásokat, elemi szabadgyakorlatokat végrehajtani. Törekvés helyes légzésre.

Képes a labdát kezelni, dobni, elkapni.

Képes egyszerű mozgásos tevékenységekbe bekapcsolódni, adott jelre mozgását elindítani, megállítani. Képes felismerni és betartani egyszerű szabályokat.

Tanterv

Mozgásnevelés 4. évfolyam

Évfolyam:

4.

Éves óraszám:

180

Heti óraszám:

5

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Rendgyakorlatok téri tájékozódás	Tornasor kialakítása. Testfordulatok. Térérzékelés. Egyszerű alakzatok kialakítása. <i>(Kulcsfogalmak: alacsony, magas, jobb-bal, oszlop, vonal, kicsi,</i>	IKT eszközök, szalagok, kendők, tornakarika	20
2.	Alapmozgások	Egyensúlyozó gyakorlatok. Gurulás. Statikus helyzetek. Lépcsőn járás. Függeszkedés. Kúszás, mászás, szökdelés. <i>(Kulcsfogalmak: Pad, billeg, egyensúly, előre, hátra, emelkedő, lejtő.)</i>	IKT eszközök, szalagok, kendők, tornakarika, tornaszőnyeg, bordásfal, zsámoly, tornapad, mászó henger, alacsony gyűrű, tornabot,	35
3.	Alapvető testhelyzetek, légző, szabad és kéziszer gyakorlatok	Szabadgyakorlatok. Mozdáskontroll. Hasi légzés. Testrészekkel végezhető gyakorlatok. <i>(Kulcsfogalmak: Testséma, légzés, ütem, egyenletes lüktetés, fújni, szívni.)</i>	IKT eszközök, szalagok, kendők, tornakarika, tornaszőnyeg, bordásfal, zsámoly, tornapad, mászó henger, alacsony	35
4.	Dobások, labdás gyakorlatok	Alsó, felső dobás. Labda pattogtatása minél hosszabb ideig. Páros labdagurítás. <i>(Kulcsfogalmak: alul, felül, cél, alsó dobás, felső dobás)</i>	labda, gimnasztikai labda	45
5.	Játékos versenyek	Szabályjátékok. Versenyjátékok. Fogójátékok. Mozgásos népi játékok. <i>(Kulcsfogalmak: cél, célba érés, győztes, sorverseny, fogócska, fogó, kiszámoló.)</i>	IKT eszközök, szalagok, kendők, tornakarika, tornaszőnyeg, bordásfal, zsámoly, tornapad, mászó henger, alacsony gyűrű, tornabot,	45

A továbbhaladás feltételei a negyedik évfolyam végén:

Képes segítséggel tájékozódni alapvető téri helyzetben, a térbeli irányokat alkalmazni. Képes járásmódokat, egyszerű alapmozgásokat felismerni, bemutatás alapján reprodukálni. Képes lépcsőn segítség és kapaszkodás nélkül járni.

Képes járás közben tárgyakat átlépni.

Képes szóbeli utasításra utánzással egyszerű alapmozgásokat, elemi szabadgyakorlatokat végrehajtani. Törekvés helyes légzésre.

Képes a labdát kezelni, dobni, elkapni.

Képes egyszerű mozgásos tevékenységekbe bekapcsolódni, adott jelre mozgását elindítani, megállítani. Képes felismerni és betartani egyszerű szabályokat.

Tantárgy neve: Mozgásnevelés

Tanrend: ÉRTAK

Évfolyam: 5

Időkeret:

Témakör neve:	óraszám
1. Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	20
2. Alapmozgások	35
3. Alapvető testhelyzetek, légző-, szabad- és kéziszer-gyakorlatok	30
4. Dobások, labdás gyakorlatok	45
5. Játékos versenyek	50
Összes óraszám:	180

Tantárgyi bevezető:

A tantárgy célja kialakítani a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók mozgáskultúráját, javítani a mozgás összerendezettségét. A mozgást a motorikus fejletlenségek, testtartási rendellenességek korrekciójának eszközévé tenni a helyi lehetőségekhez igazodó terápiás eljárások alkalmazásával, kialakítva olyan ismereteket, jártasságokat, készségeket, képességeket, amely a későbbi mozgásos cselekvési biztonságukat, rendszeres fizikai aktivitásukat megalapozza, motorikus képességeiket hatékonyan fejleszti.

A tantárgy sajátos módszereivel, versenyekkel, mozgásos játékokkal segíti a tanulók mozgásvágyának fenntartását, valamint élmények gyűjtését.

A pedagógus feladata a megtanult, begyakorolt testhelyzetek, gimnasztikai gyakorlatok, elemi mozgássorok reprodukálását segíteni az alapmozgások gyakorlásával (csúszás, kúszás, mászás, járás, futás, ugrás, dobás), erősíteni a pozitív személyiségjegyeket. A mozgáskedv felkeltésével a játék az örömforrás, a kapcsolatteremtés eszközévé tehető, rendszeres testedzéssel az ügyességet, az állóképességet, a gyorsaságot, a bátorságot, az edzettséget, a fizikai állóképességet lehet fejleszteni, az izomerőt növelni.

Az elemi munkavégzéshez szükséges fizikai, szociális képességek kialakítását, a tanulók társadalmi mobilizációját elősegíti a téri orientációt, a feladattudatot és feladattartást fejlesztő gyakorlatok, tevékenységek megtervezése. A tanulók társadalmi mobilizációjának elősegítése valósul meg az elemi munkavégzéshez szükséges fizikai, szociális képességek kialakításával. A mindennapi élethez szükséges összerendezett mozgáskészségek kialakítása, térbeli irányok, viszonyfogalmak használata, testhelyzetek, mozgások utánzásának gyakorolása, a gimnasztikai alapformájú gyakorlatok rögzítése, ciklikus mozgássorok elsajátítása is ezt szolgálja.

A tantárgyi fejlesztés támogatja a mozgásos emlékezet, mozgáskészség fejlesztését, kontrollált mozgássorok rögzítését, tornaszerek adekvát, egyre önállóbb használatát.

Csapatjátékokban az együttműködési képesség kialakítása erősödik a játékokkal, versenyekkel és a figyelem, gyorsaság, kitartás és koncentrációs képesség fejlesztése is megvalósul a mozgásos és eszközös feladatokban. A sporttevékenységek teremtenek lehetőséget az egyszerű szabályok betartásának gyakorlására, a mozgásos versenyhelyzetekben, csapatjátékokban a győzelem és a vereség kulturált megélésének kialakítására.

Ha a tanuló gyógytestnevelésben vesz részt, vagy gyógytestnevelésben is részt vesz, a gyógytestnevelés végrehajtása során a mozgásnevelés kerettanterv adaptálható elemeit is alkalmazni

kell.

5–6. évfolyam

A tantárgy szerepe különösen fontos a szabályok betartásának, a becsületes játék normáinak elmélyítésében és versenyhelyzetekben az önuralom és az önfegyelem kialakításában.

A nemzeti öntudatra nevelést, hazafias nevelést segíti a csapat tagjává válás igényének felébresztése, a csapattal való azonosulás érzésének, a közösségért végzett aktív cselekvésnek az ösztönzése.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztését a féltékenység, szorongás érzésének csökkentésével és a megfelelő önbizalom kialakításával segíti.

A testi és lelki egészségre nevelést támogatja az elemi munkavégzéshez szükséges fizikai állóképesség, izomerő kialakítása, a mozgás megszerettetése, a fizikai aktivitás iránti belső igény megerősítése.

Témakör: 1. Rendgyakorlatok, téri tájékozódás

óraszám: 20

Támakör nevelési-fejlesztési céljai:

Nagyság szerinti sorakozás, vezényszavak megértése.

Fejlesztési feladat:

**Fejlesztési ismeretek és
tevékenységek:**

- Nagyság szerint sorakozni.
- Utasítást végrehajtani.
- Vezényszóra különböző sorakozási gyakorlatot végezni.

Fejlesztési ismeretek

- Sorakozások.
- Testfordulatok.
- Térérzékelés.

Fejlesztési tevékenységek

Segítséggel: egyes, kettes oszlop és vonal kialakítása, nyitódás kartávolságra, záródás, sorakozó magasság szerint, elhelyezkedés szóbeli utasításra.

Segítséggel: térben való elhelyezkedés szóbeli utasításra, bordásfal mellé, szekrény elé, számolyra.

Fogalmak:

Nyit, zár, kartávolság, tornaszekrény.

Témakör: 2. Alapmozgások

óraszám: 35

Támakör nevelési-fejlesztési céljai:

Adott jelre tempóváltás.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
Utánzással különféle gyakorlatokat végezni.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> <ul style="list-style-type: none">– Támaszok.– Járások.– Szökdelések.– Gurulások.– Járások.– Mászások.– Függeszkedés.– Távolugrás. <i>Fejlesztési tevékenységek</i> <p>Térdelő támasz. Rákjárás. Pókjárás. Előre, hátra, akadályon átszökdelés. Önállóan: járás közben akadályok átlépése. Segítséggel: egyensúlyozó járás megfordított padon. Lépés ritmusának változtatása, lépcsőn járás, kapaszkodás nélkül. Bordásfalra fel-lemászás. Helyből távolugrás.</p>
Fogalmak:	Rák, pók, ütem, taps, ritmus.

Témakör: 3. Alapvető testhelyzetek, légző-, szabad- és kéziszer-gyakorlatok	óraszám: 30
--	--------------------

Támakör nevelési-fejlesztési céljai:	
Kéziszerek adekvát használata, gyakorlatok önálló végezése.	

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
<ul style="list-style-type: none">– Gimnasztikai gyakorlatokat leutánozni.– Helyes légzéstechnikát gyakorolni.– Négyütemű gyakorlatokat végezni utánzással.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> <ul style="list-style-type: none">– Kéziszer-gyakorlatok.– Szabadgyakorlatok.– Légzéstechnika.– Összetett gyakorlatok.– Versenyfeladatok.

	<p><i>Tevékenység</i> Irányítással: labdával, babzsákkal, bottal, szalaggal két ütemre végezhető gyakorlatok. Zenére két mozgáselem összekapcsolása: – karkörzés, karhúzás, – karfordulatok: oldalsó, mellső, magas. Irányítással: levegővétel, benntartás, kifújás ütemezéssel. Hasi légzés, mellkasi légzés. Segítséggel: négyütemű kar-, törzs-, lábgyakorlatok végzése. Szóbeli utasításra kar- és lábtartások. Önállóan: léggömbfújás, pingponglabda-fújás.</p>
Fogalmak:	Kéziszeretek, funkciójuk, tüdő, ki-belégzés, négy ütem.

Témakör: 4. Dobások, labdás gyakorlatok	óraszám: 45
--	--------------------

Támakör nevelési-fejlesztési céljai:

Labdajáték játssza irányítással.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
<ul style="list-style-type: none"> – Célba dobás egykezes alsó és felső dobással. – Célba rúgás. – Labdavezetés (kézzel, lábbal). 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i> Labdagyakorlatok.</p> <p><i>Tevékenység</i> Önállóan: labdapattogatás, egykezes alsó és felső dobás. Nagylabda-dobás, -elkapás. Páros labdagyakorlatok. Önállóan: labdavezetés folyamatosan, célba dobás, kosárra dobás, mozgó labda elrúgása.</p>

Fogalmak:	Gurul, cél, kosárlabda.
------------------	-------------------------

Témakör: 5. Játékos versenyek	óraszám: 50
--------------------------------------	--------------------

Támakör nevelési-fejlesztési céljai:

Versenyek során a siker érdekében együttműködés a társakkal, az eredmény elfogadása.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:

<ul style="list-style-type: none"> – Alkalmazkodás csapattársakhoz, örömmások sikerének. – Versenyszellem kialakulása. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Küzdőjátékok elemeinek alkalmazása. – Versenyjátékok. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Irányítással: sor-, futó-, váltóversenyek. Mozgásos népi játékok (Héja, héja...).</p> <p>Társsal végezhető versenyek: talicskázás, labdaviadal. Békaugrás akadály megkerülésével. Váltóversenyek: futás labdahordással, labdaadogató. Fogójátékok, ügyességi játékok.</p>
<p>Fogalmak:</p>	<p>Játékszabályok, szabályok, váltóverseny.</p>
<p>Összegzett tanulási eredmények az évfolyam végére:</p>	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – nagyság szerint sorakozni. – vezényszóra különböző sorakozási gyakorlatokat elvégezni. – felismerni és reprodukálni egyszerű alapmozgásokat, járásmódokat. – egyszerűbb testhelyzeteket utánozni. – segítséggel bordásfalra függeszkedni. – gimnasztikai gyakorlatokat leutánozni. – segítséggel, utánzással négyütemű gyakorlatokat végezni. – légzését szabályozni. – egykezes alsó és felső dobással célba dobni. – lábbal irányt tartva labdát vezetni (mindkét lábbal), cél felé elrúgni. – csapatához alkalmazkodni, örülni mások sikerének. <p>Kialakul benne a versenyszellem.</p>

Tantárgy:

Mozgásnevelés 6. évfolyam

Évfolyam:

6.

Éves óraszám:

180

Heti óraszám:

5

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	Sorakozások. Testfordulatok. Térérzékelés. (<i>Kulcsfogalmak: nyit, zár, kartávolság, tornaszekrény.</i>)	IKT eszközök	25
2.	Alapmozgások	Támaszok. Járások. Szökdelések. Gurulások. Járások. Mászások. Függeszkedés. Távolugrás. (<i>Kulcsfogalmak: Rák, pók, ütem, taps, ritmus, nyújtott ülés.</i>)	IKT eszközök, tornakarika, szalagok, kendők, zsámoly, tornaszőnyeg, alacsony gerenda, bordásfal,	25
3.	Alapvető testhelyzetek, légző, szabad és kéziszer gyakorlatok	Kéziszer gyakorlatok. Szabadgyakorlatok. Légzéstechnika. Összetett gyakorlatok. Versenyfeladatok. (<i>Kulcsfogalmak: Kézi szerek neve, funkciója, tudás kiho-lásának módja.</i>)	IKT eszközök, tornakarika, szalagok, kendők, zsámoly, tornaszőnyeg, alacsony gerenda, bordásfal, tornabot, váltóbot	30
4.	Dobások, labdás	Labdagyakorlatok. (<i>Kulcsfogalmak: gurul, cél, kosárlabda</i>)	labda	50
5.	Játékos versenyek	Küzdőjátékok elemeinek alkalmazása. Versenyjátékok. (<i>Kulcsfogalmak: Játékszabályok, szabályok, váltóverseny</i>)	IKT eszközök, tornakarika, szalagok, kendők, zsámoly, tornaszőnyeg, alacsony gerenda, bordásfal,	50

A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:

Képes nagyság szerint sorakozni.

Képes vezényszóra különböző sorakozási gyakorlatokat elvégezni.

Képes felismerni és reprodukálni egyszerű alapmozgásokat, járásmódokat. Képes egyszerűbb testhelyzeteket utánozni.

Képes segítséggel bordásfalon függeszkedni. Képes gimnasztikai gyakorlatokat leutánozni.

Képes segítséggel, utánzással négyütemű gyakorlatokat végezni. Képes légzését szabályozni.

Képes egykezes alsó és felső dobással célba dobni.

Képes lábbal irányt tartva labdát vezetni (mindkét

lábbal), cél felé elrúgni. Képes csapatához alkalmazkodni, örül mások sikerének.
Kialakul a versenyszellem.

Tantárgy:

Testnevelés 7. évfolyam

Kiemelt célok:

tantárgy tanítása során kialakított és begyakorolt mozgáselemeket és a gimnasztikai alapformájú

Tantárgy feladatai:

Évfolyam: 7.
Éves óraszám: 180
Heti óraszám: 5

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Rendgyakorlatok , téri tájékozódás	Sorakozás. Járások. Menetelés. Testfordulatok. <i>(Kulcsfogalmak: nyit, zár, jobb, bal, magas, alacsony.)</i>	IKT eszközök,	30
2.	Gimnasztikai gyakorlatok	Mozgáselemek összekapcsolása. Szakkifejezések megértése. Kézi szer és szabadgyakorlatok. Gerincoszlop erősítő gyakorlatok. <i>(Kulcsfogalmak: négy ütem, zenekíséret, terpeszállás, oldalsó kézintartás, mellek)</i>	IKT eszközök, szalagok, kendők, tornabot, tornakarika, ugrókötel, bordásfal,	35
3.	Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok	Guggolás. Kúszás. Függeszekedés. Távolugrás. Állórajt. Futás. Guruló átfordulás. Kúszás. Mászás. Egyensúlyozó járás. Kerékpár, roller, szánkó használata. <i>(Kulcsfogalmak: Sorozat, állórajt, méter, időmérés, stopperóra, Sporteszközök megnevezése, használat során felmerült)</i>	IKT eszközök, szalagok, kendők, tornabot, tornakarika, ugrókötel, bordásfal, alacsony gyűrű, alacsony gerenda, tornapad, kerékpár, roller	40
4.	Labdás gyakorlatok	Kislabda-dobás, hajítás, lökés. Átadások. Labdavezetés. <i>(Kulcsfogalmak: váltott kéz,</i>	labda	40
5.	Sportjátékok elemei	Kosárlabda. Pingpong. Tollaslabda. Labdarúgás. <i>(Kulcsfogalmak: kosárpalánk, kapu, gól, kétkezes mellső átadás, félidő, szerva, szerválás.)</i>	kosárlabda, pingpong, tollaslabda, ütők,	35

Tantárgy:

Testnevelés 8. évfolyam

Évfolyam:

8.

Éves óraszám:

180

Heti óraszám:

5

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	Sorakozás. Járások. Menetelés. Testfordulatok. <i>(Kulcsfogalmak: nyit, zár, jobb, bal, magas, alacsony.)</i>	IKT eszközök	30
2.	Gimnasztikai gyakorlatok	Mozgáselemek összekapcsolása. Szakkifejezések megértése. Kézi szer és szabadgyakorlatok. Gerincoszlop erősítő gyakorlatok. <i>(Kulcsfogalmak: négy ütem, zenekíséret, terpeszállás, oldalsó)</i>	IKT eszközök, tornakarika, kendők, szalag, gumikarika, bordásfal, labda	35
3.	Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok	Guggolás. Kúszás. Függeszkedés. Távolugrás. Állórajt. Futás. Guruló átfordulás. Kúszás. Mászás. Egyensúlyozó járás. Kerékpár, roller, szánkó használata. <i>(Kulcsfogalmak: Sorozat, állórajt, méter, időmérés, stopperóra, Sporteszközök megnevezése,</i>	IKT eszközök, tornakarika, kendők, szalag, gumikarika, bordásfal, labda, tornaszőnyeg, kötél, mászó henger, alacsony	40
4.	Labdás gyakorlatok	Kislabda-dobás, hajítás, lökés. Átadások. Labdavezetés. <i>(Kulcsfogalmak: váltott kéz,</i>	labda	40
5.	Sportjátékok elemei	Kosárlabda. Pingpong. Tollaslabda. Labdarúgás. <i>(kosárpalánk, kapu, gól, kétkezes mellső átadás, félidő, szerva,</i>	kosárlabda, pingpong, tollaslabda	35

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

Képes a vezényszavakat követni.

Képes megállásnál, vonulásnál és megállásnál a megfelelő lábrend érzékelésére. Képes irányítással összetett utánzó gyakorlatokat végezni, törekedni az ütemtartásra. Ismerni a használt tornaszerek nevét, azok balesetmentes használatát.

Képes testtömeghez igazodó erőkifejtésre a gyakorlatok végzésekor. Képes mind hosszabb időtartamban végezni az izomerősítő gyakorlatokat.

Képes egyensúlyozni változó feltételek között.

Képes kitartóan, javuló technikával futni.

Képes megalapozni az egészséges életmód és rendszeres fizikai aktivitás igényét. Képes a megfelelő mozgásmintát követni.

Labdás ügyesség, együttműködési készség. Képes

aktívan részt venni
sportjátékokban. Képes labdát
vezetni, labdát továbbítani.

Mérkőzések játszása egyszerűsített szabályok figyelembevételével.

Tantárgy neve: Olvasás-írás

Tanrend: ÉRTAK

Évfolyam: 1.

Időkeret: heti 2+ 1 óra

Témakör neve:

óraszám

Beszédfejlesztés

18

Térorientációs gyakorlatok

17

Finommozgások fejlesztése

17

Szem-kéz koordinációjának fejlesztése

17

Emlékezet-, gondolkodás- és figyelemfejlesztés

17

Íráselemek tanítása

22

Összes óraszám:

108

Tantárgyi bevezető:

A tantárgy célja, hogy megalapozza és fejlessze az olvasás-írás elsajátításához és gyakorlásához szükséges alapkészségeket és a fogalmi gondolkodást, fejlessze a kommunikációs képességet, a grafomotorikát és az artikulációt.

A középsúlyos értelmi fogyatékos tanuló esetében a pedagógusok feladata elérni, hogy az életkornak és az egyéni képességeknek megfelelő olvasási és írási technikák folyamatos fejlesztésével és alkalmazásával a tanuló legyen képes az információkat elemi szinten megszerezni, átadni, legyen képes könnyen érthető, rövid szöveg elolvasására, értelmezésére, néhány egyszerű gondolat leírására egyre kevesebb segítséggel.

A tanulóval szemben támasztott elvárás, hogy folyamatosan legyen képes megismerni az olvasott és írott betűk, szavak, egyszerű mondatok jelentéstartalmát, váljon igényné az egyszerű írásos utasítások, figyelmeztetések, feliratok értelmezése, alakuljon ki a tevékenységek és információk piktogramos megjelenítésének értelmezési képessége, folyamatosan bővüljön a környezetben előforduló írásos utasítások megértése, követése.

A képességeknek megfelelő szinten váljon igényévé az olvasási és írási tevékenységekkel összefüggő szabadidőeltöltés lehetőségeinek gyakorlása, alakuljon ki a környezet iránti érdeklődés, az ismeretek megszerzésére irányuló spontán törekvés. Az elsajátított olvasási technikával alakuljanak ki olyan képességek, amelyek hozzásegítik a tanulót a kommunikációs eszközök használatához, a mindennapi életbe való beilleszkedéshez.

Hivatalos iratok, űrlapok kitöltése során ismerje fel, segítséggel vagy önállóan alkalmazza személyes adatait, és védje azokat az illetéktelen használóktól.

A tantárgy feladata valamennyi betűtípus megismertetése (kicsi-nagy, nyomtatott-írott), a feliratokon, számítógépes billentyűkön történő biztos eligazodás érdekében.

1–2. évfolyam

Az első két évfolyamon az olvasás-írás képességének előkészítése folyik. Minden tevékenység arra irányul, hogy a tanulók érdeklődését felkeltse az írásos információ megszerzésére, megalapozódjanak az olvasás és írás elsajátításához nélkülözhetetlen képességek.

Ehhez a gondolkodási, érzékelési és észlelési funkciók közül elsősorban a figyelemre, az

emlékezetre, a szem-kéz koordinációra, a finommanipulációra van szükség.

Az erkölcsi nevelés területét megalapozza az egyszerű szabályok betartása, a feladatok elvégzésének és a csoportos fejlesztési helyzetnek megfelelő viselkedés, segítőkész magatartás a társakkal, egyszerű utasítások megértése és végrehajtása, a szabályok megismerése, a rendezett környezetre, a tanszerek, eszközök megóvására való igény kialakítása.

Az önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztésében fontos szerepet tölt be a megfelelő pozitív hozzáállás kialakításával, a türelem megalapozásával, a feladatok végrehajtásával, a társak próbálkozásainak kivárásával és az alkalmazkodóképességgel.

A tanulás tanítását segíti az írásos, képes információk megszerzése iránti igény kialakulása és a tanulás iránti érdeklődés.

Témakör: Beszédfejlesztés

óraszám: 18

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

Hangképző szervek szabályozásának kialakítása, erősítése.

Fejlesztési feladat:

- Szabályos légzést kialakítani, a levegőt megfelelően beosztani.
- Utánzókétsztséget kialakítani.
- Környezet alapvető hangjait megkülönböztetni, a hangforrások irányát felismerni.
- Hallásdifferenciáló készséget fejleszteni.
- Megfelelő hangerőt használni spontán beszéd során.
- Beszédmotiváció egyszerű mondókákkal, versekkel, mozgásos játékkal kísérve.
- Kétütemű gyakorlat végzése utánzással.
- Ritmusérzék fejlesztése együttműködéssel.
- Környezet tárgyait, azok rendeltetését megismerni.
- Rákérdezésre adekvát válaszokat, jelzéseket adni.
- A környezetre vonatkozó önálló megállapításokat tenni, interaktív kapcsolatot alakítani.
- 3–4 hangból álló ritmus letapsolása utánzással.
- Egyeztetés: szavakat tárggyal, képpel.

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:

Fejlesztési ismeretek

- Beszédtechnika fejlesztése.
- Hallásfigyelem-fejlesztés.
- Ritmusfejlesztés.
- Szókincsbővítés.
- Kommunikációs készségfejlesztés.

Fejlesztési tevékenységek

- Légzéstechnika fejlesztése. Hangképző szervek használatának tudatosítása, gyakorlása.
- Ajak- és nyelvgyakorlatok. Artikulációs gyakorlatok.
- Hangok artikulálása, szájról olvasás, állathangok utánzása.
- Hangforrások, ismert dallamok felismerése, differenciálása.
- Környezet tárgyainak megnevezése, képolvasás, tevékenységek megnevezése, játékos utasítások végrehajtása.
- Verseket, dalok szövegének értelmezése.
- Köszönés, megszólítás.
- Irányított közös játék társakkal. Szerepjátékok.
- Szavak ejtése, szótagolás.
- Új szavak ismétlése, alkalmazása párbeszédben.

Fogalmak:

Fontosabb hangképző szervek, kilégzés, belégzés. Némán, halkán, hangosan.

- A mozgásokban részt vevő testrészek. Lassú, gyors, egyenletes.

	<p>Kérdés, felelet, ki? mi? hol? (miért? mikor?) kérdések értelmezése.</p> <p>Alapvető érintkezési formulák. (<i>Rokon, barát, idegen.</i>)</p> <p>Munka, játék. <i>Kedélyállapot</i> kifejezésére szolgáló szavak. <i>Térirány</i>-meghatározások.</p>
--	---

Témakör: Térorientációs gyakorlatok	óraszám: 17
--	--------------------

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:
Eligazodás nagyobb, ismert térben, helymeghatározás követése.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
– A relációs fogalmakat megérteni és helyesen alkalmazni cselekvés során.	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Téri relációk felismerése, létrehozása. – Relációs fogalmak. – Irányok. – Eligazodás nagyobb térben (tanterem). – Irányjelző nyilak ismerete és használata. – Eligazodás két dimenzióban (könyv, feladatlap). <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Tárgyak helyének meghatározása, egymáshoz viszonyítása. – Relációs fogalmak megállapítása képen. – Térirányok nagymozgásokkal. – Téri relációk felismerése síkban (feladatlapon). – Testtájékok megmutatása, megnevezése. – Soralkotás tárgyakkal, képekkel, rajzzal. – Eldugott tárgyak keresése, helymeghatározások. – Nyilak elhelyezése, megfigyelése padokon, táblán, feladatlapon. – Adott ábra, kép megkeresése könyvben.
– Soralkotás, balról jobbra haladás spontán módon.	
– A bal-jobb oldal, irány differenciálása jelölés segítségével.	
– Testséma kialakítása.	
– A könyvek, papírlapok kíméletes használata, előre, hátra lapozás egyesével.	
Fogalmak:	<p>Elöl, hátul, <i>középen, oda, vissza, alatt, fölött, mellett, alá, fölé, mellé, ki, be, fel, le.</i></p> <p><i>Irányhatározók:</i> (bele, fölé, mögé), balra, jobbra, középen, bal, jobb, <i>középső, szemben, háttal.</i></p> <p>Könnyen érzékelhető <i>ellentétpárok:</i> hideg-meleg, sötét-világos, felnőtt-gyerek, öreg-fiatal, férfi-nő.</p> <p>Ki? Mi? <i>Kérdőszó. Tárgy, személy.</i></p>

Témakör: Finommozgások fejlesztése	óraszám: 17
---	--------------------

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:
Ujjak ügyesítése. Biztos ceruzafogás.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és
-----------------------------	---------------------------------

	tevékenységek:
– A tanuló hüvelyk- és mutatóujjának egyenkénti, önálló mozgatása.	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ujjak irányított mozgatása. – Tevékenység apró tárgyakkal. – Kéz izomzatának fejlesztése. – Helyes, szabályos, célszerű ceruzafogás elsajátítása, gyakorlása. – Megfelelő nyomaték gyakorlása. – Érzékelési gyakorlatok tapintással. – Ujjak mozgatásának finomítása. – Eszközök, szerszámok fogása. – Mozdulatok utánzása. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Kézujjak (mondókák), ujjak „számlálása”, „zongorázás”. – Gyöngy felszedése, Pötyi játék használata, papír tépkedése, mozaik ragasztása. – Gyúrás, nyomkodás agyaggal, drót hajlítása. – Vonalak húzása megfelelő nyomatékkal és ceruzafogással. – Színezés, spontán rajzolgatás. – Tárgyak felismerése, kiválasztása tapintással. – Játékos gyakorlatok: „zongorázás”, kopogás, integetés. Kopogás alul, felül, kívül, belül, elöl, hátul. – „Szerelés” fogóval, anyacsavarral stb. – Mozdulatok alapján mindennapi tevékenység felismerése, utánzása.
– Tárgyak megfogása két-, illetve három ujjal.	
– Keményebb agyagok, vastagabb drótok alakítása, megmunkálása.	
– A zsírkréta, kréta, ceruza helyes fogása és tudatos irányítása.	
– Író- és rajzeszközök használata megfelelő nyomatékkal.	
– Ismert tárgyak felismerése tapintással.	
– Ujjak egyenkénti, akaratlagos mozgatása.	
– A szerszámok rendeltetésszerű használata utánzással.	
– Kételemes mozdulatsor felidézése, utánzása megfigyelés után.	
Fogalmak:	<p>Ujjak, egyenes, behajlított ujj.</p> <p>Kicsi, nagy, egy darab, kerek, lapos, egyenes, görbe, erősen, gyengén, álló-, fekvő egyenes, kör-, kapu- és csészevonal, sötét, halvány, sima, érdes, puha, kemény, gömbölyű, lapos, hosszú, rövid, vastag, vékony, dolgozik, játszik, szerszámok, baleset, óvatosság.</p>
Témakör: Szem-kéz koordinációjának fejlesztése	
óraszám: 17	
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	
Formák helyes felismerése, megnevezése, egyeztetése.	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
– Labdadobás, -gurítás célirányosan, labdát elkapni.	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Célzott gurítás, dobás. – Építés kockával, dominóval, fűzés. – Határok betartása.

<ul style="list-style-type: none"> – Stabil építményt készíteni viszonylag pontos illesztéssel. 	<ul style="list-style-type: none"> – Pontok összekötése. – Szentorna. – Formák összehasonlítása. – Gombolás.
<ul style="list-style-type: none"> – Kitartó munkavégzés néhány percig, megfelelő mozdulatokkal. 	<p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Labda dobása, autó gurítása egymásnak, „kapuba”, célba.
<ul style="list-style-type: none"> – Szabály megértése és betartása, a tanuló képességei szerint. 	<ul style="list-style-type: none"> – Kockák egymásra rakása, építés párhuzamosan, minta szerint. Dominó élére állítása.
<ul style="list-style-type: none"> – Feladatmegértés és feladatvégzés kevés segítséggel. 	<ul style="list-style-type: none"> – Fűzőtábla használata, nagy gyöngyök fűzése hurkapálcára, drótra, spárgára, ritmikus sor két színnel.
<ul style="list-style-type: none"> – Tekintetét tudatosan irányítani, fixálni. 	<ul style="list-style-type: none"> – Mozaikkirakás, nyomdázás meghatározott helyre, rajzolás során keret tisztán hagyása, autó végigvezetése „úton”.
<ul style="list-style-type: none"> – Feltűnő hasonlóságot megtalálni különböző tárgyakon. 	<ul style="list-style-type: none"> – Pontok közé ceruza, pálcika beillesztése, pontok összekötése ujjal, ecsettel, ceruzával.
<ul style="list-style-type: none"> – Kitartóan gyakorolni a nagyobb gombok begombolását, próbálkozások során a sikertelenséget elviselni. 	<ul style="list-style-type: none"> – Mozgó tárgy követése szemmel, tájékozódás egy szemmel. – Logikai játék, hasonló formák keresése, egyeztetés feladatlapon.
<p>Fogalmak:</p>	<p><i>Gurítás-dobás, cél. A helyváltoztatás szinonimái. Kösd össze! Illesztés, igazítás, pontosság, gyöngysor, hosszabb, rövidebb, eleje, vége, közepe, betöltés, kihagyás, bele, mellé, találat, alapszín, sötét, világos, hosszabb rövidebb. hosszában, keresztben, fordítva, méret, szín, forma, ugyanolyan, hasonló. Ruhadarabok.</i></p>
<p>Témakör: Emlékezet-, gondolkodás- és figyelemfejlesztés</p>	<p>óraszám: 17</p>
<p>Témakör nevelési-fejlesztési céljai:</p>	
<p>Egyszerű összefüggések, különbségek, hasonlóságok felismerése.</p>	
<p>Fejlesztési feladat:</p>	<p>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:</p>
<ul style="list-style-type: none"> – Rövid szavakat utánamondani, ismételni, néhány percnyi szünet után felidézni. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Rövid szavak utánamondása. – Tárgyak megfigyelése, változás észlelése.
<ul style="list-style-type: none"> – Változásokat észlelni, jelezni. 	<ul style="list-style-type: none"> – Összefüggések felismerése. – Csoportosítás. – Mondókák együttmondással. – Szavak utánamondása.

– Egyszerű összefüggéseket felismerni, megfogalmazni.	– Versek, dalok, mondókák tanulása. – Figyelemfejlesztő játékok. – Képpolvasás.
– Halmazból egy-egy meghatározott tárgyat kiválasztani.	<i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Szavak felidézése és ismételt mondása játékos formában. – Tárgyak sorából „Mi tűnt el? Mi változott?” – Eseményképek feldolgozása, egyszerű összefüggések felismerése. – Színek szerinti válogatás. – Mondókák, versek kiválasztása tartalom alapján, rákérdezéssel, tartalom elmondása. – Egyes szavak, képről alkotott mondatok azonnali és késleltetett utánamondása. – Lefordított képek megtalálása, képes lottó, puzzle-k. – Tematikus kép szereplői, tevékenységük felidézése emlékezetből, kérdések segítségével.
– Versek, mondókák értő elmondása (együttmondással).	
– Ismert tárgyakat ismert fogalmak alá rendelni.	
– Kérdések segítségével eseménykép tartalmát felidézni, elmondani.	
Fogalmak:	Ugyanaz, még egyszer, ugyanolyan, hasonló (részben ugyanolyan), Miért? kérdés, válasz. Étel, ruhanemű, jármű, játékok, bútorok, edények, járművek, funkciójuk.

Témakör: Íráselemek tanítása

óraszám: 22

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

Tárgyak válogatása forma alapján.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
– Alapformákat egyeztetni, biztosan differenciálni, felismerni a környezet tárgyain	<i>Fejlesztési ismeretek</i> – Formák differenciálása, egyeztetése. – Formák megfigyelése, körüljárása, átrajzolása. – Irányok követése. – Irányított vonal húzása, átírás. – Helyes testtartás, ceruzafogás. – Határok betartása. – Könyv, füzet használata. <i>Fejlesztési tevékenységek</i> – Tárgyak megfigyelése, összehasonlítása, felismerése tapintás útján. – Egyenes és görbe vonal követése.
– Felismerhető formákat létrehozni segítséggel, különböző eszközökkel.	
– Tanszereket rendeltetésszerűen, kíméletesen használni, a vonalközt figyelembe venni.	

<ul style="list-style-type: none"> - Az instrukciókat pontosan követni. 	<ul style="list-style-type: none"> - Szögletes és kerek formák kirakása, átrajzolása homokba bottal, papírra ujjal, ecsettel, ceruzával.
<ul style="list-style-type: none"> - Tudatosan alkalmazni egyenes és görbe vonalakat. 	<ul style="list-style-type: none"> - Könyv lapozgatása, előre, hátra lapozás. - Képek keresése, füzet lapozása, sorok teleírása, kihagyása, szóköz. - Vonat rajzolása le, fel, jobbra, balra.
<ul style="list-style-type: none"> - Az íráshoz szükséges körülményeket megszokni. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ábrák, pontok összekötése homokban, táblán, feladatlapon. - Egyenes, kör, csigavonal, egyszerű szögletes formák szabályos átírása, másolása áttetsző papírra.
<ul style="list-style-type: none"> - A hibákat megtalálni, törekedni a hibátlan feladatvégzésre, a hibajavításra. 	<ul style="list-style-type: none"> - A folyamatos munka idejének fokozatos növelése. - Ábrák kiegészítése, egyszerű formák rajzolása meghatározott helyre, széles vonalközbe.
<p>Fogalmak:</p>	<p>Egyszerű formák: kerek, <i>szögletes</i>, <i>széles</i>, <i>keskeny</i>, rövid, hosszú, egyenes, <i>görbe</i>, kör- és <i>csigavonal</i>. Összehasonlítás: ugyanolyan, <i>ugyanúgy</i>, <i>ugyanarra</i>, <i>ugyanoda</i>. Helymeghatározások. A könyvben való tájékozódás: üres sor, tele sor, ujjnyi köz, vastag vonal,... Kösd össze! <i>Kerüld ki!</i></p>

Tantárgy:
évfolyam

Olvasás - írás előkészítése 2.

Évfolyam: 2.
Éves óraszám: 108
Heti óraszám: 3 (2+1)

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Beszédfejlesztés	Beszédtechnika fejlesztése. Hallásfigyelem fejlesztés. Ritmusfejlesztés. Szókincs-bővítés. Kommunikációs készségfejlesztés. (<i>Kulcsfogalmak:</i>	könyvek, képkártyák, hangszerek,	15
2.	Térorientációs gyakorlatok	Eligazodás nagyobb térben (tanterem). Irányjelző nyilak ismerete és használata. Eligazodás két dimenzióban (könyv, feladatlap). (<i>Kulcsfogalmak: Könnyen érzékelhető ellentét-párok hideg-meleg, sötét-világos, felnőtt, gyerek, öreg, fiatal, férfi, nő képen és valóságban.</i>	képkártyák, könyv, irányjelző nyilak, feladatlap	20
3.	Finommozgások fejlesztése	Érzékelési gyakorlatok tapintással. Ujjak mozgatásának finomítása. Eszközök, szerszámok fogása. Mozdulatok utánzása. (<i>Kulcsfogalmak: sötét, halvány, sima, érdes, puha, kemény,</i>	eszközök, szerszámok, érezkelést fejlesztő játékok	18
4.	Szem-kéz koordinációjának fejlesztése	Szemtorna. Formák összehasonlítása, illesztése. Gombolás (<i>Kulcsfogalmak: sötét, világos, hosszabb rövidebb. hosszában, keresztben, fordítva, méret, szín, forma, ugyanolyan, hasonlós</i>	formák, gombok, ruhadarabok,	12
5.	Emlékezet-, gondolkodás- és figyelemfejlesztés	Szavak utánamondása. Versek, dalok mondókák tanulása. Figyelemfejlesztő játékok. Képolvasás. (<i>Kulcsfogalmak: bútorok, edények, járművek, funkciójuk.</i>) Versek, mondókák szavainak	figyelemfejlesztő játékok, képkártyák, könyvek, tankönyv, babakönyha edényei,	15
6.	Íráselemek tanítása	Irányok követése. Irányított vonal húzása, átírás. Helyes testtartás, ceruzafogás gyakorlása. (<i>Kulcsfogalmak: üres sor, tele sor, ujjnyi köz, vastag vonal, Kösd össze! Kerüld ki!)</i>	ceruza, füzet, rajzlap, írólap,	28

A továbbhaladás feltételei a második évfolyam végén:

Képes a feladathelyzetet elfogadni, együttműködő, motiválható a beszédszervi gyakorlatok

Képes figyelmét néhány percig a feladatra irányítani.

Felismeri környezete hangjait, zörejeit, társai és a vele foglalkozó felnőttek hangját.

Képes az irányokat: fentről le, balról jobbra, utánzással alkalmazni.

Képes segítséggel alkalmazni – megnevezésre – a téri relációkat.

Képes felismerni a soralkotás (két elemből álló) ritmusát, próbálja azt (segítséggel) utánozni.

Képes környezete iránt érdeklődni, alapvető kommunikációs készsége alakuljon részvétel közös tevékenységben

Részt vesz irányított csoportos tevékenységben.

Törekszik a feladatot elvégezni, szabályokat betartani.

Képes a tanult verseket, dalokat, mondókákat társaival csoportosan elmondani.

Képes a különböző íróeszközöket (segítséggel) alkalmazni, gyakorolni a ceruzafogást, tudatosan alkalmazni az író- és rajzeszközök, ceruza megfelelő nyomatékát.

Tantárgy:

Olvasás - írás elemei 3. évfolyam

Évfolyam: 3.
Éves óraszám: 108
Heti óraszám: 3

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Beszédfejlesztés	Beszédtechnika fejlesztése. Hang kiemelése. Szókincsbővítés. Irodalmi élmények. <i>(Kulcsfogalmak: Különböző kedélyállapotok kifejezése. Rokon értelmű szavak. Hangok önálló</i>	betűkártyák, képkártyák, tankönyv, IKT eszközök	10
2.	Térorientációs gyakorlatok	Lateralitás gyakorlása. Soralkotások. Téri relációk gyakorlása. Helymeghatározás tanteremben, udvaron, eseményképen, rajzon. <i>(Kulcsfogalmak: Páros testrészek. Alsó, felső, jobb- és bal oldali szomszédok. Sor eleje, vége,</i>	eseményképek, könyv, Lüek, Logico,	7
3.	Finommozgások fejlesztése	Ujjgyakorlatok. Irányok megkülönböztetése síkban. Vonalvezetési gyakorlatok. Iránymozgás. Íráskészség megalapozása. <i>(Kulcsfogalmak: Tevékenység megfogalmazása (csipegetés, sodrás, csavarás...)). Fokozás alkalmazása (még feljebb, legszélén...).</i>	füzet, ceruza, Lüek, Logico	8
4.	Szem-kéz koordinációjának fejlesztése	Célba dobás. Csomókötés. Építés. Soralkotások. Kép összeillesztése. <i>(Kulcsfogalmak: cél, irány, közelebb, távolabb, alsódobás, felsődobás, vastag, vékony zsinór, laza, szoros csomó fal, kerítés, oszlop, torony, vízszintes,</i>	labda, cipőfűző, szalagok, képkártyák, szétvágott képek, zsinór, kockák,	5
5.	Íráselemek tanítása	Álló, fekvő egyenes. Kör-, kapu- és csészevonal. Hurok- és horogvonalak. Íráselemek írása vonalrendszerbe, sorközbe. <i>(Kulcsfogalmak: Egyenesekből kirakható jelek (+, -, relációs jel), kirakása, használata. Kezdőpont, egyező irány, ellenkező</i>	füzet, ceruza, pálcikák, írólapok,	10

6.	Betűtanítás (a, i, í, o, ó, m, l)	Hangkihallási gyakorlatok. Magánhangzók felismerése ajakállásról. Kezdőhang leválasztása. Ismerkedés az új betűkkel. Betű felismerése szövegben.	betűkártyák, képkártyák, tankönyv, feladatlap,	28
7.	Olvasás	Betűfelismerés. Két betű összeolvasása. Szógyűjtés kezdő szótaggal. Tárgykép-szó egyeztetés ismert betűk alapján. (<i>Kulcsfogalmak: Betű, szótag, szó, mondat. Ellentétes szópárok. Felismert szavak</i>)	tárgykép, szócsíkok, képek, betűkártyák, tankönyv, feladatlap	20
8.	Írás	Betűforma vázolása. Írás sorközbe távolságtartással. Két betűs szavak átírása, másolása. Írás, diktálás után. Betűk írása sorközbe. Kétbetűs szavak írása. Betűk, szótagok, szavak másolása és írása diktálásra. (<i>Kulcsfogalmak: Írólap tartása, betű helye, mérete,</i>	füzet, ceruza, írólap, feladatlap, tankönyv	20

A továbbhaladás feltételei a harmadik évfolyam végén:

Képes soralkotás alkalmával alkalmazni a balról jobbra haladást rögzíteni. Kialakul az előnyben részesített oldal tudatos használata.

Törekszik szabad kézzel felismerhető ábrát rajzolni.

Feladathelyzetben együttműködő, motiválható, képes figyelmét néhány percig a feladatra irányítani. Képes az íráselemek helyének figyelembevételével önállóan sort alkotni a vonalrendszerben.

Képes betűelemeket átírni, differenciálni, felismerhetően másolni.

Törekszik az írásos feladatokat megfelelő ceruzafogással és nyomatékkel végezni. Képes egyszerű szöveget (betűket), ábrákat másolni a tábláról.

Képes szóképeket differenciálni néhány tanult betű alapján. Képes szógyűjtésre tartalom, illetve alaki kritériumok alapján.

Tantárgy:

Olvasás - írás elemei 4. évfolyam

Évfolyam: 4.
Éves óraszám: 108
Heti óraszám: 3

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Beszédfejlesztés	Hangok meghallása szó elején, közben, végén. Ritmusfejlesztés. Szókincsbővítés. <i>(Kulcsfogalmak: Magánhangzó, mássalhangzó. Hang, szó, mondat leegyszerűsített megkülönböztetése. Megszólítások köszönések.</i>	képek, hangszerek, Lück, Logico, tankönyv,	5
2.	Térorientációs gyakorlatok	Lépegetés társasjáték-táblán. Játékos feladatok. Képolvasás. Tájékoztatói gyakorlat 3x3-as négyzethálón. Ismerkedés a tanterem alaprajzával. <i>(Kulcsfogalmak: Térkép, irányok. Pontos helymeghatározások. . Előre lép, hátra lép, még egyszer dob.</i>	társasjáték, képek, könyv, tankönyv, feladatlapok, térkép,	5
3.	Íráselemek tanítása	Kör-, kapu- és csészevonal Hurok- és horogvonalak. Íráselemek írása vonalrendszerbe, sorközbe. <i>(Kulcsfogalmak: Vonalrendszerbe írás fogalmi. Sorköz, határvonal, kisebb,</i>	füzet, ceruza, feladatlap	5
4.	Betűtanítás (e, v, u, ú, t, á, s, p)	Ismerkedés az új betűkkel. Betű felismerése szövegben. Szógyűjtés. Szó-kép egyeztetés. A mondat (analóg mondatalkotás). <i>(Kulcsfogalmak: Embert jelölő szavak (válaszok „ki?” kérdésre). A „mondat” egyszerű</i>	szókártyák, képkártyák, tankönyv, feladatlapok, újságok	38
5.	Olvasás	Szó kirakása. Szó analízisa. Tőmondatok olvasása. Versek, mondókák tanulása. <i>(Kulcsfogalmak: Hasonlóság, különbség konkrét példákon. Kérdőszavak, válaszok</i>	tankönyv, könyvek, lkt eszközök, ceruza, feladatlapok, füzet	25

6.	Írás	Betűforma vázolása. Írás sorközbe távolságtartással. Két betűs szavak átírása, másolása. Írás, diktálás után. Betűk írása sorközbe. Kétbetűs szavak írása. Betűk, szótagok, szavak másolása és írása diktálásra. <i>(Kulcsfogalmak: Hosszú, rövid hangok, jelölésük, szó, szótag, egy szótagú szavak.</i>	füzet, ceruza, feladatlap,	30
----	-------------	--	----------------------------	----

A továbbhaladás feltételei a negyedik évfolyam végén:

Képes szavakban a magánhangzót kihallani, adott magánhangzót megjelölni. Kialakul az előnyben részesített oldal tudatos használata.

Képes szabad kézzel felismerhető ábrát rajzolni.

Képes az írásbeli feladatokat megfelelő ceruzafogással és nyomatékkel végezni. Képes egyszerű szöveget (betűket), ábrákat másolni a tábláról.

Képes szóképeket differenciálni néhány tanult betű alapján.

Tantárgy neve: Olvasás - írás**Tanrend: ÉRTAK****Évfolyam: 5.****Időkeret: 144 óra**

Témakör neve:	óraszám
Beszédfejlesztés	8
Térorientációs gyakorlatok	7
Betűtanítás	44
Olvasás	25
Írás	35
Értő olvasás	25
Összes óraszám:	144

Tantárgyi bevezető:

A tantárgy célja, hogy megalapozza és fejlessze az olvasás-írás elsajátításához és gyakorlásához szükséges alapkészségeket és a fogalmi gondolkodást, fejlessze a kommunikációs képességet, a grafomotorikát és az artikulációt.

A közép súlyos értelmi fogyatékos tanuló esetében a pedagógusok feladata elérni, hogy az életkornak és az egyéni képességeknek megfelelő olvasási és írási technikák folyamatos fejlesztésével és alkalmazásával a tanuló legyen képes az információkat elemi szinten megszerezni, átadni, legyen képes könnyen érthető, rövid szöveg elolvasására, értelmezésére, néhány egyszerű gondolat leírására egyre kevesebb segítséggel.

A tanulóval szemben támasztott elvárás, hogy folyamatosan legyen képes megismerni az olvasott és írott betűk, szavak, egyszerű mondatok jelentéstartalmát, váljon igényé az egyszerű írásos utasítások, figyelemztetések, feliratok értelmezése, alakuljon ki a tevékenységek és információk piktogramos megjelenítésének értelmezési képessége, folyamatosan bővüljön a környezetben előforduló írásos utasítások megértése, követése.

A képességeknek megfelelő szinten váljon igényé az olvasási és írási tevékenységekkel összefüggő szabadidőeltöltés lehetőségeinek gyakorlása, alakuljon ki a környezet iránti érdeklődés, az ismeretek megszerzésére irányuló spontán törekvés. Az elsajátított olvasási technikával alakuljanak ki olyan képességek, amelyek hozzásegítik a tanulót a kommunikációs eszközök használatához, a mindennapi életbe való beilleszkedéshez.

Hivatalos iratok, úrlapok kitöltése során ismerje fel, segítséggel vagy önállóan alkalmazza személyes adatait, és védje azokat az illetéktelen használóktól.

A tantárgy feladata valamennyi betűtípus megismertetése (kicsi-nagy, nyomtatott-írott), a feliratokon, számítógépes billentyűkön történő biztos eligazodás érdekében.

A tantárgy jelentős szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén a feladattudat és a feladattartás fejlesztésében, a helyes viselkedési szabályok megerősítésében és megtartásában, a tanuló saját és mások munkájának megóvására vonatkozó törekvésének kialakulásában, megbecsülésére nevelésében, valamint türelemre és kitartásra ösztönzésében.

A nemzeti öntudat, hazafias nevelés fejlesztését a magyar és az idegen nyelv közötti különbség felismerése, a téri orientációs ismeretek bővítése, a magyar népi mondókák és közmondások

megismerése segíti.

A családi életre nevelést segíti a saját név felismerése, a családtagok nevének ismerete, vezetéknev és utónév azonosságainak és különbségének és ezek okainak tisztázása, valamint egyszerű köszöntő szöveg írásával felkészülés az aktuális családi ünnepekre.

Az állampolgárságra, demokráciára nevelést megalapozza a tanuló hivatalos személyi adatainak és azok alkalmazásának megismerése, az aláírás jelentőségének megtanítása.

Témakör: Beszédfejlesztés

óraszám: 8

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

Vizuális és verbális emlékezet fejlesztése.

Gondolatok, szavak kifejezése verbális vagy nonverbális jelekkel.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
– Folyamatos, nyugodt, érthető beszéd, hibák spontán javítása.	– Helyes artikuláció gyakorlása, hanglejtés, hangerő, stílus.
– Egyénileg és csoportosan fellépni az iskolai ünnepélyeken.	– Mondatalkotás megadott szóval, mondatalkotás képről.
– Beszámoló átélt eseményekről.	– Szókincs bővítés.
– Legfontosabb adatait ismerni.	– Személyi adatok gyakorlása.
– A kérdés és felelés formai- és tartalmi követelményeit betartani.	– Mondat bővítése újabb és újabb bővítményekkel.
Mondanivalót minél pontosabban kifejtani.	– Mondat befejezése, kiegészítése.
	<i>Fejlesztési tevékenységek</i> Logopédiai gyakorlatok. Légzőgyakorlatok. Szappanbuborék fújása. Tematikus szógyűjtés, mondatalkotás adott szavakból. Eseményképhez történet kitalálása, majd elmondása közösen. Teljes nevének, lakcímének másolása. Mondat bővítése újabb és újabb bővítményekkel. Mondat többféle befejezése. Versek, mondókák hangsúlyozása.
Fogalmak:	Különböző kedélyállapotok. Napló. Személyi adatok. Régen, most, majd (igeidők).Kérdő névmások. Kérdés és felelés, társalgás

Témakör: Térorientációs gyakorlatok

óraszám: 7

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

Alak – háttér elkülönítése.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
– A tanuló ügyességének megfelelő játékokat tudatosan (nem próba-szerencse alapon) kirakni.	– Téri helyzetek transzformálása síkra.
– Az árnyaltabb helymeghatározásokat megérteni és alkalmazni.	– Puzzle kirakása.
– Téri relációkat megfogalmazni többféleképpen.	– Távolság becslése, ellenőrzése.
– Helymeghatározásokat elvégezni különböző pontokhoz viszonyítva.	– Játékos feladatok.
– Szabályokat megérteni, keresztrejtvényt önállóan kitölteni.	– Helymeghatározások.
Függőlegesen írt feliratot felismerni, összeolvasni.	– Tájékozódás 4×4-es táblázatban.
	<i>Tevékenység</i> Tájékozódás az iskola alaprajzán. Útvonal együttes bejárása, berajzolása. Elem helyének megkeresése, forgatás, illesztés. Tárgyak elhelyezése közelebb, távolabb. Tűz-víz játék. Tárgy elrejtése, megtalálása. Egyszerű ábrák rajzolása a megfelelő helyre. Térbeli helyzetek megfigyelése, megfogalmazása.
Fogalmak:	Le-fel, jobbra-balra (közlekedés). Csere, helycsere. Közel, távolabb, innen, túl... Oszlopok, sorok számozása, sorok, széle, közepe, önállómunka, önálló ellenőrzés, türelem, kitartás, vízszintes ésfüggőleges feliratok, keresztrejtvény.

Témakör: Betűtanítás

óraszám: 44

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

Betűismertetések, szóképzés (szűkítés, bővítés) műveleteinek végzése.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
– Az új betűt felismerni, írni, és összeolvasni	– Új betű ismertetése.

a korábban tanultakkal.	
– Szavakat analizálni, betűket kapcsolni, összeolvasni.	– Szótagok, szavak kirakása.
– Munkákat ellenőrizni, hibákat megtalálni, és megfelelően javítani segítséggel.	– Hiányzó betűk, szótagok pótlása.
– Szavak jelentésmódosulásait észlelni, és a változást megfogalmazni.	– Két szótagú szavak írása.
– Tulajdonnevek és köznevek közti különbséget megérteni.	– Nevek, mondatkezdő betűk jelölése.
– Írásjeleket tudatosan használni írás és olvasás során.	– Mondatvégi írásjel.
– Érdeklődni a környezet iránt, önállóan tájékozódni; „felfedezések” a térképen.	– Játék a betűkkel.
Fejtörőket, rejtvényeket megoldani.	<p><i>Tevékenység</i></p> <p>Betű kiemelése, hangoztatása, írása, olvasása, kapcsolása.</p> <p>Azonos szótaggal kezdődő szavak gyűjtése, értelmezése.</p> <p>Szavak kirakása közösen, minta után, diktálásra, önállóan.</p> <p>Hiányzó betűk, szótagok felfedezése, pótlása.</p> <p>Szavak másolása, diktálás után írása, hibák észrevétele, javítása.</p> <p>Szavak kiegészítése raggal, jellel (szavak értelmének megváltoztatása).</p> <p>Újságban, könyvben nagybetűk keresése.</p> <p>Írásjelek megfigyelése.</p> <p>Kérdő mondatok alkotása. Felkiáltójel, kettőspont alkalmazása, írása.</p> <p>Nagybetűk keresése újságban, könyvben.</p> <p>Városok nevének gyűjtése a térképről.</p> <p>Anagramma kirakása (rettek, teker, keret stb.), valamennyi változat leírása emlékezetből.</p> <p>Keresztrejtvény, találós kérdés stb.</p>
Fogalmak:	<p>Szavak tartalma, alakja. Azonos alakú szavak, rokon értelmű szavak. Szavak igekötővel, kezdő szótag, végződés.</p> <p>Szabály (mit íránk nagybetűvel?). Tulajdonnevek írásának szabályai.</p> <p>Mondat meghatározása, fajtái. Különböző érzelmek. „Miért?” (Szomorú, sír, vidám, nevet stb.). Törd a fejed! Ki tud többet? –vetélkedő.</p>
Témakör: Olvasás	
óraszám: 25	
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	

Az írásjelek figyelembevételével olvasás.
Kijelentés, kérés, kérdés megkülönböztetése.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
– 3-4 betűs szót kirakni és leírni hallás után.	– Hangok és betűk egyeztetése.
– Tőmondatokat (szükség esetén segítséggel) olvasni.	– Szavak olvasása, szókép és tárgyak egyeztetése.
– Szövegeket megtanulni, felmondani.	– Versek, mondókák, szövegek tanulása.
– Rövid mondatot önállóan olvasni, értelmezni.	– Rövid mondatok olvasása, értelmezése. Kijelentő, óhajtó, kérdő mondat.
– Pont, kérdőjel, felkiáltójel értelmezése.	
– Képsorról összefüggő mondatokat alkotni. Önálló munkavégzés, reális önértékelés.	– Eseményképek sorba rendezése, magyarázása.
– Ok-okozati viszonyokat, összefüggéseket felismerni.	– Összetett mondatok befejezése „pedig”, „de”, „mert” kötőszavak után.
A település, lakóhely ismert épületeinek feliratait elolvasni.	– Feliratok olvasása az utcán.
	<p><i>Fejlesztési tevékenységek</i> Hangok alapján betűk kirakása. Szavak, tárgyak és képek egyeztetése. Kétszavas mondatok olvasása, alkotása, értelmezése mondatvégi írásjel figyelembe vételével. Hallás után tanult vers írott formájában betűk, szavak keresése. Kérdések feltevése egymásnak az olvasmánnyal kapcsolatban. Cselekvések megnevezése, időrendjük megállapítása. Egyeztetések a tanterem tárgyaival, tárgy- és szóképekkel. Hibás állítások javítása, félmondatok értelmes összeillesztése. Ismert utcanevek, üzletek, középületek nevének olvasása.</p>
Fogalmak:	Kösd össze! Karikázd be! Utasítások. Hang – betű. Szó, mondat, pont, nagybetű. Múlt, jelen és jövő idejű cselekvések. Előbb, később, ok, előzmény, következmény. Hely, helyszín (Válaszok hol? kérdésre, helymeghatározások – szövegződéses (helyragok).
Témakör: Írás	
óraszám: 35	
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	

Kis- és nagybetűk differenciálása.

Különböző betűalakok azonosítása (írott, nyomtatott betű).

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
<ul style="list-style-type: none">– A betűk írása során a tanuló figyelmét, önállóságát, feladattudatát, kitartását és koncentrációképességét fejleszteni.	<ul style="list-style-type: none">– A betűk írása során a tanuló figyelmét, önállóságát, feladattudatát, kitartását és koncentrációképességét fejleszteni.
<ul style="list-style-type: none">– Rendezett füzet, javuló betűformák önálló feladatvégzéskor.	<ul style="list-style-type: none">– Rendezett füzet, javuló betűformák önálló feladatvégzéskor.
<ul style="list-style-type: none">– Türelmes, kitartó feladatmegoldás.	<ul style="list-style-type: none">– Türelmes, kitartó feladatmegoldás.
<ul style="list-style-type: none">– Rövid szövegből egy-egy mondat kiemelése, értelmezése.	<ul style="list-style-type: none">– Rövid szövegből egy-egy mondat kiemelése, értelmezése.
Olvasmány tartalmának elmondása kérdések segítségével.	Olvasmány tartalmának elmondása kérdések segítségével.
	<ul style="list-style-type: none">– A betűk írása során a tanuló figyelmét, önállóságát, feladattudatát, kitartását és koncentrációképességét fejleszteni.
	<ul style="list-style-type: none">– Rendezett füzet, javuló betűformák önálló feladatvégzéskor.
	<i>Fejlesztési tevékenységek</i> Betűformák gyakorlása. Meghatározott szó keresése könyvből. Másolás, ellenőrzés, javítás. Mondat diktálása szavanként, visszaolvasása mondatként. Másolás tábláról, megjelölt mondat másolása könyvből. Hiányos mondat kiegészítése szóban. Elemek egyenkénti megfigyelése, beillesztése önállóan. Mondat hangsúlyozása és megfelelő írásjel alkalmazása. Több mondatos olvasmány váltott olvasása.
Fogalmak:	Névelő. Mondat fajtái: . ? ! alkalmazásai. Mondat szabályai szóban, írásban. Mondat eleje, vége. Tartalom, szereplők. Betűk, szavak, sorok távolsága. Szabályos, szabálytalan formák. Se több, se kevesebb!
Témakör: Értő olvasás	
óraszám: 25	
Támakör nevelési-fejlesztési céljai:	

Szavak, szövegek képhez rendelése.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
– Események összefüggéseit megérteni és elmondani saját szavaival.	– Rövid történet olvasása, értelmezése.
– Feliratokat értelmezni kis segítséggel.	– Utcai feliratok, eligazító táblák.
– Az áruajták értékét összehasonlítani segítséggel.	– Információk, hirdetések.
Ételreceptből alapanyagokat, mennyiségeket kiemelni rákérdésre.	– Ételreceptek.
	<i>Fejlesztési tevékenységek</i> Történet olvasása, értelmezése mondatonként és egészében. Séta közben feliratok, plakátok, hirdetések olvasása. Árukatalógus nézegetése, olvasgatása, termékek csoportosítása. Árak összehasonlítása. Zacsós leves készítése a leírt útmutató alapján, a leírtak betartása.
Fogalmak:	Termékek, események, időpontok, olcsó, drága, hozzávaló, főzési idő, forrás, keverés, lassú tűzön.
Összegzett tanulási eredmények az évfolyam végére:	A tanuló személyi adatait biztosan ismeri. Képes a helyzetnek megfelelő bővített mondatokat, kérdéseket, válaszokat alkotni. Képes saját helyzetéhez képest relációkat megfogalmazni. Képes felismerni, kimondani a tanult betűket, szótagokat alkotni és leírni azokat diktálás után is. Képes szavak elemzésére, betűkártyával való kirakására, másolására, hiányzó betűk pótlására. Képes önállóan szavakat, rövid mondatokat kiolvasni. Képes rövid mondatokat alkotni és leírni azokat a mondatalkotás szabályainak betartásával. Képes automatikusan alkalmazni az írás irányát és helyét a vonalközben. Képes felismerni a tanult betűket, rövid szavakat önállóan leírni. Képes egyszerű szöveget elolvasni, értelmezni. Képes utcai tájékoztató táblákat értelmezni.

Tantárgy:**Olvasás - írás elemei 6. évfolyam**

Évfolyam:

6.

Éves óraszám:

144

Heti óraszám:

4

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Beszédfejlesztés	Személyi adatok gyakorlása. Mondat bővítése újabb és újabb bővítményekkel. Mondat befejezése, kiegészítése. <i>(Kulcsfogalmak: Napló. Személyi adatok. régen, most, majd (igeidők használatának tudatosítása), Kérdő névmások használata. Kérdezés</i>	napló, képkártyák, szókérttyák, tankönyv, füzet, ceruza,	10
2.	Térorientációs gyakorlatok	Játékos feladatok. Hely-meghatározások. Tájékozódás 4x4-es táblázatban. <i>(Kulcsfogalmak: oszlopok, sorok számozása, sorok, széle, közepe, önálló munka, önálló ellenőrzés, türelem,</i>	4x4-es táblázat, keresztrejtvények, füzet, ceruza, könyv	10
3.	Betűtanítás (d, j, n, h, sz, r, g, ny)	Új betű ismertetése. Szótagok, szavak kirakása. Hiányzó betűk, szótagok pótlása. Két szótagú szavak írása. Nevék, mondatkezdő betűk jelölése. Mondatvégi írásjel. Játék a betűkkel. <i>(Kulcsfogalmak: Különböző érzelmek megfigyelése</i>	betűkártyák, tankönyv, füzet, ceruza, képkártyák	43
4.	Olvasás	Rövid mondatok olvasása, értelmezése. Kijelentő, óhajtó, kérdő mondat. Eseményképek sorba rendezése, magyarázása. Összetett mondatok befejezése „pedig”, „de”, „mert”, kötőszavak után. Feliratok olvasása az utcán. <i>(Kulcsfogalmak: Szó, mondat, pont, nagybetű. Múlt-, jelen- és jövő-idejű cselekvések. Előbb, később, ok,</i>	eseményképek, tankönyv, feladatlapok, füzet, ceruza, képkártyák, könyvek	35
5.	Írás	Puzzle kirakása. Kezdőbetűk jelölése. Rövid olvasmány olvasása, értelmezése. <i>(Kulcsfogalmak: Mondat eleje, vége - jelölésének szabályai. Tartalom, szereplők. Betűk, szavak,</i>	puzzle, könyvek, tankönyv, formák	25
6.	Értő olvasás	Rövid történet olvasása, értelmezése. Utcai feliratok, eligazító táblák. Információk, hirdetések. Ételreceptek. <i>(Kulcsfogalmak: Rákérdezésre részletek felidézése. (Miért? Hogyan? Mikor?). termékek, események, időpontok,</i>	könyvek, tankönyv, ételreceptek, eligazító táblák, képkártyák, szókérttyák IKT	21

A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:

Személyi adatait biztosan ismeri.

Képes a helyzetnek megfelelő bővített mondatokat, kérdéseket, válaszokat

Képes saját helyzetéhez képest relációkat megfogalmazni.

Képes felismerni, kimondani a tanult betűket, szótagokat alkotni és leírni

Képes szavak elemzésére, betűkártyával való kirakására, másolására, hiányzó

Képes önállóan szavakat, rövid mondatokat, kiolvasni.

Képes rövid mondatokat alkotni és leírni azokat.

Alapvető íráskészség, képes alkalmazni az írás irányát és helyét a

Képes felismerni a tanult betűket, rövid szavakat, mondatokat lemásolni.

Tantárgy:**Olvasás - írás elemei 7. évfolyam**

Évfolyam: 7.

Éves óraszám: 72

Heti óraszám: 2

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Betűtanítás (cs, gy, zs, ty, ly, x, y, w)	Új betű ismertetése, kapcsolása. Hiányzó betűk pótlása. Szavak kirakása, másolása. Nagybetűk ismertetése, egyeztetése kicsikkel. • Írás számítógépen, billentyűzet. • Játék a betűkkel. (<i>Kulcsfogalmak: Betűk helye a teljes ABC - ben. Különböző</i>)	tankönyv, betűkártyák, képkártyák, számítógép, füzet, ceruza,	30
2.	Olvasás	Olvasmány olvasása tankönyvből. Nehéz szavak elolvasása. Néma olvasás. Versek, énekek tanulása. (<i>Kulcsfogalmak: Írásjelek, hangsúlyozás, kiejtés, szótagolás, elemzés, összesített szó elemei</i>)	tankönyv, könyvek, IKT eszközök	12
3.	Írás	Betűírás füzetbe, vonalközbe. Hosszú mássalhangzók. Kettős betűk gyakorlása. Üdvözlőlap írása. zs és sz differenciálása. (<i>Kulcsfogalmak: Betűméret,</i>	füzet, ceruza, betűkártyák, üdvözlőlap	15
4.	Értő olvasás	Rövid hírek, események olvasása újságból. Hiányzó betűk pótlása szavakban. Feladatok írásban. (<i>Kulcsfogalmak: ok, okozat, előzmény, következmény, eredmény. Mondatok áttevése</i>)	újságok, feladatlapok, könyvek, tankönyv, füzet, ceruza	15

A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:

Képes felismerni és használni (szükség esetén segítséggel) a különböző betűalakokat, írásmódokat. Törekszik betartani a helyesírás elemi szabályait, helyesen használni az írásjeleket, és rendezett külalakra törekszik.

Képes a betűk megismerésével összeolvasni, illetve szóképfelismerés segítségével rövid szöveget önállóan (vagy segítséggel) elolvasni, értelmezni.

Gondolatait írásban önállóan vagy segítséggel ki tudja fejezni.

Tantárgy:

Olvasás - írás elemei 8. évfolyam

Évfolyam:

8.

Éves óraszám:

72

Heti óraszám:

2

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Betűtanítás Nagybetűk tanítása	Írás számítógépen, billentyűzet. Tulajdonnevek írása, olvasása. Játék a betűkkel. <i>(Kulcsfogalmak: Tulajdonnevek, köznevek, földrajzi nevek írása. .</i>	számítógép, tankönyv, feladatlapok, füzet, toll, ceruza,	18
2.	Olvasás	Mondatok olvasása, értelmezése. Tájékoztató szöveg olvasása. Eligazodás a gyermeklexikonban. <i>(Kulcsfogalmak: Kérdőszavak a hiányzó mondatrészekre. Válasz alapján következtetés a kérdésre. Vers, rím, ritmus. Miből készült? Mire való?</i>	tankönyv, IKT eszköz, lexikonok, tájékoztató kiadványok, feladatlapok	18
3.	Írás	Nagybetűk írása sorközbe. Nevek másolása naptárból. Szó kiemelése nagybetűvel. Nagybetűs feliratok megfigyelése utcán. Tulajdonnevek felismerése, nagybetűs írás. <i>(Kulcsfogalmak: Mondat, cím, kezdőbetű.</i>	rejtvények, tankönyv, füzet, ceruza, toll, feladatlapok, újságok	18
4.	Értő olvasás	Meseolvas ás. Újságot olvas ás. Tv híradó megnézése, látottakról beszámoló. Közkeletű idegen szavak elolvasása, értelmezése. Igék keresése szövegben, igeidők értelmezése. <i>(Kulcsfogalmak: Az ország</i>	mesekönyvek, könyvek, tankönyv, újságok, ceruza, IKT eszköz	18

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

Képes felismerni a különböző
betűalakokat, és Törekszik alkalmazni a
különböző írásmódokat.

Törekszik betartani a helyesírás elemi szabályait, helyesen
használni az írásjeleket, és rendezett külalakra törekszik.

Képes a betűk megismerésével összeolvasni, illetve szókép-
felismerés segítségével rövid szöveget önállóan (vagy
segítséggel) elolvasni, értelmezni.

Képes önállóan (vagy segítséggel) megírni néhány mondatos levelet.

Tantárgy neve: Önkiszolgálás	
Tanrend: ÉRTAK	
Évfolyam: 1.	
Időkeret: évi 108 óra, heti 3 óra	
Témakör neve:	óraszám
1. Öltözködés	26 óra
2. Testápolás, személyi higiéné	38 óra
3. Étkezés	22 óra
4. Környezetrendezés, környezetmegóvás	22 óra
Összes óraszám:	108 óra
Tantárgyi bevezető:	
<p>A tantárgy célja a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók alapvető szociális képességeit az iskoláskor előtti nevelési tapasztalatokra építve tevékenységeken keresztül úgy fejleszteni, hogy önkiszolgálásukban a képességek szerinti részleges vagy teljes önállóságot elérjék.</p> <p>Feladat a fejlesztések során, hogy a tanulónak egyéni üteméhez és képességeihez igazodva kialakuljon szociális szokásrendszere, és alkalmazásával fejlődjön praktikus képessége, alkalmazkodni tudása, önkiszolgálási, önellátási és önállósági szintje.</p> <p>A tanuló igényelje a rendet és a tisztaságot, alakuljon ki a személyi higiénia iránti igénye. Késztesse a tanulókat ez az igény az ehhez kapcsolódó eszközök alkalmazására.</p> <p>Célirányos tevékenységek rendszeres gyakorlásával alakuljanak ki a kívánatos önellátási szokások. A minél kevesebb segítséggel végzendő önellátás érdekében kívánatos a nagymozgásokat célirányossá tenni és a tanuló kismozgásait úgy fejleszteni, hogy ezzel lehetővé váljon az egyre önállóbb öltözés, tisztálkodás.</p> <p>A tantárgyi fejlesztés alakítsa ki a tanulók fejlettségének megfelelő, olyan önkiszolgálási, önellátási képességeket, valamint szociális motívumokat, amelyek képessé teszik őket magasabb szintű gondolkodási, életviteli és gyakorlati ismeretek befogadására.</p> <p>A tantárgy fontos szerepet tölt be az erkölcsi nevelésben a rend és a rendszeresség iránti igény kialakításával, a testi és lelki egészségre nevelésben az egészséges táplálkozás alapvető szabályainak megismerésével és az étkezés közben a mértékletesség betartására törekvés kialakításával.</p>	
Témakör: Öltözködés	óraszám: 26 óra
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	
Saját ruhadarabok felismerése.	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:

<ul style="list-style-type: none"> – Együttműködés az öltözködés során. – Az időjárásnak megfelelő ruhadarabok kiválasztása. – A tanuló képességeihez mérten, felnőtt segítségével bekapcsolódni az alapvető gondozási munkába. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Alsó- és felsőruházat fel- és levétele. – Ruházarak kezelése. – Évszaknak megfelelő öltözködés. – Lábbelik ápolása. – Ruhák hajtogatása. – Fogas, vállfa használata. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Alsó-és felsőruházat felvétele együttműködéssel. Kis segítséggel az öltözködés begyakorlása, megtanulása. Nagy gombok gombolása, cipzár, csat, patent használata. Az évszaknak megfelelő ruhaneműk kiválasztása. Cipő befűzése, letörlése, lábtörlő használata. Ruhák gondos elhelyezése fogason, vállfán, polcon.</p>
<p>Fogalmak:</p>	<p>Ruhadarabok, alsó ruházat, felsőruházat, <i>ruházarak</i>, ruhaneműk: kabát, sapka, sál, kesztyű, cipő, nadrág, zokni, ing, blúz, pulóver, <i>vállfa</i>, fogas, időjárás – évszakok: tél-hideg, nyár-meleg, ruhaneműk: eső-esőkabát, hó-csizma, lábtörlő, cipőtisztítás, cipőtisztító kefe.</p>
<p>Témakör: Testápolás, személyi higiéné</p>	<p>óraszám: 38 óra</p>
<p>Témakör nevelési-fejlesztési céljai:</p>	
<p>A tisztálkodási eszközök megfelelő használata.</p>	
<p>Fejlesztési feladat:</p>	<p>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:</p>
<ul style="list-style-type: none"> – Kis segítséggel helyesen alkalmazni a tisztálkodó eszközöket és a zsebkendőt. – A szárazra törölközés megtanulása. – WC-használat, fokozódó önállósággal. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Mosakodás. – WC használata. – Fogápolás. – Zsebkendő használata. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Kéz- és arcmosás megtanulása, törölközés. Szükséglet jelzése, vetkőzés, öltözés, WC lehúzása, kézmosás. Tükör előtt a helyes fogmosás technikai begyakorlása. Orrfújás helyesen, a használt zsebkendő elhelyezése.</p>
<p>Fogalmak:</p>	<p>Piszkos – tiszta, tisztálkodási eszközök: szappan, szappantartó, körömkefe, víz, vízcsap, hideg víz,</p>

	meleg víz, törölköző, mosdókagyló, WC-papír, fogkefe, fogkrém, zsebkendő.
--	---

Témakör: Étkezés	óraszám: 22 óra
-------------------------	------------------------

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

Étkezés során az evőeszközök megfelelő használata.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
-----------------------------	--

<ul style="list-style-type: none"> - Betartani a kulturált étkezés szabályait. - Az evőeszközöket rendeltetésszerűen használni. - Önállóan étkezni. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Étkezés kanállal, villával. - Merőkanál használata. - Terítés. - Felelősi teendők ellátása. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Kézmosás étkezés előtt.</p> <p>Kulturált étkezés evőeszközökkel.</p> <p>Segítséggel leves szedése.</p> <p>Terítés tüzóraihoz, ebédhez, uzsonnához.</p> <p>Szükséges eszközök előkészítése a terítéshez, asztal leszedése.</p>
--	---

Fogalmak:	<p>Evőeszközök: kanál, villa, pohár, merőkanál, szalvéta, levestál, <i>abrosz</i>, mélytányér, lapostányér, kistányér.</p> <p>A kulturált étkezéshez szükséges kifejezések: Jó étvágyat kívánok! Egészségetekre! Kérem szépen... Köszönöm szépen...</p>
------------------	---

Témakör: Környezetrendezés - környezetmegóvás	óraszám: 22 óra
--	------------------------

Témakör nevelési-fejlesztési céljai:

A tárgyak rendeltetésszerű használatának és megóvásának megismerése.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
-----------------------------	--

<ul style="list-style-type: none"> - Maga körül rendet tartani kis segítséggel, illetve irányítással. - Ismerni az eszközök funkcióját (melyik eszközt mire használjuk). - Különbséget tenni a saját tulajdon, és a közösség, vagy társai tulajdona között. - A szemetet a megfelelő helyre tenni. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Taneszközök, játékok elővétele, elrakása. - Saját tulajdon felismerése. - Polcok, szekrények használata. - Rendrakás. - Virágápolás. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p>
--	--

	<p>Játéktér rendberakása, a játékok eltevése. Taneszközök épségének, tisztaságának megőrzése. Foglalkozások után taneszközök elrakása. Saját tulajdon kiválasztása, elkülönítése másétól (kölcsönadom, visszakérem). Étkezések, foglalkozások befejezése után rendrakás, hulladék összegyűjtése. Virágöntözés.</p>
Fogalmak:	<p>Játékok, taneszközök, könyvespolc, játékpól, tanulói asztal, szekrény, szemetesvödör /hulladékgyűjtő/, partvis, lapát, asztaltörő, partvis, hulladék, locsoló kanna, öntözővíz, rendrakás, enyém, másé, kölcsönadni, visszakérni.</p>

Tantárgy:

Önkiszolgálás 2. évfolyam

Évfolyam: 2. évfolyam
Éves óraszám: 72 óra
Heti óraszám: +2 óra

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Öltözködés	Lábbelik ápolása. Ruhák hajtogatása, fogas, vállfa (<i>Kulcsfogalmak: használata ruhadarabok neveinek megtanulása, ruhadarabok csoportosítása:- alsó ruházat,- felsőruházat,- ruházarak, ruhaneműk nevei: kabát, sapka, sál, kesztyű, cipő, nadrág, zokni, ing, blúz, pulóver, vállfa, fogas, időjárás - évszakok: tél-hideg,</i>	fogas, ruhaneműk, vállfa, képkártyák, baba, babaruhák, cipő, cipőtisztító kefe	10
2.	Testápolás / személyi higiénia /	Mosakodás. WC használata. Fogápolás. Zsebkendő használata (<i>Kulcsfogalmak: Piszkos - tiszta, Tisztálkodási eszközök: szappan, szappantartó, körömkefe, víz, vízcsap, hideg víz, meleg víz, törölköző, mosdókaagyló, WC</i>	szappan, törölköző, WC papír, papírzsebkendő, fogkefe, fogkrém, körömkefe, fésű, képkártyák, tükör	22
3.	Étkezés	Étkezés kanállal, villával. Merőkanál használata. Terítés. Víz töltése kancsóból (kevés vízzel). Felelősi teendők ellátása (az osztály kialakult szokásainak megfelelően). (<i>Kulcsfogalmak: Evőeszközök nevei: kanál, villa, pohár, merőkanál, szalvéta, levesestál, abrosz, mélytányér, lapostányér, kistányér, kulturált étkezéshez szükséges kifejezések használata: Jó</i>	babakonyha, terítő, képkártyák, evőeszközök, szalvéta, szemétyűjtő	15
4.	Környezetrendezés - Környezetmegóvás	Taneszközök, játékok elővétele, elrakása. Saját tulajdon felismerése. Polcok, szekrények használata. Rendrakás. Virágápolás. (<i>Kulcsfogalmak: játékok nevei, taneszközök nevei, könyvespolc, játékpalc, tanulói asztal, szekrény, szemetesvödör /hulladékgyűjtő/, partvis, lapát, asztaltörölő, partvis, szemetesvödör, hulladék, locsoló kanna, öntözővíz, rendrakás.</i>	taneszközök, játékok, polcok, szekrények, képkártyák, szemetesvödör, partvis, lapát, asztaltörölő, locsolókanna	25

A továbbhaladás feltételei a második

A továbbhaladás feltételei a második évfolyam végén Képes együttműködésre az öltözködés során.

Képes saját ruhadarabokat felismerni. Képes cipőjét irányítással fűzni.

Képes jelezni, ha fázik, vagy melege van.

Képes legyen lehetőleg önállóan WC, mosdó, zsebkendő használatára. Képes a fogmosást egyre önállóbban végezni.

Étkezése legyen kulturált, tiszta.

Képes legyen a személyi higiéniával kapcsolatos teendőket elvégezni étkezések előtt és után.

Képes legyen a megfelelő evőeszközzel (de legalább kanállal) enni, pohárból inni, kancsóból tölteni, szalvétát rendeltetés szerint használni.

Tantárgy:

Önkiszolgálás 3. évfolyam

Évfolyam: 3. évfolyam
Éves óraszám: 72 óra
Heti óraszám: +2 óra

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Öltözködés	Lábbelik ápolása. Ruhák hajtogatása, fogas, vállfa (<i>Kulcsfogalmak: használata ruhadarabok neveinek megtanulása, ruhadarabok csoportosítása: - alsó ruházat, - felsőruházat, - ruházarak, ruhaneműk nevei: kabát, sapka, sál, kesztyű, cipő, nadrág, zokni, ing, blúz, pulóver, vállfa, fogas, időjárás - évszakok: tél-hideg,</i>	fogas, ruhaneműk, vállfa, képkártyák, baba, babaruhák, cipő, cipőtisztító kefe	10
2.	Testápolás / személyi higiénia /	Mosakodás. WC használata. Fogápolás. Zsebkendő használata (<i>Kulcsfogalmak: Piszkos - tiszta, Tisztálkodási eszközök: szappan, szappantartó, körömkefe, víz, vízcsap, hideg víz, meleg víz, törölköző, mosdókaagyló, WC</i>	szappan, törölköző, WC papír, papírzsebkendő, fogkefe, fogkrém, körömkefe, fésű, képkártyák, tükör	22
3.	Étkezés	Étkezés kanállal, villával. Merőkanál használata. Terítés. Víz töltése kancsóból (kevés vízzel). Felelősi teendők ellátása (az osztály kialakult szokásainak megfelelően). (<i>Kulcsfogalmak: Evőeszközök nevei: kanál, villa, pohár, merőkanál, szalvéta, levesestál, abrosz, mélytányér, lapostányér, kistányér, kulturált étkezéshez szükséges kifejezések használata: Jó</i>	babakonyha, terítő, képkártyák, evőeszközök, szalvéta, szemétyűjtő	15
4.	Környezetrendezés - Környezetmegóvás	Taneszközök, játékok elővétele, elrakása. Saját tulajdon felismerése. Polcok, szekrények használata. Rendrakás. Virágápolás. (<i>Kulcsfogalmak: játékok nevei, taneszközök nevei, könyvespolc, játékpalc, tanulói asztal, szekrény, szemetesvödör /hulladékgyűjtő/, partvis, lapát, asztaltörölő, partvis, szemetesvödör, hulladék, locsoló kanna, öntözővíz, rendrakás.</i>	taneszközök, játékok, polcok, szekrények, képkártyák, szemetesvödör, partvis, lapát, asztaltörölő, locsolókanna	25

A továbbhaladás feltételei a harmadik

A továbbhaladás feltételei a harmadik évfolyam végén Képes együttműködésre az öltözködés során.

Képes saját ruhadarabokat felismerni. Képes cipőjét irányítással fűzni.

Képes jelezni, ha fázik, vagy melege van.

Képes legyen lehetőleg önállóan WC, mosdó, zsebkendő használatára. Képes a fogmosást egyre önállóbban végezni.

Étkezése legyen kulturált, tiszta.

Képes legyen a személyi higiéniával kapcsolatos teendőket elvégezni étkezések előtt és után.

Képes legyen a megfelelő evőeszközzel (de legalább kanállal) enni, pohárból inni, kancsóból tölteni, szalvétát rendeltetés szerint használni.

Tantárgy:**Önkiszolgálás 4. évfolyam**

Évfolyam: 2. évfolyam
 Éves óraszám: 72 óra
 Heti óraszám: +2 óra

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Öltözködés	Lábbelik ápolása. Ruhák hajtogatása, fogas, vállfa (<i>Kulcsfogalmak: használata ruhadarabok neveinek megtanulása, ruhadarabok csoportosítása:- alsó ruházat,- felsőruházat,- ruházarak, ruhaneműk nevei: kabát, sapka, sál, kesztyű, cipő, nadrág, zokni, ing, blúz, pulóver, vállfa, fogas, időjárás - évszakok: tél-hideg,</i>	fogas, ruhaneműk, vállfa, képkártyák, baba, babaruhák, cipő, cipőtisztító kefe	10
2.	Testápolás / személyi higiénia /	Mosakodás. WC használata. Fogápolás. Zsebkendő használata (<i>Kulcsfogalmak: Piszkos - tiszta, Tisztálkodási eszközök: szappan, szappantartó, körömkfe, víz, vízcsap, hideg víz, meleg víz, törölköző, mosdókaagyló, WC</i>	szappan, törölköző, WC papír, papírzsebkendő, fogkefe, fogkrém, körömkfe, fésű, képkártyák, tükör	22
3.	Étkezés	Étkezés kanállal, villával. Merőkanál használata. Terítés. Víz töltése kancsóból (kevés vízzel). Felelősi teendők ellátása (az osztály kialakult szokásainak megfelelően). (<i>Kulcsfogalmak: Evőeszközök nevei: kanál, villa, pohár, merőkanál, szalvéta, levesestál, abrosz, mélytányér, lapostányér, kistányér, kulturált étkezéshez szükséges kifejezések használata: Jó</i>	babakonyha, terítő, képkártyák, evőeszközök, szalvéta, szemégyűjtő	15
4.	Környezetrendezés - Környezetmegóvás	Taneszközök, játékok elővétele, elrakása. Saját tulajdon felismerése. Polcok, szekrények használata. Rendrakás. Virágápolás. (<i>Kulcsfogalmak: játékok nevei, taneszközök nevei, könyvespolc, játékpalc, tanulói asztal, szekrény, szemetesvödör /hulladékgyűjtő/, partvis, lapát, asztaltörölő, partvis, szemetesvödör, hulladék, locsoló kanna, öntözővíz, rendrakás,</i>	taneszközök, játékok, polcok, szekrények, képkártyák, szemetesvödör, partvis, lapát, asztaltörölő, locsolókanna	25

A továbbhaladás feltételei a negyedik

A továbbhaladás feltételei a negyedik évfolyam végén Képes együttműködésre az öltözködés során.

Képes saját ruhadarabokat felismerni. Képes cipőjét irányítással fűzni.

Képes jelezni, ha fázik, vagy melege van.

Képes legyen lehetőleg önállóan WC, mosdó, zsebkendő használatára. Képes a fogmosást egyre önállóbban végezni.

Étkezése legyen kulturált, tiszta.

Képes legyen a személyi higiénéjével kapcsolatos teendőket elvégezni étkezések előtt és után.

Képes legyen a megfelelő evőeszközzel (de legalább kanállal) enni, pohárból inni, kancsóból tölteni, szalvétát rendeltetés szerint használni.

Tantárgy neve: Számolás-mérés**Tanrend: ÉRTAK****Évfolyam: 1.****Időkeret: évi 72 óra, heti 2 óra**

Témakör neve:	óraszám
1. Elemi tapasztalatok a tárgyak tulajdonságairól	20 óra
2. Tájékozódás	20 óra
3. Mennyiségek – Műveletek	32 óra
Összes óraszám:	72 óra

Tantárgyi bevezető:

A tantárgy célja kialakítani a középúlyos értelmi fogyatékos tanulóknál olyan elemi ismereteket, amelyek eljuttatják őket az érzékeléstől, észleléstől a tárgyfogalmak kialakulásához; megalapozni és kialakítani a tárgyakkal végzett cselekvésekkel a tanulók gondolkodási funkcióit, elemi számfogalmát.

A pedagógusnak fejlesztenie kell a számolás és mérés elsajátításához szükséges alapkészségeket, az érzékelést, észlelést, figyelmet, emlékezetet, gondolkodási készséget és a problémamegoldó képességet, hogy a tanulók alapvető logikai összefüggések felismerése révén az ismereteket gyakorlatban tudják alkalmazni. Feladata felkelteni, fenntartani a környezet iránti érdeklődést, a környezet megismerése során tudatos tevékenységeket végeztetni, az ismeretek megszerzésére irányuló spontán törekvéseket kialakítani, az alapvető térbeni és időbeni tájékozódást fejleszteni, elérni egyszerű utasítások megértését, követését.

Fontos feladat a mennyiség- és számfogalmat kialakítani, hogy a tanuló képes legyen mennyiségeket, számjegyeket felismerni, összehasonlítani, megváltoztatni, alpműveleteket végezni fejből és írásban; szöveges feladatokat értelmezni, a logikai összefüggéseket felismerni, a megoldáshoz szükséges lépéseket felállítani; méréseket végezni, különböző mértékegységek fajtáit, léptéküket, gyakorlati alkalmazásukat megismerni; a pénzzel kapcsolatos elemi ismereteket megszerezni, pénzméretet, bankjegyeket felismerni, értéküket, nagyságrendbeli különbségeket felismerni, a mindennapi életben történő alkalmazásokat segítséggel gyakorolni; továbbá a banki pénzügyi műveletek alapjait megismerni (bankkártya, folyószámla, hitelszámla).

1–2. évfolyam

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelésben, az egyszerű szabályok megértésére és betartására, és a csoportosan végzett tevékenység szabályainak, feltételeinek betartására neveléssel, a képességekhez igazodó feladatok végzésében és befejezésében a minél nagyobb kitartás kialakításával, valamint az alkalmazkodóképesség és feladattudat kialakításával, a türelem és pontosság megalapozásával.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztésében az együttműködéssel történő feladatvégzés megalapozása zajlik, a csoportba való beilleszkedés és az iskolai viszonyrendszerben való eligazodás segítségével.

A tanulás tanítását a tantárgy az által nyújtott információk megismerése iránti igény és az ismeretek befogadása iránti érdeklődés felkeltése támogatja.

Témakör: 1. Elemi tapasztalatok a tárgyak tulajdonságairól	óraszám: 20 óra
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	
Azonosságok (egyezőségek), különbségek érzékelése, differenciálás.	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
Differenciálás 3 méret között segítséggel. Kerek és szögletes tárgyak szétválogatása irányítással. Három szín megkülönböztetése.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> Tárgyak kiterjedése. Kicsi, kisebb, nagy, nagyobb, ugyanakkora. Formai tulajdonságok. Kerek, szögletes. Érzékelési gyakorlatok. Piros-kék-sárga-zöld-fehér-fekete, puha-kemény, meleg-hideg. <i>Fejlesztési tevékenységek</i> Tárgyak méretének megtapasztalása. Azonos jellegű tárgyakból sor kirakása: kicsi-nagyobb-legnagyobb; nagy-kisebb-legkisebb; sor kirakása önállóan, kifejezések hangoztatása. Ugyanakkora keresése, összehasonlítása. Jellegzetes tárgyak kitapogatása zsákban. Vegyes halmazból minta alapján egy-egy tárgy kiválasztása. Színek megnevezése egyenként, hasonló színű tárgyak keresése. Gyors és lassú járás, mozdulatok utánzása. Kemény-puha, meleg-hideg tárgyak kitapintása, azonosítása.
Fogalmak:	Tárgyak tulajdonságait jelölő fogalmak. Felszólítás cselekvésekre: gurítsd! Dobd! Kérem! Tessék!
Témakör: 2. Tájékozódás	óraszám: 20 óra
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	
Időbeli és térbeli változások érzékelése cselekvésekkel.	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
Megfelelő irányítással, segítségnyújtással a feladatokat végrehajtani a társakra is figyelve. A sorbaállási, helycserés és helyváltoztatásos	<i>Fejlesztési ismeretek</i> – Térorientációs gyakorlatok: ide, oda, elé, mellett, előtt, mögött, rá, alá irányok. – Időbeli tájékozódás.

<p>feladatokat megérteni és elvégezni. Felhívásra folyamatokat észrevenni. Türelmesen várakozni majdani eseményekre, várt eredményekre. A „várj! majd!, most!” vezényszavak megértése és alkalmazkodás azokhoz. Egyszerű, konkrét kérdésekre válaszolni az igeidők helyes használatával.</p>	<p><i>Fejlesztési tevékenységek</i> Cselekvések végzése változatos formában az adott térirány gyakorlására. Jövő-jelen-múlt érzékeltetése cselekvésekkel. Éjszakai-nappali tevékenységek valóságban és képekkel illusztrálva. Reggeli, ebéd, vacsora (napirend). Lassan, gyorsan gyakorlása cselekvésekkel. Igeidők gyakorlása a napi feladatok elvégzésével és az iskolai napirenddel kapcsolatban.</p>
<p>Fogalmak:</p>	<p>Téri és időbeli tájékozódással kapcsolatos kifejezések, határozószók, irányok (erre, arra, ide, oda, előre, hátra, oldalra, felfelé, lefelé, sorban, mellett, előtt, mögött, alatt, alá, lassan, gyorsan, egyszerre, most, majd utána, előtte). Várj! Most! Majd! Kész!</p>
<p>Témakör: 3. Mennyiségek – Műveletek</p>	<p>óraszám: 32 óra</p>
<p>Témakör nevelési-fejlesztési céljai:</p>	
<p>Relációk felismerése, értelmezése, a relációs jelek jelek ismerete és alkalmazása.</p>	
<p>Fejlesztési feladat:</p>	<p>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:</p>
<p>Közös, egyirányú cselekvést végrehajtani tanárral, társakkal. Önálló, célirányos tevékenység egyszerű feladatvégzés során. A „többet, kevesebbet” önállóan, az „ugyanannyit” segítségével felismerni, jelezni.</p>	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i> – Cselekvések mennyiségekkel. – Halmazok létrehozása, megváltoztatása. – Mennyiségek összehasonlítása.</p> <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i> Halmazok létrehozása különböző szempontok szerint (fajta, szín, méret stb.), nagyon különböző elemszámú halmazok összehasonlítása: sok- kevés. Ismerkedés a relációs jellel. Sok-kevés-semmi halmazok létrehozása segítséggel, majd önállóan. A „nagyon sok”, a „legtöbb” halmaz létrehozása. Ugyanannyi megállapítása, hangoztatása.</p>
<p>Fogalmak:</p>	<p>Sok, kevés, semmi. Tegyel bele! Vegyél ki! Öntsd ki mindet! <i>Még, több. Elég!</i> Válaszd ki! <i>Üres, teli.</i> Nagyon sok. <i>Legtöbb</i>, sok, kevés, több, kevesebb, elfogyott, ugyanannyi.</p>

Tantárgy:
évfolyam

Számolás - mérés előkészítése 2.

Évfolyam: 2.
Éves óraszám: 72
Heti óraszám: 2

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Elemi tapasztalatok a tárgyak tulajdonságairól	Kicsi, kisebb, nagy, nagyobb, ugyanakkora Kerek, szögletes Piros-kék-sárga zöld- fehér-fekete Érzékelési gyakorlatok (<i>Kulcsfogalmak: kicsi-nagy, kisebb-nagyobb, legkisebb-legnagyobb, ugyanakkora, kerek, szögletes, színok nevei, gyors, lassú, hangos</i>)	Színes építőkockák, kerek és szögletes tárgyak, különböző méretű, hasonló jellegű tárgyak, színes pálcikák, logikai készlet, színes	15
2.	Tájékozódás	Térorientációs gyakorlatok: mellett, előtt, mögött, rá, alá Időbeli tájékozódás (<i>Kulcsfogalmak: sorban, mellett, előtt, mögött, alatt, alá, lassan, gyorsan, egyszerre, most, mindig, soha, sosem</i>)	képkártyák, bútorok, pad, játékok, könyv, autó, baba, kocka, maci, labda	24
3.	Mennyiségek - Műveletek	Cselekvések mennyiségekkel Mennyiségek összehasonlítása (<i>Kulcsfogalmak: sok, kevés, több,</i>)	képkártyák, bútorok, pad, játékok, könyv, autó, baba, kocka, maci, labda, kosár, papírtányérok, papírhenger	33

A továbbhaladás feltételei a második évfolyam végén:

Képes érzékelni a tárgyak alapvető formai tulajdonságait, szín, forma és méret szerint (segítséggel) differenciál. Képes felismerni az alapvető tér- és időbeli relációkat, és azokat növekvő önállósággal alkalmazza.

A foglalkozás során érdeklődő, a csoportos tevékenységben aktívan részt vesz.

Képes felismerni a tárgyak alapvető mennyiségi tulajdonságait, a mennyiségi relációkat, és azokat helyesen alkalmazni. Képes (segítséggel) használni a megszerzett tapasztalatokat, ismereteket.

Tantárgy:

Számolás- mérés elemei 3. évfolyam

Évfolyam: 3.

Éves óraszám: 72

Heti óraszám: 2

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Elemi tapasztalatok a tárgyak tulajdonságairól	Kicsi, nagy, ugyanakkora, Rövid, hosszú. Egyforma, hosszú. Vékony, vastag. Kerek, Szögletes, Kocka, gömb. Tevékenységek logikai játékkal. <i>(Kulcsfogalmak: kisebb, nagyobb, ugyanakkora, rövid, hosszú, rövidebb-hosszabb, vékonyabb, vastagabb, válogatás, kiválasztás, gömb, gömbölyű kerek, szögletes)</i>	képkártyák, könyv, autó, baba, kocka, maci, labda, apróbb játéktárgyak, termékek, bútorok, textildarabok, logikai játékok,	16
2.	Tájékozódás	Alatta, fölötte, előtte, mellette, mögötte, Közel, távol, fokozatokkal, Elöl, hátul, közepen, Eleje, közepe, vége Volt, van, lesz, Napirend, Életkor fogalma, Évszakok <i>(Kulcsfogalmak: : hely- és irány meghatározások (alá, elé, fölé), fokozatok távol, távolabb, legtávolabb, előre, hátra, középre, közép meghatározása, hosszában, szélében, volt, van, lesz, most, majd, napszakok nevei, előtte, utána, közben, nagyon régen,</i>	képkártyák, eseményképek, bútorok, pad, játékok, könyv, autó, baba, kocka, maci, labda	14
3.	Mennyiségek - Műveletek	Sok, kevés, semmi. Több, kevesebb, ugyanannyi. 1, 2, 3 számjegy ismertetése, írása Mennyiségek létrehozása. Mennyiség, számkép, számjegy egyeztetése. <i>(Kulcsfogalmak: , fogalmak: sok, több, kevés, kevesebb, semmi, egyenlő, növekvő, csökkenő sor, számkép, számjegy, hármassor, kettes sor, ritmikus sor, kettesével, párosával, hármassával, sorszámnevek, „Tegyél hozzá!”, Mennyiség, Több, kevesebb, ugyanannyi)</i>	képkártyák, bútorok, pad, játékok, könyv, autó, baba, kocka, maci, labda, kosár, papírtányérok	20
4.	Összefüggések felismerése.	Figyelemfejlesztő gyakorlatok. Emlékeztetőfejlesztő játékok. Ok-okozati összefüggések. Növekvő, csökkenő számú halmazok. <i>(Kulcsfogalmak: különböző, hasonló, ugyanolyan, hiba, hibátlan, sorrend, hasonló-, ellentétes jelentésű szavak, sok)</i>	képkártyák, eseményképek, apróbb tárgyak, játékok	12

A továbbhaladás feltételei a 3. évfolyam végén:

A tanuló képes megtalálni 3 megadott jellemző alapján a megfelelő elemet; nagyság szerint differenciálni. A tanuló képes beépíteni szókincsébe a tanult kifejezéseket, fogalmakat; felismerni és megfogalmazni játékos szituációban térbeli viszonyokat, Segítséggel alkalmazni a spontán soralkotást, és írás során a balról jobbra irányt. Képes elhelyezni időben a rendszeres napi tevékenységeket; eseményképek segítségével napirendet összeállítani (értelmezéssel). Képes mennyiségi átalakításokat 3-ös körben önállóan végezni; a növekedés és csökkenés fogalmát érteni, spontán beszédében megfelelően alkalmazni; a balról jobbra és

Tantárgy:

Számolás- mérés 4. évfolyam

Évfolyam:

4.

Éves óraszám:

72

Heti óraszám:

2

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Elemi tapasztalatok a tárgyak tulajdonságairól	Kicsi, nagy ugyanakkora. Rövid-hosszú egyenlő hosszú. Vékony, vastag egyenlő vastagságú. Keskeny, széles, egyenlő szélességű. Méret összetevői. <i>(Kulcsfogalmak: méret-meghatározások ici- picitől az óriási-ig, viszonylagosság a tárgyak kiterjedésében, távolságában, ellentét meghatározása ellentétes</i>	képkártyák, könyv, autó, baba, kocka, maci, labda, apróbb játéktárgyak, termékek, bútorok, textildarabok, logikai játékok,	20
2.	Tájékozódás	Alá, fölé, mellé elé, mögé térben és vízszintes síkban. Fenn-lenn, fel-le. Bal- jobb, balra-jobbra. Helymeghatározások. Múlt, jelen, jövő. Napirend,. Napszakok, Hét napjai, Évszakok, hónapok <i>(Kulcsfogalmak: alá, fölé, elé, mögé, közé, nyíl, irány, balról jobbra, bal, jobb tükörkép, függőleges, vízszintes, sor, oszlop, tavaly, tavaly előtt, alatt, közben (időhatározói értelemben), hajnal, éjszaka, kora délután aktuális</i>	képkártyák, eseményképek, bútorok, pad, játékok, könyv, autó, baba, kocka, maci, labda, tükör, naptár	18
3.	Mennyiségek - Műveletek	Sok, kevés, semmi, több, kevesebb ugyanannyi. Számkör bővítés 5-ig. Műveletek 5-ös körben. 0 fogalma, írása <i>(Kulcsfogalmak: körülbelül, pontosan annyi, emelkedő sorrend, szám-szomszédok, páros, páratlan számok, nulla, semmi, volt, nincs,</i>	képkártyák, bútorok, pad, játékok, könyv, autó, baba, kocka, maci, labda, kosár, papírtányérok	20
4.	Összefüggések felismerése.	Figyelemfejlesztő gyakorlatok. Tevékenységek logikai játékkal. Gondolkodást fejlesztő gyakorlatok <i>(Kulcsfogalmak: Gyűjtőfogalmak: edények, írószerek, tisztaságszerek, oszlop, sor, bal-, jobb-, felső- és alsó</i>	képkártyák, eseményképek, apróbb tárgyak, játékok	14

A továbbhaladás feltételei a negyedik évfolyam végén:

Törekszik megfogalmazni a méret alapján történő differenciálás eredményét

Képes felismerni az ellentét-párokat, felismeréseit helyesen alkalmazni a beszéd

Próbálja beépíteni szókincsébe a tanult kifejezéseket, fogalmakat.

Képes felismerni és megfogalmazni játékos szituációban térbeli viszonyokat.

Próbál megérteni, és érthetően megfogalmazni helymeghatározásokat.

Törekszik helyesen használni spontán beszédében az igeidőket, a napszakok neveit,

Képes meghatározni (kis segítséggel) az aktuális napot, a tegnapi és a holnapi

Képes sorba rendezni szóban és szimbólumokkal az évszakok körforgását.

Képes mennyiségi átalakításokat 5-ös körben önállóan végezni.

Képes megszerzett tapasztalatokat, ismereteket (segítséggel) használni.

Képes megérteni alapvető fogalmakat, feltenni spontán kérdéseket beszélgetés

Tantárgy neve: Számolás- mérés**Tanrend: ÉRTAK****Évfolyam: 5.****Időkeret:**

Témakör neve:	óraszám
1. Elemi tapasztalatok a tárgyak tulajdonságairól	26 óra
2. Tájékozódás	26 óra
3. Mennyiségek - Műveletek	48 óra
4. Mértékegységek, méretek, pénz	30 óra
5. Összefüggések felismerése	14 óra
Összes óraszám:	144 óra

Tantárgyi bevezető:

A tantárgy célja kialakítani a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulóknál olyan elemi ismereteket, amelyek eljuttatják őket az érzékeléstől, észleléstől a tárgyfogalmak kialakulásához; megalapozni és kialakítani a tárgyakkal végzett cselekvésekkel a tanulók gondolkodási funkcióit, elemi számfogalmát.

A pedagógusnak fejlesztenie kell a számolás és mérés elsajátításához szükséges alapkészségeket, az érzékelést, észlelést, figyelmet, emlékezetet, gondolkodási készséget és a problémamegoldó képességet, hogy a tanulók alapvető logikai összefüggések felismerése révén az ismereteket gyakorlatban tudják alkalmazni. Feladata felkelteni, fenntartani a környezet iránti érdeklődést, a környezet megismerése során tudatos tevékenységeket végeztetni, az ismeretek megszerzésére irányuló spontán törekvéseket kialakítani, az alapvető térbeni és időbeni tájékozódást fejleszteni, elérni egyszerű utasítások megértését, követését.

Fontos feladat a mennyiség- és számfogalmat kialakítani, hogy a tanuló képes legyen mennyiségeket, számjegyeket felismerni, összehasonlítani, megváltoztatni, alpműveleteket végezni fejben és írásban; szöveges feladatokat értelmezni, a logikai összefüggéseket felismerni, a megoldáshoz szükséges lépéseket felállítani; méréseket végezni, különböző mértékegységek fajtáit, léptéküket, gyakorlati alkalmazásukat megismerni; a pénzzel kapcsolatos elemi ismereteket megszerezni, pénzerméket, bankjegyeket felismerni, értéküket, nagyságrendbeli különbségeket felismerni, a mindennapi életben történő alkalmazásokat segítséggel gyakorolni; továbbá a banki pénzügyi műveletek alapjait megismerni (bankkártya, folyószámla, hitelszámla).

A tantárgy az erkölcsi nevelés területén az alkalmazkodó képesség megerősítésével, a fokozódó önfegyelemre, kitartásra neveléssel, a szabályok együttes létrehozásának megtapasztalásával járul hozzá.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztését a tantárgy az együttműködéssel történő munkavégzés gyakorlásával és a feladatmegosztási képesség kialakításával éri el.

A tanulás tanítása az önálló ismeretszerzés iránti igény fejlesztésével, a

motivált, kitartó feladatvégzéssel valósul meg.

Témakör: 1. Elemi tapasztalatok a tárgyak tulajdonságairól

óraszám: 26 óra

Támakör nevelési-fejlesztési céljai:

Térirányok használata, helymeghatározás fejlesztése.

Fejlesztési feladat:

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:

Formai tulajdonságok bővítése

Nagy-kicsi, vékony-vastag, lapos-mély-magas stb. fokozatai, összehasonlítások, párosítások, sorozatok létrehozása, különbségek érzékelhető ábrázolása rajzban, vágásban, gyurmázásban. Bonyolultabb formák egyeztetése, jellemzőik, felismerésük. Különbségeket észlelni, tárgyakat jellemezni megfelelő kifejezésekkel. Minta után felismerhető formákat másolni.

Síkidomok és mértani testek körének bővítése.

Kocka, gömb, téglatest, henger, kúp megfigyelése, jellemzőik megfogalmazása. Tanult formákat felismerni, megnevezni, differenciálni

Méretek, arányok.

Hibás rajzon aránytalanságok felfedezése, javítása. Tevékenységek logikai játék elemeivel. Különböző formák létrehozása. Aránytalanságokat érzékelni és megfogalmazni munkavégzés során.

Fogalmak:

Alap-, közép- és felsőfokú melléknevek, szabályos, szabálytalan, félkör, körcikk, körív, csillag, kereszt, kúp, henger, téglatest, túl sok, túl rövid stb., oldalak, csúcsok, egyenes és görbe vonalak, lenyomat, az eredeti tárgy fordítottja.

Témakör: 2. Tájékozódás

óraszám: 26 óra

Támakör nevelési-fejlesztési céljai:

Tájékozódás alaprajzon segítségével.	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
Tárgyak pontos helyének meghatározása	Helyzetek felismerése, létrehozása, egyeztetése megfogalmazása. Utasítások pontos követése, valós helyzet felismerése, ábrázolása síkban.
Tájékozódás a tanterem alaprajzán	Tanterem bejárása, követése alaprajzon, berendezési tárgyak egyeztetése. Valóságos helyek jelölése alaprajzon és viszont.
Ismerkedés a térképpel	Megfigyelések az iskola környékének térképén, séták alkalmával látottak felidézése. Környező utcák, terek megkeresése a térképen.
Eligazodás a naptárban	Egylapos naptáron hónapok megszámlálása, hetek, napok sokaságának érzékelése. Naptár beosztása, hónapok nevei, sorrendjük, számozásuk
Életkor	Saját életkor, kisebb, nagyobb testvérek, szülők, nagyszülők életkora, képen szereplők életkorának becslése
Óra	Óra számlapjának tanulmányozása, kis- és nagymutató funkciója, járásának iránya, az óramutatók állása egész órákor, nevezetes időpontok beállítása az órán.
Térrányok	Bal-jobb gyakorlása egymás mögött és egymással szemben. Az irányok megfigyelése az utcán, haladási irány.
Események időbeli sorrendje	Helyzetek felismerése, létrehozása, egyeztetése megfogalmazása.
Fogalmak:	
Tükörkép, alaprajz, felülnézet, térkép, méret, arány, kicsinyítés, nagyítás, irány, utolsó előtti, innenső és túloldal, haladási irány, külső, belső kerületek, főútvonalak, mellékutcák, terek, közben, alatt, 1 hét, 1 hónap, 1 év múlva, 1 héttel ezelőtt, x perc múlva, x perccel múlt. Életkorok megnevezése újszülöttől idős korig.	
Témakör: 3. Mennyiségek - Műveletek	óraszám: 48 óra

Támakör nevelési-fejlesztési céljai:	
Műveletek alapozása. Páros-páratlan számok megkülönböztetése.	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
Mennyiségek meghatározása, összehasonlítása	Számlálás hozzáadással és elvétellel oda-vissza. Mennyiségek összehasonlítása. Relációs jelek. Számsor megbízható ismerete (0-10), a növelés és csökkentés folyamatának, eredményének megértése.
Számkör bővítés 10-ig.	Számkép kirakása, számjegyek ismertetése, egyeztetése számképpel.
Számjegyek írása.	Mennyiséggel, számjegyek írása, sorba rakása, számegyenes készítése, beszámozása 10-ig. Számjegyeket megbízhatóan felismerni, és felismerhetően írni.
Műveletek	Műveleti jelek ismertetése, gyakorlása, összeadások, kivonások, pótlások, bontások. Műveletek végzése segédeszközökkel és fejben. Egyszerű szöveges feladatok. Műveletek írása diktálás után. Egyszerű műveleteket elvégezni irányítással, segédeszközökkel.
Páros és páratlan számok	Páros számok fogalma, halmaz felezése, harmadolása. Maradék fogalma. Páros és páratlan mennyiségeket felismerni.
Sorszámnevek	Sorszámnevek jelölése. A sorszámneveket helyesen alkalmazni a spontán tevékenységek során.
Fogalmak:	
Növekedés, csökkenés, meg,+ plusz, -ból,- mínusz, összeg, = egyenlő, marad, eredmény. Számjegy és mennyiség összefüggése. Páros, páratlan, maradék, előlről, hátulról, középről, két széléről. Műveletvégzéshez kapcsolódó cselekvések: aláhúzás, bekarikázás, áthúzás, jelölés, javítás.	
Témakör: 4. Mértékegységek, méretek, pénz	óraszám: 30 óra
Támakör nevelési-fejlesztési céljai:	

Mértékegységek nagyságrendjének helyes megválasztása.

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
Hosszúság mérése.	Mérések a környezet tárgyain. Meghatározott méretű vonalak rajzolása. Becslés, mérés mérőszalaggal a teremben. Km fogalma, nagyságrendjének érzékelése (séta). Összeadások, kivonások hossz mértékekkel. A nagyságrendbeli különbségeket megérteni a méter és centiméter (m és cm) között.
Súly mérése	Nagyságrendi különbség érzékelése (liszt, fűszer, gyógyszer mérése). Saját súly mérése személymérlegben, becslés, összehasonlítás. Gramm, dekagramm, kilogramm nagyságrendjének érzékelése élelmiszerek mérésével. Csomagolt áruk súlyának leolvasása, ellenőrzése. Nehezebb, könnyebb súlyt differenciálni (min. 1/2 kg-os különbség esetén).
Térfogat mérése, mértékegységei	Liter, deciliter nagyságrendjének érzékelése. Mérések folyadékokkal. Számolási feladatok különböző mértékegységekkel. Nagyságrendbeli különbséget megérteni a mértékegységek között
Pénz	Pénzermék (5, 10 forintos) értéke, értékük egymáshoz viszonyítása, pénzermék váltása, meghatározott összeg kiszámolása 10-es körben. A pénzermék egymáshoz viszonyított értékének, a darabszám és az érték különbözőségének megértése. Számítási műveleteket végezni a pénzhatalás területén.
Hőmérséklet	Hőmérséklet fogalma, mérése, hőmérő működése, leolvasása. Szöveges feladatok A hallott meteorológiai jelentések

	értelmezése.
Fogalmak:	
Mérésekkel, mértékegységekkel kapcsolatos fogalmak, rövidítések. Pénzérték értéke, darabszám és érték viszonya.	
Témakör: 5. Összefüggések felismerése	óraszám: 14 óra
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	
Direkt összefüggések felismertetése.	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
Számok a mindennapi életben	Mértékegységek helyes használata és a hibás alkalmazás javítása.
Megfigyelések az utcán.	Házaszámok növekedése, csökkenése, páros és páratlan oldal. Jelzőtáblák, útbaigazító jelzések; kirakatnézés, áruk (akciós ár, negatív szám). Érdeklődő hozzáállás, kérdések spontán megfogalmazása, információk tudatos gyűjtése a séták során.
Figyelemfejlesztő játékok.	Társasjátékok dobókockával, dominózás. Memória-játék, puzzle, pótlások ritmikus sorban.
Logikai feladatok	Számsorban, egyénre szabott feladatsor végzése, ellenőrzése, javítása. Ok-okozati összefüggések felismerése, megfogalmazása eseményképpel kapcsolatban. Növekvő, csökkenő számsor folytatása. Rávezetéssel a sorozat szabályainak megállapítása. Feladatok végzése egyre nagyobb önállósággal.
Fogalmak:	
Növekvő, csökkenő sorrend, véletlen, szabály, oda illik, sorrend, páros oldal, páratlan oldal, különböző mértékegységek, olcsó, drága, akció. Személy, helyszín, időpont és kérdőszavai. Tő- és sorszámnevek.	
Témakör:	óraszám:
Témakör nevelési-fejlesztési céljai:	

Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
Fogalmak:	
Összegzett tanulási eredmények az évfolyam végére:	
<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> - felismerni, differenciálni, megnevezni, felismerhetően másolni minta után tanult formákat; - munkavégzése során észlelni különbségeket, megfelelő kifejezéssel jellemezni a tárgyakat, érzékelni és megfogalmazni az aránytalanságokat; - felismerni lakóhelye, Budapest és Magyarország térképét, az irányokat, égtájakat segítséggel meghatározni; - felismerni a hasonlóságot az alaprajz és a térkép között, érteni az alaprajz lényegét, saját helyét megtalálni a tanterem alaprajzán; - eseményképeket (ötnél többet) sorba rendezni, beszámolni, néhány szóval kommentálni; - spontán beszédben az időbeli fogalmakat helyesen alkalmazni; - megkülönböztetni a bal és jobb irányt készség-szinten; - figyelmesen közlekedni az utcán, és felfedezni a tanult ismeretek gyakorlati előfordulását; - megbízhatóan felismerni, és felismerhetően írni a számjegyeket; - megbízhatóan számlálni 10-es körben, műveleteket önállóan végezni 10-es körön belül; - elvégezni segédeszközökkel, irányítással egyszerű műveleteket, felolvasni az írásban elvégzett műveleteket; - a sorszámneveket helyesen alkalmazni spontán tevékenysége során; - eligazodni segítséggel a leggyakoribb mértékegységek használatában, méréseket tudatosan és pontosan végezni; - viszonylag tartós figyelemkoncentrációra, kitartó feladatvégzésre; - felismerni direkt összefüggéseket, logikus gondolkodást igénylő feladatok iránt érdeklődik; - rávezetéssel megállapítani a sorozat szabályát; - biztosan eligazodni sorok és oszlopok között, és képes az oszlopok és sorok egyidejű figyelembevételére. 	

Tantárgy:

Számolás- mérés elemei 6. évfolyam

Évfolyam:

6.

Éves óraszám:

14

Heti óraszám:

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Elemi tapasztalatok a tárgyak tulajdonságairól	Méretek, arányok. Tevékenységek logikai játék elemeivel. Különböző formák <i>(Kulcsfogalmak: túl sok, túl rövid, oldalak, csúcsok, egyenes és görbe vonalak, lenyomat, az eredeti ...)</i>	mértani testek, logikai készlet, apróbb, egyforma tárgyak, gyurma, színes papír, olló,	16
2.	Tájékozódás	Térrányok. Térrányok megfigyelése az utcán. Ismerkedés Budapest térképével. Események időbeli sorrendje. Az óra. Naptár <i>(Kulcsfogalmak: bal, jobb, tükörkép, emelet, földszint, sor, oszlop, középső, utolsó előtti innenső- és túloldal, haladási irány, külső, belső kerületek, főútvonalak, mellékutcák, terek, előbb, később, után, közben, alatt, második rövidítés: ó n mn nemzeti)</i>	Alaprajzok. IKT, földgömb, atlasz, térkép, óra, naptár, képkártyák, eseményképek	16
3.	Mennyiségek - Műveletek	Mennyiségek meghatározása, átalakítása. Páros és páratlan számok. Sorszámnevek <i>(Kulcsfogalmak: aláhúzás, bekarikázás, áthúzás, jelölés, javítás, páros, páratlan, maradék, ...)</i>	Apróbb tárgyak, termékek, korong, számkép, képkártyák, IKT	45
4.	Mértékegységek, méretek, pénz	Hosszmértékek bővítése. Súlymérés, mértékegységek bővítése. Térfogat mérés, mértékegységei. Hőmérséklet. A pénz <i>(Kulcsfogalmak: hosszúság, magasság, távolság, gr, dkg, kg. rövidítés súly, tömeg, liter, deciliter, deci fél liter, 0 fok, negatív hőmérséklet, fagypont, árny, harkány)</i>	Mérőszalag, vonalzó, méterrúd, mérleg, súlyok, mérhető tárgyak, pénz, papírpénz, mérőedény, pohár, kanapé	50
5.	Összefüggések felismerése	Számok a mindennapi életben. Megfigyelések az utcán. Logikai játékok. Figyelem fejlesztő játékok <i>(Kulcsfogalmak: különböző mértékegységek, páros oldal, páratlan oldal, olcsó, drága, akció, személy, helyszín, időpont és kérdőszavai, oda)</i>	memóriakártya, párkereső játékok, társasjátékok dobókockával, dominó, puzzle, lottószelvény, kártyajátékok, tetrisz, IKT	17

A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:

A tanuló képes: felismerni, differenciálni, megnevezni, felismerhetően másolni minta után tanult formákat. Munkavégzése során észlelni különbségeket, megfelelő kifejezéssel jellemezni a tárgyakat.

Érzékelni és megfogalmazni az aránytalanságokat.

Felismerni lakóhelye, Budapest és Magyarország térképét, az irányokat, égtájakat segítséggel meghatározni. Felismerni a hasonlóságot az alaprajz és a térkép között, érteni az alaprajz lényegét, saját helyét megtalálni a tanterem alaprajzán.

Spontán beszédben az időbeli fogalmakat helyesen alkalmazni; megkülönböztetni a bal és jobb irányt készség-szinten. Figyelmesen közlekedni az utcán, és felfedezni a tanult ismeretek gyakorlati előfordulását.

Megbízhatóan számlálni 10-es körben, műveleteket önállóan végezni 10-es körön belül; a sorszámneveket helyesen alkalmazni spontán tevékenysége során.

Eligazodni segítséggel a leggyakoribb mértékegységek használatában, méréseket segítséggel, tudatosan és pontosan végezni.

Felismerni direkt összefüggéseket. logikus gondolkodást igénylő feladatok iránt érdeklődik:

Tantárgy:**Számolás-mérés elemei 7. évfolyam**

Évfolyam: 7.
Éves óraszám: 144
Heti óraszám: 4 (3+1)

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Tájékozódás	Tájékozódás a közvetlen környezetben. Ismerkedés tágabb környezetünkkel. Eligazodás a naptárban. A hét napjainak gyakorlása. Az óra. (<i>Kulcsfogalmak: alagsor, földszint, emelet, padlás, jobbra, balra, szemben. Hátunk mögött, kanyar, előtér, aula, tömegközlekedés autó, parkoló, Budapest - vidék, határ, Magyarország, magyar zászló, H-Hungária, magyar címe, az időegységek nevei, időtartamuk,</i>	Alaprajzok. IKT, földgömb, atlasz, térkép, óra, naptár, képkártyák, eseményképek, könyvek Magyarországról	28
2.	Mennyiségek - Műveletek	Műveletek gyakorlása. Számkör bővítése 20- ig. Műveletek 20-as körben. Számológép használata (<i>Kulcsfogalmak: ismétlés, gyakorlás, számok nevei, kétjegyű szám, helyi érték, összeg, maradék, kivonás,</i>	Apróbb tárgyak, termékek, korong, számkép, számológép, IKT	40
3.	Mértékegységek, méretek, pénz	Hosszmértékek. Űrmértékek. Súlymértékek. A pénz. Az óra (<i>Kulcsfogalmak: hosszúság, szélesség, átmérő, kerület távolság, sebesség, liter, deciliter, késhegynyi evőkanálnyi, kiskanálnyi, különböző mennyiség- meghatározások, forint, Ft. rövidítés +, -, plusz, mínusz,</i>	Mérőszalag, vonalzó, méterrúd, mérleg, súlyok, mérhető tárgyak, pénz, papírpénz, TV újság, autóstérkép, IKT	50
4.	Összefüggések felismerése	Figyelemfejlesztő gyakorlatok. Gondolkodást fejlesztő gyakorlatok. Szöveges feladatok (<i>Kulcsfogalmak: munka - fizetés, szerencse - nyereség, tükrözés, bal-jobb oldal, fejtörő, vetélkedő, pontverseny,</i>	memóriakártya, párkereső játékok, társasjátékok dobókockával, dominó, puzzle, lettéscsokló	26

A továbbhaladás feltételei az hetedik évfolyam végén:

A tanuló rendelkezik alapvető ismeretekkel az égtájakról. Felismeri saját települése és Magyarország térképét. Megbízhatóan tájékozódik a mindennapi tevékenységek szintjén. A tanuló képes biztosan eligazodni, üzeneteket, küldeményeket megbízhatóan átadni az iskolán belül.

Lényeges információkat megfigyelni, összegyűjteni és segítséggel összefüggően elmondani.

Műveleteket végezni segédeszközökkel, kis hibaszázalékkal, ismeri a számológép funkcióját, használatának alapjait. Egyre magasabb szinten, egyre nagyobb önállósággal megoldani elemi számolási feladatokat; a feladat rávezetéssel történő megértésére, segítséggel megtervezésére, kiszámolására, megválaszolására.

Feladatát kitartóan, igényesen végezni; a környezetében levő tárgyakon segítséggel pontos mérést végezni; megérteni az időegységek különböző nagyságrendjét. A tanuló elemi ismeretekkel rendelkezik a pénzzel kapcsolatban (értékek összehasonlítása, nagyságrendbeli megkülönböztetése). Képes felnőtt irányítása nélkül közös játékban

részt venni a szabályok betartásával, konfliktusok elkerülésével; keresni, felismerni, megfogalmazni az összefüggéseket a logikai gondolkodás elvárható szintjén, felfedezni és megfogalmazni a logikai hibákat.

Tantárgy:**Számolás-mérés elemei 8. évfolyam**

Évfolyam: 8.
Éves óraszám: 144
Heti óraszám: 4 (3+1)

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök, témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Tájékozódás	Irányok gyakorlása. Tájékozódás az iskola területén. A térkép. Napirend. Tájékozódás a naptárban. Óra. Életkor (<i>Kulcsfogalmak: irányjelző szavak, bal, jobb, menetirány szerint, tanterem, műhelyek irodák, kiszolgáló helyiségek, méretarány, lépték, égtájak, rövidítések, ÉK, DNy, munka, pihenés, szórakozás, hobby, 1 órája, 1 óráig, 1 órán keresztül, 1 óra múlva, egy hete, két hónapja</i>)	Alaprajzok. IKT, földgömb, atlasz, térkép, óra, naptár, képkártyák, eseményképek, könyvek Magyarország	22
2.	Mennyiségek - Műveletek	Számkör bővítése 100-ig, Műveletek 100-as körben, A számológép (<i>Kulcsfogalmak: számjegyek nevei, 10-es, 100-as helyi értéke, helyi érték,</i>)	A korong, számegyenes, számológép, IKT	52
3.	Mértékegységek, méretek, pénz	Mérési gyakorlatok. A pénz. Jövedelem (<i>Kulcsfogalmak: Mértékegységek és használati területük. vásárlás, áruk, pénztárblokk, fizetés, visszajáró pénz, vásár, akció áruszállítás,</i>)	Mérőszalag, vonalzó, méterrúd, mérleg, súlyok, mérhető tárgyak, pénz, papírpénz, TV	40
4.	Összefüggések felismerése	Figyelem fejlesztő játékok. Szöveges feladatok (<i>Kulcsfogalmak: szabály, sorrend, mértékegységek, mérőeszközök nevei, létszám, mennyiség, méret, időtartam fogalmak megfogalmazása, részeredmények,</i>)	memóriakártya, párkereső játékok, társasjátékok dobókockával, dominó, puzzle, lottószelvény,	30

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

A tanuló rendelkezik alapvető ismeretekkel az égtájokról. Felismeri saját települése és Magyarország térképét. Megbízhatóan tájékozódik a mindennapi tevékenységek szintjén.

A tanuló képes biztosan eligazodni, üzeneteket, küldeményeket megbízhatóan átadni az iskolán belül; lényeges információkat megfigyelni, összegyűjteni és segítséggel összefüggően elmondani.

Műveleteket végezni képességeihez mérten, segédeszközökkel, kis hibaszázalékkal, ismeri a számológép funkcióját, használatának alapjait; egyre magasabb szinten, egyre nagyobb önállósággal megoldani elemi számolási feladatokat; feladat rávezetéssel megértésére, megtervezésére, kiszámolására, megválaszolására; a környezetében levő tárgyakon mérést végezni, jártassággal rendelkezik a tanult mértékegységek terén; megérteni az időegységek különböző nagyságrendjét, a gyakorlatban alkalmazni az idő- és térbeli tájékozódási készségét. Elemi ismeretekkel rendelkezik a pénzzel kapcsolatban (értékek összehasonlítása, nagyságrendbeli megkülönböztetése). A tanuló képes képességeihez mérten megtanulni a pénz gondos megőrzését, megbecsülését, a gyakorlatban használni (segítséggel) a pénzt, mint fizetőeszközt; az árakat nagyságrendileg differenciálni (200 Ft alatti, 1000 Ft feletti (négyjegyű összegek); keresni, felismerni, megfogalmazni az összefüggéseket a logikai gondolkodás elvárható szintjén, felfedezni és megfogalmazni a logikai hibákat.

Tantárgy neve: Állampolgári ismeretek**Tanrend: ÉRTAK****Évfolyam: 5.****Időkeret: 2 óra****Témakör neve:****óraszám**

1. Család, a családi szocializáció

40

2. Településünk, lakóhelyünk megismerése

32

Összes óraszám:

72

Tantárgyi bevezető:

A tantárgy célja bővíteni a tanulók azon ismereteit, amelyek a társadalmi környezet jobb megismerését segítik elő. Feladata, hogy a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanuló szerezzon gyakorlati ismereteket a szűkebb és tágabb környezetben, valamint sajátítsa el a társadalmi elvárásoknak megfelelő szociális készségeket. Fokozódó önállósággal tudja alkalmazni a beszédfejlesztés tantárgy témakörein belül tanult ismereteket, fejleszti a kifejezőkészséget és bővíti a szókinccset.

A pedagógusok teremtsenek lehetőséget arra, hogy a tanuló elemi szinten megismerje saját és más állampolgárok jogait és kötelességeit, bővíthesse látókörét, hogy tágabb környezetét pontosabban megismerje, és segítséggel tudja használni a szolgáltató- és közintézményeket.

Gyakorlási lehetőséget kell adni arra, hogy a tanuló megfelelően alkalmazza a tanult viselkedési és magatartási normákat, érintkezési formákat a mindennapi élethelyzetekben, tudja a konfliktushelyzeteket egyes szituációkban felismerni, és begyakorolt konfliktuskezelési minták segítségével igyekezzen azokat megoldani.

5–6. évfolyam

A tantárgy az erkölcsi nevelést az iskolai közösség szabályainak megismertetésével, betartatásával, az iskolai példaképek bemutatásával, a segítőkészre és az egymásra való odafigyelésre neveléssel segíti. Kialakítja a viselkedés önszabályozási igényét.

A nemzeti öntudat fejlődését, hazafias nevelést erősíti a nemzeti ünnepek iskolai rendezvényekkel történő megemlékezéseire készülődés, és aktív részvétel során az ismeretek bővülése a nemzeti jelképekről; az ünnepek legfontosabb történelmi szereplői példamutató magatartásának és az ünnepi szimbólumoknak a megismerése.

A tantárgy az állampolgárságra, demokráciára nevelésben a társas lét különböző szintjein (család, osztályközösség, iskolai közösség) a közösségi szabályok megismertetésével, tudatos követésével, a feladatok vállalásával, a közösségért végzett vállalt feladatok kivitelezésére törekvéssel kapcsolódik. A tantárgy tematikája segíti az alapvető, személyes adatok jelentőségének felismerését.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztésében fontos szerepet tölt be a saját és a társak belső tulajdonságainak feltérképezésére, a pozitív tulajdonságok, személyiségvonások felismerésére, megerősítésére neveléssel. A társakkal való együttműködés során segíti a közös vélemény kialakítására és a demokratikus döntések meghozatalára törekvést.

A tantárgy fontos szerepet tölt be a családi életre nevelésben a szűk család rokoni kapcsolatainak, a családban betöltött szerepeknek, az ahhoz kapcsolódó feladatoknak, és a család legfontosabb személyes adatainak megismertetésével.

A másokért vállalt felelősséget és az önkéntességet a mások külső és belső tulajdonságainak

megismerésével, a megértés, az elfogadás és a toleráns viselkedés jelentőségének felismerésével és az egymás segítésére neveléssel támogatja.

A pályorientáció területén a tantárgy különösen fontos szerepet tölt be a reális önértékelés és a képességek korlátainak, a közösségi vállalások és az egyéni célok lehetőségeinek felismertetésével.

Témakör: Család, a családi szocializáció

**óraszám: 40
óra**

Támakör nevelési-fejlesztési céljai:

A család szerepének, saját tulajdonságainak megismerése.

Fejlesztési feladat:

**Fejlesztési ismeretek és
tevékenységek:**

Személyes adatokat ismerni.

Személyes adatok
A család tagjai
Családi munkamegosztás. Feladatom a családban.
Szülők foglalkozása, munkahelye.

Ismerni az iskola címét, a tanárok nevét.

Viselkedés, különböző élethelyzetekben, iskolában
tanórán, kötetlen foglalkozásokon.

Külső és belső tulajdonságokat differenciálni,
segítséggel megnevezni és felismerni.

Önismeret. Énkép. Tulajdonságok.

Az alapvető viselkedési szabályokat ismerni,
figyelmeztetésre használni azokat.

Viselkedés, különböző élethelyzetekben, iskolában
tanórán, kötetlen foglalkozásokon.

A helyes viselkedés formáinak, fordulatainak
ismerete, saját érzelmeinek kezelése.

Viselkedés, különböző élethelyzetekben, iskolában
tanórán, kötetlen foglalkozásokon.
Segítés másokon.

Fejlesztési tevékenységek

Születési anyakönyvi kivonat, diákigazolvány,
iskolai napló adatainak nézegetése, összevetése.
A szülők foglalkozására vonatkozó eszközök, képek
megtekintése, ha van rá lehetőség, tanulmányi séta
keretében néhány munkahely felkeresése.
Milyen vagyok én? Önjellemzés (külső és belső
tulajdonságok).
Viselkedés családi események (esküvő, születés,
gyász, temetés) során.
Képek, könyvek, filmek (filmrészletek)
megtekintése.
Saját élményekről beszámoló, rajz készítése.
Szituációs játék, eltérő szerepekben.
Szituációk, reakciók, az indulatok levezetése.
Beszélgetés, csoportosítás. Szituációs játék.
Tulajdonságok megnevezése, csoportosítása.

Fogalmak:

Vezetéknév, keresztnév, *leánykori név*, foglalkozás,

	munkahely, lakcím, <i>születési anyakönyvi kivonat</i> , személyi igazolvány, <i>személyes adatok</i> .
Témakör: Településünk, lakóhelyünk megismerése	
Támakör nevelési-fejlesztési céljai:	
Lakóhelyünk megismerése, a biztonságos közlekedés alapozása.	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:
A tanuló lakóhelyének megnevezése.	A szűkebb lakóhely jellemzői.
Az iskola és otthon útvonalának ismerete.	A szűkebb lakóhely jellemzői.
Ismerni az irányokat.	A szűkebb lakóhely jellemzői.
Ismerni és alkalmazni a térkép jelzéseit.	Tájékozódás a térképen.
	<i>Tevékenység</i> Beszélgetés, képek nézegetése. Összehasonlítás, képválogatás. Saját település kisebb területeinek elnevezései (városrész régi neve). Budapest – főváros. Falu – város – főváros jellemzői. Kép, térkép, könyvek, albumok nézegetése. Földgömb, térkép, képek használata. Hegy, völgy, domb, síkság kialakítása terepasztalon. Kirándulás, a felszíni formák megismerése a valóságban.
Fogalmak:	Közlekedés, zebra, gyalogos, átkelőhely, <i>veszély</i> , baleset, irányok, közlekedési eszközök, jármű, jegy, kerékpár, felszereltség.
Témakör:	óraszám:
Támakör nevelési-fejlesztési céljai:	
Fejlesztési feladat:	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:

Tantárgy:**Társadalmi ismeretek 6. évfolyam**

Évfolyam:

6. évfolyam

Éves óraszám:

36 óra

Heti óraszám:

2 (1+1)

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök,	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Személyi adatok - Önismeret - Társas kapcsolatok	Önismeret. Énkép. Tulajdonságok. Viselkedés, különböző élethelyzetekben, iskolában tanórán, kötetlen foglalkozásokon. Segítés másokon. (<i>Kulcsfogalmak: vezetéknev, keresztnév, leánykori név, foglalkozás, munkahely, lakcím,</i>	képkártyák, szókérták, IKT eszközök, könyvek	38
2.	Lakóhelyismeret - Közlekedésre nevelés	A közlekedési szabályok átisméltése, kiegészítése• Szomszédos országok. A közlekedési szabályok átisméltése, kiegészítése• Felszíni formák - színük a térképen. A közlekedési szabályok átisméltése, kiegészítése. • A kerékpárosokra vonatkozó szabályok. Közlekedési eszközök- (szárazföldi, vízi, légi). A tömegközlekedés feltételei (jegyváltás, kísérő dokumentum). A kerékpárosokra vonatkozó szabályok. Közlekedési eszközök- (szárazföldi, vízi, légi)• Vizek, földalatti forrás, termálvíz. • Tágabb lakóhely: Városunk - Településünk -	térkép, képkártyák, szókérták, IKT eszközök	34

A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:

Képes legfontosabb személyi adatait, lakóhelye, iskolája címét közölni.

Törekedjen megfelelően alkalmazni a tanult viselkedési és magatartási normákat, érintkezési formákat a mindennapi élethelyzetekben.

Törekedjen a gyalogos közlekedés főbb szabályai szerint közlekedni, segítséggel a tömegközlekedési járműveket használni.

Segítséggel felismeri az útvonalat és járműveket, amikkel az iskolába jár.

Tantárgy:

Társadalmi ismeretek 7. évfolyam

Évfolyam:

7. évfolyam

Éves óraszám:

72 óra

Heti óraszám:

2 óra

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök,	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Személyi adatok - Önismeret - Társas kapcsolatok	Személyes adatok, azonosítás Születési anyakönyvi kivonat, diákigazolvány, személyi igazolvány nézegetése. az azonosítás módja, igazolása. (pl. ujjlenyomat) Viselkedés, különböző élethelyzetekben. Viselkedés, különböző élethelyzetekben, családi események (esküvő, születés, gyász, temetés) során. Közlekedés, vásárlás közbeni kommunikáció, és viselkedés. Tulajdonságok megnevezése, csoportosítása, vélemények, észrevételek. <i>(Kulcsfogalmak: önismeret, önértékelés, én, énkép, tulajdonság, jellemzés, tulajdonság, viselkedés, híralat dicséret</i>	tankönyv, személyi okmányok, képkártyák, szókérdőív, IKT eszközök	10
2.	Lakóhelyismeret - Közlekedésre nevelés	A szűkebb lakóhely jellemzői. Tágabb lakóhely: Városunk - Településünk - Országunk • Tájékozódás a térképen. Magyarország jellemzői. Felszíni formák - színük a térképen. • Vizek, földalatti forrás, termálvíz. A közlekedési szabályok átisméltése, kiegészítése. A kerékpárosokra vonatkozó szabályok. • A kerékpárosokra vonatkozó szabályok. Közlekedési eszközök- (szárazföldi, vízi, légi). A tömegközlekedés feltételei (jegyváltás, kísérő dokumentum) <i>(Kulcsfogalmak: Térképpel, felszíni formákkal kapcsolatos fogalmak. Közlekedési szabályokkal</i>	térkép, tankönyv, képkártyák, szókérdőív, közlekedési táblák, IKT eszközök	12

3.	Történelmi ismeretek - Társadalmi ünnepek	Hazánk, Magyarország - magyarok vagyunk. Nemzeti jelképeink (zászló, címer, Himnusz, Szózat). A közösségi együttlét alkalmi: az ünnepek. Nemzeti - családi ünnepek. Nemzeti ünnepek, az ünnepek rövid összefoglalása. (<i>Kulcsfogalmak: nemzet, jelkép, címer, nemzeti zászló,</i>	tankönyv, képkártyák, szókártyák, IKT eszközök	30
4.	Felkészülés a felnőtt létre - Állampolgári ismeretek	Tagjai vagyunk a társadalomnak. Viselkedés rokonokkal (család - tagjai) Tagjai vagyunk a társadalomnak. Viselkedés idegenekkel. Társadalomra káros tevékenységek. Törvény, szabályok betartásának fontossága. Ok - okozat. (<i>Kulcsfogalmak: szülők,</i>	tankönyv, IKT eszközök, képkártyák, szókártyák	20

A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:

Képes segítséggel használni a szolgáltató és közintézményeket, fejleszteni feladattudatát, felelősségérzetét. Képes az igazolványokat megfelelően, kíméletesen és biztonságosan használni.

Képes a térkép színeit leolvasni, ismerni a térkép fontos jelzéseit (város, határ, úthálózat), elemi ismereteket saját településéről, Magyarország földrajzáról, ismerni a falu, város közötti különbséget.

Ismerni a legfontosabb ünnepeket, azok jelentőségét, a nemzeti ünnep fogalmát, a magyar zászlót és címert. Képes a Himnuszt és a Szózatot segítséggel elénekelni.

Képes a megismert tulajdonságok figyelembe vételével saját kapcsolatrendszer kialakítani.

Tantárgy:**Társadalmi ismeretek 8. évfolyam**

Évfolyam:

8. évfolyam

Éves óraszám:

72 óra

Heti óraszám:

2 óra

TEMATIKUS ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök,	Ismeretanyag,	Eszközök	Óraszám
1.	Személyi adatok - Önismeret - Társas kapcsolatok	Önismeret. Énkép. Tulajdonságok. Érzelmek. Empátia. Segítés másokon. Szeretet, szerelem érzése. Párkapcsolatok. Milyen vagyok én? Önjellemzés. (külső és belső tulajdonságok) Helyes viselkedés - Érzelmi kapcsolatok férfi és nő között. Tulajdonságok megnevezése, csoportosítása, vélemények, észrevételek. (<i>Kulcsfogalmak: önismeret, önértékelés, én, énkép, tulajdonság, jellemzés, tulajdonság, viselkedés, bírálat. dicséret, önellenőrzés,</i>	tankönyv, személyi okmányok, képkártyák, szókártyák, IKT eszközök	10
2.	Lakóhelyismeret - Közlekedésre nevelés	Szomszédos országok. Helyünk Európában és a világban. Földrajz és gazdaság összefüggése. Gazdasági tevékenységek jelzése a térképen. A közlekedési szabályok átisméltése, kiegészítése. A kerékpárosokra vonatkozó szabályok. Közlekedési eszközök- (szárazföldi, vízi, légi). A tömegközlekedés feltételei (jegyváltás, kísérő dokumentum). (<i>Kulcsfogalmak: Térképpel, felszíni formákkal kapcsolatos fogalmak.</i>	térkép, tankönyv, képkártyák, szókártyák, közlekedési táblák, IKT eszközök	12
3.	Történelmi ismeretek - Társadalmi ünnepek	A magyar történelem áttekintése. A történelmi távlat érzékeltetése. Időszalag. Attila és a hunok. Honfoglalás (Árpád, hét vezér) Államalapítás, István király, Mátyás király, Települése történetéhez köthető uralkodó, hadvezér, híres ember megnevezése, tettei XX. század háborúi, eseményei, jelen időben meglévő nemzetközi kapcsolatok, EU.(<i>Kulcsfogalmak: nemzet, jelkép, címer, nemzeti zászló, zászlódísz, kokárda, Himnusz, Szózat, szokások, hagyomány, honfoglalás, monda, vezér, király, ezer év, uralkodás,</i>	tankönyv, képkártyák, szókártyák, IKT eszközök, időszalag	20

4.	Felkészülés a felnőtt létre - Állampolgári ismeretek	<p>Alkotmány (mindenkire vonatkozik). Állampolgárok vagyunk. Tagjai vagyunk a társadalomnak. Munka, munkahely. Pályaválasztás - Szakiskola. Az önálló közlekedés gyakorlása. Kulturált, helyzetnek megfelelő megjelenés, ápolts külső. A pénz szükségessége, beosztása. <i>(Kulcsfogalmak: szabály, törvénykönyv, alkotmány, bűn, büntetés, hazugság, lopás, következmény, igazságszolaáltatás, büntetés</i></p>	tankönyv, IKT eszközök, képkártyák, szókérták, pénz	30
----	---	--	---	----

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

Képes az igazolványokat megfelelően, kíméletesen és biztonságosan használni.

Ismerni és tisztelni a magyar történelem kiemelkedő eseményeit, híres uralkodóit, hőseit.

Ismerni a legfontosabb ünnepeket, azok jelentőségét, a nemzeti ünnep fogalmát, a magyar zászlót és címet. Képes a Himnuszt és a Szózatot segítségével elénekelni.

Képes a megismert tulajdonságok figyelembe vételével saját kapcsolatrendszerét kialakítani. Állampolgári érzéseket kialakítani, elmélyíteni.

Képes egyszerű élethelyzetekben helyesen cselekedni, egyszerű oksági összefüggéseket alkotni.

